

ЎЗБЕКISTОН РЕСПУБЛИКАСИ
ҚОНУНЧИЛИК
ТЎПЛАМИ

СОБРАНИЕ
ЗАКОНОДАТЕЛЬНОГО
ПРЕДЛАГАТЕЛЯ
РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКISTАН

№ 31

2026 йил 3 - 8 август

Расмий нашр
Официальное издание

Ўзбекистон Республикаси қонунчилик тўплами беш бўлимдан иборат:

биринчи бўлимда Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қарорлари эълон қилинади;

иккинчи бўлимда Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармон ва қарорлари эълон қилинади;

учинчи бўлимда Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари эълон қилинади;

тўртинчи бўлимда Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судининг қарорлари жойлаштирилади;

бешинчи бўлимда вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларининг Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида давлат рўйхатидан ўтказилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари эълон қилинади.

МУНДАРИЖА

БИРИНЧИ БЎЛИМ

- 805. «Автомобиль йўллари тўғрисида» Ўзбекистон Республикасининг 2026 йил 5 августдаги [ЎРҚ-1162-сон](#) Қонуни
- 806. «Риэлторлик фаолияти тўғрисида» Ўзбекистон Республикасининг 2026 йил 7 августдаги [ЎРҚ-1163-сон](#) Қонуни

ИККИНЧИ БЎЛИМ

- 807. «Одам савдосидан жабрланган шахсларни аниқлаш ва уларни жамиятга интеграция қилиш тизимини тубдан такомиллаштиришга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 3 августдаги [ПФ-146-сон](#) Фармони
- 808. «Муайян яшаш жойига эга бўлмаган шахсларга ижтимоий хизматлар кўрсатиш тизимини такомиллаштириш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 3 августдаги [ПҚ-288-сон](#) қарори
- 809. «Хавфли чиқиндиларни бошқариш самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 3 августдаги [ПҚ-289-сон](#) қарори
- 810. «Алоҳида таълимга эҳтиёжи бўлган болаларни таълим ва ижтимоий хизматлар билан қамраб олиш тизимини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 4 августдаги [ПҚ-292-сон](#) қарори
- 811. «Чорвачилик тармоғи лойиҳаларини қўллаб-қувватлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 5 августдаги [ПҚ-293-сон](#) қарори

УЧИНЧИ БЎЛИМ

- 812. «Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 24 августдаги 500-сон қарори билан тасдиқланган Ваколатли иқтисодий операторлар тўғрисидаги низомга ўзгартиришлар киритиш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2026 йил 4 августдаги [430-сон](#) қарори
- 813. «Темир йўл орқали ички қатновларда юк ташиш буюртманомаларини расмийлаштириш бўйича давлат хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламентини тасдиқлаш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2026 йил 5 августдаги [433-сон](#) қарори
- 814. «Чорвачилик ҳамда балиқчилик тармоқларини давлат томонидан қўллаб-қувватлашнинг қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2026 йил 6 августдаги [435-сон](#) қарори
- 815. «Республикада давлат тилида иш юритишни самарали ташкил этишнинг қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2026 йил 7 августдаги [437-сон](#) қарори

БЕШИНЧИ БЎЛИМ

816. “Vazirlik va idoralar tomonidan qabul qilingan ayrim idoraviy normativ-huquqiy hujjatlarga o‘zgartirishlar kiritish to‘g‘risida” O‘zbekiston Respublikasi adliya vazirining buyrug‘i (*Adliya vazirligi tomonidan 2026-yil 4-avgust ro‘yxatdan o‘tkazildi, ro‘yxat raqami [3916-son](#)*)
817. “O‘zbekiston Respublikasi moliyaviy hisobotning milliy standarti (77-sonli MHMS) “Nodavlat notijorat tashkilotlari uchun soddalashtirilgan buxgalteriya hisobi va moliyaviy hisobot”ni tasdiqlash haqida” O‘zbekiston Respublikasi iqtisodiyot va moliya vazirining buyrug‘i (*Adliya vazirligi tomonidan 2026-yil 4-avgust ro‘yxatdan o‘tkazildi, ro‘yxat raqami [3917-son](#)*)
818. “Ўзбекистон Республикаси Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги ҳамда Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги томонидан қабул қилинган айрим идоравий норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ўзгартиришлар киритиш тўғрисида” Ўзбекистон Республикаси Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлигининг қарори (*Адлия вазирлиги томонидан 2026 йил 4 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами [3918-сон](#)*)
819. ““Mikromoliya tashkilotlari, lombardlar va ipotekani qayta moliyalashtirish tashkilotlarining axborot tizimlarida axborot xavfsizligiga doir minimal talablar to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash haqida”gi qarorga o‘zgartirishlar va qo‘shimcha kiritish to‘g‘risida” O‘zbekiston Respublikasi Markaziy bankini boshqaruvining qarori (*Adliya vazirligi tomonidan 2026-yil 5-avgust ro‘yxatdan o‘tkazildi, ro‘yxat raqami [3260-2-son](#)*)
820. “Notariuslar tomonidan ijro xatlarini yozish tartibi to‘g‘risidagi nizomga o‘zgartirishlar kiritish haqida” O‘zbekiston Respublikasi adliya vazirining buyrug‘i (*Adliya vazirligi tomonidan 2026-yil 7-avgust ro‘yxatdan o‘tkazildi, ro‘yxat raqami [3757-1-son](#)*)
821. “Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан қабул қилинган айрим идоравий норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ўзгартиришлар киритиш тўғрисида” Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирининг буйруғи (*Адлия вазирлиги томонидан 2026 йил 7 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами [3919-сон](#)*)
822. “Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ҳузуридаги Қўриқлаш департаментига қўриқлаш учун топширилган объектларни қўриқлашнинг муҳандислик ва техник воситалари билан жиҳозлаш талаблари, тартиби ҳамда шартлари тўғрисидаги йўриқномани тасдиқлаш ҳақида” Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазирининг буйруғи (*Адлия вазирлиги томонидан 2026 йил 7 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами [3920-сон](#)*)

БИРИНЧИ БЎЛИМ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ҚОНУНЛАРИ

ЎЗБЕКISTON RESPUBLIKASINING QONUNI

Автомобиль йўллари тўғрисида

Қонунчилик палатаси томонидан 2025 йил 23 сентябрда
қабул қилинган
Сенат томонидан 2026 йил 7 апрелда
маъқулланган

1-боб. Умумий қоидалар

1-модда. Ушбу Қонуннинг мақсади ва қўлланилиш соҳаси

Ушбу Қонуннинг мақсади Ўзбекистон Республикасида автомобиль йўллари ривожлантириш, улардан фойдаланиш ва йўл фаолияти соҳасидаги (бундан буён матнда автомобиль йўллари соҳаси деб юритилади) муносабатларни тартибга солишдан иборат.

Ушбу Қонун мулкчилик шакли ва аҳамиятидан қатъи назар, Ўзбекистон Республикасидаги барча автомобиль йўлларига нисбатан татбиқ этилади.

2-модда. Автомобиль йўллари тўғрисидаги қонунчилик

Автомобиль йўллари тўғрисидаги қонунчилик ушбу Қонун ва бошқа қонунчилик ҳужжатларидан иборатдир.

Агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномасида автомобиль йўллари тўғрисидаги Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида назарда тутилганидан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, халқаро шартнома қоидалари қўлланилади.

3-модда. Асосий тушунчалар

Ушбу Қонунда қуйидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

автомобиль йўли – транспорт воситаларининг белгиланган тезликда, оғирликда, ўлчамларда муттасил ва хавфсиз ҳаракатланиши учун мўлжалланган, ажратилган минтақа доирасидаги ер участкаси ва унинг устидаги ёки остидаги конструктив элементларни (йўл тўшамасини, йўл

қопламасини ва бошқаларни), йўл объектларини, йўл ҳаракатини ташкил этишнинг техник воситаларини ўз ичига оладиган транспорт инфратузилмаси объекти;

автомобиль йўлини реконструкция қилиш – автомобиль йўлининг ишончилигини, хавфсизлигини ва қулайлигини таъминлашга қаратилган, шу жумладан унинг техник тоифасини ўзгартирган ҳолда, автомобиль йўлининг ёки унинг участкаларининг транспорт-фойдаланиш кўрсаткичларини ўзгартиришга доир ишлар мажмуаси;

автомобиль йўлини сақлаш – йил давомида йўлнинг бутун узунлиги бўйлаб йўлни, йўл иншоотларини ва ажратилган минтақани сақлаб туриш, профилактика қилиш ҳамда майда бузилишларни бартараф этиш, ҳаракат хавфсизлигини ташкил этиш ва таъминлаш, шунингдек йўлни кишки даврда сақлаш ҳамда ободонлаштириш (кўкаламзорлаштириш) бўйича бажариладиган ишлар мажмуи;

автомобиль йўлини таъмирлаш – автомобиль йўлининг конструктив элементларини ва йўл иншоотларини алмаштириш, тиклаш, шу жумладан унинг бирламчи транспорт-фойдаланиш хусусиятларини тиклаш (қопламанинг емирилишини бартараф этиш, унинг равлонлигини ҳамда автомобиль шиналарининг йўл қопламаси билан илашиш (тишлашиш) хусусиятларини тиклаш ва яхшилаш, барча деформация ва бузилишларни бартараф этиш), истиқболда ҳаракатлар жадаллигининг ҳамда автомобиль ўқиға тушадиган оғирликнинг ўсишини ҳисобға олган ҳолда, таъмирланаётган йўл тоифасига мос меъёр доирасида, йўлнинг бутун узунлиги бўйлаб йўл пойи кенглигини оширмасдан йўлнинг геометрик параметрларини ошириш бўйича ишлар мажмуи;

автомобиль йўлларида фойдаланувчилар – йўл ҳаракатининг иштирокчилари бўлган ёки ажратилган минтақа ҳамда йўл бўйи минтақаси доираларида белгиланган тартибда рухсат этилган фаолиятни амалга оширувчи юридик ва жисмоний шахслар;

автомобиль йўлларида эгалари – ихтиёрида (эгаллигида, фойдаланишида) ёки мулкида автомобиль йўли мавжуд бўлган республика ва маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органлари, жисмоний ва юридик шахслар;

ажратилган минтақа – автомобиль йўли, шу жумладан унинг тегишли конструктив элементлари ва муҳандислик иншоотлари, шунингдек автомобиль йўлидан фойдаланиш учун зарур бўлган бошқа иншоотларни жойлаштириш, ихота ва манзарали дарахтзорлар барпо этиш учун қонунчиликда белгиланган тартибда доимий фойдаланишга бериладиган ер участкаси;

ихтисослаштирилган йўл ташкилотлари – автомобиль йўлининг эгаси ёки оператор билан белгиланган тартибда тузиладиган шартнома асосида автомобиль йўлини таъмирлаш ва сақлаш ишларини амалга оширадиган юридик шахслар;

йўл бўйи инфратузилмаси ва хизмат кўрсатиш объектлари – йўналиш бўйлаб йўл ҳаракати иштирокчиларига хизмат кўрсатиш учун

мўлжалланган бинолар, иншоотлар ва бошқа объектлар (автоёкилғи қуйиш станциялари ҳамда электромобиллар учун зарядлаш станциялари, меҳмонхоналар, кемпинглар, мотеллар, савдо ва умумий овқатланиш объектлари, тиббий ёрдам кўрсатиш пунктлари, техник хизмат кўрсатиш станциялари, ҳожатхоналар, шунингдек йўл иштирокчилари учун зарур бўлган дам олиш жойлари ва транспорт воситалари учун тўхтаб туриш жойлари ҳамда бошқа инфратузилма ва хизмат кўрсатиш объектлари);

йўл объектлари – сунъий йўл иншоотлари (кўприклар, йўл ўтказгичлар, эстакадалар, қувурлар, туннеллар ва бошқа муҳандислик иншоотлари), йўлни ҳимоя қилиш иншоотлари (қор кўчкиларидан, кўчкилардан йўللارни ҳимоя қилиш қурилмалари, шовқиндан, шамолдан ҳимоя қилиш қурилмалари ва бошқа қурилмалар), автомобиль йўлларини жиҳозлаш элементлари (бекат майдончалари, йўловчилар учун павильонлар, дам олиш майдончалари, транспорт воситалари учун тўхтаб туриш жойлари, тўлов пунктлари ва бошқалар), шунингдек йўл бўлимларига тегишли бинолар ва иншоотлар;

йўл талони – пулли автомобиль йўлида ҳаракатланиш учун тўлов ҳужжати (талон, транспорт воситасига жойлаштириладиган стикер), шунингдек йўлда ҳаракатланиш учун тўлов автоматик тарзда, шу жумладан транспорт воситасининг давлат раками асосида амалга ошириш имконини берувчи электрон техник мослама (дастур таъминоти, транспондерлар) ёрдамида амалга оширилганлигини тасдиқловчи электрон ҳужжат;

йўл фаолияти – автомобиль йўлларини лойиҳалаштириш, қуриш, реконструкция қилиш, таъмирлаш ва сақлаш бўйича фаолият, шунингдек мазкур фаолиятни амалга ошириш учун зарур бўлган бошқа ишлар (хизматлар);

оператор – пулли автомобиль йўлининг эгаси томонидан ёки давлат-хусусий шериклик тўғрисидаги битимга мувофиқ ўз зиммасига пулли автомобиль йўлини таъмирлаш, сақлаш ва ундан фойдаланиш, шунингдек тўловларни йиғиш ҳамда пулли автомобиль йўлидан фойдаланувчиларга бошқа хизматлар кўрсатиш мажбуриятлари юклатилган юридик шахс;

пулли автомобиль йўли – тўлов асосида фойдаланиладиган автомобиль йўли (автомобиль йўлининг участкаси);

тўлов пункти – пулли автомобиль йўлининг жиҳозлаш элементи бўлиб, у ўтказиш пунктларини ва хизмат кўрсатиш иншоотларини, муҳандислик ускуналарини ва автомобиль йўлидан ҳаракатланиш учун тўлов олишнинг техник воситаларини, шунингдек тезликни ўзгартиришнинг қатнов тасмаларини ҳамда транспорт воситалари учун қўриқланадиган тўхтаб туриш жойларини ўз ичига олади.

4-модда. Автомобиль йўллари соҳасидаги асосий принциплар

Автомобиль йўллари соҳасидаги асосий принциплар қуйидагилардан иборат:

қонунийлик;

илмий асосланганлик;
очиклик ва ошкоралик;
хавфсизлик ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш;
фойдаланишдаги тенг ва қулай имкониятлар.

5-модда. Қонунийлик принципи

Автомобиль йўллари режалаштириш, лойиҳалаштириш, қуриш, реконструкция қилиш, таъмирлаш, сақлаш ва улардан фойдаланиш Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига, ушбу Қонунга ҳамда бошқа қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилиши керак.

6-модда. Илмий асосланганлик принципи

Автомобиль йўллари режалаштириш, лойиҳалаштириш, қуриш, реконструкция қилиш, таъмирлаш, сақлаш ва улардан фойдаланиш автомобиль йўлларининг сифати ва хизмат қилиш муддати ошишини таъминлайдиган илмий ютуқлар ва замонавий технологиялар, умумэтироф этилган халқаро стандартлар ва миллий стандартлар қўлланилган ҳолда амалга оширилиши керак.

7-модда. Очиклик ва ошкоралик принципи

Автомобиль йўлларида амалга оширилаётган ва (ёки) режалаштирилаётган қурилиш-таъмирлаш ишлари, уларнинг буюртмачилари ва пудратчилари, ушбу мақсадлар учун ажратилган маблағларнинг сарфланиши, республика автомобиль йўллари тармоғидаги ўзгаришлар, транспорт воситаларининг ҳаракатини вақтинчалик чеклаш ва тақиклаш бўйича жорий этиладиган чоралар тўғрисидаги ахборот очик бўлиши ҳамда Ўзбекистон Республикасининг қонунчилигига биноан ундан юридик ва жисмоний шахслар эркин фойдаланиши учун эълон қилиниши керак.

8-модда. Хавфсизлик ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш принципи

Автомобиль йўллари режалаштириш, лойиҳалаштириш, қуриш, реконструкция қилиш, таъмирлаш, сақлаш ва улардан фойдаланиш фуқароларнинг ҳаёти ва соғлиғини ҳимоя қилиш, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, автомобиль йўлларининг ўтказувчанлик қобилятини ошириш ҳамда сифатли хизмат кўрсатиш зарурияти ҳисобга олинган ҳолда амалга оширилиши керак.

Автомобиль йўллари режалаштириш, лойиҳалаштириш, қуриш, реконструкция қилиш, таъмирлаш ва сақлаш ишлари экологик хавфсизликни ҳамда атроф-муҳит муҳофазасини таъминлашга доир чора-тадбирлар кўрилганидан кейин амалга оширилиши керак.

9-модда. Фойдаланишдаги тенг ва қулай имкониятлар принципи

Автомобиль йўлларида фойдаланувчиларга умумий фойдаланишдаги автомобиль йўлларида эркин ҳамда бепул фойдаланиш учун тенг ҳуқуқлар ва имкониятлар кафолатланади.

Пулли автомобиль йўлларида куришга фақат муқобил бепул ҳаракатланиш йўли мавжуд бўлганда рухсат берилади, пулли автомобиль йўлидан ҳаракатланиш учун тўлов миқдори эса автомобиль йўлларида фойдаланувчиларнинг ижтимоий-иқтисодий эҳтиёжлари қаноатлантирилишини ҳисобга олган ҳолда иқтисодий жиҳатдан ўзини оқлайдиган бўлиши керак.

10-модда. Автомобиль йўлларидаги таснифи

Ўзбекистон Республикасида автомобиль йўллари қуйидагича таснифланади:

умумий фойдаланишдаги автомобиль йўллари;
шаҳарларнинг ва бошқа аҳоли пунктларининг кўчалари (ички автомобиль йўллари);

хўжалик автомобиль йўллари.

Автомобиль йўллари фойдаланиш режимига кўра бепул ёки белгиланган тартибда пулли бўлиши мумкин.

11-модда. Умумий фойдаланишдаги автомобиль йўллари

Умумий фойдаланишдаги автомобиль йўллари давлат мулки бўлиб, улар Ўзбекистон Республикаси Транспорт вазирлиги ҳузуридаги Автомобиль йўллари қўмитасининг ихтиёрида бўлади ва чекланмаган доирадаги шахсларнинг транспорт воситалари ҳаракатланиши учун мўлжаллангандир.

Умумий фойдаланишдаги автомобиль йўллари халқаро, давлат ва маҳаллий аҳамиятга молик йўللarga бўлинади.

Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаларига мувофиқ халқаро автомобиль йўллари тармоғига кирадиган, шунингдек қўшни давлатлар билан транспорт алоқасини таъминлайдиган йўллар халқаро аҳамиятга молик автомобиль йўллари жумласига киради.

Ўзбекистон Республикаси вилоятлари ва туманларининг маъмурий марказлари, вилоят бўйсунувидаги шаҳарлар, маданият ҳамда sanoat марказлари ўртасида транспорт қатновини таъминлайдиган, ушбу марказларни эса халқаро аҳамиятга молик йўллар, йирик транспорт узеллари, шунингдек қўшни давлатлар билан боғлайдиган йўллар давлат аҳамиятига молик автомобиль йўллари жумласига киради.

Туманларнинг маъмурий марказларини шаҳарчалар, қишлоқлар ва овуллар билан, шунингдек давлат аҳамиятига молик йўллар билан боғлайдиган йўллар маҳаллий аҳамиятга молик автомобиль йўллари жумласига киради.

12-модда. Шаҳарларнинг ва бошқа аҳоли пунктларининг кўчалари (ички автомобиль йўллари)

Шаҳарларнинг ва бошқа аҳоли пунктларининг кўчалари (ички автомобиль йўллари) шаҳарлар, шаҳарчалар, қишлоқлар ва овуллар доирасида ўтади, бундан ушбу кўчаларнинг Ўзбекистон Республикасининг умумий фойдаланишдаги автомобиль йўллари рўйхатида белгиланган тартибда киритилган участкалари мустасно.

Шаҳарларнинг ва бошқа аҳоли пунктларининг кўчалари (ички автомобиль йўллари) давлат мулки бўлиб, маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органларининг ихтиёрида бўлади.

13-модда. Хўжалик автомобиль йўллари

Технологик мақсадлар учун хизмат қиладиган йўллар, шохобча, хизмат, патруль ва бошқа шунга ўхшаш автомобиль йўллари хўжалик автомобиль йўллари жумласига киради.

Хўжалик автомобиль йўллари давлатнинг ёки юридик ёхуд жисмоний шахсларнинг мулкидир.

14-модда. Автомобиль йўлларининг тоифалари

Автомобиль йўлларини тоифаларга (биринчи, иккинчи, учинчи, тўртинчи, бешинчи) ажратиш автомобиль йўлларининг транспорт-фойдаланиш хусусиятлари ва истеъмол хоссаларига қараб, Ўзбекистон Республикасининг миллий стандартларида ҳамда бошқа техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

15-модда. Автомобиль йўлларини номлаш ва уларнинг идентификация рақами

Умумий фойдаланишдаги автомобиль йўллари йўл ўтадиган ҳудудларнинг ва аҳоли пунктларининг ёки у боғлайдиган аҳоли пунктларининг номидан келиб чиққан ҳолда номланади.

Халқаро ва давлат аҳамиятига молик автомобиль йўллари қуйидаги икки белгидан иборат идентификация рақамига эга бўлади:

биринчи белги – йўлнинг аҳамиятини ифодалайдиган ҳарфлар: «А» ёки «М» (халқаро), «D» (давлат);

иккинчи белги – йўлнинг тартиб рақамини ифодаладиган сон.

Маҳаллий аҳамиятга молик автомобиль йўллари қуйидаги учта белгидан иборат идентификация рақамига эга бўлади:

биринчи белги – йўлнинг Қорақалпоғистон Республикасига, вилоятларга ёки Тошкент шаҳрига тегишли эканлигини ифодаладиган икки хонали сон;

иккинчи белги – «V» ҳарфи йўлнинг маҳаллий аҳамиятга молик эканлигини ифодалайди;

учинчи белги – йўлнинг тартиб рақамини ифодаладиган уч хонали сон.

Пулли автомобиль йўли «Т» ҳарфи ва тартиб рақами билан белгиланади.

2-боб. Автомобиль йўллари жойлаштириш учун мўлжалланган ер участкаларидан фойдаланиш

16-модда. Автомобиль йўлларининг ерлари

Автомобиль йўлларини қуриш, реконструкция қилиш, таъмирлаш, сақлаш ва улардан фойдаланиш, шунингдек йўл бўйи инфратузилмаси ва хизмат кўрсатиш объектларини қуриш ҳамда улардан фойдаланиш учун зарур ер участкалари Ўзбекистон Республикасининг ер тўғрисидаги қонунчилигида белгиланган тартибда ажратилади.

17-модда. Ажратилган минтақа

Ажратилган минтақанинг ўлчами автомобиль йўлининг тоифасига қараб, унинг ривожланиш истикболларини, шунингдек унда конструктив элементларни ва йўл объектларини жойлаштириш зарурияти ҳисобга олинган ҳолда белгиланади.

Ажратилган минтақа умумий фойдаланишдаги автомобиль йўлининг икки томони бўйлаб йўлнинг тоифасидан келиб чиққан ҳолда қонунчиликда белгиланадиган ўлчамлардаги хавфсизлик минтақаларини ўз ичига олади.

Ажратилган минтақада автомобиль йўлига хизмат кўрсатиш ва йўл ҳаракатини ташкил этиш билан боғлиқ бўлмаган объектлар ҳамда иншоотлар қурилишига йўл қўйилмайди.

Умумий фойдаланишдаги автомобиль йўлларидаги ажратилган минтақанинг минимал ўлчамлари қуйидагилардан иборат:

I тоифа автомобиль йўлларида – 80 метр;

II тоифа автомобиль йўлларида – 60 метр;

III ва IV тоифа автомобиль йўлларида – 40 метр;

V тоифа автомобиль йўлларида – 25 метр.

Шаҳарларнинг ва бошқа аҳоли пунктларининг кўчалари (ички автомобиль йўллари) учун ажратилган минтақа ўлчамлари шаҳарсозлик нормалари ва қоидалари билан белгиланади.

Ажратилган минтақада муҳандислик коммуникацияларини қуриш ва реконструкция қилиш лойиҳалари автомобиль йўлининг эгаси билан келишилади.

Ажратилган минтақа участкалари атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш шарти билан йўл бўйи инфратузилмаси ва хизмат кўрсатиш объектларини жойлаштириш учун қонунчиликда белгиланган тартибда ижарага берилиши мумкин.

18-модда. Йўл бўйи минтақаси

Йўл бўйи минтақаси – бу ажратилган минтақага иккала томонидан туташган, чегараларида транспортнинг ҳаракатланиш хавфсизлигини таъминлаш учун ердан фойдаланишнинг алоҳида шартлари белгиланадиган ер участкасидир, бундан тўртинчи ва бешинчи тоифадаги автомобиль йўллари, шунингдек аҳоли пунктлари чегарасида жойлашган автомобиль йўллари мустасно.

Халқаро ва давлат аҳамиятига молик умумий фойдаланишдаги автомобиль йўллари учун йўл бўйи минтақасининг кенглиги ҳар томондан ажратилган минтақа чегарасидан камида 50 метр, маҳаллий аҳамиятга молик умумий фойдаланишдаги автомобиль йўллари учун эса камида 25 метр бўлиши керак.

Йўл бўйи минтақаси доирасида бинолар ва иншоотларни қуриш тақиқланади, бундан автомобиль йўли эгаси билан келишилган ҳолда жойлаштириладиган йўл бўйи инфратузилмаси ва хизмат кўрсатиш объектлари мустасно.

3-боб. Автомобиль йўллари соҳасини давлат томонидан тартибга солиш

19-модда. Автомобиль йўллари соҳасидаги давлат сиёсатининг асосий йўналишлари

Автомобиль йўллари соҳасидаги давлат сиёсатининг асосий йўналишлари қуйидагилардан иборат:

жамиятнинг, давлатнинг, автомобиль йўлларида фойдаланувчиларнинг манфаатларини кўзлаб, автомобиль йўллари тармоғини яратиш ва ундан фойдаланиш ҳамда йўл фаолиятини амалга ошириш асосларини белгилаш;

автомобиль йўллари ривожлантириш, уларнинг техник даражаси ва улардан фойдаланилиш ҳолатини яхшилаш, ҳаракатланиш хавфсизлигини таъминлаш, хизмат кўрсатиш даражаси юқори бўлган пулли автомобиль йўллари тармоғини яратиш;

республиканинг транспорт-транзит ва логистика салоҳиятини ошириш, халқаро транспорт тармоғига интеграциялашган автомобиль йўллари тармоғини халқаро стандартлар асосида шакллантириш;

йўл фаолияти соҳасида самарали бошқарув тизимини, рақобат ва қулай инвестиция муҳитини шакллантириш;

бюджет маблағларидан самарали фойдаланилишини таъминлаш, шу жумладан соҳани давлат-хусусий шериклик асосида молиялаштиришнинг муқобил манбаларидан фойдаланилишини кенгайтириш;

йўл қурилишига илғор технологиялар ва стандартларни, автомобиль йўлларининг сифати ҳамда хизмат қилиш муддати оширилишини таъминлайдиган замонавий инновацион технологиялар ва материалларни жорий этиш.

20-модда. Автомобиль йўллари соҳасидаги давлат бошқаруви

Автомобиль йўллари соҳасидаги давлат бошқаруви қуйидаги органлар томондан амалга оширилади:

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси;

Ўзбекистон Республикаси Транспорт вазирлиги;

Ўзбекистон Республикаси Транспорт вазирлиги ҳузуридаги Автомобиль йўллари қўмитаси;

Ўзбекистон Республикаси Транспорт вазирлиги ҳузуридаги Транспорт назорати инспекцияси;

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Жамоат хавфсизлиги департаментининг Йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати;
маҳаллий давлат ҳокимияти органлари.

21-модда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг автомобиль йўллари соҳасидаги ваколатлари

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

автомобиль йўлларини, шу жумладан пулли автомобиль йўлларини ривожлантиришга, автомобиль йўллари соҳасидаги давлат сиёсатининг асосий йўналишларини амалга оширишга қаратилган давлат дастурларини ва бошқа дастурларни тасдиқлайди;

республика ижро этувчи ҳокимият органларининг, шунингдек маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органларининг автомобиль йўллари соҳасидаги фаолиятини мувофиқлаштиради;

Ўзбекистон Республикасининг умумий фойдаланишдаги автомобиль йўллари рўйхатини тасдиқлайди;

автомобиль йўллари тўғрисидаги қонунчиликка риоя этилиши устидан давлат назоратини амалга ошириш тартибини белгилайди;

республика автомобиль йўлларида ҳаракатланиш учун транспорт воситаларининг (юк билан ёки юксиз) рухсат этилган вазн ва габарит параметрларини белгилайди;

автомобиль йўллари соҳасидаги республика ижро этувчи ҳокимият органларининг ва маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органларининг пулли автомобиль йўлларини ташкил этиш тўғрисидаги таклифларини кўриб чиқади ва тегишли қарор қабул қилади;

пулли автомобиль йўлларида ҳаракатни ташкил этиш хизматларини кўрсатиш ва ушбу йўллардан фойдаланиш қоидаларини, шунингдек пулли автомобиль йўлларида ҳаракатланиш учун тўловларни ҳисоблаш услубиятини тасдиқлайди;

автомобиль йўлларини, шу жумладан пулли автомобиль йўлларини лойиҳалаштириш, қуриш, реконструкция қилиш, таъмирлаш ва сақлаш тартибини белгилайди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қонунчиликка мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

22-модда. Ўзбекистон Республикаси Транспорт вазирлигининг автомобиль йўллари соҳасидаги ваколатлари

Ўзбекистон Республикаси Транспорт вазирлиги:

автомобиль йўллари соҳасидаги давлат сиёсатини амалга оширади;

автомобиль йўллари, шу жумладан пулли автомобиль йўллари тармоғини ривожлантириш истикболларини белгилайди, автомобиль йўлларини, шу жумладан пулли автомобиль йўлларини ривожлантиришга қаратилган давлат дастурларини ва бошқа дастурларни ишлаб чиқади;

автомобиль йўллари соҳасидаги норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ва техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатлар лойиҳаларини ишлаб чиқади;

автомобиль йўллари соҳасидаги инвестиция лойиҳаларини ва давлат-хусусий шериклик лойиҳаларини амалга ошириш бўйича таклифлар ишлаб чиқади;

автомобиль йўлларининг халқаро транзит йўлакларини шакллантиради;

пулли автомобиль йўлларидан ҳаракатланиш учун тўловларнинг энг юқори ставкаларини белгиланган тартибда тасдиқлайди;

автомобиль йўллари соҳасидаги кадрларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ишларини моддий-техникавий ҳамда молиявий жиҳатдан таъминлаган ҳолда ташкил этади;

бошқарувнинг замонавий усулларига асосланган яхлит автомобиль йўллари тизимини яратиш чораларини кўради;

автомобиль йўллари соҳасидаги халқаро ҳамкорликни амалга оширади ва халқаро миқёсда Ўзбекистон Республикасининг манфаатларини ифодалайди.

Ўзбекистон Республикаси Транспорт вазирлиги қонунчиликка мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

**23-модда. Ўзбекистон Республикаси Транспорт вазирлиги
хузуридаги Автомобиль йўллари қўмитасининг
автомобиль йўллари соҳасидаги ваколатлари**

Ўзбекистон Республикаси Транспорт вазирлиги хузуридаги Автомобиль йўллари қўмитаси автомобиль йўллари соҳасидаги махсус ваколатли органдир (бундан буён матнда махсус ваколатли орган деб юритилади).

Махсус ваколатли орган:

автомобиль йўллари соҳасидаги норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ва техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатлар лойиҳаларини ишлаб чиқишда иштирок этади;

умумий фойдаланишдаги автомобиль йўлларини ва сунъий иншоотларни лойиҳалаштириш, қуриш, реконструкция қилиш ва таъмирлаш, автомобиль йўлларидаги табиий офатларнинг олдини олиш ҳамда ушбу офатларнинг оқибатларини бартараф этиш бўйича ягона буюртмачи вазифасини бажаради;

умумий фойдаланишдаги автомобиль йўлларини таъмирлаш, сақлаш, жиҳозлаш ишларини ташкил этади ва замонавий технологияларни жорий этиш асосида йўл бўйи инфратузилмасини ривожлантириш чораларини кўради;

Ўзбекистон Республикаси Транспорт вазирлиги томонидан белгиланадиган пулли автомобиль йўллари тармоғини ривожлантириш истикболларидан келиб чиққан ҳолда пулли автомобиль йўлларини ташкил этиш бўйича таклифлар ишлаб чиқади;

автомобиль йўлларининг ҳудудий архитектура-бадий тузилишига ва ландшафт дизайнига тааллуқли замонавий ёндашувларни шакллантиради ҳамда амалга оширади;

автомобиль йўлларининг йўл бўйи минтақасини транспортдан ифлосланишдан ҳамда чиқиндилардан ҳимоя қилишнинг замонавий усуллари ва технологияларини жорий этади;

автомобиль йўлларини лойиҳалаштириш соҳасидаги нормалар ва стандартларга риоя этилишини таъминлайди, умумий фойдаланишдаги автомобиль йўлларини қуриш, реконструкция қилиш, таъмирлаш ишлари сифатини назорат қилади;

инновацион ахборот технологияларини жорий этиш орқали автомобиль йўллари соҳасини рақамлаштириш чораларини кўради;

йирик габаритли ва (ёки) оғир вазнли, шу жумладан халқаро ташишларни амалга оширувчи транспорт воситаларининг республика автомобиль йўллари бўйлаб ҳаракатланиш йўналишларини белгилайди;

йирик габаритли ва (ёки) оғир вазнли транспорт воситаларининг республика автомобиль йўллари бўйлаб ҳаракатланишига доир махсус рухсатномалар беради ва йиғимлар ундиради;

умумий фойдаланишдаги автомобиль йўлларининг, шунингдек пулли автомобиль йўлларининг давлат кадастрини юритади;

автомобиль йўллари лойиҳалаштириш, куриш, реконструкция қилиш, таъмирлаш, сақлаш, шунингдек уларни жиҳозлаш ҳамда ободонлаштириш (қўкаламзорлаштириш) жараёнларига инновацион технологияларни ва замонавий стандартларни жорий этади;

умумий фойдаланишдаги автомобиль йўллари рўйхатини шакллантиради, шунингдек уни такомиллаштириш бўйича таклифлар ишлаб чиқади.

Махсус ваколатли орган қонунчиликка мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

**24-модда. Ўзбекистон Республикаси Транспорт вазирлиги
хузуридаги Транспорт назорати инспекциясининг
автомобиль йўллари соҳасидаги ваколатлари**

Ўзбекистон Республикаси Транспорт вазирлиги хузуридаги Транспорт назорати инспекцияси автомобиль йўллари соҳасидаги давлат назорати органидир (бундан буён матнда давлат назорати органи деб юритилади).

Давлат назорати органи:

йўл-қурилиш объектларида техник назорат ва муаллифлик назорати тартибига, шунингдек бажариладиган қурилиш-таъмирлаш ишларида шаҳарсозлик тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари, техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатлар талабларига риоя этилиши, шу жумладан уларда қўлланиладиган материаллар ҳамда конструкцияларнинг ушбу ҳужжатлар талабларига мувофиқлиги устидан назоратни амалга оширади;

йўл фаолиятини амалга оширишда шаҳарсозлик тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари ва техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатлар талабларига риоя этилиши устидан назоратни такомиллаштириш бўйича таклифлар ишлаб чиқади;

қурилиши тугалланган йўл объектидан фойдаланиш учун рухсатнома беради;

республика ҳудудида (бундан Ўзбекистон Республикасининг давлат чегараси орқали ўтказиш пунктлари мустасно) транспорт воситаларининг рухсат этилган вазн ва габарит параметрларига автомобиль йўлларида фойдаланувчилар томонидан риоя этилишини назорат қилади;

пулли автомобиль йўлларида ҳаракатни ташкил этиш хизматларининг кўрсатилиши ва улардан фойдаланиш қоидаларига риоя этилиши устидан назоратни амалга оширади.

Давлат назорати органи қонунчиликка мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

**25-модда. Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги
Жамоат хавфсизлиги департаменти Йўл ҳаракати
хавфсизлиги хизматининг автомобиль йўллари
соҳасидаги ваколатлари**

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Жамоат хавфсизлиги департаментининг Йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати автомобиль йўллари соҳасида «Йўл ҳаракати тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунида ва бошқа қонунчилик ҳужжатларида назарда тутилган ваколатларни амалга оширади.

**26-модда. Маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг
автомобиль йўллари соҳасидаги ваколатлари**

Маҳаллий давлат ҳокимияти вакиллик органлари ўз ваколатлари доирасида шаҳарларнинг ва бошқа аҳоли пунктларининг кўчаларини (ички автомобиль йўлларини) ривожлантириш бўйича ҳудудий дастурларни тасдиқлайди, шунингдек уларнинг амалга оширилишини назорат қилади.

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари:

тегишли ҳудуддаги шаҳарларнинг ва бошқа аҳоли пунктларининг кўчаларини (ички автомобиль йўлларини) ривожлантириш бўйича ҳудудий дастурларни Ўзбекистон Республикаси Транспорт вазирлиги ва махсус ваколатли орган билан келишилган ҳолда ишлаб чиқади ҳамда уларни тасдиқлаш учун Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесига, халқ депутатлари вилоятлар ва Тошкент шаҳар Кенгашларига киритади, шунингдек тасдиқланган дастурларнинг амалга оширилишини ташкил этади;

шаҳарларнинг ва бошқа аҳоли пунктлари кўчаларининг (ички автомобиль йўлларининг) ҳамда хўжалик автомобиль йўлларининг ҳисобини юритади;

шаҳарларнинг ва бошқа аҳоли пунктлари кўчаларининг (ички автомобиль йўлларининг) давлат кадастрини юритади;

шаҳарларнинг ва бошқа аҳоли пунктлари кўчаларининг (ички автомобиль йўлларининг) тармоғини ривожлантириш ҳамда такомиллаштириш истиқболларини Ўзбекистон Республикаси Транспорт вазирлиги ва махсус ваколатли орган билан келишилган ҳолда белгилайди;

автомобиль йўлларини, шу жумладан пулли автомобиль йўлларини қуриш ва реконструкция қилиш лойиҳаларини амалга ошириш учун қонунчиликда белгиланган тартибда ер участкалари ажратиш тўғрисида қарорлар қабул қилади;

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига пулли автомобиль йўлларини қуриш бўйича таклифлар киритади.

Туман ва шаҳар ҳокимликлари:

Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, халқ депутатлари вилоятлар ва Тошкент шаҳар Кенгашлари томонидан тасдиқланган

тегишли ҳудуддаги шаҳарларнинг ва бошқа аҳоли пунктларининг кўчаларини (ички автомобиль йўлларини) ривожлантириш бўйича ҳудудий дастурларни ишлаб чиқади ва уларнинг ижросини таъминлайди;

шаҳарлар ва бошқа аҳоли пунктлари кўчаларининг (ички автомобиль йўлларининг) мавжуд тармоғи сақланишини ва уларнинг ҳолати тегишли транспорт-фойдаланиш даражасида бўлишини таъминлайди.

Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари қонунчиликка мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

4-боб. Йўл фаолиятини ташкил этиш

27-модда. Йўл фаолиятини режалаштириш

Умумий фойдаланишдаги автомобиль йўлларига оид йўл фаолиятини режалаштириш ижтимоий-иқтисодий ривожланишнинг давлат ва ҳудудий дастурлари доирасида тегишли республика ижро этувчи ҳокимият органлари томонидан амалга оширилади.

Шаҳарларнинг ва бошқа аҳоли пунктларининг кўчаларига (ички автомобиль йўлларига) оид йўл фаолиятини режалаштириш шаҳарсозлик фаолияти доирасида амалга оширилади.

Йўл фаолиятини режалаштиришда «тўсиксиз» муҳитни яратиш ва пиёдалар хавфсизлиги устуворлигини таъминлаш, халқаро стандартларга мос замонавий йўл бўйи инфратузилмаси ва хизмат кўрсатиш объектларини қуриш, шунингдек атроф-муҳитга салбий таъсирларнинг олдини олиш ҳамда йўл фаолияти режалаштирилаётган ҳудуд аҳолисининг фикрини ўрганиш бўйича чора-тадбирлар назарда тутилиши керак.

28-модда. Йўл фаолиятини молиялаштириш

Умумий фойдаланишдаги автомобиль йўлларига оид йўл фаолиятини молиялаштириш Ўзбекистон Республикасининг республика бюджети маблағлари, давлат-хусусий шериклик асосида жалб этилган маблағлар ва қонунчиликда тақиқланмаган бошқа маблағлар ҳисобидан амалга оширилади.

Умумий фойдаланишдаги автомобиль йўлларини молиялаштиришга ажратилган маблағлар белгиланган мақсадга эга бўлади ҳамда тегишли автомобиль йўлларини қуриш, реконструкция қилиш, таъмирлаш ва сақлаш билан боғлиқ бўлмаган эҳтиёжлар учун олиб қўйилмайди ёки сарфланмайди, бундан қонунчиликда назарда тутилган ҳоллар мустасно.

Шаҳарларнинг ва бошқа аҳоли пунктларининг кўчаларига (ички автомобиль йўлларига) оид йўл фаолиятини молиялаштириш маҳаллий бюджет маблағлари, шунингдек қонунчиликда тақиқланмаган бошқа маблағлар ҳисобидан амалга оширилади.

Хўжалик автомобиль йўлларига оид йўл фаолиятини молиялаштириш ушбу йўлларнинг эгалари томонидан амалга оширилади.

Давлат-хусусий шериклик тўғрисидаги битимда назарда тутилган мажбуриятларни бажариш учун хусусий шерикка берилган автомобиль йўллариغا доир йўл фаолиятини молиялаштириш Ўзбекистон Республикасининг давлат-хусусий шериклик тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатларига ва мазкур битимга мувофиқ амалга оширилади.

Йўл фаолиятини молиялаштириш учун маблағларни жамлаш ва уларни мақсадли сарфлаш учун автомобиль йўлларини ривожлантиришнинг мақсадли жамғармалари ташкил этилиши мумкин.

29-модда. Автомобиль йўлларини лойиҳалаштириш, қуриш ва реконструкция қилиш

Автомобиль йўлларини лойиҳалаштириш, қуриш ва реконструкция қилиш ишлари қонунчиликда белгиланган тартибда юридик шахслар томонидан амалга оширилади.

Автомобиль йўлларини лойиҳалаштириш, қуриш ва реконструкция қилиш ишлари давлат-хусусий шериклик лойиҳалари доирасида амалга оширилиши мумкин.

Автомобиль йўлларини қуриш ва реконструкция қилиш бўйича лойиҳа ҳужжатлари қонунчиликда белгиланган тартибда давлат экспертизасидан ва йўл ҳаракати хавфсизлиги аудитидан ўтказилиши керак.

Автомобиль йўлларини қуриш ва реконструкция қилиш учун ишлаб чиқилган атроф-муҳитга таъсирни баҳолаш материаллари қонунчиликда белгиланган тартибда давлат экологик экспертизасидан ўтказилиши лозим.

Агар умумий фойдаланишдаги автомобиль йўли билан туташган ёки кесишган автомобиль йўли шаҳарсозлик нормалари ва қоидалари бузилган ҳолда қурилган бўлса, махсус ваколатли орган ёки унинг тегишли ҳудудий бўлинмаси уни қайта қуриш ҳақида ёхуд ҳудудни дастлабки ҳолатига келтириш тўғрисида қарор қабул қилишга ҳақли.

Автомобиль йўлларини қуриш ва реконструкция қилиш ишлари ажратилган минтақадаги мавжуд коммуникация тармоқларини реконструкция қилиш ҳамда янгиларини қуриш ишлари тўлиқ якунланганидан кейин амалга оширилади.

Умумий фойдаланишдаги автомобиль йўлларининг қатнов қисми остида янги муҳандислик коммуникациялари тармоқларини лойиҳалаштиришда ва қуришда уларни бўйлама жойлаштиришга йўл қўйилмайди.

Ажратилган минтақада муҳандислик коммуникацияларини қуриш ва реконструкция қилиш лойиҳалари ушбу йўл эгаси билан келишилади, автомобиль йўлининг ва ажратилган минтақанинг аввалги ҳолатини тиклаш ишларига доир харажатларнинг ўрни муҳандислик коммуникацияларининг эгаси ҳисобидан қопланади.

Автомобиль йўлларини қуришда ёки реконструкция қилишда уларнинг эгалари автомобиль йўлларидан фойдаланувчиларни ушбу ишларни тугатиш муддатлари ва айланиб ўтиш йўллари тўғрисида олдиндан хабардор қилиши шарт.

30-модда. Автомобиль йўллари таъмирлаш ва сақлаш

Автомобиль йўллари таъмирлаш ва сақлаш ишлари мазкур йўл эгалари томонидан, шу жумладан ихтисослаштирилган йўл ташкилотларини жалб этган ҳолда амалга оширилади.

Автомобиль йўллари таъмирлаш бўйича лойиҳа ҳужжатлари қонунчиликда белгиланган тартибда давлат экспертизасидан ва йўл ҳаракати хавфсизлиги аудитидан ўтказилиши керак.

Автомобиль йўли эгасининг балансида автомобиль йўлини таъмирлаш ва сақлаш учун ишлатиладиган ёрдамчи бинолар ҳамда иншоотлар (йўл бўлими бинолари, ишлаб чиқариш заводлари ва цехлари, йўл техникасини таъмирлаш ва сақлаш автосаройлари, ёрдамчи иншоотлар мажмуаси, устахоналар, материалларни қишда сақлаш учун бостирмалар, омборхоналар, тоифаланган объектларни қўриқлаш хизматининг бинолари ҳамда ёрдамчи иншоотлари ва бошқалар) бўлиши мумкин.

Темир йўлларни кесиб ўтиш жойларини, эстакадаларни, паром кечувларини, трамвай йўллари ҳамда автомобиль йўлларидаги бошқа иншоотларни таъмирлаш ва сақлаш ишлари ушбу иншоотларнинг эгалари томонидан амалга оширилади.

31-модда. Йўл бўйи инфратузилмаси ва хизмат кўрсатиш объектларига нисбатан қўйиладиган талаблар

Йўл бўйи инфратузилмаси ва хизмат кўрсатиш объектларида транспорт воситалари учун тўхтаб туриш жойлари, автомобиль йўлидан уларга бориш учун шохобча йўллар (кириш-чиқиш йўллари ва туташмалар) мавжуд бўлиши керак. Шохобча йўллар бошқа автомобиль йўли билан туташганда йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш учун бориш йўллари тезликни ўзгартириш тасмалари ва автомобиль йўли элементлари билан таъминланган бўлиши керак.

Транспорт воситалари учун тўхтаб туриш жойларини, шохобча йўлларни (кириш-чиқиш йўллари ва туташмаларни), тезликни ўзгартириш тасмаларини қуриш, реконструкция қилиш, таъмирлаш ва сақлаш ишлари йўл бўйи инфратузилмасининг ҳамда хизмат кўрсатиш объектининг эгаси томонидан амалга оширилади.

32-модда. Йўл фаолияти соҳасидаги кафолат муддатлари

Қонунчилик ҳужжатларида, шунингдек давлат-хусусий шериклик тўғрисидаги битимларда автомобиль йўлини ва йўл иншоотларини қуриш, реконструкция қилиш ва таъмирлаш ишлари натижаларининг кафолатли муддатлари, шунингдек нормативларга номувофиклик учун жавобгарлик чоралари белгиланади.

5-боб. Автомобиль йўлларида фойдаланиш

33-модда. Автомобиль йўлларида фойдаланувчиларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

Автомобиль йўлларида фойдаланувчилар қуйидаги ҳуқуқларга эга:
умумий фойдаланишдаги автомобиль йўлларида, шаҳарларнинг ва бошқа аҳоли пунктларининг кўчалари (ички автомобиль йўллари) бўйлаб эркин ва бепул ҳаракатланиш, шунингдек фойдаланиш учун очик бўлган хўжалик автомобиль йўлларида ҳаракатланиш;

автомобиль йўлларида йил давомида, хавфсиз ва қулай шароитларда ҳаракатланиш;

йўл шароитлари, автомобиль йўлларида ҳаракатланиш вақтинчалик чекланиши ёки тақиқланиши, транспорт воситаларининг рухсат этилган ҳаракат тезлиги, вазни ва габаритлари тўғрисида тезкор ахборот олиш;

автомобиль йўлидаги носозликлар туфайли, шунингдек автомобиль йўллари эгалари томонидан автомобиль йўллари тўғрисидаги қонунчилик талабларига риоя этилмаганлиги сабабли етказилган зарарнинг ўрнини белгиланган тартибда ундириб олиш;

оператордан пулли автомобиль йўлида фойдаланиш қоидалари, ҳаракатланиш учун тўлов, тўловни тўлаш тартиби ва усуллари, тўловга киритилган хизматлар рўйхати ва бошқа шу каби хизматларни кўрсатиш тартиби тўғрисида, шунингдек муқобил бепул ҳаракатланиш йўналишлари ҳақида маълумот олиш;

оператор билан тузилган оммавий шартномага мувофиқ пулли автомобиль йўлида ҳаракатланиш.

Автомобиль йўлларида фойдаланувчилар қонунчиликка мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

Автомобиль йўлларида фойдаланувчилар:

автомобиль йўлларидаги соз ҳолатда бўлишини таъминлайдиган транспорт воситаларидан фойдаланиши, шу жумладан рухсат этилган вазн ва габарит параметрларига риоя этиши;

атроф-муҳитнинг ва ажратилган минтақанинг ифлосланишига, автомобиль йўлларидаги ва йўл объектларининг шикастланишига йўл қўймаслиги;

транспорт воситасида оператор талабларига мувофиқ йўл талонлари мавжуд бўлмаган ёки у автоматик электрон тўловни амалга оширувчи техник воситалар билан жиҳозланмаган тақдирда, пулли автомобиль йўлларида фақат тўлов пунктлари орқали ҳаракатланиши;

оператор томонидан белгиланган йўлда ҳаракатланиш тартибига, тезлик чегараларига риоя этиши, шунингдек тасдиқланган тўлов ставкаларига мувофиқ пулли автомобиль йўлларида ҳаракатланиш учун тўловни ўз вақтида ва тўлиқ амалга ошириши шарт.

Автомобиль йўлларида фойдаланувчиларнинг зиммасида қонунчиликка мувофиқ бошқа мажбуриятлар ҳам бўлиши мумкин.

34-модда. Автомобиль йўлларида фойдаланувчиларнинг жавобгарлиги

Автомобиль йўлларида зарар келтирган автомобиль йўлларида фойдаланувчилар қонунчиликда белгиланган тартибда жавобгарликка тортилади ҳамда ушбу йўлларида тиклаш ишлари қийматининг ўрнини қоплайди.

Пулли автомобиль йўлида ҳаракатланиш учун тўловни ўз вақтида, тўлиқ амалга оширмаган фойдаланувчилар Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига мувофиқ жавобгарликка тортилади ва операторга келтирилган зарарнинг ўрнини қоплайди.

35-модда. Автомобиль йўллари эгаларининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

Автомобиль йўлларидаги ҳуқуқларга эга:
автомобиль йўлларида қуриш, таъмирлаш ва реконструкция қилиш лойиҳаларини келишиб олиш ва тасдиқлашда, шунингдек таъмирлаш ишларини ташкил этишда иштирок этиш;

ўзининг ихтиёрида бўлган ёки мулк бўлган автомобиль йўлларида қонунчиликда белгиланган тартибда фойдаланиш.

Автомобиль йўлларидаги эгалари қонунчиликка мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

Автомобиль йўлларидаги эгалари:

автомобиль йўлларида соғат ҳолатда сақлаш, улардан транспорт воситаларининг хавфсиз ҳаракатланишини таъминлаш;

ажратилган минтақада давлат стандартларига мувофиқ йўл белгиларини ва ҳаракат хавфсизлигини таъминловчи бошқа техник воситаларни ўрнатиш;

автомобиль йўлларида қурилиш-таъмирлаш ишларини бажариш чоғида йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш мақсадида ушбу ишлар олиб бориладиган участкалар тегишли тарзда жиҳозланишини, шу жумладан кундузги ва тунги вақтларда яхши кўринадиган тўсиклар, йўл белгилари ва кўрсаткичлар ўрнатилишини, зарур бўлганда айланиб ўтиш йўллари ташкил этилишини таъминлаш;

йўналишли транспорт воситаларининг бекатлари мавжуд бўлган ҳолларда йўловчиларнинг чиқиши ва тушиши учун майдончалар яратилишини таъминлаш;

ҳайдовчилар дам олиши учун мўлжалланган жойларда транспорт воситаларининг тегишли шарт-шароитларга эга бўлган тўхтаб туриш жойларини барпо этиш;

автомобиль йўлларида фойдаланувчилар автомобиль йўлларидаги (йўл участкаларининг) ҳолати тўғрисидаги ахборотни олиши учун шарт-шароитлар яратиш;

йўл шароитлари билан боғлиқ йўл-транспорт ҳодисаларининг сабаблари доимий равишда ўрганилишини ва Ўзбекистон Республикаси

Ички ишлар вазирлиги билан яқин ҳамкорликда йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш бўйича тегишли чора-тадбирлар белгиланишини таъминлаши шарт.

Ушбу модданинг биринчи қисмида белгиланган мажбуриятлар автомобиль йўлларининг эгалари томонидан йўлларни таъмирлаш ва хизмат кўрсатиш учун жалб этиладиган ихтисослаштирилган йўл ташкилотларига нисбатан ҳам татбиқ этилади.

Автомобиль йўллари эгаларининг зиммасида қонунчиликка мувофиқ бошқа мажбуриятлар ҳам бўлиши мумкин.

36-модда. Автомобиль йўлига туташган ёки йўл бўйи минтақасида жойлашган ер участкалари мулкдорларининг, эгаларининг ва улардан фойдаланувчиларнинг мажбуриятлари

Автомобиль йўлига туташган ёки йўл бўйи минтақасида жойлашган ер участкаларининг мулкдорлари, эгалари ва улардан фойдаланувчилар:

автомобиль йўлига қўшиладиган ва шохобча йўлларни техник соҳа ҳолатда сақлаши;

ажратилган минтақадаги дов-дарахтларни асраш ва сақлашга кўмаклашиши;

автомобиль йўлига туташ буталарни парваришлаши ва иморатларни соҳа ҳолатда сақлаши шарт.

Йўл бўйи минтақасида жойлашган ер участкаларининг мулкдорлари, эгалари ва улардан фойдаланувчилар ушбу ер участкаларида тошлар, шох-шабба, конструкциялар ва бошқа материаллар тўпланишига йўл қўймаслиги шарт.

Автомобиль йўлига туташган ёки йўл бўйи минтақасида жойлашган ер участкалари мулкдорларининг, эгаларининг ва улардан фойдаланувчиларнинг зиммасида қонунчиликка мувофиқ бошқа мажбуриятлар ҳам бўлиши мумкин.

37-модда. Автомобиль йўлларида фойдаланиш тартиби

Умумий фойдаланишдаги автомобиль йўлларида фойдаланиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Транспорт вазирлиги томонидан белгиланади.

Шаҳарларнинг ва бошқа аҳоли пунктларининг кўчаларидан (ички автомобиль йўлларида) фойдаланиш тартиби маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органларининг қарори билан белгиланади.

Хўжалик автомобиль йўлларида фойдаланиш тартиби ушбу автомобиль йўлларининг эгалари томонидан белгиланади.

Автомобиль йўлларида сунъий нотекистиклар ва тўсиклар яратишга йўл қўйилмайди, бундан қонунчиликда белгиланган ҳоллар мустасно.

Хорижий давлатлар транспорт воситаларининг автомобиль йўлларида ҳаракатланиши Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаларига мувофиқ ва қонунчиликда белгиланган тартибда амалга оширилади.

38-модда. Автомобиль йўлларида уларнинг асосий вазифаси билан боғлиқ бўлмаган ҳолларда фойдаланиш тартиби

Автомобиль йўлларида уларнинг асосий вазифаси билан боғлиқ бўлмаган ҳолларда фойдаланиш тартиби мазкур йўлнинг эгаси томонидан қонунчиликка мувофиқ белгиланади.

Агар қонунда бошқача ҳол назарда тутилмаган бўлса, йўл эгалари билан келишмасдан туриб:

ажратилган минтақада йўл ахборотида алоқаси бўлмаган реклама пештахталари, пешлавҳалар, эълонлар ўрнатиш ва жойлаштиришга;

спорт мусобақалари ва оммавий тадбирлар ўтказишга;

ажратилган минтақа доирасида кўкаламзорлаштириш ишларини олиб боришга;

коммуникация тармоқларининг автомобиль йўлларини кесиб ўтишига;

туташма ва чиқиш йўллари қуришга;

кўприклар ва сув қувурлари яқинида мелиорация ҳамда бошқа мақсадлар учун дарёлар ва зовурларнинг ўзанларини чуқурлаштиришга;

автомобиль йўлига қўшилиб кетган шлюзлар, тўғонлар ва бошқа мелиорация ҳамда гидротехника иншоотларини таъмирлашга;

автомобиль йўллари четларида ҳамда йўл кўтармалари ёки ўйимларининг қияликларида жойлашган, фойдаланилаётган алоқа ва электр узатиш линияларини реконструкция қилиш ишларини бажаришга йўл қўйилмайди.

39-модда. Автомобиль йўлларида ҳаракатланишни вақтинчалик чеклаш ёки тақиқлаш

Автомобиль йўллари эгалари Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ва Фавқулодда вазиятлар вазирлиги билан ҳамкорликда қуйидаги ҳолларда маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органларини хабардор қилган ва автомобиль йўлларида фойдаланувчиларни олдиндан огоҳлантирган ҳолда автомобиль йўлларидаги (йўл участкаларидаги) ҳаракатланишни вақтинчалик чеклаш ёки тақиқлаш ҳуқуқига эга:

табiiй офатлар, ёнғинлар содир бўлган, автомобиль йўллари ва йўл иншоотларининг юк кўтариш қобилияти йўқолган ва бошқа шунга ўхшаш ҳолларда;

автомобиль йўлларида қурилиш-таъмирлаш ишлари олиб борилаётганда, шунингдек ажратилган минтақада транспорт воситалари ва пиёдаларнинг ҳаракат хавфсизлигига дахл қиладиган ишлар бажарилаётганда.

Ўзбекистон Республикаси Транспорт вазирлиги Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги билан биргаликда автомобиль йўлининг юк кўтариш қobiliяти пасайишига олиб келадиган ноқулай табиий-иқлим шароитларида асфальтбетон қопламали автомобиль йўлларида оғир вазнли юк транспорт воситалари ҳаракатини «Йўл ҳаракати тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига биноан вақтинчалик чеклаши ёки тақиқлаши мумкин.

Ҳаракатланишни вақтинчалик чеклаш ёки тақиқлаш тўғрисидаги қарорда чеклов ёки тақиқ жорий этилаётган автомобиль йўллари (йўл участкалари), ҳаракатланишни чеклаш ёки тақиқлаш даври, шунингдек, зарур ҳолларда, юк транспорт воситаларининг рухсат этилган вазн параметрлари ва ҳаракатланиши тўхтатиладиган давр кўрсатилади.

Вақтинчалик чекловлар ва тақиқлар табиий офатлар ҳамда бошқа фавқулодда вазиятлар оқибатларини бартараф этиш учун зарур бўлган юкларни, шунингдек авария-тиклаш ва таъмирлаш ишларини бажаришда ишлатиладиган йўл-қурилиш ҳамда йўллардан фойдаланиш учун мўлжалланган техника воситалари ва материалларини ташишга нисбатан татбиқ этилмайди.

40-модда. Автомобиль йўлларида йирик габаритли ва оғир вазнли транспорт воситаларининг ҳаракатланиши

Йирик габаритли ва оғир вазнли транспорт воситаларининг автомобиль йўлларида ҳаракатланишига фақат махсус ваколатли орган ёки унинг тизимидаги идоралар томонидан бериладиган махсус рухсатнома мавжуд бўлган тақдирда йўл қўйилади.

Йирик габаритли ва оғир вазнли транспорт воситаларининг (юк билан ёки юксиз) ҳаракатланиши учун махсус рухсатнома ҳаракат йўналиши белгиланган ҳолда ва бундай транспорт воситаларининг ҳаракатланиши учун тўлов тўланганидан кейин берилади.

Йирик габаритли ва оғир вазнли транспорт воситаларининг ҳаракат йўналиши пулли автомобиль йўли бўйлаб ўтган тақдирда, ушбу йўналиш оператор билан келишилиши шарт.

Республика ҳудуди доирасида юкларни ташиш учун айрим тоифадаги вазн параметрлари белгиланган меъёрдан ортиқ бўлган транспорт воситаларининг ҳаракатланиши учун кўп марталик махсус рухсатнома қонунчиликда белгиланган тартибда берилиши мумкин.

Йирик габаритли ва оғир вазнли транспорт воситаларининг автомобиль йўлида ҳаракатланиши учун тўлов ставкалари, кўп марталик махсус рухсатнома берилиши мумкин бўлган, вазн параметрлари белгиланган меъёрдан ортиқ бўлган транспорт воситаларининг тоифалари, шунингдек йирик габаритли ва оғир вазнли транспорт воситаларининг автомобиль йўлларида ҳаракатланиши қоидалари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

6-боб. Пулли автомобиль йўллари

41-модда. Пулли автомобиль йўллари ташкил этиш

Пулли автомобиль йўллари куриш, реконструкция қилиш ва улардан фойдаланиш тўғрисидаги қарор (бундан буён матнда пулли автомобиль йўлини ташкил этиш тўғрисидаги қарор деб юритилади) Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан ёки ўз ваколатлари доирасида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан қабул қилинади.

Пулли автомобиль йўлини ташкил этиш тўғрисидаги қарор режалаштирилаётган пулли автомобиль йўли билан боғлиқ ҳудудлар ўртасида лозим даражадаги ва фойдаланиш ҳолатидаги автомобиль йўллари бўйлаб муқобил бепул ҳаракатланишни таъминлаш шарти билан қабул қилинади.

Пулли автомобиль йўлини ташкил этиш тўғрисидаги қарорда пулли автомобиль йўлининг йўналиши, бошланғич ва охири пунктлари, техник тавсифлари, узунлиги ва ундан ҳақ тўлаш асосида фойдаланиш муддатлари, шунингдек муқобил бепул ҳаракатланишни таъминлайдиган автомобиль йўли кўрсатилади.

Пулли автомобиль йўлини ташкил этиш тўғрисидаги қарор унинг концепцияси (пулли автомобиль йўли давлат-хусусий шериклик асосида қуриладиган бўлса), техник-иқтисодий асослаш ва лойиҳаолди ҳужжатлари тасдиқланганидан кейин қабул қилинади.

Пулли автомобиль йўлини лойиҳалаштириш, куриш, реконструкция қилиш ва ундан фойдаланиш шаҳарсозлик тўғрисидаги қонун ҳужжатларининг ҳамда техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатларнинг талабларига мувофиқ амалга оширилиши керак.

Қонунчиликда пулли автомобиль йўлини лойиҳалаштириш, куриш, реконструкция қилиш, таъмирлаш, сақлаш ва ундан фойдаланишда умумэътироф этилган халқаро ёки илғор хорижий нормаларни қўллаш тартиби назарда тутилиши мумкин.

42-модда. Пулли автомобиль йўлларига бўлган ҳуқуқлар ва уларнинг ўтказилиши тартиби

Пулли автомобиль йўллари давлат мулки бўлиб, улар махсус ваколатли орган ихтиёрида бўлади.

Давлат-хусусий шериклик асосида қурилган ёки фойдаланилаётган пулли автомобиль йўллари ушбу Қонун ва Ўзбекистон Республикасининг давлат-хусусий шериклик тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ давлат-хусусий шериклик лойиҳасини амалга ошириш муддатига хусусий шерикка эгалик қилиш ёки фойдаланиш учун, шу жумладан бегараз фойдаланиш учун ўтказилиши мумкин.

**43-модда. Пулли автомобиль йўллари ташкил этиш
лойиҳаларини молиялаштириш**

Пулли автомобиль йўллари куриш, реконструкция қилиш ва улардан фойдаланиш лойиҳалари уларни амалга ошириш шаклига қараб инвесторларнинг, халқаро молия институтларининг маблағлари, шунингдек давлат-хусусий шериклик доирасида жалб қилинган маблағлар ва қонунчиликда тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан молиялаштирилиши мумкин.

**44-модда. Пулли автомобиль йўллари давлат-хусусий
шериклик шартлари асосида ташкил этишнинг
ўзига хос хусусиятлари**

Пулли автомобиль йўллари ташкил этиш (лойиҳалаштириш, куриш ва реконструкция қилиш), таъмирлаш, сақлаш ҳамда улардан фойдаланиш ушбу Қонун ва Ўзбекистон Республикасининг давлат-хусусий шериклик тўғрисидаги қонунчилигига мувофиқ тузиладиган давлат-хусусий шериклик тўғрисидаги битим асосида амалга оширилади.

Пулли автомобиль йўллари соҳасидаги давлат-хусусий шериклик тўғрисидаги битимда Ўзбекистон Республикасининг давлат-хусусий шериклик тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари талаблари билан бир қаторда қуйидагилар назарда тутилади:

битим тарафларининг пулли автомобиль йўлини лойиҳалаштириш, куриш, реконструкция қилиш, таъмирлаш, сақлаш ва ундан фойдаланиш харажатлари бўйича мажбуриятлари;

хусусий шерикнинг пулли автомобиль йўлини таъмирлаш, сақлаш ва ундан фойдаланиш бўйича мажбуриятлари;

пулли автомобиль йўлининг ўтказувчанлик қобилияти ва ундан фойдаланиш режимида қўйиладиган талаблар;

давлат шеригининг Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида белгиланган миқдорда ва тартибда хусусий шерикка эркин фойдаланиш учун тўлов тўлаш бўйича мажбурияти;

пулли автомобиль йўлида транспорт воситаларининг ҳаракатланиши учун тўловни белгилаш ва ўзгартириш тартиби ҳамда шартлари, тўловларни йиғиш, битим тарафлари ўртасида маблағларни тақсимлаш тартиби;

давлат шеригининг пулли автомобиль йўли жойлашган ҳудудда унинг мавжудлиги тўғрисидаги ахборотни жойлаштириш бўйича мажбурияти;

хусусий шерикнинг тўлов пунктларида фойдаланувчиларни пулли автомобиль йўлининг бошланиши, узунлиги, ҳаракатланиш учун тўлов ва муқобил бепул йўл орқали ҳаракатланиш имкониятлари тўғрисида хабардор қиладиган ахборотни жойлаштириш бўйича мажбурияти;

хусусий шерикнинг давлат-хусусий шериклик тўғрисидаги битим бўйича ўз мажбуриятларини бажаришини таъминлаш усуллари, шу жумладан пулли автомобиль йўлига туташ ҳудудларни ободонлаштириш, йўл бўйи инфратузилмаси ва хизмат кўрсатиш объектларини жойлаштириш, шунингдек пулли автомобиль йўлининг йўқ бўлиши ёки шикастланиши хавфини суғурта қилиш бўйича мажбуриятлари;

давлат-хусусий шериклик тўғрисидаги битимнинг амал қилиш муддати тугаганидан кейин пулли автомобиль йўлини давлат шеригига ўтказиш тартиби ва шартлари;

битим тарафларининг ўз мажбуриятларини бажармаганлик ёки лозим даражада бажармаганлик учун жавобгарлиги;

ушбу Қонунга ва Ўзбекистон Республикасининг давлат-хусусий шериклик тўғрисидаги қонун ҳужжатларига зид бўлмаган бошқа шартлар.

45-модда. Пулли автомобиль йўлидан фойдаланиш

Пулли автомобиль йўлидан фойдаланиш фойдаланувчи ва оператор ўртасидаги оммавий шартнома асосида амалга оширилади, унга кўра оператор ушбу Қонун ва бошқа қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ фойдаланувчига транспорт воситасида пулли йўлдан ҳаракатланиш ҳуқуқини тақдим этиши ва йўл ҳаракатини ташкил этиши, фойдаланувчи эса кўрсатилган хизмат учун ҳақ тўлаши шарт.

Фойдаланувчи транспорт воситасида пулли йўлдан ҳаракатланиш учун қуйидаги усуллардан бири орқали оператор билан оммавий шартнома тузади:

пулли автомобиль йўлига кириш;

ҳаракатланиш учун тўловни тўлов пунктида тўлаш;

йўл талонини сотиб олиш.

Оператор ушбу модданинг биринчи ва иккинчи қисмларида кўрсатилган шартномани тузишда пулли автомобиль йўлининг бир фойдаланувчисига бошқа фойдаланувчиларига нисбатан устунлик беришга ҳақли эмас.

Шартнома тузишдан олдин оператор фойдаланувчига кўрсатиладиган хизматлар ҳамда уларни танлаш имконияти ҳақида тўлиқ ва ишончли ахборотни тақдим этиши шарт. Ахборот давлат тилида ва, зарур ҳолларда, бошқа тилларда тақдим этилади.

Ахборот шартнома шартларини ва оператор томонидан кўрсатиладиган хизматлар учун тўлов тартибини ўз ичига олиши керак, шу жумладан:

пулли автомобиль йўли схемасини;

ҳаракатланиш учун тўлов миқдорини, тартибини, усулларини (шакллари);

ҳаракатланиш учун тўловларни тўламаган ҳолда ҳаракатланиш ҳуқуқига эга бўлган фойдаланувчиларнинг рўйхатини;

операторнинг авария хизмати манзилини ва алоқа маълумотларини;
фойдаланувчиларнинг мурожаатларини қабул қилувчи оператор бўлимининг манзилини ва алоқа маълумотларини;
пулли автомобиль йўлида йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш учун масъул бўлган Ўзбекистон Республикаси ички ишлар органларининг манзилини ва алоқа маълумотларини.

**46-модда. Пулли автомобиль йўлидан ҳаракатланиш учун
тўлов олиш тартиби**

Пулли автомобиль йўлидан ҳаракатланиш учун тўлов транспорт воситаларининг юқори тезлик режимини ва бутун йўналиш бўйлаб юқори даражадаги сервис хизматини таъминлаш шарти билан жорий этилади.

Пулли автомобиль йўлидан ҳаракатланиш учун тўлов миқдори оператор томонидан белгиланади ва, агар давлат-хусусий шериклик тўғрисидаги битимда бошқача тартиб назарда тутилмаган бўлса, белгиланган тўлов миқдорининг энг юқори ставкасидан ошмаслиги керак.

Пулли автомобиль йўлидан ҳаракатланиш учун тўлов миқдори барча фойдаланувчилар учун бир тоифадаги транспорт воситаларига нисбатан тенг белгиланади.

Пулли автомобиль йўлидан ҳаракатланиш учун тўлов катъий белгиланган бўлиши ёки босиб ўтилган ҳар бир километр учун ҳисобланиши ёхуд транспорт воситаларининг тоифаси, куннинг вақти, ҳафтанинг куни ёки йилнинг ойига қараб табақалаштирилиши мумкин.

**47-модда. Ҳаракатланиш учун тўловни тўламаган ҳолда пулли
автомобиль йўлларида ҳаракатланиш ҳуқуқи**

Транспорт воситаларининг пулли автомобиль йўлларида ҳаракатланиши учун тўловни тўлашдан қуйидагилар озод қилинади:

йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати, ёнгиндан саклаш хизмати, авария-кутқарув хизмати, тез тиббий ва шошилиш ёрдам, давлат транспорт назорати органи фаолиятида фойдаланиладиган махсус транспорт воситалари, Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари таркибига кирувчи вазирлик ва идораларнинг махсус транспорт воситалари ҳамда улар кузатиб келаётган транспорт воситалари;

фавкулудда ҳолат жорий этилганда, табиий ёки техноген хусусиятли фавкулудда вазиятлар рўй берган ҳолатларда, шунингдек уруш ҳолатида барча транспорт воситалари.

Қонун ҳужжатларида пулли автомобиль йўлларида ҳаракатланиш учун тўловни тўламаган ҳолда ҳаракатланиш ҳуқуқига эга бўлган бошқа тоифадаги фойдаланувчилар ҳам назарда тутилиши мумкин, бундан давлат-хусусий шериклик асосида ташкил этилган ёки фойдаланилаётган пулли йўллар мустасно.

Давлат-хусусий шериклик асосида пулли автомобиль йўлларида фойдаланилган тақдирда, ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилмаган бошқа фойдаланувчиларга ҳаракатланиш учун тўловни тўламаган ҳолда ҳаракатланиш ҳуқуқини бериш, агар давлат-хусусий шериклик тўғрисидаги битимда бошқача тартиб назарда тутилмаган бўлса, хусусий шерик билан келишилиши лозим.

Муқобил бепул йўлдан ҳаракатланиш имкониятидан фойдаланишга тўсқинлик қиладиган ҳолатлар юзага келганда, ушбу ҳолатлар бартараф этилгунга қадар пулли автомобиль йўлидан ҳаракатланиш учун тўловни олиш тўхтатиб турилади.

Пулли автомобиль йўлидан ҳаракатланиш учун тўлов олишни тўхтатиб туриш тўғрисидаги қарор автомобиль йўлининг эгаси томонидан, агар пулли автомобиль йўлидан давлат-хусусий шериклик асосида фойдаланилса, ушбу модданинг тўртинчи қисмида кўрсатилган ҳолатлар юзага келган пайтдан эътиборан бир сутка ичида давлат шеригининг талабига биноан хусусий шерик томонидан қабул қилинади.

Ушбу модданинг тўртинчи қисмида назарда тутилган ҳолларда пулли автомобиль йўлидан ҳаракатланиш учун тўлов олиш давлат шеригининг талабига биноан тўхтатиб турилган тақдирда, давлат-хусусий шериклик тўғрисидаги битимда белгиланган тартибда хусусий шерик компенсация тўлашни талаб қилишга ҳақли.

Оператор томонидан тўлов пунктларида тўлов тўламаган ҳолда пулли автомобиль йўлларида ҳаракатланиш ҳуқуқи берилган транспорт воситаларининг ҳаракатланишига имкониятлар яратилади.

48-модда. Пулли автомобиль йўлидан фойдаланишни тўхтатиш ва тугатиш

Пулли автомобиль йўлидан фойдаланишни тўхтатиш пулли автомобиль йўлини ташкил этиш тўғрисидаги қарорда кўрсатилган муддат ўтганидан кейин, давлат-хусусий шериклик асосида қурилган пулли автомобиль йўлидан фойдаланишни тўхтатиш эса давлат-хусусий шериклик тўғрисидаги битимда назарда тутилган ҳолларда амалга оширилади.

Пулли автомобиль йўлининг сифати ва фойдаланилиш ҳолати ёмонлашиб, унинг хизмат кўрсатиши ва юқори ҳаракатланиш тезлиги режимида тегишли даражада хавфсиз ҳаракатланишни таъминлаш имконини бермаган тақдирда, пулли автомобиль йўлидан фойдаланиш унинг эгаси томонидан қисман чекланиши ёки тўхтатилиши керак.

7-боб. Якунловчи қондалар

49-модда. Низоларни ҳал этиш

Автомобиль йўллари соҳасида юзага келадиган низолар қонунчиликда белгиланган тартибда ҳал этилади.

**50-модда. Автомобиль йўллари тўғрисидаги қонунчиликни
бузганлик учун жавобгарлик**

Автомобиль йўллари тўғрисидаги қонунчиликни бузганликда айбдор шахслар белгиланган тартибда жавобгар бўлади.

**51-модда. Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексига
ўзгартиришлар киритиш**

Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил 30 декабрда қабул қилинган ЎРҚ–599-сонли Қонуни билан янги таҳрирда тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2019 йил, 12-сонга 1-илова; 2020 йил, № 3, 198-модда, № 10, 593-модда, № 11, 652-модда, № 12, 690, 691-моддалар; 2021 йил, № 1, 6-модда, № 4, 294-модда, 4-сонга илова, № 8, 800-модда, № 9, 901-модда, № 10, 968, 969, 972, 973-моддалар, № 12, 1199-модда; 2022 йил, № 2, 79-модда, № 3, 215, 216-моддалар, № 5, 461, 464, 467-моддалар, № 6, 570-модда, № 7, 664, 666-моддалар, № 12, 1190-модда; 2023 йил, № 6, 444, 446-моддалар, № 7, 540-модда, № 12, 1011-модда; 2024 йил, № 2, 106, 110, 111-моддалар, № 4, 346-модда, № 5, 458, 459-моддалар, № 8, 822, 831-моддалар, № 9, 958-модда, № 10, 1076-модда, № 11, 1190-модда, № 12, 1283, 1284, 1296, 1297-моддалар; 2025 йил, № 2, 188, 194-моддалар, № 4, 519, 520, 521, 522-моддалар, № 5, 644, 645-моддалар, № 6, 729, 731-моддалар, № 8, 971-модда) қуйидаги ўзгартиришлар киритилсин:

1) **411-модда учинчи қисмининг 3-банди** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«3) умумий фойдаланишдаги автомобиль йўллари, шу жумладан пулли автомобиль йўллари»;

2) **426-модда иккинчи қисмининг 3-банди** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«3) умумий фойдаланишдаги автомобиль йўллари, шу жумладан пулли автомобиль йўллари эгаллаган ерлар».

**52-модда. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун
ҳужжатларини ўз кучини йўқотган деб топиш**

Қуйидагилар ўз кучини йўқотган деб топилсин:

1) Ўзбекистон Республикасининг 2007 йил 2 октябрда қабул қилинган «**Автомобиль йўллари тўғрисида**»ги ЎРҚ–117-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 10, 472-модда);

2) Ўзбекистон Республикасининг 2014 йил 11 декабрда қабул қилинган «**Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида**»ги ЎРҚ–381-сонли

Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2014 йил, № 12, 343-модда) **20-моддаси**;

3) Ўзбекистон Республикасининг 2018 йил 23 июлда қабул қилинган «Баъзи давлат органлари ва ташкилотларининг фаолияти такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги ЎРҚ–486-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2018 йил, № 7, 431-модда) **25-моддаси**;

4) Ўзбекистон Республикасининг 2021 йил 21 апрелда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар киритиш тўғрисида»ги ЎРҚ–683-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2021 йил, 4-сонга илова) **185-моддаси**;

5) Ўзбекистон Республикасининг 2023 йил 23 октябрда қабул қилинган «Ер тўғрисидаги қонунчилик такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги ЎРҚ–871-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2023 йил, № 10, 795-модда) **7-моддаси**;

6) Ўзбекистон Республикасининг 2025 йил 23 январда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги ЎРҚ–1021-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2025 йил, № 1, 7-модда) **4-моддаси**.

53-модда. Ушбу Қонуннинг ижросини, етказилишини, моҳияти ва аҳамияти тушунтирилишини таъминлаш

Ўзбекистон Республикаси Транспорт вазирлиги ва бошқа манфаатдор ташкилотлар ушбу Қонуннинг ижросини, ижрочиларга етказилишини ҳамда моҳияти ва аҳамияти аҳоли ўртасида тушунтирилишини таъминласин.

54-модда. Қонунчиликни ушбу Қонунга мувофиқлаштириш

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

ушбу Қонун 21-моддаси биринчи қисмининг саккизинчи хатбошисида назарда тутилган пулли автомобиль йўлларида ҳаракатни ташкил этиш хизматларини кўрсатиш ва ушбу йўللاردан фойдаланиш коидаларини, шунингдек пулли автомобиль йўлларида ҳаракатланиш учун тўловларни ҳисоблаш услубиятини ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан уч ой ичида ишлаб чиқсин ва тасдиқласин;

ҳукумат қарорларини ушбу Қонунга мувофиқлаштирасин;

республика ижро этувчи ҳокимият органлари ушбу Қонунга зид бўлган ўз норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини қайта кўриб чиқишлари ва бекор қилишларини таъминласин.

55-модда. Ушбу Қонуннинг кучга кириши

Ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.
Ушбу Қонун 6-бобининг моддалари ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан уч ой ўтгач амалга киритилади.

**Ўзбекистон Республикасининг
Президенти**

Ш. Мирзиёев

Тошкент шаҳри,
2026 йил 5 август
№ ЎРҚ–1162

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASINING QONUNI

Риэлторлик фаолияти тўғрисида

Қонунчилик палатаси томонидан 2025 йил 1 июлда
қабул қилинган
Сенат томонидан 2026 йил 7 апрелда
маъқулланган

1-боб. Умумий қоидалар

1-модда. Ушбу Қонуннинг мақсади ва қўлланилиш соҳаси

Ушбу Қонуннинг мақсади риэлторлик фаолияти соҳасидаги муносабатларни тартибга солишдан иборат.

Ушбу Қонун хусусий мулк бўлган кўчмас мулк мулкдорлари томонидан мустақил равишда тузиладиган битимларга нисбатан татбиқ этилмайди.

2-модда. Риэлторлик фаолияти тўғрисидаги қонунчилик

Риэлторлик фаолияти тўғрисидаги қонунчилик ушбу Қонун ва бошқа қонунчилик ҳужжатларидан иборатдир.

Агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномасида Ўзбекистон Республикасининг риэлторлик фаолияти тўғрисидаги қонунчилигида назарда тутилганидан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, халқаро шартнома қоидалари қўлланилади.

3-модда. Асосий тушунчалар

Ушбу Қонунда қуйидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

кўчмас мулк бўйича агент – ушбу Қонунда белгиланган тартибда риэлторлик фаолиятини амалга оширувчи яқка тартибдаги тадбиркор ёки ўзини ўзи банд қилган шахс;

мультилистинг тизими – кўчмас мулк бозорига ва объектларига доир мавжуд маълумотларни ҳамда таклифларни тўплаш, сақлаш ва алмашиш орқали кўчмас мулк объекти бўйича битимларни амалга ошириш имконини берадиган электрон ахборот тизими;

риэлтор – риэлторлик фаолияти соҳасидаги профессионал жамоат бирлашмаси томонидан берилган риэлторларнинг малака сертификатига эга бўлган жисмоний шахс;

риэлторларнинг малака сертификати – профессионал жамоат бирлашмаси томонидан бериладиган, риэлторнинг малакасини тасдиқлайдиган ва риэлторлик ташкилоти таркибида риэлторлик хизматларини кўрсатиш ҳуқуқини берадиган ҳужжат;

Риэлторларнинг профессионал одоб-ахлоқ кодекси – риэлторнинг риэлторлик фаолиятини амалга оширишда бажарилиши шарт бўлган ҳуқуқ-атвори ва касбий ахлоқ қоидалари ҳамда тартиботлари йиғиндиси;

риэлторлик сўрови – риэлторлик ташкилотининг, кўчмас мулк бўйича агентнинг давлат органига ёки бошқа ташкилотларга буюртмачи билан тузилган шартнома бўйича тегишли риэлторлик хизматларини кўрсатиш учун зарур ахборотни белгиланган тартибда тақдим этишни сўраб ёзма ёхуд электрон шаклда, шу жумладан мультилистинг тизими орқали йўллаган мурожаати;

риэлторлик ташкилоти – ушбу Қонунда белгиланган тартибда риэлторлик фаолиятини амалга оширувчи ҳамда риэлторлик фаолияти соҳасидаги профессионал жамоат бирлашмаларидан бирига аъзо бўлган тижорат ташкилоти;

риэлторлик фаолияти – шартнома асосида риэлторлик хизматларини кўрсатадиган ҳамда Риэлторлар, риэлторлик ташкилотлари, кўчмас мулк бўйича агентлар ва риэлторлик фаолияти соҳасидаги профессионал жамоат бирлашмаларининг ягона реестрига киритилган риэлторлик ташкилотларининг ва кўчмас мулк бўйича агентларнинг фаолияти;

риэлторлик фаолияти соҳасидаги профессионал жамоат бирлашмаси (бундан буён матнда профессионал жамоат бирлашмаси деб юритилади) – ўз аъзоларининг профессионал даражасини ошириш ва сақлаб туришга кўмаклашиш, уларни қўллаб-қувватлаш, уларнинг касбий манфаатларини ҳимоя қилиш, шу жумладан судларда ҳимоя қилиш бўйича фаолият юритадиган, камида эллик нафар риэлторлик ташкилотининг ва (ёки) кўчмас мулк бўйича агентнинг аъзолигига асосланган нодавлат нотижорат ташкилотлари;

риэлторлик хизматлари – кўчмас мулк объектлари ва уларга бўлган ҳуқуқлар билан боғлиқ ҳаракатлар содир этилганда риэлторлик ташкилоти ёки кўчмас мулк бўйича агент томонидан риэлторлик хизматлари буюртмачисига кўрсатиладиган, шу жумладан электрон шаклда кўрсатиладиган пулли хизматлар;

риэлторлик хизматлари буюртмачиси (бундан буён матнда буюртмачи деб юритилади) – ушбу Қонунга мувофиқ риэлторлик ташкилоти ёки кўчмас мулк бўйича агент билан риэлторлик хизматларини кўрсатиш шартномасини тузиш орқали риэлторлик хизматларига буюртма берадиган юридик ёки жисмоний шахс;

Риэлторлар, риэлторлик ташкилотлари, кўчмас мулк бўйича агентлар ва риэлторлик фаолияти соҳасидаги профессионал жамоат бирлашмаларининг ягона реестри (бундан буён матнда Ягона реестр деб юритилади) – риэлторлик фаолияти соҳасидаги ваколатли давлат органи томонидан шакллантириладиган ва унинг расмий веб-сайтида жойлаштириладиган, риэлторлар, риэлторлик ташкилотлари, кўчмас мулк бўйича агентлар ҳамда профессионал жамоат бирлашмалари ҳақидаги ахборотни тўплаш, ҳисобга олиш ва таҳлил қилиш имконини берадиган ягона ахборот тизими.

4-модда. Риэлторлик фаолиятининг асосий принциплари

Риэлторлик фаолияти соҳасидаги асосий принциплар қуйидагилардан иборат:

- конунийлик;
- холислик ва ҳалоллик;
- ахборотнинг махфийлиги;
- манфаатлар тўқнашувига йўл қўйилмаслиги.

5-модда. Қонунийлик принципи

Риэлторлик фаолияти соҳасидаги муносабатлар Ўзбекистон Республикаси Конституциясига, ушбу Қонунга ва бошқа қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилиши керак.

6-модда. Холислик ва ҳалоллик принципи

Риэлтор ва кўчмас мулк бўйича агент риэлторлик фаолияти соҳасидаги муносабатларда жамият манфаатлари устуворлигига риоя этиши, бегараз бўлиши ҳамда риэлторлик ташкилоти ва кўчмас мулк бўйича агент обрўсига салбий таъсир қиладиган ҳолатларга йўл қўймаслиги керак.

7-модда. Ахборотнинг махфийлиги принципи

Риэлторлик ташкилоти ва кўчмас мулк бўйича агент риэлторлик хизматларини кўрсатиш жараёнида ўзига маълум бўлган маълумотларни ўзига риэлторлик хизмати кўрсатилган шахсларнинг ёзма розилигисиз ошкор қилишга ҳамда ўзгаларга беришга ҳақли эмас, бундан жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга, оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш тўғрисидаги ва бошқа қонунчиликда назарда тутилган ҳоллар мустасно.

8-модда. Манфаатлар тўқнашувига йўл қўйилмаслиги принципи

Риэлторлик ташкилоти ва кўчмас мулк бўйича агент риэлторлик хизматларини кўрсатиш жараёнида юзага келадиган манфаатлар тўқнашувининг олдини олиш чораларини кўриши шарт.

9-модда. Риэлторлик хизматларининг миллий стандартлари

Риэлторлик хизматларининг миллий стандарти риэлторлик фаолиятининг тегишли йўналишини тартибга соладиган норматив-ҳуқуқий ҳужжатдир (бундан буён матнда миллий стандарт деб юритилади).

Миллий стандартлар риэлторлик фаолияти соҳасидаги ваколатли давлат органи томонидан профессионал жамоат бирлашмалари билан биргаликда ишлаб чиқилади ва қуйидагиларни белгилайди:

риэлторлик фаолиятини амалга оширишга ва сифатли даражадаги риэлторлик хизматларини кўрсатишга оид талабларни;

риэлторлик хизматларини кўрсатиш жараёнини тартибга солувчи ҳужжатларни ишлаб чиқиш ва расмийлаштириш тартибини;

риэлторларни касбга тайёрлаш ва мунтазам равишда уларнинг малакасини ошириб бориш тизимини жорий этишга оид талабларни;

риэлторлик хизматининг турларига мансуб талабларни ва Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига зид бўлмаган бошқа талабларни.

2-боб. Риэлторлик фаолиятини тартибга солиш

10-модда. Риэлторлик фаолияти соҳасидаги давлат сиёсатининг асосий йўналишлари

Риэлторлик фаолияти соҳасидаги давлат сиёсатининг асосий йўналишлари қуйидагилардан иборат:

риэлторлик фаолиятини ривожлантириш ва риэлторлик хизматлари бозоридаги ҳалол рақобатни илғор халқаро амалиёт асосида ривожлантириш учун шарт-шароитлар яратиш;

риэлторлик хизматларини такомиллаштириш ва янада ривожлантириш жараёнларида профессионал жамоат бирлашмаларининг иштирокини кенгайтириш орқали риэлторлик фаолиятининг ўзини ўзи тартибга солиш механизмларини ривожлантириш;

риэлторлик хизматларининг яширин бозори шакллантирилишига олиб келадиган сабаблар ва омилларни аниқлаш, бартараф этиш, риэлторлик хизматларининг қонунийлаштирилишини рағбатлантириш учун шароитлар яратиш;

қонунга ҳилоф равишда риэлторлик хизматлари кўрсатилиши ҳолларини аниқлаш, белгиланган тартибда риэлторларнинг малака сертификатини олмасдан туриб риэлторлик хизматлари кўрсатилишининг олдини олиш;

риэлторлик ташкилотларининг ва кўчмас мулк бўйича агентнинг кўрсатилаётган риэлторлик хизматлари сифати учун жавобгарлигини ошириш;

профессионал жамоат бирлашмалари билан биргаликда риэлторлик фаолиятида жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш масалаларини мувофиқлаштириш;

риэлторлик фаолияти соҳасидаги ваколатли давлат органи томонидан риэлторлик ташкилотлари фаолиятининг доимий мониторинг тизимини такомиллаштириб бориш;

риэлторларни касбга тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини такомиллаштириш.

11-модда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг риэлторлик фаолияти соҳасидаги ваколатлари

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

риэлторлик фаолияти соҳасидаги ягона давлат сиёсати амалга оширилишини таъминлайди;

риэлторлик фаолияти соҳасидаги норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ўз ваколатлари доирасида қабул қилади;

профессионал жамоат бирлашмалари томонидан риэлторларнинг малака имтиҳонини ўтказиш тартибини тасдиқлайди;

риэлторларнинг малака сертификатини бериш регламентини тасдиқлайди;

Ягона реестрни юритиш тартибини ҳамда мазкур реестрга киритиш бўйича давлат хизматларини кўрсатишнинг маъмурий регламентини тасдиқлайди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қонунчиликка мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

12-модда. Ўзбекистон Республикаси Давлат активларини бошқариш агентлигининг риэлторлик фаолияти соҳасидаги ваколатлари

Ўзбекистон Республикаси Давлат активларини бошқариш агентлиги риэлторлик фаолияти соҳасидаги ваколатли давлат органидир (бундан бўён матнда ваколатли давлат органи деб юритилади).

Ваколатли давлат органи:

риэлторлик фаолияти соҳасидаги давлат сиёсатини амалга оширади;

риэлторлик фаолиятини тартибга солувчи норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ҳамда миллий стандартларни ўз ваколатлари доирасида ишлаб чиқади, тасдиқлайди ва амалга оширади;

Ягона реестрни юритади;

профессионал жамоат бирлашмалари билан келишилган ҳолда, риэлторларни ўқитиш (уларнинг малакасини ошириш) дастурини тасдиқлайди;

жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш тўғрисидаги қонунчиликда белгиланган вазифалар ҳамда мажбуриятларни бажаради;

жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш бўйича ички назорат қоидаларига риоя этилиши учун масъул бўлган риэлторлик ташкилотлари ходимларининг рўйхатини шакллантиради;

жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш тўғрисидаги қонунчилик талабларига риэлторлик ташкилотлари ва кўчмас мулк агенти томонидан риоя этилиши устидан мониторингни профессионал жамоат бирлашмалари билан биргаликда юритади;

профессионал жамоат бирлашмалари ва халқаро ташкилотлар билан биргаликда риэлторлик фаолияти соҳасидаги ҳамкорликни амалга оширади.

Ваколатли давлат органи қонунчиликка мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

13-модда. Профессионал жамоат бирлашмалари

Риэлторлик ташкилотлари ва кўчмас мулк бўйича агентлар ўз манфаатларини ифодалаш ҳамда ҳимоя қилиш мақсадида қонунчиликда белгиланган тартибда профессионал жамоат бирлашмаларини ташкил этиш ҳуқуқига эга.

Профессионал жамоат бирлашмалари:

давлат органларида ва нодавлат нотижорат ташкилотларида ўз аъзолари номидан иш юритади ҳамда уларнинг қонуний манфаатларини ҳимоя қилади;

Риэлторларнинг профессионал одоб-ахлоқ кодексини тасдиқлайди ва унга риоя этилишини таъминлайди;

риэлторлик фаолияти тўғрисидаги қонунчиликни такомиллаштириш бўйича таклифлар тайёрлайди ҳамда ўз аъзоларининг ахборот-услубий таъминотини ташкил этади;

ўз аъзоларининг реестрини юритади ва уни ўзининг расмий веб-сайтига жойлаштиради ҳамда унинг доимий равишда янгиланишини таъминлайди;

риэлторлик фаолияти тўғрисидаги қонунчиликка, Риэлторларнинг профессионал одоб-ахлоқ кодексига ўз аъзолари томонидан риоя этилиши устидан назоратни амалга оширади;

риэлторлик ташкилотларини ва кўчмас мулк бўйича агентларни белгиланган тартибда аъзоликка қабул қилади ва аъзоликдан чиқаради;

риэлторларнинг малака сертификатини беради, уни қайта расмийлаштиради, унинг амал қилиш муддатини узайтиради ва амал қилишини тугатади;

малака комиссиясини тузади, риэлторларнинг малака имтиҳонлари учун тест саволларини ишлаб чиқади ва риэлторларнинг малака сертификатини олиш учун малака имтиҳонларини ўтказди;

республика ва маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органлари ҳамда халқаро ташкилотлар билан риэлторлик фаолияти соҳасидаги ҳамкорликни амалга оширади ва ваколатли давлат органи комиссияларининг ишида иштирок этади;

риэлторларнинг малакасини ошириш тизими мониторингини таъминлайди ҳамда риэлторларга таълим берувчи ўқув марказларида ўз аъзоларининг малака ошириш курсларидан ўтганлиги ҳақидаги ахборотни йил якунлари бўйича навбатдаги йилнинг 20 январига қадар ваколатли давлат органига тақдим этади.

Профессионал жамоат бирлашмалари томонидан ўз ваколатлари доирасида қабул қилинадиган қарорлар уларнинг барча аъзолари томонидан бажарилиши шарт.

Профессионал жамоат бирлашмалари кириш ва аъзолик бадаллари ҳамда қонунчиликда тақиқланмаган бошқа маблағлар ҳисобидан молиялаштирилади. Бунда бадалларнинг миқдори профессионал жамоат бирлашмаси аъзоларининг умумий йиғилиши томонидан белгиланади.

Профессионал жамоат бирлашмасининг раҳбари ва ходими риэлторлик ташкилотининг таъсисчиси бўлишга, риэлторлик ташкилотида ишлашга ёки кўчмас мулк бўйича агент сифатида иш юритишга, риэлторлик ташкилоти билан фуқаролик-ҳуқуқий тусдаги шартномалар тузишга ҳақли эмас.

14-модда. Профессионал жамоат бирлашмасининг бошқарув органи

Профессионал жамоат бирлашмаси аъзоларининг умумий йиғилиши ушбу жамоат бирлашмасининг юқори органидир ва ушбу йиғилиш бир йилда камида бир марта чақирилади.

Ижро этувчи орган профессионал жамоат бирлашмасининг юқори органи томонидан унинг аъзолари орасидан сайланади ва жамоат бирлашмасининг фаолиятига жорий раҳбарликни амалга оширади.

15-модда. Ваколатли давлат органи ҳамда профессионал жамоат бирлашмалари фаолиятининг очиқлиги ва шаффофлигини таъминлаш

Ваколатли давлат органи ҳамда профессионал жамоат бирлашмалари ўз фаолиятини очиқ, шаффоф ҳамда давлат органлари, ташкилотлар, фуқаролар ва оммавий ахборот воситалари билан ҳамкорликда амалга оширади.

Ваколатли давлат органининг расмий веб-сайтига қуйидагилар жойлаштирилади:

Ягона реестр ва ундаги маълумотлар;
риэлторлик фаолияти тўғрисидаги қонунчилик ва миллий стандартлар;

риэлторлик хизматларини ривожлантириш тўғрисидаги ахборот;
қонунчиликка мувофиқ бошқа ахборот.

Профессионал жамоат бирлашмасининг расмий веб-сайтида профессионал жамоат бирлашмаси тўғрисидаги ахборот, унинг аъзоларининг реестри ва қонунчиликка мувофиқ бошқа ахборот жойлаштирилади.

16-модда. Риэлторларнинг малака сертификати

Риэлторларни ўқитиш (уларнинг малакасини ошириш) дастуридан ўтган ва риэлторларнинг малака имтиҳонини муваффақиятли топширган талабгорга профессионал жамоат бирлашмаси томонидан матрицали штрих кодли (QR-кодли) электрон ҳужжат шаклида риэлторларнинг малака сертификати берилади.

Профессионал жамоат бирлашмасининг малака комиссияси томонидан риэлторларнинг малака сертификатини олиш ёки унинг амал қилиш муддатини узайтириш учун талабгорларнинг билимларини текшириш мақсадида малака имтиҳони ўтказилади.

Риэлторларнинг малака сертификати дастлабки беш йил муддатга берилади, унинг амал қилиши риэлторларнинг малака имтиҳонини топширган ҳолда, белгиланган тартибда навбатдаги беш йил муддатга узайтирилиши мумкин.

Талабгорда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланган халқаро тан олинган риэлторларнинг малака сертификатлари рўйхатига мувофиқ халқаро тан олинган риэлторларнинг малака сертификати мавжуд бўлганда ҳамда у қонунчиликда белгиланган талабларга риоя этганда унга риэлторларнинг малака сертификати риэлторларнинг малака имтиҳони топширилмаган ҳолда, дастлабки беш йил муддатга берилади.

17-модда. Ягона реестр

Ягона реестр ваколатли давлат органи томонидан риэлторларга, риэлторлик ташкилотларига, кўчмас мулк бўйича агентга ҳамда профессионал жамоат бирлашмаларига рўйхат рақамини бериш йўли билан электрон шаклда юритилади ва очик ҳисобланади.

Ягона реестрни юритишда жисмоний шахсларнинг шахсга доир маълумотларига ишлов бериш шахсга доир маълумотлар тўғрисидаги қонунчиликка мувофиқ амалга оширилади.

**3-боб. Риэлторлар, риэлторлик ташкилоти, кўчмас мулк
бўйича агент, буюртмачи ҳамда уларнинг ҳуқуқлари,
мажбуриятлари ва жавобгарлиги**

18-модда. Риэлтор

Риэлтор риэлторлик ташкилоти таркибида фаолият юритади ва риэлторларнинг малака сертификатиغا эга бўлиши лозим.

Риэлтор ўзи билан риэлторлик ташкилоти ўртасида тузилган меҳнат шартномаси ёки фуқаролик-ҳуқуқий хусусиятга эга шартнома асосида бир вақтнинг ўзида фақат битта риэлторлик ташкилоти таркибида ишлаши мумкин.

19-модда. Риэлторлик ташкилоти

Риэлторлик ташкилоти ўзи ҳақидаги маълумотлар Ягона реестрга киритилган санадан эътиборан риэлторлик фаолиятини амалга оширишга ҳақлидир.

Риэлторлик ташкилоти, башарти қуйидаги мажбурий шартларга риоя этилса, қонунчиликда назарда тутилган ҳар қандай ташкилий-ҳуқуқий шаклда ташкил этилиши ва ўз фаолиятини амалга ошириши мумкин:

риэлторлик ташкилотининг раҳбари риэлторларнинг малака сертификатиغا эга бўлиши керак;

риэлторлик фаолиятини амалга ошираётганда риэлторлик ташкилоти штатида риэлторларнинг малака сертификатиغا эга бўлган камида икки нафар ходим бўлиши керак;

риэлторлик ташкилотига фақат ўзи учун мазкур риэлторлик ташкилоти асосий иш жойи бўлган риэлтор раҳбар бўлиши керак;

риэлторлик ташкилотида суғурталовчининг риэлторлик ташкилотининг фуқаролик жавобгарлигини суғурта қилиш шартномаси бўйича мажбуриятлари қучга кирганлигини тасдиқловчи суғурта полиси мавжуд бўлиши керак.

Риэлторлик ташкилоти ушбу модда иккинчи қисмининг талабларига мувофиқ бўлмаган тақдирда, у номувофиқлик юзага келган кундан эътиборан беш кунлик муддатда ваколатли давлат органини бу ҳақда ёзма ёки электрон шаклда хабардор қилади ва юзага келган номувофиқликни кўрсатиб ўтилган санадан эътиборан икки ойдан кўп бўлмаган муддатда бартараф этиши ёхуд риэлторлик фаолиятини тугатиш тўғрисида қарор қабул қилиши шарт. Номувофиқликлар белгиланган муддатда бартараф этилмаган тақдирда, белгиланган муддат тугаган санадан эътиборан бир ҳафта ичида ваколатли давлат органи риэлторлик ташкилотини Ягона реестрдан чиқаради ва бу ҳақда уни хабардор қилади.

Риэлторлик ташкилоти риэлторлик фаолиятидан бошқа фаолият турларини амалга ошириш ҳамда кўчмас мулк объекти бўйича битимнинг (бундан бўён матнда битим деб юритилади) бевосита тарафи бўлиш ҳуқуқига эга эмас, бундан ўз эҳтиёжлари учун тузиладиган битим мустасно.

Риэлторлик ташкилоти республика ва маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органлари ҳамда хўжалик бошқаруви органлари томонидан ташкил этилиши мумкин эмас, бундан қонунчилик ҳужжатларида назарда тутилган ҳоллар мустасно.

Риэлторлик ташкилотининг филиали ташкил этилганда филиал раҳбари риэлтор бўлиши керак.

Риэлторлик ташкилоти Ягона реестрдан чиқарилган тақдирда, унинг риэлторлик фаолиятини амалга оширишига йўл қўйилмайди.

20-модда. Кўчмас мулк бўйича агент

Кўчмас мулк бўйича агент ўзи ҳақидаги маълумотлар Ягона реестрга киритилган санадан эътиборан риэлторлик фаолиятини амалга оширишга ҳақлидир.

Кўчмас мулк бўйича агент, башарти қуйидаги мажбурий шартларга риоя этилса, ўз фаолиятини амалга ошириши мумкин:

у Ягона реестрга киритилган бўлиши ҳамда унга киритилаётган пайтда яқка тартибдаги тадбиркор ёки ўзини ўзи банд қилган шахс сифатида рўйхатдан ўтган бўлиши керак;

унда суғурталовчининг фуқаролик жавобгарлигини суғурта қилиш шартномаси бўйича мажбуриятлари кучга кирганини тасдиқловчи суғурта полиси мавжуд бўлиши керак.

Кўчмас мулк бўйича агент ушбу модда иккинчи қисмининг талабларига мувофиқ бўлмаган тақдирда, у номувофиқлик юзага келган кундан эътиборан беш кунлик муддатда ваколатли давлат органини бу ҳақда ёзма ёки электрон шаклда хабардор қилади ва юзага келган номувофиқликни кўрсатиб ўтилган санадан эътиборан икки ойдан кўп бўлмаган муддатда бартараф этиши ёхуд риэлторлик фаолиятини тугатиш тўғрисида қарор қабул қилиши шарт. Номувофиқликлар белгиланган муддатда бартараф этилмаган тақдирда, белгиланган муддат тугаган санадан эътиборан бир ҳафта ичида ваколатли давлат органи кўчмас мулк бўйича агентни Ягона реестрдан чиқаради ва бу ҳақда уни хабардор қилади.

Кўчмас мулк бўйича агент бевосита битимнинг тарафи бўла олмайди, бундан ўз эҳтиёжлари учун тузиладиган битим мустасно.

Кўчмас мулк бўйича агент Ягона реестрдан чиқарилган тақдирда, унинг риэлторлик фаолиятини амалга оширишига йўл қўйилмайди.

Кўчмас мулк бўйича агент профессионал жамоат бирлашмасига аъзо бўлиши мумкин.

21-модда. Риэлторлик ташкилотининг ва кўчмас мулк бўйича агентнинг ҳуқуқлари

Риэлторлик ташкилоти ва кўчмас мулк бўйича агент қуйидаги ҳуқуқларга эга:

ўз ваколати доирасида риэлторлик хизматларини кўрсатиш;

ўз риэлторлик хизматларини ва буюртмачининг кўчмас мулк объектларини реклама қилиш;

буюртмачи билан тузилган риэлторлик хизматларини кўрсатиш шартномаси шартлари буюртмачи томонидан бажарилмаган тақдирда, шартноманинг бекор қилинишини талаб этиш, шунингдек риэлторлик хизматлари тўлиқ кўрсатилганига қарамай, буюртмачи томонидан шартнома шартлари лозим даражада бажарилмаган тақдирда даъво аризаси билан судга мурожаат қилиш;

давлат органларидан ва бошқа ташкилотлардан риэлторлик фаолиятини амалга ошириш учун зарур бўлган ахборотни белгиланган тартибда олиш;

кўчмас мулк объекти қурилишида улуш киритиш асосида иштирок этиш шартномаси бўйича риэлторлик хизматларини қонунчилик талабларига риоя этган ҳолда кўрсатиш.

Риэлторлик ташкилоти ва кўчмас мулк бўйича агент қонунчиликка мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

22-модда. Риэлторлик ташкилотининг ва кўчмас мулк бўйича агентнинг мажбуриятлари

Риэлторлик ташкилоти:

риэлторлик фаолияти тўғрисидаги қонунчиликка, Риэлторларнинг профессионал одоб-ахлоқ кодекси талабларига риоя этиши;

жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш бўйича қонунчилик талабларига риоя этиши ва уларнинг ижросини таъминлаши;

профессионал жамоат бирлашмаларидан бирига аъзо бўлиши;

риэлторларнинг уч йилда бир марта малака ошириш курсларидан ўтишини таъминлаши;

буюртмачининг талабига биноан риэлторларнинг малака сертификатини, профессионал жамоат бирлашмасига аъзолик тўғрисидаги гувоҳномани кўрсатиши;

ўз фуқаролик жавобгарлигини суғурта қилдириши ва буюртмачининг талабига биноан суғурта полисини кўрсатиши;

буюртмачига риэлторлик хизматларини факат риэлторлик хизматларини кўрсатиш шартномаси асосида кўрсатиши;

риэлторлик хизматларини кўрсатиш чоғида буюртмачининг манфаатларини ифодалаши;

риэлторлик хизматларини кўрсатиш давомида олинган махфий ахборотни ошкор этмаслиги, бундан жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга, оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш тўғрисидаги ва бошқа қонунчиликда назарда тутилган ҳоллар мустасно;

буюртмачидан олинган ҳужжатларнинг бут сакланишини таъминлаши;

буюртмачига кўчмас мулк объектига, унга бўлган ҳуқуқларга тааллуқли ишончли ва тўлиқ ахборотни, шунингдек кўчмас мулк объектининг мулкдори (ҳуқуқ эгаси) ҳақидаги ушбу Қонунда назарда тутилган ахборотни тақдим этиши;

буюртмачини кўчмас мулк объектига бўлган ҳуқуқни ва у билан боғлиқ битимни давлат рўйхатидан ўтказиш учун зарур бўлган ахборот билан таъминлаши;

буюртмачининг ёзма мурожаатига ёзма шаклда жавоб бериши;

бажарилган риэлторлик хизматларини кўрсатиш шартномаси бўйича архив материални шакллантириши ва уни қонунчиликда назарда тутилган муддат мобайнида сақлаши;

риэлторлик хизматларини кўрсатишга тўсқинлик қиладиган ҳолатлар юзга келганда, буюртмачини ўз вақтида хабардор қилиши;

ўз риэлторлик хизматларини ва буюртмачининг кўчмас мулк объектларини реклама қилишда реклама тўғрисидаги қонунчилик талабларига риоя этиши шарт.

Риэлторлик ташкилоти ва кўчмас мулк бўйича агент буюртмачига риэлторлик хизматларини кўрсатишда:

буюртмачининг манфаатларидан келиб чиққан ҳолда, ҳолисона ва ҳалоллик билан ҳаракат қилиши ҳамда унинг манфаатларига зарар етказадиган ҳаракатларни амалга оширмаслиги;

шахсий ва бошқа манфаатларни кўзламаслиги;

буюртмачига риэлторлик хизматларини кўрсатиш бўйича тузилган шартнома шартларини (ўзига тегишли бўлган шартларни) тўлиқ бажарган ҳолда, сифатли даражада риэлторлик хизматларини кўрсатиши;

битим юзасидан учинчи шахслардан моддий наф олмаслиги;

буюртмачининг контрагенти билан ёки ушбу контрагент манфаатини кўзлаб риэлторлик хизматларини кўрсатиш шартномаси предмети билан боғлиқ муносабатларга киришмаслиги;

битим предмети юзасидан буюртмачи билан рақобатга олиб келадиган тарзда ҳаракат қилмаслиги;

буюртмачидан олинган махфий ахборотни учинчи шахслар манфаатларини кўзлаб ошкор қилмаслиги ва (ёки) ундан ўз манфаатини кўзлаб фойдаланмаслиги шарт.

Кўчмас мулк бўйича агент ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган мажбуриятларни бажариши шарт, бундан тўртинчи, бешинчи ва олтинчи хатбошиларида назарда тутилган ҳоллар мустасно.

Риэлтор ва кўчмас мулк бўйича агент томонидан ўз номидаги кўчмас мулк объекти ҳамда унга бўлган ҳуқуқ билан риэлторлик хизматларини кўрсатиш шартномаси доирасида битим тузиш тақиқланади.

Риэлторлик ташкилотининг ва кўчмас мулк бўйича агентнинг зиммасида қонунчиликка мувофиқ бошқа мажбуриятлар ҳам бўлиши мумкин.

23-модда. Риэлторлик ташкилотининг ва кўчмас мулк бўйича агентнинг жавобгарлиги

Риэлторлик фаолияти тўғрисидаги қонунчиликни бузганликда айбдор бўлган риэлторлик ташкилоти ва кўчмас мулк бўйича агент белгиланган тартибда жавобгар бўлади.

Риэлтор ва кўчмас мулк бўйича агент жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш тўғрисидаги қонунчилик талабларини бузганлик учун айбдор бўлган тақдирда, қонунчиликда белгиланган тартибда жавобгарликка тортилади.

24-модда. Буюртмачининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

Буюртмачи куйидаги ҳуқуқларга эга:

риэлторлик ташкилотидан риэлторларнинг малака сертификатини, профессионал жамоат бирлашмасига аъзолик тўғрисидаги гувоҳномани ва суғурталовчининг фуқаролик жавобгарлигини суғурта қилиш шартномаси бўйича мажбуриятлари кучга кирганлигини тасдиқловчи суғурта полисини кўрсатишини талаб қилиш;

риэлторлик ташкилотидан ёки кўчмас мулк бўйича агентдан Ягона реестрга киритилганлиги ҳақида ахборот олиш;

риэлторлик ташкилотидан ёки кўчмас мулк бўйича агентдан риэлторлик хизматларини кўрсатиш шартномасининг бажарилиши тўғрисида ахборот олиш;

риэлторлик хизматларини кўрсатиш шартномаси шартлари риэлторлик ташкилоти ёки кўчмас мулк бўйича агент томонидан бажарилмаган тақдирда шартноманинг бекор қилинишини талаб этиш;

риэлторлик хизматларини кўрсатиш шартномаси риэлторлик ташкилотининг ёки кўчмас мулк бўйича агентнинг айби билан бекор қилинганлиги туфайли етказилган зарарнинг ўрни қопланишини ва маънавий зарар компенсация қилинишини талаб этиш;

кўчмас мулк объектига ва унга бўлган ҳуқуққа доир тузилиши мўлжалланаётган битимнинг хусусияти ҳамда ҳуқуқий оқибати тўғрисида риэлторлик ташкилотидан ёки кўчмас мулк бўйича агентдан ёзма шаклда ахборот олиш;

ўз ҳуқуқи ва қонуний манфаатлари бузилган тақдирда, ваколатли давлат органига, профессионал жамоат бирлашмаларига, истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилувчи ташкилотларга, шунингдек судга мурожаат қилиш.

Буюртмачи:

риэлторлик ташкилотининг ёки кўчмас мулк бўйича агентнинг риэлторлик хизмати ҳақини тузилган риэлторлик хизматини кўрсатиш шартномаси шартларига мувофиқ ўз вақтида тўлаши;

битим предмети бўлган кўчмас мулк объекти, унга бўлган ҳуқуқлар, ўзи ва бошқа ҳуқуқ эгалари тўғрисидаги ишончли ҳамда тўлиқ маълумотлар ва ҳужжатларни риэлторлик ташкилотига ёки кўчмас мулк бўйича агентга тақдим этиши шарт.

Буюртмачи қонунчиликка мувофиқ бошқа ҳуқуқларга эга бўлиши ва унинг зиммасида бошқа мажбуриятлар ҳам бўлиши мумкин.

4-боб. Риэлторлик хизматларининг турлари ва уларни кўрсатиш тартиби

25-модда. Риэлторлик хизматларининг турлари

Риэлторлик фаолияти қуйидаги турлардаги риэлторлик хизматларини кўрсатиш орқали амалга оширилади:

кўчмас мулк объектларига ва уларга бўлган ҳуқуқларга доир битимларни тузиш чоғидаги воситачилик;

кўчмас мулк объектларининг ва уларга бўлган ҳуқуқларнинг савдосини ташкил этиш;

кўчмас мулк объектларини ишончли бошқариш;

кўчмас мулк бозорида ахборот, маслаҳат ва реклама хизматларини кўрсатиш.

Риэлторлик ташкилоти ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган барча хизмат турларини амалга оширишга ҳақли.

Кўчмас мулк бўйича агент фақат кўчмас мулк бозорида ахборот, маслаҳат ва реклама хизматларини амалга ошириши мумкин.

26-модда. Кўчмас мулк объектларига оид ва уларга бўлган ҳуқуқларга доир битимларни тузиш чоғидаги воситачилик

Кўчмас мулк объектларига оид ва уларга бўлган ҳуқуқларга доир битимларни тузиш чоғидаги воситачилик (кўчмас мулкнинг олди-сотдиси, ижараси, гарови, айирбошланиши, ҳадя этилиши, рентаси, кўчмас мулкдан текин фойдаланилиши ва умрбод таъминлаш шарти билан уй-жойни (квартирани) бошқа шахсга бериш билан боғлиқ ҳаракатлар) қонунчиликда белгиланган тартибда буюртмачи билан тузилган риэлторлик хизматларини кўрсатиш шартномаси асосида риэлторлик ташкилоти томонидан амалга оширилади. Бунда риэлторлик ташкилоти мазкур битимларнинг бевосита тарафи бўлиши мумкин эмас.

Кўчмас мулк объектларига оид ва уларга бўлган ҳуқуқларга доир битимларни тузиш чоғидаги воситачилик буюртмачини ушбу Қонун 32-моддаси биринчи қисмининг тўртинчи – ўнинчи хатбошиларида мувофиқ ахборот билан таъминлашни ўз ичига олади.

**27-модда. Кўчмас мулк объектларининг ва уларга бўлган
ҳуқуқларнинг савдосини ташкил этиш**

Кўчмас мулк объектларининг ва уларга бўлган ҳуқуқларнинг савдоси қонунчиликда белгиланган тартибда буюртмачи билан тузилган риэлторлик хизматларини кўрсатиш шартномаси асосида риэлторлик ташкилоти томонидан ташкил этилади.

Кўчмас мулк объектларининг ва уларга бўлган ҳуқуқларнинг электрон савдоси риэлторлик ташкилоти томонидан электрон савдо платформасида буюртмачи билан тузилган электрон шаклдаги риэлторлик хизматларини кўрсатиш шартномаси асосида ташкил этилади.

Кўчмас мулк объектларининг ва уларга бўлган ҳуқуқларнинг савдосини ташкил этиш уни ўтказиш тўғрисидаги ва унинг якунлари ҳақидаги хабарномаларни тайёрлаш ҳамда эълон қилишни, савдога қўйилаётган кўчмас мулк объектларини реклама қилишни, савдода иштирок этиш учун буюртманомаларни қабул қилиш ва ҳисобга олишни, закат тўғрисида келишувлар тузишни, савдони ўтказишни, ўтказилган савдо якунларига доир баённомани расмийлаштиришни, сотувчилар ва сотиб олувчилар ўртасидаги ҳисоб-китоб учун шарт-шароитлар яратишни ҳамда қонунчиликда белгиланган бошқа хизматларни ўз ичига олади.

28-модда. Кўчмас мулк объектларини ишончли бошқариш

Кўчмас мулк объектларини ишончли бошқариш бўйича фаолият риэлторлик ташкилотига қонунчиликда белгиланган тартибда тузилган кўчмас мулк объектларини ишончли бошқариш шартномаси асосида берилган кўчмас мулк объектларини риэлторлик ташкилоти томонидан ўз номидан ҳақ эвазига муайян муддат давомида бошқарув муассисининг ёки у кўрсатган шахснинг (фойда олувчининг) манфаатларини кўзлаб бошқаришдир. Кўчмас мулк объектларини ишончли бошқариш бўйича фаолиятни амалга ошириш тартиби қонунчилик ҳужжатларида белгиланади.

**29-модда. Кўчмас мулк бозорида ахборот, маслаҳат
ва реклама хизматлари**

Кўчмас мулк бозорида ахборот, маслаҳат ва реклама хизматлари қонунчиликда белгиланган тартибда тузилган риэлторлик хизматларини кўрсатиш шартномаси асосида кўрсатилади.

Кўчмас мулк бозорида ахборот, маслаҳат ва реклама хизматлари буюртмачини кўчмас мулк объектлари ва уларга бўлган ҳуқуқлар, кўчмас мулк бозори ҳамда унинг иштирокчилари ҳолатининг таҳлили ҳамда прогнози ҳақидаги, мазкур бозорнинг конъюнктураси, кўчмас мулк бозори соҳасидаги норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисидаги ахборот билан

таъминлашни, шунингдек кўчмас мулк объектлари рекламасини ташкил этишни ҳамда эълонларни жойлаштиришни, битим тарафларини танлаш бўйича тавсияларни ўз ичига олади.

5-боб. Риэлторлик фаолиятини ахборот билан таъминлаш

30-модда. Мультилистинг тизими фаолияти

Мультилистинг тизими хусусий сектор томонидан ташкил этилиб, риэлторлик хизматларини муддатли шартномалар бўйича «ягона дарча» принципи асосида кўрсатиш имконини беради ҳамда реал вақт режимида электрон шаклда ишончли ахборот алмашинувини амалга оширади.

Мультилистинг тизими фаолиятини амалга оширишга оид умумий ва махсус талаблар ваколатли давлат органи томонидан профессионал жамоат бирлашмалари билан биргаликда ишлаб чиқиладиган миллий стандартда белгиланади.

Мультилистинг тизими фаолиятини амалга оширишда тегишли давлат органлари билан уларнинг ахборот тизимлари ва ресурслари воситасида шартнома асосида ахборот алмашинуви йўлга қўйилиши мумкин.

31-модда. Риэлторлик сўрови бўйича ахборотни тақдим этиш шартлари

Давлат органларига ва бошқа ташкилотларга риэлторлик сўрови келиб тушган тақдирда, ушбу Қонуннинг 32-моддасида кўрсатилган ахборот белгиланган тартибда шартнома асосида тақдим этилади. Бунда давлат органлари ҳамда бошқа ташкилотлар риэлторлик ташкилоти ва кўчмас мулк бўйича агент Ягона реестрга киритилганлиги тўғрисидаги маълумотни мустақил равишда олади.

Риэлторлик сўровида сўралаётган кўчмас мулк объекти бўйича буюртмачига риэлторлик хизматларини кўрсатиш шартномаси, фуқароларнинг маълумот сўралаётган мулкка бўлган ҳуқуқларини тасдиқловчи ҳужжатлар илова қилинган ҳолда, риэлторлик сўровини юборишдан кўзланган мақсад кўрсатилади. Риэлторлик ташкилотидан, кўчмас мулк бўйича агентдан мультилистинг тизими орқали риэлторлик сўрови билан бирга илова қилиниши лозим бўлган ҳужжатлардан бошқа қонунчиликда белгиланмаган ҳар қандай ҳужжатларни тақдим этишни талаб қилиш тақиқланади.

32-модда. Риэлторлик сўрови бўйича тақдим этиладиган ахборот

Риэлторлик сўрови бўйича қуйидаги органлар ва ташкилотлар томонидан ахборот тақдим этилади:

юридик шахсларни давлат рўйхатидан ўтказувчи органлар томонидан – юридик шахсларнинг давлат реестрига киритилган маълумотлар ҳақида;

кўчмас мулк объектига бўлган ҳуқуқларни ва бу ҳақда тузилган битимларни давлат рўйхатидан ўтказувчи органлар томонидан – кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларнинг давлат реестрига ва кўчмас мулк ҳақидаги очиқ фойдаланилиши мумкин бўлган бошқа маълумотлар базаларига киритилган маълумотлар, кўчмас мулк объекти қурилишида улуш киритиш асосида иштирок этиш шартномаси давлат рўйхатидан ўтказилганлиги ҳақида;

давлат солиқ хизмати органлари томонидан – битим предмети бўлган кўчмас мулк объекти бўйича солиқларни тўлаш юзасидан қарз мавжуд эмаслиги ҳақида;

ички ишлар органлари томонидан – битим предмети бўлган кўчмас мулк объекти манзили бўйича фуқаролар қайд этилганлиги ҳақида;

нотариал идоралар томонидан – битим предмети бўлган кўчмас мулк объектини бошқа шахсга ўтказиш тақиқланмаганлиги ва мазкур кўчмас мулк объекти хатланмаганлиги, кўчмас мулк объекти қурилишида улуш киритиш асосида иштирок этиш шартномаси нотариал тартибда тасдиқланганлиги тўғрисида;

коммунал хизматлар кўрсатувчи ташкилотлар томонидан – битим предмети бўлган кўчмас мулк объекти бўйича кўрсатилган хизматлар учун ҳақ тўлаш юзасидан қарздорлик мавжуд эмаслиги ҳақида;

кўп квартирали уй-жойларнинг бошқарув органлари (уй-жой мулкдорлари ширкатлари, бошқарувчи ташкилотлар ёки бошқарувчилар) томонидан – битим предмети бўлган кўчмас мулк объекти бўйича умумий мол-мулкни сақлаш, ундан фойдаланиш ва уни таъмирлаш учун мажбурий бадалларни ёки тўловларни тўлаш юзасидан қарздорлик мавжуд эмаслиги ҳақида;

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасининг туман (шаҳар) бўлимлари, соғлиқни сақлаш муассасалари ва туман (шаҳар) мактабгача ва мактаб таълими бўлимлари томонидан – тегишинча риэлторлик хизматларини кўрсатиш шартномаси предмети бўлган кўчмас мулк объектига алоқадор фуқароларнинг айрим тоифаларига мансуб шахснинг (вояга етмаганларнинг ва белгиланган тартибда муомалага лаёқатсиз ёки муомала лаёқати чекланган деб топилган бошқа шахсларнинг, ногиронлиги бўлган шахсларнинг, пенсионерларнинг ва бошқаларнинг) муомала лаёқатини аниқлаш учун зарур бўлган маълумотлар ҳақида;

фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш органлари томонидан – битим предмети бўлган кўчмас мулк объектига нисбатан ҳуқуққа эга бўлган шахслар томонидан никоҳ тузилганлиги ёки бекор қилинганлиги тўғрисида ёхуд уларнинг туғилганлиги ёки ўлими тўғрисидаги далолатнома ёзуви мавжудлиги ёхуд мавжуд эмаслиги ҳақида.

Кўчмас мулк бўйича агентга фақат ушбу модда биринчи қисмининг иккинчи ва учинчи хатбошиларида назарда тутилган ахборот тақдим этилади.

Риэлторлик ташкилотига, кўчмас мулк бўйича агентга мультилистинг тизими орқали қонунчиликка мувофиқ бошқа органлар ҳамда ташкилотлар томонидан ҳам ахборот тақдим этилиши мумкин.

33-модда. Риэлторлик сўрови бўйича ахборот тақдим этишни рад этиш

Риэлторлик сўровини олган давлат органлари ва бошқа ташкилотлар сўралаётган ахборотни тақдим этишни қуйидаги ҳолларда рад этиши мумкин:

бундай ахборот қонунчиликка мувофиқ давлат сирлари ҳамда хизмат доирасида фойдаланишга мўлжалланган маълумотлар тоифасига киритилган бўлса;

бундай ахборотни ошкор қилиш учинчи шахсларнинг ҳуқуқларини бузса;

ахборот жисмоний шахснинг шахсга доир маълумотларига тегишли бўлса.

34-модда. Мансабдор шахснинг ахборот тақдим этишни рад этганлиги устидан шикоят қилиш

Давлат органи ва бошқа ташкилот мансабдор шахсининг ушбу Қонуннинг 31 ва 32-моддаларига мувофиқ сўралаётган ахборотни риэлторлик ташкилотига, кўчмас мулк бўйича агентга ва мультилистинг тизими орқали тақдим этишни рад этганлиги устидан бўйсунув тартибида юқори турувчи органга ёки мансабдор шахсга ёхуд судга бевосита шикоят қилиниши мумкин.

6-боб. Риэлторлик хизматларини кўрсатиш шартномаси

35-модда. Риэлторлик хизматларини кўрсатиш шартномасини расмийлаштириш

Риэлторлик хизматларини кўрсатиш шартномаси риэлторлик ташкилоти ёки кўчмас мулк бўйича агент томонидан буюртмачи билан ёзма ёки электрон шаклда тузилади.

Риэлторлик хизматларини кўрсатиш шартномасида қуйидаги маълумотлар ва шартлар бўлиши керак:

кўрсатилаётган риэлторлик хизматининг тури;

риэлторларнинг малака сертификати мавжудлиги тўғрисидаги маълумотлар;

профессional жамоат бирлашмаларидан бирига аъзолик тўғрисидаги маълумотлар;

риэлторлик ташкилотида ёки кўчмас мулк бўйича агентда ўз фуқаролик жавобгарлигини суғурта қилиш полисининг мавжудлиги ҳақидаги маълумотлар;

риэлторлик хизматларини кўрсатиш муддатлари;

кўрсатилган риэлторлик хизматларига тўланадиган ҳақнинг миқдори, шартлари ва муддатлари;

риэлторлик ташкилоти, кўчмас мулк бўйича агент ҳамда буюртмачининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари;

тарафларнинг шартнома мажбуриятларини бажармаганлиги ёки лозим даражада бажармаганлиги ҳамда учинчи шахсларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини бузганлиги учун жавобгарлиги;

шартномани бекор қилиш тартиби ва шартлари;

шартнома бўйича мажбуриятлар бажарилмаганда ёки лозим даражада бажарилмаганда маблағларни қайтариш тартиби.

Риэлторлик хизматларини кўрсатиш шартномасига қонунчиликка мувофиқ, тарафлар келишувига асосан бошқа шартлар ҳам киритилиши мумкин.

36-модда. Риэлторлик хизматларини кўрсатиш шартномасининг бажарилганлигини тасдиқловчи ҳужжатлар

Риэлторлик ташкилоти ёки кўчмас мулк бўйича агент риэлторлик хизматларини кўрсатиш шартномаси бажарилганлигини тасдиқлайдиган, риэлторлик ташкилотининг раҳбари ёки кўчмас мулк бўйича агент ва буюртмачи томонидан имзоланадиган далолатнома (ҳужжат) тузади.

Бунда риэлторлик ташкилоти ёки кўчмас мулк бўйича агент кўрсатилган риэлторлик хизматларига бевосита тааллуқли бўлган барча ҳужжатларни буюртмачига топширади.

Риэлторлик хизматлари мултилистинг тизими орқали кўрсатилган тақдирда, ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган далолатномада қайд этилган маълумотларнинг уч иш кунидан кечиктирмасдан мултилистинг тизимига киритилиши таъминланади.

37-модда. Учинчи шахсларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш

Риэлторлик ташкилоти ёки кўчмас мулк бўйича агент ва буюртмачи битим предмети бўлган кўчмас мулк объектига нисбатан ҳуқуққа эга бўлган шахсларнинг розилигисиз риэлторлик хизматларини кўрсатиш шартномасини тузишга ҳақли эмас.

Агар риэлторлик хизматларини кўрсатиш шартномасини бажариш давомида ёки натижасида учинчи шахсларга мулкӣ ва (ёки) маънавий зарар етказилган бўлса, риэлторлик ташкилоти ёки кўчмас мулк бўйича агент ва буюртмачи уларга етказилган зарарнинг ўрнини қонунчиликда белгиланган тартибда қоплайди ҳамда маънавий зарар учун компенсация тўлайди.

Битим предмети бўлган кўчмас мулк объектига бўлган ҳуқуқлари бузилган шахслар (уларнинг ишончли вакиллари), шу жумладан вояга етмаганларнинг манфаатларини кўзлаб ҳаракат қилувчи қонуний вакиллар судга мурожаат этишга ҳақли.

7-боб. Якунловчи қоидалар

38-модда. Низоларни ҳал этиш

Риэлторлик фаолияти соҳасида юзага келадиган низолар қонунчиликда белгиланган тартибда ҳал этилади.

39-модда. Риэлторлик фаолияти тўғрисидаги қонунчиликни бузганлик учун жавобгарлик

Риэлторлик фаолияти тўғрисидаги қонунчиликни бузганликда айбдор шахслар белгиланган тартибда жавобгар бўлади.

40-модда. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларини ўз кучини йўқотган деб топиш

Қуйидагилар ўз кучини йўқотган деб топилсин:

1) Ўзбекистон Республикасининг 2010 йил 22 декабрда қабул қилинган **«Риэлторлик фаолияти тўғрисида»**ги ЎРҚ–269-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2010 йил, № 12, 469-модда);

2) Ўзбекистон Республикасининг 2011 йил 21 декабрда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»**ги ЎРҚ–311-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2011 йил, № 12/2, 363-модда) **10-моддаси**;

3) Ўзбекистон Республикасининг 2016 йил 26 декабрда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»**ги ЎРҚ–416-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2016 йил, № 12, 383-модда) **22-моддаси**;

4) Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил 14 ноябрда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»**ги ЎРҚ–584-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2019 йил, № 11, 792-модда) **9-моддаси**;

5) Ўзбекистон Республикасининг 2020 йил 14 январда қабул қилинган **«Нотариат тизими тубдан ислоҳ қилиниши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»**ги ЎРҚ–602-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2020 йил, № 1, 3-модда) **7-моддаси**;

6) Ўзбекистон Республикасининг 2021 йил 21 апрелда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар киритиш тўғрисида»**ги ЎРҚ–683-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2021 йил, 4-сонга илова) **203-моддаси**;

7) Ўзбекистон Республикасининг 2021 йил 12 октябрда қабул қилинган «Лицензиялаш, рухсат бериш ва хабардор қилиш тартиб-таомиллари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни қабул қилинганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги ЎРҚ–721-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2021 йил, № 10, 968-модда) **23-моддаси;**

8) Ўзбекистон Республикасининг 2022 йил 17 майда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасида тиббий-ижтимоий хизматлар тизими такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар киритиш тўғрисида»ги ЎРҚ–770-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2022 йил, № 5, 464-модда) **27-моддаси.**

41-модда. Ушбу Қонуннинг ижросини, етказилишини, моҳияти ва аҳамияти тушунтирилишини таъминлаш

Ўзбекистон Республикаси Давлат активларини бошқариш агентлиги ва бошқа манфаатдор ташкилотлар ушбу Қонуннинг ижросини, ижрочиларга етказилишини ҳамда моҳияти ва аҳамияти аҳоли ўртасида тушунтирилишини таъминласин.

42-модда. Қонунчиликни ушбу Қонунга мувофиқлаштириш

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

ушбу Қонун 11-моддаси биринчи қисмининг тўртинчи, бешинчи ва олтинчи хатбошиларида назарда тутилган профессионал жамоат бирлашмалари томонидан риэлторларнинг малака имтиҳонини ўтказиш тартибини, риэлторларнинг малака сертификатини бериш регламентини ҳамда Риэлторлар, риэлторлик ташкилотлари, кўчмас мулк бўйича агентлар ва риэлторлик фаолияти соҳасидаги профессионал жамоат бирлашмаларининг ягона реестрини юритиш тартибини ҳамда мазкур реестрга киритиш бўйича давлат хизматларини кўрсатишнинг маъмурий регламентини ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан уч ой ичида тасдиқласин;

ушбу Қонун 16-моддасининг тўртинчи қисмида назарда тутилган халқаро тан олинган риэлторларнинг малака сертификатлари рўйхатини ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан уч ой ичида тасдиқласин;

ҳукумат қарорларини ушбу Қонунга мувофиқлаштирасин;

республика ижро этувчи ҳокимият органлари ушбу Қонунга зид бўлган ўз норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини қайта кўриб чиқишлари ва бекор қилишларини таъминласин.

43-модда. Ушбу Қонуннинг кучга кириши

Ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан уч ой ўтгач кучга киради.

**Ўзбекистон Республикасининг
Президенти**

Ш. Мирзиёев

Тошкент шаҳри,
2026 йил 7 август
№ ЎРҚ–1163

ИККИНЧИ БЎЛИМ

ЎЗБЕКISTОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОН ВА ҚАРОРЛАРИ

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTINING FARMONI

2026 yil « 3 » avgust

ПФ–146 -son

Одам савдосидан жабрланган шахсларни аниқлаш ва уларни жамиятга интеграция қилиш тизимини тубдан такомиллаштиришга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида

Одам савдосига қарши курашиш билан шуғулланувчи давлат органлари ва ташкилотлари фаолиятига илғор хорижий тажрибани жорий этиш, одам савдосидан жабрланган ёки жабрланган деб тахмин қилинаётган шахсларни аниқлаш ва уларни ижтимоий ҳамда бошқа хизматлар билан қамраб олиш бўйича комплекс чора-тадбирларни амалга ошириш мақсадида **қарор қиламан:**

I. Мақсадлар

1. Қуйидагилар ушбу Фармонни қабул қилишдан кўзланган асосий мақсадлар этиб белгилансин:

- (а)** одам савдосидан жабрланган ёки жабрланган деб тахмин қилинаётган шахслар (кейинги ўринларда – одам савдосидан жабрланган шахслар)ни аниқлаш билан бир вақтда уларни **ижтимоий хизматларга йўналтириш тизимини жорий этиш;**
- (б)** одам савдосидан жабрланган шахсларга ижтимоий ва бошқа хизматлардан **тўлақонли фойдаланиш имкониятини яратиш** ҳамда **қўшимча қўллаб-қувватлаш чораларини жорий этиш;**
- (в)** одам савдоси билан боғлиқ жиноий ҳаракатларни содир этганлик учун **таъсирчан жавобгарлик чораларини жорий этиш;**
- (г)** одам савдосидан жабрланган шахсларга хизмат кўрсатадиган **ихтисослашган муассасалар фаолиятини такомиллаштириш.**

II. Ташкилий-ҳуқуқий ислоҳотлар

2. Одам савдосига қарши курашиш ва муносиб меҳнат масалалари бўйича миллий комиссия (кейинги ўринларда – Миллий комиссия), Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги (кейинги ўринларда – Агентлик), Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳамда Ички ишлар вазирлигининг одам савдосидан жабрланган шахсларни идентификация қилиш, ижтимоий ва бошқа хизматлар билан қамраб олиш тизимини такомиллаштиришга қаратилган қўйидаги таклифлари маъқуллансин:

- (а) “Инсон” ижтимоий хизматлар марказлари (кейинги ўринларда – “Инсон” маркази) ва Агентлик тизимидаги одам савдосидан жабрланган шахсларга хизмат кўрсатувчи ихтисослашган муассасалар (кейинги ўринларда – ихтисослашган муассасалар)га, шунингдек, ўзларининг таъсис ҳужжатларига мувофиқ нодавлат нотижорат ташкилотларга одам савдосидан жабрланган шахсларни **дастлабки идентификация қилиш ваколатини бериш**;
- (б) одам савдосидан жабрланган шахсларни дастлабки идентификация қилиш билан бир вақтда ижтимоий-иқтисодий ҳолатини баҳолаш орқали **ижтимоий ва бошқа хизматлар билан қамраб олиш** тизимини жорий этиш;
- (в) дастлабки идентификация натижасида шахсга одам савдосидан жабрланган деб тахмин қилинаётган шахс мақомини **бир ойгача**, якуний идентификация қилиш натижасида бериладиган одам савдосидан жабрланган деб тан олинган шахс мақомини эса **кўпи билан бир йилгача бўлган муддатга** бериш;
- (г) Одам савдосига қарши курашиш ва муносиб меҳнат масалалари бўйича ҳудудий комиссиялар томонидан одам савдосидан жабрланган шахсларни якуний идентификация қилиш муддатини **ўн сутка** этиб белгилаш;
- (д) одам савдосидан жабрланган шахсларни Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси, “Саховат ва кўмак” ва Миграция жамғармаси маблағлари ҳисобидан ижтимоий, ҳуқуқий ва моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлашга қаратилган **янги молиявий кўмак чораларини** жорий этиш;

(ж) Ўзбекистон Республикасига олиб келинган репатриантларни уларнинг ҳолати ва эҳтиёжларини инобатга олган ҳолда алоҳида махсус дастурлар асосида ихтисослашган муассасаларга жойлаштириш.

3. Белгилансинки, **2026 йил 1 сентябрдан** бошлаб:

- (а) қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ ваколатли органлар ва нодавлат нотижорат ташкилотлар томонидан амалга оширилган дастлабки идентификация қилиш натижасида шахслар одам савдосидан жабрланган деб тахмин қилинган ҳамда улар томонидан ижтимоий хизматлардан фойдаланиш истаги билдирилган тақдирда, ушбу шахслар тўғрисидаги маълумотлар “Инсон” марказига юборилади;
- (б) одам савдосидан жабрланган деб тахмин қилинаётган шахс ва унинг оила аъзоларининг **ижтимоий-иқтисодий ҳолати** ҳамда **ижтимоий хизматларга муҳтожлиги** “Инсон” маркази томонидан баҳоланади ҳамда баҳолаш натижаси асосида улар тегишли хизматларга йўналтирилади. Бунда одам савдосидан жабрланган деб тахмин қилинаётган шахсларга **ижтимоий ва иқтисодий ҳолатидан қатъи назар** таркиби ва тақдим этиш шартлари Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланадиган **минимал хизматлар пакетига** киритилган хизматлар **бепул асосда кўрсатилади**;
- (в) фуқаролар одам савдосидан жабрланганлик ҳолати бўйича **тўғридан-тўғри ихтисослашган муассасага мурожаат қилган тақдирда** ёки дастлабки идентификация якуни бўйича одам савдосидан жабрланган деб тахмин қилинаётган шахс **ихтисослашган муассасага жойлаштирилган тақдирда**, уларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳолати ва ижтимоий хизматларга муҳтожлигини баҳолаш ҳамда ижтимоий хизматларга йўналтириш мазкур ихтисослашган муассаса томонидан амалга оширилади;
- (г) одам савдосидан жабрланганлик ҳолати бўйича мурожаат қилган шахснинг яшаш жойи мавжуд бўлмаган тақдирда, ушбу шахс ва унинг вояга етмаган фарзандлари (агар мавжуд бўлса) тегишли ихтисослашган муассасага **вақтинчалик жойлаштирилади**. Бунда ихтисослашган муассаса томонидан:
 - (и) ушбу шахс **уч сутка ичида** дастлабки идентификация қилинади;

(ii) дастлабки идентификация натижасида шахсга одам савдосидан жабрланган деб тахмин қилинаётган шахс мақоми берилган тақдирда, мазкур банднинг “в” кичик бандида белгиланган чора-тадбирлар амалга оширилади;

(iii) дастлабки идентификация натижасида шахсга одам савдосидан жабрланган деб тахмин қилинаётган шахс мақомини бериш рад этилган тақдирда, ушбу шахс ихтисослашган муассасадан чиқарилади. Бунда ушбу шахслар белгиланган тартибда муайян яшаш жойига эга бўлмаган шахслар учун мўлжалланган марказларга жойлаштирилиши мумкин.

III. Ижтимоий хизматлардан фойдаланиш имкониятини кенгайтириш

4. Фуқароларнинг одам савдосидан жабрланишининг олдини олиш, одам савдосидан жабрланган шахсларни аниқлаш ҳамда ўз вақтида тегишли хизматлар ва маълумотлар билан таъминлаш мақсадида шундай тартиб ўрнатилсинки, унга мувофиқ **2026 йил 1 сентябрдан** бошлаб:

(а) Агентликнинг “1146” қисқа рақамли ишонч телефони орқали одам савдосидан жабрланган шахсларнинг мурожаатларини Ўзбекистон Республикаси ҳудудида қабул қилиш, мутахассислар томонидан уларга **ижтимоий, психологик, ҳуқуқий** ҳамда **бошқа масалаларда маслаҳат бериш** ва **ахборот тақдим этиш** хизматлари кўрсатилади;

(б) Ўзбекистон Республикасининг чет давлатлардаги дипломатик ва бошқа ваколатхоналари ҳамда консуллик муассасалари (кейинги ўринларда – дипломатик ваколатхоналар)да одам савдосидан жабрланганлик ҳолати бўйича мурожаатларни қабул қилиш, уларга **ижтимоий, психологик, ҳуқуқий** ва **моддий** ҳамда бошқа масалаларда маслаҳат бериш ва ахборот тақдим этиш хизматлари кўрсатиладиган **ишонч телефонлари** фаолияти йўлга қўйилади;

(в) ташқи меҳнат миграциясига кетаётган шахслар учун бораётган давлатидаги дипломатик ваколатхона ва Миграция агентлигининг ҳудудий вакилининг алоқа маълумотлари билан танишиш имконияти яратилади. Бунда Ислом Каримов номидаги “Тошкент” халқаро аэропорти ва “Самарқанд” халқаро аэропортларида Миграция жамғармаси ҳисобидан сунъий интеллект технологияларидан фойдаланилган ҳолда **Миграция маслаҳат бюrolари** ташкил этилади.

5. Одам савдосидан жабрланган болаларнинг оила муҳитида ёки оилавий муҳитга яқин шароитларда реабилитация қилинишини таъминлаш мақсадида, шундай тартиб ўрнатилсинки, унга мувофиқ:

(а) дастлабки ёки якуний идентификация қилиш жараёнида одам савдосидан жабрланганлиги аниқланган болани **оиласига қайтариш чоралари кўрилади** ҳамда “Инсон” марказлари томонидан бола ва унинг оила аъзолари реабилитация қилишга қаратилган ижтимоий хизматларга жалб этилади. Бунда одам савдосидан жабрланган бола етим ёки ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган бола бўлса, унга нисбатан қонунчилик ҳужжатларида ўрнатилган тартибда **муқобил жойлаштириш шакллари белгиланиб**, тегишли **ижтимоий хизматлар билан қамраб олинади**;

(б) дастлабки ёки якуний идентификация қилиш жараёнида болага нисбатан одам савдоси билан боғлиқ ғайриҳуқуқий хатти-ҳаракатлар унинг оила аъзолари томонидан содир этилганлиги аниқланган тақдирда, ушбу бола у аниқланган вақтда эътиборан **бир сутка ичида профессионал тутинган оилага ёки кичик ҳажмли ижтимоий кўмак марказларига жойлаштирилади** ҳамда тегишли ижтимоий хизматларга жалб этилади;

(в) одам савдосидан жабрланган болаларни уларнинг хоҳиши ва қонуний вакилларининг мурожаатига асосан ихтисослашган муассасаларга ҳам жойлаштиришга йўл қўйилади.

IV. Одам савдосидан жабрланган шахсларни қўллаб-қувватлаш

6. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга мувофиқ одам савдосидан жабрланган шахсларни ижтимоий хизматлар билан қамраб олиш орқали ижтимоийлаштириш мақсадида қуйидаги янги қўллаб-қувватлаш чоралари жорий этилади:

(а) одам савдосидан жабрланган, бироқ ихтисослашган муассасаларга жойлашишни истамаган шахсларга уларнинг мурожаатига асосан “Инсон” маркази хизматларидан **кундузги қатнов асосида** фойдаланиш ҳуқуқи берилади. Бунда одам савдосидан жабрланган шахсларга кўрсатиладиган хизматлар мазкур Фармон 3-бандининг “б” кичик бандига мувофиқ амалга ошириладиган баҳолаш натижаси бўйича белгиланади;

(б) мазкур Фармон 3-бандининг “б” кичик бандига мувофиқ амалга ошириладиган баҳолашда одам савдосидан жабрланган шахс ва унинг оиласи Ижтимоий реестрга киритиш учун белгиланган талабларга тўғри келган тақдирда, ушбу шахс **алоҳида мурожаат талаб этилмаган ҳолда** Ижтимоий реестрга киритилиб, тегишли хизматлар билан қамраб олинади;

(в) ихтисослашган муассасаларга жойлаштирилган одам савдосидан жабрланган шахслар учун уларнинг қизиқишларини инобатга олган ҳолда **касб-ҳунарга ўқитиш курслари** ташкил этилади. Бунда:

(i) ихтисослашган муассасалар томонидан одам савдосидан жабрланган шахсларнинг меҳнат фаолияти ва касбга қизиқишига доир маълумотлар асосида уларнинг ҳар бири учун **шахсий касбга йўналтириш тавсияси** ишлаб чиқилади ҳамда унга асосан одам савдосидан жабрланган шахсларни касб-ҳунарга ўқитиш бўйича Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлигига **электрон буюртма берилади**;

(ii) Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги томонидан ихтисослашган муассасанинг буюртмасига асосан одам савдосидан жабрланган шахсларни ўқитиш билан боғлиқ харажатлар **Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси ҳисобидан** молиялаштирилади;

(iii) ихтисослашган муассасаларнинг талабномасига мувофиқ Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги томонидан **уч ой ичида** касб-ҳунарга ўқиб, тегишли диплом (сертификат) олган одам савдосидан жабрланган шахсларнинг бандлиги таъминланади.

7. Белгилаб қўйилсинки, қонунчиликка мувофиқ одам савдосидан жабрланган деб тан олинган чет эл фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахсларга, уларнинг Ўзбекистон Республикаси ҳудудига кириш ҳолатларидан қатъи назар, **ихтисослашган муассасаларда реабилитация қилинаётган даврда** Ўзбекистон Республикасида вақтинча бўлиш ҳуқуқи берилади. Бунда:

- (а) ушбу муддат давомида одам савдосидан жабрланган деб тан олинган чет эл фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахслар ихтисослашган муассасаларда **вақтинчалик турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилади** ҳамда уларга нисбатан **мамлакатдан чиқариб юбориш билан боғлиқ чора-тадбирлар амалга оширилмайди**;
- (б) уларга Ўзбекистон Республикасида вақтинча бўлиш ҳуқуқини берувчи яшаш гувоҳномасини расмийлаштириш билан боғлиқ харажатлар Агентликнинг Ижтимоий ҳимоя давлат жамғармаси маблағлари ҳисобидан молиялаштирилади.

V. Одам савдосига қарши курашиш самарадорлигини ошириш

8. Миллий комиссия, Агентлик, Олий суд, Бош прокуратура ва Ички ишлар вазирлигининг қуйидаги таклифларига розилик берилсин:

- (а) туризм ва ташқи меҳнат миграцияси йўналишларида фуқароларни хорижга саёҳат ёки меҳнат фаолиятини амалга ошириш учун юбориш билан шуғулланувчи мансабдор шахслар томонидан одам савдоси билан боғлиқ жиноятлар содир этилганда, судлар томонидан уларга асосий жазога қўшимча жазо сифатида **тегишли фаолият билан шуғулланишни чеклаш** тарзидаги жазо тайинлаш тартибини жорий этиш;
- (б) болаларга нисбатан, шу жумладан, уларни фоҳишалик билан шуғулланишга жалб этиш мақсадида содир этилган одам савдоси билан боғлиқ жиноий ҳаракатлар (ҳаракатсизлик) учун **алоҳида жиноий жавобгарлик жорий этиш** ҳамда ушбу жиноят бўйича терговга қадар текширув ва дастлабки терговни **прокуратура органлари томонидан ўтказиш**;
- (в) болаларни фоҳишалик билан шуғулланишга жалб этиш мақсадида одам савдоси билан боғлиқ жиноятни содир этганлик учун судланган шахсларни **манзил-колонияларга ўтказилмайдиган маҳкумлар тоифасига киритиш**.

9. Ички ишлар вазирлиги Бош прокуратура, Олий суд ва Агентлик билан биргаликда **уч ой муддатда** мазкур Фармоннинг 8-бандида назарда тутилган янги тартибларни тегишли қонун ҳужжатларига киритиш бўйича таклифларни белгиланган тартибда Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

VI. Ихтисослашган муассасалар фаолиятини такомиллаштириш

10. Агентлик ва Миллий комиссиянинг қўйидаги таклифларига розилик берилсин:

- (а) Аёлларни реабилитация қилиш ва мослаштириш республика маркази ва унинг ҳудудий марказларини **Аёллар ва болаларни реабилитация қилиш республика маркази** (кейинги ўринларда – Республика маркази) ва унинг ҳудудий марказлари деб қайта номлаш;
- (б) Республика марказининг Қорақалпоғистон Республикаси, Қашқадарё, Самарқанд ва Фарғона вилояти ҳудудий марказларига (кейинги ўринларда – ихтисослашган ҳудудий марказлар) қўшимча 17 та тарбиячи штат бирлиги ажратган ҳолда одам савдосидан жабрланган хотин-қизлар ва уларнинг вояга етмаган фарзандларини қабул қилиш ҳамда хизматлар кўрсатишни йўлга қўйиш.

11. Белгилансинки:

- (а) одам савдосидан жабрланган эркаклар, чет эл фуқаролари ва махсус дастурлар асосида Ўзбекистон Республикасига олиб келинган репатриантлар фақат Одам савдоси жабрдийдаларига ёрдам бериш бўйича республика реабилитация марказига (кейинги ўринларда – ихтисослашган марказ) қабул қилинади;
- (б) ихтисослашган ҳудудий марказларнинг одам савдосидан жабрланган шахсларни қабул қилиш ва уларга хизмат кўрсатиш билан боғлиқ фаолияти ихтисослашган марказ томонидан мувофиқлаштириб борилади;
- (в) одам савдосидан жабрланган деб тахмин қилинаётган шахслар – **бир ой давомида**, одам савдосидан жабрланган деб тан олинган шахслар эса **кўпи билан олти ой давомида** ихтисослашган марказ ёки ихтисослашган ҳудудий марказлар хизматидан фойдаланади. Бунда:
 - (i) шахслар уларга одам савдосидан жабрланган деб тахмин қилинаётган шахс мақоми берилган кундан эътиборан **бир ой ичида**, одам савдосидан жабрланган деб тан олинган шахс мақоми берилган кундан эътиборан эса **бир йил ичида** ихтисослашган марказ ёки ихтисослашган ҳудудий марказлар хизматларидан фойдаланиш юзасидан мурожаат қилиши мумкин;

(ii) ихтисослашган марказ ёки ихтисослашган ҳудудий марказлар хизматларидан фойдаланган бир шахс дастлабки идентификация қилинганлиги ҳолати бўйича **такроран ушбу марказларга жойлаштирилишига йўл қўйилмайди;**

(г) ихтисослашган марказ ва ихтисослашган ҳудудий марказларга одам савдосидан жабрланган шахсларни **дастлабки идентификация қилиш ваколати** берилади;

(д) одам савдосидан жабрланган шахсларнинг ихтисослашган марказ ёки ихтисослашган ҳудудий марказларга келиб-кетиши билан боғлиқ транспорт харажатлари тегишли марказнинг тавсиясига асосан **“Саховат ва кўмак” жамғармаси маблағлари** ҳисобидан қуйидаги миқдорларда қоплаб берилади:

(i) ихтисослашган марказга келиб-кетиш учун – **базавий ҳисоблаш миқдорининг бир баравари** миқдорида;

(ii) ихтисослашган ҳудудий марказларга келиб-кетиш учун – **базавий ҳисоблаш миқдорининг ярим баравари** миқдорида.

12. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга мувофиқ **туман (шаҳар) кўп тармоқли марказий поликлиникаси** ёки **туман (шаҳар) марказий шифохонаси** томонидан одам савдосидан жабрланган шахслар ҳамда уларнинг вояга етмаган фарзандларида юқумли касалликлар мавжудлиги ҳамда уларнинг стационар ёхуд амбулатор даволанишга муҳтожлиги ўрганилади. Бунда:

(а) одам савдосидан жабрланган шахслар ҳамда уларнинг вояга етмаган фарзандлари ихтисослашган марказ ёки ихтисослашган ҳудудий марказлар жойлашган ҳудуддаги туман (шаҳар) кўп тармоқли марказий поликлиникаси ёки туман (шаҳар) марказий шифохонасига **бириктирилади;**

(б) ушбу ўрганиш тегишли марказ томонидан туман (шаҳар) кўп тармоқли марказий поликлиникаси ёки туман (шаҳар) марказий шифохонасига киритилган **талабнома асосида** амалга оширилади;

(в) ўрганиш якуни бўйича одам савдосидан жабрланган шахслар ҳамда уларнинг вояга етмаган фарзандларига тегишли туман (шаҳар) кўп тармоқли марказий поликлиникаси ёки туман (шаҳар) марказий шифохонасида белгиланган тартибда **стационар ёки амбулатор тиббий ёрдам кўрсатилади.**

VII. Фармон ижросини ташкил этиш, таъминлаш ва назорат

13. Одам савдосига қарши курашиш тизимини янада такомиллаштириш бўйича чора-тадбирлар дастури **1-иловага** мувофиқ тасдиқлансин.

14. Белгилансинки:

(а) Агентлик ҳузуридаги Ижтимоий инспекция томонидан давлат органлари ва ташкилотларининг одам савдосидан жабрланган шахсларга ижтимоий хизматларни кўрсатиш ҳолати ўрганиб борилади ҳамда ўрганиш якуни бўйича маълумотлар Миллий комиссия муҳокамасига киритиб борилади;

(б) Миллий комиссия томонидан **ҳар ярим йилда бир маротаба** республика ижро этувчи ҳокимият органлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, нодавлат нотижорат ва бошқа ташкилотлар томонидан одам савдосига қарши курашиш ҳамда ундан жабрланган шахсларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш юзасидан амалга оширилаётган чора-тадбирларнинг натижадорлиги таҳлил қилиниб, уларнинг бу борадаги фаолияти самарадорлигини ошириш чоралари кўриб борилади.

15. Ички ишлар вазирлиги **уч ой муддатда** қуйидагиларни Вазирлар Маҳкамасига киритсин:

(а) Агентлик билан биргаликда Ўзбекистон Республикасининг “Одам савдосига қарши курашиш тўғрисида”ги Қонунига тегишли ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги қонун лойиҳасини;

(б) манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда қонунчилик ҳужжатларига ушбу Фармондан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисидаги таклифларни.

16. Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси, Оммавий ахборот воситалари учун контент тайёрлаш маркази, Ички ишлар вазирлиги ҳамда Агентлик ушбу Фармоннинг мазмун-моҳияти оммавий ахборот воситаларида кенг ёритилишини таъминласин.

17. Ўзбекистон Республикаси Президентининг айрим ҳужжатларига 2-иловага мувофиқ ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсин.

- 18.** Мазкур Фармоннинг ижросини самарали ташкил қилишга масъул ва шахсан жавобгар этиб Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазири А.А. Ташпулатов ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг ижтимоий ҳимоя бўйича маслаҳатчиси – Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги директори М.П. Оллоёров белгилансин.
- 19.** Фармон ижросини назорат қилиш ва ижро учун масъул ташкилотлар фаолиятини мувофиқлаштириш Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А.Н. Арипов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикаси
Президенти**

Ш. Мирзиёев

Тошкент шаҳри

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
2026 йил 3 августдаги ПФ–146-сон Фармонига
1-илова

**Одам савдосига қарши курашиш тизимини янада такомиллаштириш бўйича
ЧОРА-ТАДБИРЛАР ДАСТУРИ**

Т/р	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш шакли	Ижро муддати	Масъуллар
1.	Одам савдосидан жабрланган ёки одам савдосидан жабрланган деб тахмин қилинаётган шахсларнинг ижтимоий ва бошқа хизматларга бўлган эҳтиёжини комплекс баҳолаш тартибини ишлаб чиқиш.	Ички буйруқ	2026 йил сентябрь	Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги
2.	Одам савдосидан жабрланган шахсларнинг мурожаатларини қабул қилиш имкониятини кенгайтириш мақсадида: (а) Ижтимоий ҳимоя миллий агентлигининг “1146” қисқа рақамли ишонч телефони орқали қуйидаги имкониятларга эга колл-марказ фаолиятини йўлга қўйиш: (i) одам савдосидан жабрланган шахсларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатлари, уларга кўрсатиладиган хизматлар ва қонунчиликда мавжуд имтиёзлар юзасидан маълумот бериш; (ii) одам савдосидан жабрланган шахсларнинг мурожаатларини Ўзбекистон Республикаси ҳудудида қабул қилиш; (iii) мутахассислар томонидан уларга ижтимоий, психологик, ҳуқуқий ҳамда бошқа масалаларда маслаҳат бериш;	Амалий чора-тадбирлар	2026 йил сентябрь	Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги

Т/р	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш шакли	Ижро мuddати	Масъуллар
	(б) Ўзбекистон Республикасининг чет давлатлардаги дипломатик ва бошқа ваколатхоналари ҳамда консуллик муассасаларида шахсларнинг одам савдосидан жабрланганлиги ҳолати бўйича мурожаатларини қабул қилиш, уларга ижтимоий, психологик, ҳуқуқий ва моддий ҳамда бошқа масалаларда маслаҳат бериш ва ахборот тақдим этиш хизматлари кўрсатиладиган ишонч телефонлари фаолиятини йўлга қўйиш. Бунда дипломатик ваколатхоналар ва консуллик муассасаларида мазкур вазифаларни амалга ошириш учун масъул этиб тайинланган ходимларнинг мансаб йўриқномалари ҳамда энг муҳим самарадорлик кўрсаткичларига одам савдосидан жабрланган шахсларнинг мурожаатлари асосида уларга зарур хизматларни ташкил этишга оид мезонлар киритилади.			Ташқи ишлар вазирлиги
3.	Қонунчилик ҳужжатларига одам савдосидан жабрланган ёки одам савдосидан жабрланган деб тахмин қилинаётган шахсларни аниқлаш, идентификация қилиш, уларни ижтимоий хизматларга йўналтириш механизмларини такомиллаштириш бўйича ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш.	Норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳаси	2026 йил декабрь	Ички ишлар вазирлиги, Бош прокуратура, Давлат хавфсизлик хизмати, Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги, Ташқи ишлар вазирлиги, Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги

Т/р	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш шакли	Ижро муддати	Масъуллар
4.	Дастлабки ва якуний идентификация натижасида одам савдосидан жабрланган деб тахмин қилинаётган ёки одам савдосидан жабрланган деб тан олинган шахслар ижтимоий хизматлардан фойдаланиш истагини билдирган тақдирда, улар тўғрисидаги маълумотларни Ижтимоий ҳимоя миллий агентлигининг “Ягона миллий ижтимоий ҳимоя” ахборот тизими орқали “Инсон” ижтимоий хизматлар марказларига, Одам савдоси жабрдийдаларига ёрдам бериш бўйича республика реабилитация марказига ҳамда Аёллар ва болаларни реабилитация қилиш республика марказининг тегишли ҳудудий марказларига юбориш тартибини йўлга қўйиш.	Амалий чора-тадбирлар	2026 йил ноябрь	Ички ишлар вазирлиги, Бош прокуратура, Давлат хавфсизлик хизмати, Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги, Ташқи ишлар вазирлиги, Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги
5.	Одам савдосидан жабрланиш хавфининг олдини олиш, жабрланган шахсларни ўз вақтида аниқлаш ҳамда уларни мавжуд ёрдам ва реабилитация хизматлари ҳақида хабардор қилиш мақсадида ташқи меҳнат миграциясига кетувчи шахслар, хотин-қизлар, ёшлар ва аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож бошқа тоифалари ўртасида тизимли ахборот-тушунтириш ва тарғибот тадбирларини амалга ошириш.	Амалий чора-тадбирлар	2026 йил сентябрдан бошлаб доимий	Ички ишлар вазирлиги, Миграция агентлиги, Ташқи ишлар вазирлиги, Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги
6.	Қонунчилик ҳужжатларига қўйидагиларни назарда тутувчи ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш юзасидан Вазирлар Маҳкамасига таклиф киритиш: (а) одам савдосидан жабрланган чет эл фуқаролари ёки фуқаролиги бўлмаган шахсларга Ўзбекистон Республикасида вақтинча бўлиш ҳуқуқини берувчи яшаш гувоҳномасини (ID-карта) расмийлаштириш;	Норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳаси	2026 йил сентябрь	Ички ишлар вазирлиги, Ташқи ишлар вазирлиги, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги, Адлия вазирлиги

Т/р	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш шакли	Ижро мuddати	Масъуллар
	(б) Ўзбекистон Республикасида вақтинча бўлиш ҳуқуқини берувчи яшаш гувоҳномасини (ID-карта) расмийлаштириш билан боғлиқ харажатларни Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан амалга ошириш; (в) одам савдосидан жабрланган чет эл фуқаролари ёки фуқаролиги бўлмаган шахсларни реабилитация даврида улар жойлашган ихтисослашган муассасага вақтинча рўйхатга қўйиш.			
7.	Одам савдосига қарши курашиш фаолиятининг такомиллаштирилиши муносабати билан ушбу йўналишга доир Олий суд Пленуми қарорларини қайта кўриб чиқиш. Бунда одамни олиш-сотиш билан боғлиқ одам савдоси жиноятини содир этган шахсларга нисбатан қонун санкциясида назарда тутилган оғирроқ жазони тайинлаш амалиётини йўлга қўйиш.	Олий суд Пленуми қарори	2026 йил октябрь	Олий суд, Бош прокуратура, Ички ишлар вазирлиги, Адлия вазирлиги
8.	Одам савдосидан жабрланган шахсларга давлат ҳисобидан малакали юридик ёрдам кўрсатиш тизимини йўлга қўйиш.	Қонун лойиҳаси	2026 йил сентябрь	Адлия вазирлиги, Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги
9.	Одам савдосига қарши курашиш ва муносиб меҳнат масалалари бўйича ҳудудий комиссиялар таркибига “Инсон” ижтимоий хизматлар марказлари вакилларини киритиш.	Амалий чора-тадбирлар	2026 йил сентябрь	Одам савдосига қарши курашиш ва муносиб меҳнат масалалари бўйича миллий комиссия

Т/р	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш шакли	Ижро мuddати	Масъуллар
10.	Одам савдосидан жабрланган шахсларни аниқлаш ва уларга ижтимоий хизматларни ташкил этишга масъул бўлган давлат органлари ва ташкилотларининг фаолияти самарадорлиги кўрсаткичларини (KPI) тасдиқлаш ва уларга эришилишини таъминлаш. Бунда: (а) вазирлик ва идоралар томонидан одам савдосидан жабрланган шахсларни аниқлаш ва уларга ижтимоий ва бошқа хизматларни кўрсатиш бўйича фаолият самарадорлиги кўрсаткичлари (KPI)ни белгилаш юзасидан таклифлар Одам савдосига қарши курашиш ва муносиб меҳнат масалалари бўйича миллий комиссияга киритилади; (б) Одам савдосига қарши курашиш масалалари бўйича кичик комиссия йиғилишларида вазирлик ва идораларнинг ушбу йўналишдаги фаолиятининг самарадорлиги кўрсаткичлари (KPI) бажарилиши ҳолати муҳокама қилиб борилади; (в) Одам савдосига қарши курашиш ва муносиб меҳнат масалалари бўйича миллий комиссияда ҳар ярим йилда бир маротаба масъул вазирлик ва идоралар томонидан тасдиқланган самарадорлик кўрсаткичлари (KPI)га эришилиши ҳолати муҳокама қилиб борилади.	Амалий чора-тадбирлар	2026 йил октябрь 2026 йил декабрь 2027 йилдан бошлаб, ҳар ойда 2027 йилдан бошлаб, ҳар ярим йилда	Ички ишлар вазирлиги, Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги, Ташқи ишлар вазирлиги, Бош прокуратура, Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги, Миграция агентлиги, масъул вазирлик ва идоралар Ички ишлар вазирлиги, Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги, масъул вазирлик ва идоралар Одам савдосига қарши курашиш ва муносиб меҳнат масалалари бўйича миллий комиссия

Т/р	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш шакли	Ижро мuddати	Масъуллар
11.	Одам савдосидан жабрланганларни аниқлаш ва уларга ижтимоий хизматлар кўрсатиш фаолияти билан шуғулланувчи барча масъул ташкилотлар ходимларининг малакасини ошириш. Бунда: (а) ҳар бир масъул вазирлик ва идора томонидан тизим ходимларининг малакасини ошириш бўйича ўқув дастурлари ва малака ошириш семинарлари графиги ишлаб чиқилади; (б) ишлаб чиқилган ўқув дастурлари ва график асосида ўқув семинарлари ташкил этилади.	Амалий чора-тадбирлар	2026 йил сентябрь График асосида	Ички ишлар вазирлиги, Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги, Ташқи ишлар вазирлиги, Бош прокуратура, Давлат хавфсизлик хизмати, Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги, Миграция агентлиги
12.	Болалар савдоси билан боғлиқ жиноий хатти-ҳаракатларни содир этган ота-оналар ва уларнинг ўрнини босувчи шахслар билан тузатиш дастурларини амалга ошириш тизимини йўлга қўйиш бўйича таклифлар ишлаб чиқиш.	Ахборот-таҳлилий маълумотнома	2026 йил декабрь	Ички ишлар вазирлиги, Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги, Бош прокуратура, Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
2026 йил 3 августдаги ПФ–146-сон Фармониغا
2-илова

**Ўзбекистон Республикаси Президентининг айрим ҳужжатларига
киритилаётган ўзгартириш ва қўшимчалар**

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 24 декабрдаги “2026 – 2030 йилларга мўлжалланган Болаларни зўравонликнинг барча шаклларида қимоя қилиш стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида”ги ПФ–256-сон Фармони 3-бандининг “в” кичик бандидаги “Аёлларни реабилитация қилиш ва мослаштириш республика марказининг” сўзлари “Аёллар ва болаларни реабилитация қилиш республика марказининг” сўзлари билан алмаштирилсин.
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 27 апрелдаги “Рухий ҳолати бузилган ногиронлиги бўлган шахсларга ижтимоий хизмат кўрсатиш тизимини тубдан такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПФ–69-сон Фармонида:
 - (а) 5-банд “г” кичик бандининг “ii” хатбошисидан “Ижтимоий реестрга киритилган” сўзлари чиқариб ташлансин;
 - (б) 13-банд “а” кичик бандининг “ii” хатбошисидан “ўзгалар парваришига муҳтож” сўзлари чиқариб ташлансин.
3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 19 майдаги “Зўрлик ишлатишдан жабр кўрган хотин-қизларни реабилитация қилишга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ–5116-сон қарори 2-бандининг биринчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“2. Марказлар бошқарув ва ишлаб чиқариш ходимларининг чекланган сони 94 нафар, шу жумладан, марказий аппаратда 7 нафар этиб белгилансин”.
4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 10 майдаги “Тазйиқ ва зўравонликдан жабрланган шахсларга ижтимоий хизматлар кўрсатишни такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ–175-сон қарори 4-бандининг “б” кичик банди иккинчи хатбошисидаги “Аёлларни реабилитация қилиш ва мослаштириш республика марказининг” сўзлари “Аёллар ва болаларни реабилитация қилиш республика марказининг” сўзлари билан алмаштирилсин.

5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 23 сентябрдаги “Камбағалликдан фаровонлик сари” дастурини амалга ошириш бўйича биринчи навбатдаги чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ–330-сон қарорига 6-иловада:

(а) 6-позициянинг “Штат бирликлари сони” устундаги “4 540” рақами “4 529” рақами билан алмаштирилсин;

(б) қуйидаги мазмундаги 8-позиция билан тўлдирилсин:

“	8.	Ички ишлар вазирлиги		11	”.
		шундан:			
		Вақтинчалик бошпана ва ижтимоий тикланиш марказлари учун ижтимоий ходимлар		11	

6. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 18 декабрдаги “Аҳолининг эҳтиёжманд қатламларига ҳудудларда комплекс ижтимоий ва реабилитация хизматларини кўрсатиш тизимини йўлга қўйиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–383-сон қарорида:

(а) 3-банддаги “20” рақами “21” рақами билан алмаштирилсин;

(б) 10-бандда:

(i) “а” кичик банднинг “i” хатбошисидаги “концепция” сўзи “дастур” сўзи билан алмаштирилсин;

(ii) “б” кичик банд қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“(б) 2026 йил якунига қадар Ижтимоий ҳимоя давлат жамғармаси маблағлари ҳисобидан “Ягона миллий ижтимоий ҳимоя” ахборот тизимида ҳудудий марказлар фаолиятини мониторинг қилиш имкониятини яратсин”;

(в) 2а-илова қуйидаги мазмундаги 9¹-позиция билан тўлдирилсин:

“	9 ¹ .	Тошкент шаҳри	Тошкент шаҳри, Чилонзор тумани, Байналмилал кўчаси, 24-уй	”.
---	------------------	---------------	---	----

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTINING QARORI

2026 yil « 3 » avgust

№ ПК–288

Муайян яшаш жойига эга бўлмаган шахсларга ижтимоий хизматлар кўрсатиш тизимини такомиллаштириш тўғрисида

Муайян яшаш жойига эга бўлмаган шахсларни жамиятга интеграция қилишга қаратилган ижтимоий хизмат ва ёрдамлар билан қамраб олиш, ушбу шахсларга хизмат кўрсатувчи махсус муассасалар фаолиятини такомиллаштириш мақсадида **қарор қиламан:**

I. Мақсадлар

1. Қуйидагилар ушбу қарорни қабул қилишдан кўзланган **асосий мақсадлар** этиб белгилансин:

- (а) муайян яшаш жойига эга бўлмаган шахслар (кейинги ўринларда – бошпанасиз шахслар)га хизмат кўрсатувчи **муассасалар фаолиятини такомиллаштириш;**
- (б) бошпанасиз шахсларни ижтимоий ва бошқа хизматлар билан қамраб олиш орқали **жамиятга тўлақонли интеграция қилиш.**

II. Махсус муассасалар фаолиятини такомиллаштириш

2. Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази, Ички ишлар вазирлиги, Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги ва Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги (кейинги ўринларда – Агентлик)нинг қуйидаги таклифлари маъқуллансин:

- (а) ички ишлар органларининг Муайян яшаш жойига эга бўлмаган шахсларни реабилитация қилиш марказларини **Вақтинчалик бошпана ва ижтимоий тикланиш марказлари** (кейинги ўринларда – Ижтимоий марказлар) деб қайта номлаш;

(б) бошпанасиз шахсларни Ижтимоий марказларга **суд қарори асосида** жойлаштириш амалиётини бекор қилиш.

3. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга мувофиқ **2026 йил 1 сентябрдан** бошлаб:

(а) Ижтимоий марказларга бошпанасиз шахслар **уларнинг розилиги билан** жойлаштирилади;

(б) Ижтимоий марказларга жойлаштирилган шахслар **вақтинчалик бошпана** ҳамда ушбу марказларга ажратилган маблағлар ҳисобидан **озиқ-овқат ва шахсий гигиена воситалари** билан таъминланади;

(в) Ижтимоий марказларга жойлаштирилган шахслар **индивидуал режаларга мувофиқ** ижтимоий хизмат ва ёрдамлар билан қамраб олинади;

(г) Ижтимоий марказлар Агентликка ажратилган штат бирликлари ҳисобидан бир нафардан **ижтимоий ходим** билан тўлдирилади. Бунда номзодларни ижтимоий ходим лавозимига тайинлаш ҳамда ижтимоий ходимнинг вазифа ва функцияларини белгилаш Агентлик билан келишилган ҳолда амалга оширилади.

III. Бошпанасиз шахсларни ижтимоий ва иқтисодий реинтеграция қилиш

4. **2026 йил 1 сентябрдан** бошлаб бошпанасиз шахслар бандлигини таъминлашнинг қўйидагиларни назарда тутувчи янги тартиби жорий этилсин:

(а) туман (шаҳар) ободонлаштириш бошқармаларининг ишчи-мутахассис, муҳандис-техник ва ишлаб чиқариш ходимлари биринчи навбатда Ижтимоий марказларга жойлаштирилган шахслар ҳисобидан шакллантирилади. Бунда бошпанасиз шахсларни ишга жалб этиш уларнинг розилиги асосида Ижтимоий марказларнинг йўлланмасига мувофиқ амалга оширилади;

(б) тадбиркорлик субъектлари томонидан Ижтимоий марказлар ҳудудида **Бандликни қўллаб-қувватлаш марказлари** (кейинги ўринларда – бандлик марказлари) ташкил этилади ҳамда уларда бошпанасиз шахслар тегишли ҳудуддаги меҳнат бозори эҳтиёжларидан келиб чиққан ҳолда қисқа муддатда ўзлаштириладиган ва ишга жойлашиш имконияти юқори бўлган касблар, шу жумладан, хизмат кўрсатиш, етказиб бериш, қурилиш, таъмирлаш, маиший хизмат, ошпазлик ва бошқа йўналишлар бўйича касб-ҳунарга ўқитилади;

(в) Ижтимоий марказлар ҳудудида жойлашган бўш турган давлат кўчмас мулк объектлари Тошкент шаҳрида ижара тўловининг энг кам миқдорида 0,25 коэффициент қўлланган ҳолда, қолган ҳудудларда ижара тўловининг энг кам миқдорида балансда сақловчи томонидан бандлик марказларини ташкил этиш истагини билдирган нодавлат юридик шахслар ва якка тартибдаги тадбиркорлик субъектларига тасарруф этиш ҳуқуқисиз 5 йилгача муддатга (узайтириш ҳуқуқи билан) тўғридан-тўғри ижарага берилади.

5. Белгилансинки, **2026 йил 1 октябрдан** бошлаб Ижтимоий марказларга жойлаштирилган бошпанасиз шахслар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда ишсиз деб эътироф этилади ҳамда уларни касбга ўқитиш бўйича туман (шаҳар) камбағалликни қисқартириш ва бандликка кўмаклашиш бўлимлари орқали ваучерлар ажратилади.

IV. Бошпанасиз шахсларни қўллаб-қувватлаш

6. Бошпанасиз шахсларни вақтинчалик бошпана ва ижтимоий хизматлар билан таъминлаш жараёнларига нодавлат секторни кенг жалб этиш мақсадида:

(а) Агентлик томонидан нодавлат нотижорат ташкилотларга бошпанасиз шахсларга вақтинчалик бошпана ва ижтимоий хизматларни ташкил этиш фаолиятини амалга ошириш учун Ижтимоий ҳимоя давлат жамғармаси маблағлари ҳисобидан тўғридан-тўғри шартнома тузиш орқали давлат ижтимоий буюртмалари берилади;

(б) давлат ижтимоий буюртмаси асосида хизмат кўрсатувчи нодавлат нотижорат ташкилотларнинг ижтимоий хизмат кўрсатувчи ходимлари Агентлик ҳузуридаги Ижтимоий ҳимоя тизими ходимларининг малакасини ошириш марказида қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсларига жалб қилиб борилади;

(в) Агентлик томонидан давлат ижтимоий буюртмаси асосида хизмат кўрсатувчи нодавлат нотижорат ташкилотларга бошпанасиз шахсларни аниқлаш, улар билан ишлаш, вақтинчалик бошпана билан таъминлаш, ижтимоий хизматларга йўналтириш ва жамиятга реинтеграция қилиш бўйича услубий ва амалий кўмак кўрсатиб борилади.

7. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга мувофиқ:

- (а) бошпанасиз шахслар Ижтимоий марказларда бўлган даврида ушбу муассасага **вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олинади;**
- (б) бошпанасиз шахсларни **вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиш** ва шахсини тасдиқловчи ҳужжатларни расмийлаштириш билан боғлиқ **давлат божи**, “Саховат ва кўмак” жамғармаси маблағлари ҳисобидан қоплаб берилади. Бунда “Саховат ва кўмак” жамғармасидан ёрдам кўрсатиш учун шахснинг **Ижтимоий реестрда туриши** ва **“маҳалла еттилиги” қарори қабул қилиниши** бўйича талаб истисно тариқасида қўлланмайди.

8. Бошпанасиз шахсларни аниқлаш, шахсига аниқлик киритиш, ижтимоий ва бошқа хизматлар билан қамраб олиш ишларини жадаллаштириш мақсадида Агентлик ва унинг ҳудудий бўлинмаларига **қўйидаги ҳуқуқлар берилсин:**

- (а) бошпанасиз шахсларнинг чет давлат фуқаролигига мансублиги ёки мансуб эмаслиги тўғрисида **сўровномалар киритиш;**
- (б) бошпанасиз шахсларнинг шахсини тасдиқловчи ҳужжатлар, архив маълумотлари ва бошқа ахборот манбалари орқали уларнинг **шахси** ва **ҳуқуқий мақомини аниқлаш бўйича чоралар кўриш;**
- (в) бошпанасиз шахсларнинг фуқаролиги:
 - (i) аниқланган тақдирда, уларнинг келиб чиққан давлатига **ихтиёрий равишда қайтишига кўмаклашиш** ёки қонунчиликка мувофиқ Ўзбекистон Республикаси ҳудудида бўлишининг **ҳуқуқий асосларини расмийлаштириш чораларини кўриш;**
 - (ii) аниқланмаган ёки фуқаролиги бўлмаган шахсларга нисбатан **уларни фуқаролиги бўлмаган шахс сифатида тан олиш** ва Ўзбекистон Республикасида **яшаш гувоҳномасини расмийлаштириш** билан боғлиқ тадбирларни белгиланган тартибда амалга ошириш.

V. Қарор ижросини ташкил этиш, таъминлаш ва назорат

9. Муайян яшаш жойига эга бўлмаган шахсларни ижтимоий ҳимоя қилиш чора-тадбирлари дастури **иловага** мувофиқ тасдиқлансин.

10. Ички ишлар вазирлиги:

- (а) Агентлик билан биргаликда **2026 йил 1 октябрга қадар** тегишли ахборот тизимларини интеграция қилган ҳолда Ижтимоий марказларга жойлаштирилган шахсларни вақтинча турар жойи бўйича рўйхатдан ўтказиш имкониятини яратсин;
- (б) манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда **уч ой муддатда** қонунчилик ҳужжатларига ушбу қарордан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

11. Мазкур қарорнинг ижросини самарали ташкил қилишга масъул ва шахсан жавобгар этиб ички ишлар вазири А.А. Ташпулатов белгилансин.

12. Қарор ижросини назорат қилиш ва ижро учун масъул ташкилотлар фаолиятини мувофиқлаштириш Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А.Н. Арипов ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг ижтимоий ҳимоя бўйича маслаҳатчиси – Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги директори М.П. Оллоёров зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикаси
Президенти**

Ш. Мирзиёев

Тошкент шаҳри

**Муайян яшаш жойига эга бўлмаган шахсларни ижтимоий ҳимоя қилиш
ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ДАСТУРИ**

Т/р	Чора-тадбирлар номи	Ижро муддати	Масъул ижрочи
1.	Суд қарори асосида фуқароларни муайян яшаш жойига эга бўлмаган шахснинг реабилитация марказларига вақтинча жойлаштириш амалиётини бекор қилишни назарда tutuvchi норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасини ишлаб чиқиш ва Вазирлар Маҳкамасига киритиш.	2026 йил октябрь	Ички ишлар вазирлиги, Олий суд, Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази, Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги
2.	Муайян яшаш жойига эга бўлмаган шахсларни Вақтинчалик бошпана ва ижтимоий тикланиш марказларига жойлаштиришнинг янги тартибини ишлаб чиқиш ва Вазирлар Маҳкамасига киритиш.	2026 йил август	Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги, Ички ишлар вазирлиги
3.	“Аҳоли бандлиги тўғрисида”ги Қонунга Вақтинчалик бошпана ва ижтимоий тикланиш марказларига жойлаштирилган муайян яшаш жойига эга бўлмаган шахсларни аҳолининг ижтимоий эҳтиёжманд тоифаси сифатида эътироф этишни назарда tutuvchi қонун лойиҳасини Вазирлар Маҳкамасига киритиш.	2026 йил октябрь	Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги, Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги
4.	Вақтинчалик бошпана ва ижтимоий тикланиш марказларида шахсларни қабул қилиш, вақтинча жойлаштириш, ижтимоий хизматларга бўлган эҳтиёжини баҳолаш, индивидуал ижтимоий хизматлар режасини ишлаб чиқиш ҳамда уларга ижтимоий, психологик, ҳуқуқий ва реинтеграция хизматларини кўрсатиш учун зарур ташкилий, моддий-техник ва ахборот тизими билан боғлиқ шарт-шароитларни яратиш.	Доимий равишда	Ички ишлар вазирлиги, Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги

5.	Муайян яшаш жойига эга бўлмаган шахслар учун тиббий хизматлардан фойдаланиш имкониятини яратиш учун уларни Ижтимоий реестрга киритилган шахсларга тенглаштирган ҳолда кафолатланган тиббий хизматлар билан қамраб олиш бўйича норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасини ишлаб чиқиш ва Вазирлар Маҳкамасига киритиш.	2026 йил сентябрь	Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги, Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги, Давлат тиббий суғуртаси жамғармаси
6.	Муайян яшаш жойига эга бўлмаган шахсларни аниқлаш ва улар билан ишлаш жараёнига жойига чиқиб аниқлаш (outreach) механизмини жорий этиш. Бунда ички ишлар органлари ходимлари ҳамда маҳаллада комплекс ижтимоий хизматлар кўрсатувчи ижтимоий ходимлар томонидан кўча, вокзал, бозор, ер ости йўлаклари, яшаш учун мўлжалланмаган бинолар ва бошқа жамоат жойларида муайян яшаш жойига эга бўлмаган шахсларни аниқлаш тартиблари назарда тутилади.	2026 йил октябрь	Ички ишлар вазирлиги, Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги
7.	Вақтинчалик бошпана ва ижтимоий тикланиш марказларида тадбиркорлик субъектларини жалб этган ҳолда меҳнатга лаёқатли бошпанасиз шахсларни ишга жойлаштириш чорасини кўриш.	2026 йил октябрь	Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги, Савдо-саноат палатаси, Ички ишлар вазирлиги
8.	Муайян яшаш жойига эга бўлмаган шахслар учун нодавлат нотижорат ташкилотлар томонидан вақтинчалик бошпана ва ижтимоий хизматлар кўрсатилишини қўллаб-қувватлаш учун қонун ҳужжатларига айнан ушбу мақсадларда базавий ҳисоблаш миқдорининг 1500 бараваригача миқдорда тўғридан-тўғри шартнома асосида давлат ижтимоий буюртмаларини бериш бўйича ўзгартиришлар киритиш юзасидан таклифлар ишлаб чиқиш ва Вазирлар Маҳкамасига киритиш.	2026 йил декабрь	Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги, Ички ишлар вазирлиги, Адлия вазирлиги
9.	Вақтинчалик бошпана ва ижтимоий тикланиш марказларини Ижтимоий ҳимоя миллий агентлигига ўтказган ҳолда муайян яшаш жойига эга бўлмаган шахсларга хизмат кўрсатиш тизимини такомиллаштириш бўйича таклифлар ишлаб чиқиш ва Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясига киритиш.	2027 йил январь	Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги, Ички ишлар вазирлиги, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTINING QARORI

2026 yil « 3 » avgust

№ ПК–289

Хавфли чиқиндиларни бошқариш самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида

2030 йилгача бўлган даврда Ўзбекистон Республикасининг Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш концепциясида назарда тутилган устувор вазифаларни изчил амалга ошириш, тоғ-кон, металлургия ва кимё саноати, нефть-газ ва электр энергетика соҳалари ҳамда бошқа ишлаб чиқариш корхоналарида ҳосил бўлаётган радиоактив ва кимёвий хавфли чиқиндиларни бошқариш самарадорлигини ошириш мақсадида **қарор қиламан:**

I. Асосий мақсадлар ва устувор йўналишлар

1. Қуйидагилар мазкур қарорнинг асосий мақсадлари ва устувор йўналишлари этиб белгилансин:

- (а) тоғ-кон, металлургия ва кимё саноати, нефть-газ ва электр энергетика соҳалари ва бошқа ишлаб чиқариш корхоналарида ҳосил бўлаётган радиоактив чиқиндилар ҳамда Чиқиндиларнинг тасниф каталогига мувофиқ I–IV хавфлилик синфига мансуб кимёвий хавфли чиқиндиларни (кейинги ўринларда – хавфли чиқиндилар) қайта ишлаш даражасини 20 фоизга етказиш;**
- (б) қайта ишлаш имкони бўлмаган хавфли чиқиндиларни хавфсиз ва минимал ҳажмда жойлаштириш механизмларини амалиётга тўлиқ татбиқ этиш;**
- (в) махсус иншоотлар ва очик майдонларда сақланаётган (жойлаштирилган) хавфли чиқиндиларнинг атроф-муҳитга салбий таъсирини камайтириш;**

- (г) хавфли чиқиндиларнинг ҳосил бўлиш манбалари, уларнинг ҳажми, таркиби ва жойлаштириш жойлари бўйича **таснифланган давлат ҳисобини юритиш**;
- (д) хавфли чиқиндилар **ҳажми ва уларнинг хавфли хусусиятларини камайтириш** (ишлаб чиқаришда фойдаланиладиган хавфли моддаларни хавфсизларига алмаштириш ва технологияларни модернизация қилиш);
- (ж) хавфли чиқиндиларнинг ташилиши, сақланиши ва жойлаштирилиши устидан **давлат назоратини таъминлаш, уларнинг ноқонуний муомаласининг олдини олиш**;
- (з) ҳосил бўлган хавфли чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга оширишда **экологик ва хавфсизлик талабларига риоя этиш** ҳамда ушбу ишларни белгиланган тартибда молиялаштириш.

II. Хавфли чиқиндиларни бошқариш самарадорлигини ошириш

2. 2027 йил 1 январдан бошлаб хавфли чиқиндиларни ҳосил қилувчи ташкилотлар (хавфли чиқиндиларнинг эгалари бўлган юридик шахслар):

- (а) экологик экспертиза хулосасига мувофиқ **хавфли чиқиндиларни бошқариш бўйича йиллик режаларни** (кейинги ўринларда – йиллик режалар) **ишлаб чиқади** ҳамда Чиқиндиларни бошқариш ва циркуляр иқтисодиётни ривожлантириш агентлигининг ҳудудий бошқармалари билан келишади;
- (б) йиллик режаларда қуйидаги **кўрсаткичларни назарда тутати**:
 - (i) хавфли чиқиндилар **ҳосил бўлиш ҳажмини камайтириш**;
 - (ii) хавфли чиқиндиларни **қайта ишлаш улушини ошириш**, уларни **хавфсиз жойлаштириш**;
 - (iii) хавфли чиқиндиларни **қайта ишлаш, зарарсизлантириш, утилизация қилиш ёки кўмишга** тегишли ваколат, инфратузилма ҳамда экологик экспертизанинг ижобий хулосасига эга бўлган **ихтисослашган ташкилотларга** (кейинги ўринларда – ихтисослашган ташкилотлар) **қайта ишлаш ёки кўмиш учун топшириш**;

(в) **хавфли чиқиндиларни қайта ишлаш** бўйича замонавий муҳандислик ечимлари ва технологияларни техник-иқтисодий жиҳатдан асосланган ҳолда босқичма-босқич жорий этади.

3. Белгилансинки:

(а) **хавфли чиқиндиларни** (таркибида қимматбаҳо, рангли, ноёб, қора металллар ва саноат учун муҳим минераллар мавжуд бўлган чиқиндилар бундан мустасно) **ҳосил қилувчи ташкилотларнинг** (хавфли чиқиндиларнинг эгалари бўлган юридик шахслар) хавфли чиқиндилар билан боғлиқ инвестиция лойиҳалари Чиқиндиларни бошқариш ва циркуляр иқтисодиётни ривожлантириш агентлиги (кейинги ўринларда – Агентлик) билан биргаликда амалга оширилади, бунда **Агентлик давлат иштирокчиси ҳисобланади**;

(б) Агентлик ҳузурида давлат муассасаси шаклида Агентликнинг бюджетдан ташқари маблағлари ва қонунчиликда тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан молиялаштириладиган **Хавфли чиқиндиларни бошқариш дирекцияси** (кейинги ўринларда – Дирекция) ташкил этилади;

(в) Фанлар академиясининг Ядро физикаси институти ҳузуридаги **Республика радиоактив чиқиндиларни сақлаш маркази** мавжуд штат бирликлари ва моддий-техника базаси билан, амалдаги вазифалари, ҳуқуқ ва мажбуриятларини сақлаб қолган ҳолда Агентлик тизимига ўтказилади;

(г) Европа тикланиш ва тараққиёт банки гранти доирасида уран конларида рекультивация ишларини амалга оширувчи **Лойиҳани бошқариш гуруҳининг** республика бюджетидан молиялаштириладиган штат бирликлари ҳамда харид қилинган асосий воситалар ва жиҳозлар Дирекцияга ўтказилади;

(д) Европа тикланиш ва тараққиёт банки гранти доирасида уран конларида рекультивация ишларини амалга оширувчи **Лойиҳани бошқариш гуруҳининг** вазифалари Дирекция томонидан амалга оширилади;

(ж) **Республика радиоактив чиқиндиларни сақлаш маркази** ва **Лойиҳани бошқариш гуруҳининг** амалда бюджет маблағлари ҳисобидан сақланаётган ҳамда Агентлик ва Дирекцияга ўтказилаётган штат бирликларини молиялаштириш тартиби сақлаб қолинади;

(з) Дирекция ходимларига ноқулай меҳнат шароитлари учун ҳар ойлик иш ҳақига нисбатан **40 фоиз устама** тўланади.

4. Хавфли чиқиндиларни бошқариш дирекциясининг асосий вазифалари 1-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

5. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга кўра:

(а) **2026 йил 1 октябрдан бошлаб** хавфли чиқиндиларни ҳосил қилувчи ташкилотлар статистика ҳисоботларини йил якунига кўра шакллантириб боради;

(б) шакллантирилган статистика ҳисоботлари Агентликнинг ҳудудий бошқармаларига тақдим этиб борилади;

(в) тадбиркорлик субъектлари томонидан хавфли чиқиндиларнинг ҳажми ҳамда уларнинг кейинги ҳаракати тўғрисидаги маълумотлар белгиланган тартибда **Ягона ҳисоботлар тизими орқали киритилади**;

(г) хавфли чиқиндиларни ҳосил қилувчи ташкилотлар **чорак якуни бўйича кейинги ойнинг 20-санасига қадар** йиллик режаларда назарда тутилган ҳосил бўлган хавфли чиқиндиларнинг ҳажми ҳамда уларнинг кейинги ҳаракати тўғрисидаги маълумотларни белгиланган шаклда **Агентлик ахборот тизимига киритиб боради**;

(д) йиллик режаларда назарда тутилган кўрсаткичларнинг бажарилиши устидан **назорат Экология ва иқлим ўзгариши миллий қўмитасининг Давлат экологик назорат инспекцияси (Экополиция)** томонидан амалга оширилади.

6. Белгилансинки:

(а) барча фойдаланишдан чиқарилган **хавфли чиқиндилар** (таркибида қимматбаҳо, рангли, ноёб, қора металллар ва саноат учун муҳим минераллар мавжуд бўлган чиқиндилар бундан мустасно) **сақланаётган (жойлаштирилган) махсус иншоотлар ва очиқ майдонлар** (кейинги ўринларда – махсус объектлар) уларни экологик қайта тиклаш учун зарур бўлган маблағлар билан биргаликда бепул асосда Агентликка ўтказилади. Бунда:

- (i) Агентлик тасарруфига ўтказилаётган махсус объектларни экологик қайта тиклаш (рекультивация қилиш) учун зарур бўлган маблағлар миқдори махсус объектларни фойдаланишдан чиқараётган ташкилотлар томонидан ишлаб чиқилган ва тасдиқланган лойиҳа-смета ҳужжатларида назарда тутилади;
- (ii) зарур бўлган маблағларни тўлиқ ва ўз вақтида ажратиш мажбуриятининг бажарилишини таъминлайдиган қонунчиликда назарда тутилган **кафолат турларидан бири тақдим этилганда**, ушбу маблағлар Агентлик билан келишилган режа-жадвал асосида ажратилишига рухсат берилади;
- (б) ташкилий-ҳуқуқий шаклидан қатъи назар барча ташкилотлар фаолияти натижасида ҳосил бўлган хавфли чиқиндиларни шартнома асосида фақат ушбу фаолият турларини амалга оширишга ихтисослашган ташкилотларга қайта ишлаш, зарарсизлантириш, утилизация қилиш ёки кўмиш учун топширади;**
- (в) ташкилий-ҳуқуқий шаклидан қатъи назар барча ташкилотларнинг ўзларида тегишли ваколат, инфратузилма ва экологик экспертизанинг ижобий хулосаси мавжуд бўлган тақдирда хавфли чиқиндиларни ўзлари қонунчиликка мувофиқ қайта ишлаши, зарарсизлантириши, утилизация қилиши ёки кўмишига рухсат берилади.**

III. Ташкилий-институционал ислоҳ қилиш чоралари

7. Қуйидагилар Ишлатиб бўлинган ёқилғи билан муомалада бўлиш хавфсизлиги тўғрисидаги ва радиоактив чиқиндилар билан муомалада бўлиш хавфсизлиги ҳақидаги Бирлашган Конвенция ҳамда “Марказий Осиё учун экологик қайта тиклаш ҳисоби” доирасида ишларни амалга оширишга оид ҳадли битим талабларига мувофиқ **уран мероси объектларини экологик қайта тиклаш ва уларда барқарор радиоэкологик ҳолатни таъминлаш учун масъул органлар этиб белгилансин:**

- (а) **махсус ваколатли орган (регулятор)** – Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги **Саноат, радиация ва ядро хавфсизлиги қўмитаси**;
- (б) **оператор** – Экология ва иқлим ўзгариши миллий қўмитаси ҳузуридаги **Чиқиндиларни бошқариш ва циркуляр иқтисодиётни ривожлантириш агентлиги**.
8. Уран мероси объектларини экологик қайта тиклаш ва уларда барқарор радиоэкологик ҳолатни таъминлаш учун **масъул органларнинг асосий вазифалари** 2-иловага мувофиқ тасдиқлансин.
9. Белгилансинки, қуйидаги маблағларнинг ҳисоби Агентликнинг алоҳида бюджетдан ташқари шахсий ғазна ҳисоб рақамида юритилади:
- (а) Дирекциянинг хавfli чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш бўйича **хўжалик фаолиятдан тушадиган соф даромаднинг 50 фоизи**;
- (б) Агентликка фойдаланишдан чиқарилган махсус объектни топшираётган ташкилотлар томонидан **экологик қайта тиклаш учун ажратиладиган маблағлар**.
10. Белгилаб қўйилсинки, мазкур қарорнинг 9-бандида назарда тутилган маблағлар:
- (а) хавfli чиқиндилар жойлаштирилган махсус объектларни **экологик қайта тиклаш ва уларни барқарор сақлаш**;
- (б) хавfli чиқиндиларнинг узоқ **муддатли мониторингини амалга ошириш**;
- (в) хавfli чиқиндилардан самарали фойдаланиш ҳамда хавfli чиқиндилар жойлашган ҳудудлардаги **аҳолининг санитария-эпидемиологик осойишталигини таъминлаш**;
- (г) хавfli чиқиндиларни **қайта ишлаш, зарарсизлантириш, утилизация қилиш** ёки **кўмиш** билан боғлиқ бошқа чора-тадбирларни молиялаштиришга йўналтирилади.

11. Қўйидагилар **икки ой муддатда** фойдаланишдан чиқарилган махсус объектларни хатловдан ўтказиб, Агентлик тасарруфига ўтказиладиган объектлар рўйхати ва улардаги чиқиндилар паспортларини Экология ва иқлим ўзгариши миллий қўмитасига киритсин:

- (а) Тоғ-кон саноати ва геология вазирлиги – фаолияти тугатилган уран конлари (уран мероси объектлари) ҳамда фойдаланишдан чиқарилган кончилик фаолиятининг хавфли чиқиндиларини сақлаш объектлари бўйича;
- (б) Энергетика вазирлиги ва “Ўзкимёсаноат” АЖ – тизим ташкилотларидаги фойдаланишдан чиқарилган махсус объектлар бўйича;
- (в) Саноат, радиация ва ядро хавфсизлиги қўмитаси, Тоғ-кон саноати ва геология вазирлиги, Соғлиқни сақлаш вазирлиги – барча уран мероси объектлари бўйича;
- (г) Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари – тегишли ҳудуддаги бошқа ташкилотларнинг фойдаланишдан чиқарилган махсус объектлари бўйича.

12. Белгилансинки:

- (а) мазкур қарорнинг 11-бандига асосан тақдим этилган рўйхатларга мувофиқ махсус объектлар (ер участкалари) ва улардаги хавфли чиқиндилар, экологик қайта тиклаш учун режалаштирилган маблағлари билан биргаликда белгиланган тартибда бепул асосда Агентлик тасарруфига ўтказилади;
- (б) Агентлик тасарруфидаги собиқ уран конлари (уран мероси объектлари) ва хавфли саноат чиқиндиларини сақлаш объектлари жойлашган ер участкалари **солиқ солинмайдиган ер участкалари тоифасига киради.**

13. Экология ва иқлим ўзгариши миллий қўмитаси уран мероси объектлари Агентлик томонидан тўлиқ қабул қилиб олингандан сўнг **бир ой муддатда** Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва Гидрометеорология хизмати агентлиги билан биргаликда уларда ўзоқ муддатли мониторинг ўтказиш дастурини ишлаб чиқиб, Саноат, радиация ва ядро хавфсизлиги қўмитаси билан келишган ҳолда тасдиқласин. Бунда:

- (а) уран мероси объектлари ва уларнинг санитария муҳофаза зонасида **радиоэкологик мониторинг ўтказишга** – Дирекция;
- (б) уран мероси объектлари билан боғлиқ сув объектларининг радиоактив ифлосланиш даражасининг **даврий лаборатория таҳлилларини ўтказишга** – Гидрометеорология хизмати агентлиги;
- (в) уран мероси объектларига яқин жойлашган аҳоли яшаш жойларида **радиациявий кузатув ўтказишга** – Санитария-эпидемиологик осойишталик ва жамоат саломатлиги қўмитаси масъул этиб белгиланади.

14. Агентлик:

- (а) **бир ой муддатда** Дирекциянинг тузилмаси ва низомини ишлаб чиқиб, тасдиқласин ҳамда Дирекциянинг давлат рўйхатидан ўтказилишини таъминласин;
- (б) **икки ой муддатда** Дирекцияни тегишли фаолият йўналиши бўйича амалий тажрибага эга бўлган малакали кадрлар билан жамлаш, шунингдек, зарур моддий-техника базасини шакллантириш учун махсус ва енгил автотранспорт воситалари, мебель, ташкилий техника ва бошқа асосий воситалар билан таъминлаш чораларини кўрсин;
- (в) Дирекция фаолиятининг молиявий таъминотини белгиланган тартибда амалга ошириб борсин.

15. Давлат активларини бошқариш агентлиги Тошкент шаҳар ҳокимлиги билан биргаликда **бир ой муддатда** Агентлик ва Дирекцияни Тошкент шаҳридаги давлат мулки бўлган бўш турган маъмурий бинога оператив бошқариш ҳуқуқи асосида бепул жойлаштирсин.

16. Экология ва иқлим ўзгариши миллий қўмитаси **2027 йил 1 январга қадар** манфаатдор вазирлик ва идоралар ҳамда ташкилотлар ўртасида хавфли чиқиндилар бўйича ахборот алмашиш ва улар мониторингини амалга оширишга қаратилган **ахборот тизимини** ишлаб чиқсин. Бунда:

- (а) Агентлик ахборот тизимини яратиш ва жорий этишда буюртмачи ҳисобланади ҳамда уни яратиш ва кейинчалик молиявий қўллаб-қувватлаш Агентликнинг бюджетдан ташқари маблағлари ҳисобидан амалга оширилади;
- (б) ахборот тизимида хавfli чиқиндиларнинг рақамли паспорти ҳамда I – III хавfliлик синфига мансуб чиқиндиларнинг ҳар бир тоннасини ҳосил бўлиш объектидан бошлаб **утилизация қилиш жойигача реал вақт режимида мониторинг қилиб бориш имконияти яратилади;**
- (в) ахборот тизими Идоралараро интеграциялашув платформаси орқали манфаатдор вазирлик, идора ва бошқа ташкилотларнинг ахборот платформалари ҳамда Ягона ҳисоботлар тизимига интеграция қилиниб, “push” хабарнома бериш тизимидаги маълумотлар автоматик янгилаб борилади.

IV. Қарор ижросини ташкил этиш, таъминлаш ва назорат

17. Экология ва иқлим ўзгариши миллий қўмитаси манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда **уч ой муддатда:**

- (а) ушбу қарорнинг 12-банди “б” кичик бандидан келиб чиқиб Солиқ кодексига ўзгартириш ва қўшимчалар киритишни назарда тутувчи қонун лойиҳасини;
- (б) қонунчилик ҳужжатларига ушбу қарордан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида таклифларни Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

18. Мазкур қарор ижросини самарали ташкил қилишга масъул ва шахсан жавобгар этиб Бош вазир ўринбосари А.Ж. Раматов, тоғ-кон саноати ва геология вазири Б.Ф. Исламов ҳамда Чиқиндиларни бошқариш ва циркуляр иқтисодиётни ривожлантириш агентлиги директори Ш.Ш. Ҳасанов белгилансин.

19. Қарор ижросини муҳокама қилиб бориш, ижро учун масъул ташкилотлар фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А.Н. Арипов ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг экология масалалари бўйича маслаҳатчиси – Экология ва иқлим ўзгариши миллий қўмитаси раиси А.А. Абдухакимов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикаси
Президенти**

Ш. Мирзиёев

Тошкент шаҳри

Хавфли чиқиндиларни бошқариш дирекциясининг АСОСИЙ ВАЗИФАЛАРИ

Хавфли чиқиндиларни бошқариш дирекциясининг асосий вазифалари қуйидагилардан иборат:

- (а)** хавфли чиқиндилар ҳосил қилувчи корхона ва ташкилотларнинг ушбу чиқиндиларни бошқариш бўйича фаолиятини мувофиқлаштириш;
- (б)** хавфли чиқиндилар ҳаракати ҳамда улар билан боғлиқ ишларни амалга оширувчи ташкилотлар бўйича тезкор электрон реестр (маълумотлар базаси)ни юритиш;
- (в)** халқаро молия ташкилотларининг грантлари, шунингдек, хорижий ва маҳаллий инвесторлар маблағларини жалб этган ҳолда замонавий, экологик хавфсиз технологияларни жорий этиш орқали хавфли чиқиндиларни утилизация қилишни ташкил этиш;
- (г)** қайта ишлаш техник жиҳатдан имкони бўлмаган ёки иқтисодий самарасиз бўлган хавфли чиқиндиларни, шунингдек, уларнинг қайта ишлаш жараёнида ҳосил бўладиган қолдиқларини белгиланган тартибда кўмишни ташкил этиш;
- (д)** Экология ва иқлим ўзгариши миллий қўмитаси ҳузуридаги Чиқиндиларни бошқариш ва циркуляр иқтисодиётни ривожлантириш агентлигининг оператор сифатидаги вазифаларини бажариш;
- (ж)** тасарруфидаги махсус объектларда барқарор экологик, саноат ва радиациявий хавфсиз ҳолатни таъминлаш чора-тадбирларини режалаштириш ва амалга оширилишини мувофиқлаштириш;
- (з)** хавфли чиқиндилар билан боғлиқ ишларда қўлланиладиган техник ечимлар ва ташкилий тадбирлар бўйича методик тавсиялар ишлаб чиқиш, уларни жорий этишда ташкилотларга кўмаклашиш ҳамда ваколатли органларга таклифлар киритиш;

- (и)** аҳоли ва ходимлар ўртасида хавфли чиқиндилар билан хавфсиз муомала қилиш масалалари бўйича тушунтириш ва тарғибот ишларини амалга ошириш;
- (к)** хавфли чиқиндиларни утилизация қилиш ва жойлаштириш инфратузилмасини ривожлантиришга қаратилган инвестиция лойиҳаларини ишлаб чиқиш ва амалга оширишда иштирок этиш;
- (л)** хавфли чиқиндилар билан боғлиқ илмий-тадқиқот ҳамда лаборатория таҳлилларини амалга ошириш ва тегишли эксперт хулосаларини тайёрлаш;
- (м)** моддий-техника ва кадрлар ресурсларидан самарали фойдаланиш ҳамда унга юкланган вазифаларни бажариш мақсадида хўжалик ҳисобидаги (бюджетдан ташқари) фаолиятни амалга ошириш;
- (н)** хўжалик фаолиятдан тушадиган маблағлар ҳисобидан тузилмасида бўлинма ва лабораториялар ташкил этиш.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
2026 йил 3 августдаги ПҚ–289-сон қарорига
2-илова

**Уран мероси объектларини экологик қайта тиклаш ва уларда барқарор
радиоэкологик ҳолатни таъминлаш учун масъул органларнинг
АСОСИЙ ВАЗИФАЛАРИ**

1. Махсус ваколатли орган (регулятор) – Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Саноат, радиация ва ядро хавфсизлиги қўмитасининг асосий вазифалари:

- (а) радиоактив чиқиндилар билан муомалада бўлишни тартибга солувчи миллий қонунчилик, меъёр ва стандартларни ишлаб чиқиш ҳамда уларнинг Халқаро атом энергияси агентлиги (кейинги ўринларда – АЭХА) тавсиялари ва стандартларига мувофиқлигини таъминлаш;
- (б) радиоактив чиқиндилар, шу жумладан, уран мероси объектлари билан боғлиқ атом энергиясидан фойдаланиш соҳасидаги лицензияланадиган фаолият турларини лицензиялаш ҳамда лицензия талабларига риоя этилишини назорат қилиш;
- (в) уран мероси объектларини рекультивация қилиш бўйича ҳужжатларни кўриб чиқиш ва келишиш, уларнинг бажарилишини назорат қилиш, объектлар ҳолатини баҳолаш ҳамда уларни узоқ муддатли мониторинг босқичига ўтказиш тўғрисида хулоса бериш;
- (г) уран мероси объектларида радиациявий хавфсизлик талаблари бажарилишини йилига камида бир марта қонунчиликка мувофиқ ўрганиш;
- (д) мамлакат ҳудудидаги собиқ уран конларини (уран мероси объектлари ва фаолияти тугатилган уран конларини) рўйхатга олиш ҳамда уларнинг радиациявий хавфсизлиги бўйича таснифланган реестрини юритиш;
- (ж) вазирлик ва идораларнинг радиоактив чиқиндилар билан муомалада бўлиш объектларини экологик қайта тиклаш ва уларда барқарор радиоэкологик ҳолатни таъминлашга қаратилган АЭХАнинг техник ҳамкорлик миллий лойиҳалар концепцияларини тайёрлаш, АЭХА томонидан кўриб чиқиш ва келишиш, шунингдек, уларнинг амалга оширилишини мувофиқлаштириш.

2. Оператор – Экология ва иқлим ўзгариши миллий қўмитаси ҳузуридаги Чиқиндиларни бошқариш ва циркуляр иқтисодиётни ривожлантириш агентлигининг асосий вазифалари:

- (а) уран мероси объектларининг радиациявий ва экологик хавфсизлик талабларига мувофиқ сақланишини таъминлаш;
- (б) объектларнинг техник барқарорлигини таъминлаш, муҳандислик иншоотлари, конструкциялари ва коммуникацияларига хизмат кўрсатиш ва таъмирлаш ишларини амалга ошириш;
- (в) махсус ваколатли орган ҳамда манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда объектлар ҳолатини даврий баҳолаш, рекультивация (ремедиация) ишлари бўйича дастурлар ва лойиҳа ҳужжатларини ишлаб чиқиш ва белгиланган тартибда амалга ошириш;
- (г) махсус ваколатли орган билан келишилган ҳолда узоқ муддатли мониторинг дастурини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш ҳамда белгиланган даврийликда қайта кўриб чиқиш ва янгилаб бориш;
- (д) ваколатли ташкилотлар билан биргаликда объектларда радиациявий мониторингни ташкил этиш ва ўз ваколати доирасида ўлчовларни амалга ошириш;
- (ж) объектларни хавфсиз сақлашга салбий таъсир кўрсатувчи омилларни барвақт аниқлаш ва тезкор бартараф этиш чораларини кўриш;
- (з) объектларда авариявий ҳолатларда ҳаракат қилиш режаларини ишлаб чиқиш ҳамда уларни амалга ошириш учун зарур куч ва воситаларни шакллантириш;
- (и) объектлар ҳолати, амалга оширилган ишлар ва мониторинг натижалари бўйича тезкор маълумотлар базасини (реестр) юритиш ҳамда даврий ҳисоботларни махсус ваколатли органга тақдим этиб бориш.

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTINING QARORI

2026 yil « 4 » avgust

№ ПК–292

Алоҳида таълимга эҳтиёжи бўлган болаларни таълим ва ижтимоий хизматлар билан қамраб олиш тизимини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида

Алоҳида таълимга эҳтиёжи бўлган болаларнинг таълим олиш ҳуқуқини рўёбга чиқариш, уларнинг оилавий муҳитда таълим ва ижтимоий хизматлардан фойдаланиши ҳамда жамият ҳаётида фаол ва тўлақонли иштирок этиши учун зарур шарт-шароитлар яратиш мақсадида **қарор қиламан:**

I. Мақсадлар

1. Қуйидагилар ушбу қарорни қабул қилишдан кўзланган асосий мақсадлар этиб белгилансин:

(а) алоҳида таълимга эҳтиёжи бўлган болаларни аниқлаш, уларнинг психологик-педагогик ҳолати, функционал имкониятлари, кундалик ҳаётдаги фаоллиги ва иштирокини комплекс баҳолаш ҳамда таълим ва ижтимоий хизматлар билан тўлиқ қамраб олиш;

(б) болаларнинг яшаш жойига яқин ҳудудда таълим олиш имкониятларини кенгайтириш, инклюзив ва коррекцион таълим шакллари ривожлантириш, “оилабай” ижтимоий ҳамроҳлик тизимини кучайтириш ҳамда нодавлат секторни жалб қилиш орқали уйда ва интернат шаклида таълим олаётган болалар сонини қисқартириш;

(в) таълим ташкилотларида тўсиқсиз ва инклюзив муҳитни шакллантириш, болаларни ассистив жиҳозлар билан таъминлаш, индивидуал таълим режалари ва коррекцион-педагогик қўллаб-қувватлаш тизимини жорий этиш;

(г) ногиронлиги бўлган болаларнинг интеллектуал, ижодий, касбий ва тадбиркорлик салоҳиятини рўёбга чиқаришга қаратилган **ривожлантирувчи дастурлар, касбий маҳорат ва ижодий танловларни кенг жорий этиш.**

II. Замонавий инклюзив таълим экотизимини шакллантириш

2. Белгилансинки, 2026 йил 1 сентябрдан бошлаб алоҳида таълимга эҳтиёжи бўлган болаларни таълим, ижтимоий ёрдам ва хизматларга жалб қилиш бўйича **“оилабай” ишлаш тизими** жорий этилади. Бунда ижтимоий ходим томонидан:

(а) ота-онага болани таълим ва ижтимоий хизматларга жалб этиш бўйича амалий кўмак кўрсатиб борилади;

(б) боланинг таълим ва ижтимоий хизматлардан фойдаланаётганлиги доимий равишда мониторинг қилиб борилади, заруратга кўра бошқа ижтимоий ёрдам ва хизматларга жалб қилиш чоралари кўрилади.

3. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга мувофиқ 3–18 ёшдаги болаларнинг алоҳида таълимга эҳтиёжини аниқлаш ва давлат таълим муассасаларига йўналтириш **“Инсон” ижтимоий хизматлар марказларининг Болани комплекс баҳолаш гуруҳи** (кейинги ўринларда – баҳолаш гуруҳи) томонидан амалга оширилади. Бунда:

(а) баҳолаш гуруҳи томонидан 3–18 ёшдаги боланинг **таълимга эҳтиёжини баҳолаш** психологик-педагогик диагностик мезонлар асосида, **функционал имконияти, кундалик ҳаётдаги фаоллиги** ва **иштирокини баҳолаш** эса ногиронликни баҳолаш шкаласининг маҳаллий шарт-шароитларга мослаштирилган мезонлари асосида амалга оширилади;

(б) баҳолаш гуруҳи фаолияти **2026 йил 1 октябрдан** бошлаб Навоий ва Хоразм вилоятларида йўлга қўйилади.

4. Алоҳида таълимга эҳтиёжи бўлган болаларнинг сифатли таълим олиши учун зарур шарт-шароитлар яратиш мақсадида:

(а) **2027 йил 1 майдан бошлаб** алоҳида таълимга эҳтиёжи бўлган болаларни ваучер асосида таълим олишига кўмаклашувчи **замонавий ассистив (ёрдамчи) жиҳозлар** (кейинги ўринларда – ассистив жиҳозлар) билан таъминлаш тизими жорий этилади. Бунда:

(i) ваучер туманлараро ва туман (шаҳар) **тиббий-ижтимоий эксперт комиссиялари** ҳамда **баҳолаш гуруҳининг хулосаси** асосида ажратилади;

(ii) ассистив жиҳозларни харид қилиш ва етказиб бериш ногиронлиги бўлган шахсларни протез-ортопедия маҳсулотлари ва реабилитация қилишнинг техник воситалари билан таъминлаш учун белгиланган тартибда амалга оширилади;

(б) **2027/2028 ўқув йилидан** бошлаб ногиронлиги бўлган абитуриентлар учун олий таълим ташкилотларига кириш имтиҳони ва ногиронлиги бўлган педагог кадрларни аттестациядан ўтказиш, умумтаълим фанларини билиш даражасини белгиловчи миллий сертификат олиш бўйича имтиҳон (синов)да белгиланган **вақт меъёрининг 50 фоизи** миқдорида қўшимча вақт берилади ҳамда Брайл алифбоси, аудио ва электрон форматдаги имтиҳон материалларидан фойдаланиш имконияти яратилади;

(в) **2026/2027 ўқув йилидан** бошлаб:

(i) давлат умумий ўрта таълим ташкилотларида фаолият юритувчи ҳар бир кўзи ожиз педагог учун бир нафардан **шахсий ассистент (таржимон-котиба)** штат бирлиги;

(ii) руҳий ва ақлий ривожланишида нуқсони бўлган болалар учун мактаб ва мактаб-интернатларининг биринчи ва иккинчи синфларининг ҳар бири учун бир нафардан **ёрдамчи ходим (ассистент-ўқитувчи)** штат бирлиги ажратилади.

5. Белгилансинки, **2026/2027 ўқув йилидан** бошлаб алоҳида таълимга эҳтиёжи бўлган болалар учун ихтисослаштирилган давлат таълим муассасалари (кейинги ўринларда – ихтисослаштирилган муассасалар)да ўқитиш боланинг **индивидуал таълимга эҳтиёжлари, функционал имкониятлари** ҳамда **ўзлаштириш даражасига** мувофиқ ишлаб чиқиладиган **индивидуал таълим режалари** асосида ташкил этилади. Бунда:

- (а) асосий эътибор боланинг шахсий салоҳиятини рўёбга чиқариш, уни мустақил ҳаётга тайёрлаш, шунингдек, коммуникатив, ижтимоий, академик ва касбий кўникмаларини ривожлантиришга қаратилади;
- (б) алоҳида таълимга эҳтиёжи бўлган болаларга мўлжалланган ўқув режаларини шакллантиришда таянч ўқув режаларида назарда тутилган фан ва коррекцион машғулотларни қисқартириш, янги фанлар, коррекцион ва касбга йўналтириш машғулотлари киритилиши мумкин.

III. Молиявий қўллаб-қувватлаш чоралари

6. Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги (кейинги ўринларда – Агентлик)нинг **2026 йил 1 сентябрдан** бошлаб қуйидаги молиявий қўллаб-қувватлаш инструментларини жорий этиш тўғрисидаги таклифи маъқуллансин:

(а) коррекцион синф ташкил этган ҳолда умумий ўрта таълим хизматини кўрсатувчи нодавлат таълим ташкилотларига ушбу синфда таълим оладиган **ҳар бир ўқувчи учун** қуйидаги миқдорларда субсидия ажратиш:

(i) Тошкент шаҳрида базавий ҳисоблаш миқдорининг **11 баравари**;

(ii) вилоятлар маркази ва Нукус шаҳрида базавий ҳисоблаш миқдорининг **9,5 баравари**;

(iii) бошқа туман (шаҳар)ларда базавий ҳисоблаш миқдорининг **8,5 баравари**;

(б) ҳар йили камида **50 та** давлат умумий ўрта таълим ташкилотларида таълим олаётган ногиронлиги бўлган болалар учун шарт-шароитлар яратиш ва таълим сифатини яхшилаш, шунингдек, таълимга жалб этилмаган болаларнинг мактабга боришига тўсқинлик қилаётган омилларни бартараф этишга қаратилган лойиҳаларни амалга ошириш учун базавий ҳисоблаш миқдорининг **500 бараваригача “Инклюзив таълим муҳити”** грантини ажратиш. Бунда ушбу грант маблағлари ота-оналар, педагоглар ва маҳаллий аҳоли томонидан мактабдаги аниқ муаммоларни ҳал этиш бўйича илгари сүрилган ташаббусларни, шу жумладан, пандус ўрнатиш, сенсор хона ташкил этиш, санитария хонасини мослаштириш, таълим жараёни учун кўргазмали ва ривожлантирувчи материалларни харид қилиш тадбирларини молиялаштиришга йўналтирилади.

IV. Ногиронлиги бўлган шахсларнинг салоҳиятини рўёбга чиқариш, махсус педагог кадрларни тайёрлаш ва малакасини оширишга қаратилган чора-тадбирлар

7. Агентликнинг ногиронлиги бўлган шахсларнинг интеллектуал, касбий, ижодий ва тадбиркорлик салоҳиятини рўёбга чиқариш, уларнинг иқтисодий фаоллиги ва ижтимоий интеграциясини қўллаб-қувватлаш мақсадида **ҳар йили қуйидаги тадбирларни ўтказиб бориш** ҳақидаги таклифига розилик берилсин:

(а) нодавлат нотижорат ташкилотлар билан бирга ўтказиладиган **“Имкониятлар олимпиадаси” (Abilympics)** танлови. Бунда ушбу танловнинг ҳар бир йўналиши бўйича ғолиб ва совриндорларига **базавий ҳисоблаш миқдорининг 15 бараваридан 30 бараваригача** бир марталик пул мукофоти берилади;

(б) **“Ўсиш ва ривожланиш” (UPSHIFT)** танлови. Бунда танлов ғолибларига **базавий ҳисоблаш миқдорининг 15 бараваридан 30 бараваригача** грант ажратилади ҳамда уларнинг лойиҳаларини барқарор ривожлантириш учун кўнгилли маслаҳатчи-менторлар орқали комплекс маслаҳат ва ҳамроҳлик хизматлари кўрсатилади.

8. Белгилансинки:

(а) **2027/2028 ўқув йилидан бошлаб:**

(i) давлат олий таълим ташкилотларида мақсадли қабул асосида эшитишида нуқсони бўлган болаларга **хорижий тилларни ўргатувчи ўқитувчи-педагог** тайёрлаш йўлга қўйилади;

(ii) олий таълим ташкилотларида бошланғич синф ўқитувчиси мутахассислиги бўйича таълим олаётган талабаларга махсус педагогика фанлари **чуқурлаштирилган дастурлар асосида** ўқитилади;

(iii) махсус педагогика йўналиши бўйича қабул кўрсаткичлари **Агентлик билан келишилган ҳолда** тасдиқланади;

(б) **2026 йил 1 сентябрдан** бошлаб махсус педагогларнинг малака ошириш курслари Агентлик билан келишилган ҳолда тасдиқланган ўқув режа ва дастурлар асосида онлайн ёки офлайн шаклда амалга оширилади;

(в) олий таълим ташкилотларининг махсус педагогика йўналиши талабалари ва қайта тайёрлов дастури тингловчилари Агентлик ва Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги томонидан белгиланадиган **базавий таълим ташкилотларида** амалиёт ўтайти.

V. Қарор ижросини ташкил этиш, таъминлаш ва назорат

9. Белгилансинки, мазкур қарор 4-бандининг “в” кичик бандида назарда тутилган тадбирларни амалга ошириш **Давлат бюджети** маблағлари ҳисобидан, қарор ижроси билан боғлиқ бошқа харажатлар **Ижтимоий ҳимоя давлат жамғармаси** маблағлари ҳисобидан молиялаштирилади.

10. 2026–2028 йилларда алоҳида таълимга эҳтиёжи бўлган болаларга таълим хизматларини кўрсатиш тизимини такомиллаштириш бўйича чора-тадбирлар дастури 1-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

11. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ҳамда вилоятлар ҳокимликлари Агентлик билан биргаликда 2-иловага мувофиқ белгиланган мактабларнинг бино-иншоотларида қурилиш, таъмирлаш, реконструкция қилиш ишларини Ижтимоий ҳимоя давлат жамғармаси ҳамда “Аҳолининг заиф қатламларини интеграция қилиш учун Ўзбекистоннинг инновацион ижтимоий ҳимоя тизими (INSON)” лойиҳаси доирасида жалб қилинган кредит маблағлари ҳисобидан амалга оширсин.

12. Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги ҳамда манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда **уч ой муддатда** қонунчилик ҳужжатларига ушбу қарордан келиб чиқадиган ўзгартиш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

- 13.** Мазкур қарорнинг ижросини самарали ташкил қилишга масъул ва шахсан жавобгар этиб Ўзбекистон Республикаси Президентининг ижтимоий ҳимоя бўйича маслаҳатчиси – Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги директори М.П. Оллоёров ҳамда мактабгача ва мактаб таълими вазири Э.Г. Каримова белгилансин.
- 14.** Қарор ижросини назорат қилиш ва ижро учун масъул ташкилотлар фаолиятини мувофиқлаштириш Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А.Н. Арипов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикаси
Президенти**

Ш. Мирзиёев

Тошкент шаҳри

**2026–2028 йилларда алоҳида таълимга эҳтиёжи бўлган болаларга таълим хизматларини
кўрсатиш тизимини такомиллаштириш бўйича**

ЧОРА-ТАДБИРЛАР ДАСТУРИ

T/p	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш механизми	Ижро муддати	Молиялаштириш манбалари	Ижро учун масъуллар
I. Ногиронлиги бўлган болаларни таълим ва ижтимоий хизматларга қамраб олишни такомиллаштириш					
1.	Болаларнинг алоҳида таълимга эҳтиёжини аниқлаш ва уларни давлат таълим муассасаларига йўналтириш тизимини такомиллаштириш.	1. Навоий ва Хоразм вилоятларидаги “Инсон” ижтимоий хизматлар марказларида Болани комплекс баҳолаш гуруҳи (кейинги ўринларда – баҳолаш гуруҳи) фаолиятини йўлга қўйиш. 2. Баҳолаш гуруҳи фаолиятига фуқаролик ҳуқуқий шартнома асосида бир нафардан психолог ва махсус педагог жалб этиш. 3. Баҳолаш гуруҳи фаолиятини бошқа ҳудудларда ҳам жорий этиш бўйича таклифлар ишлаб чиқиш ҳамда Вазирлар Маҳкамасига киритиш.	2026 йил 1 октябрдан бошлаб 2027 йил октябрь	Ижтимоий ҳимоя давлат жамғармаси маблағлари	Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги
2.	Алоҳида таълимга эҳтиёжи бўлган болалар учун ихтисослаштирилган давлат таълим муассасалари (кейинги ўринларда – махсус мактаблар) ва инклюзив синфларнинг махсус педагоглари фаолиятини аниқ вазиятни таҳлил қилиш орқали (кейс-стади) баҳолаш тизимини амалиётга жорий қилиш.	1. Ишчи гуруҳ тузиш. 2. Махсус педагоглар фаолиятини аниқ вазиятни таҳлил қилиш орқали (кейс-стади) баҳолаш тизими лойиҳасини ишлаб чиқиш. 3. Махсус педагоглар фаолиятини аниқ вазиятни таҳлил қилиш орқали (кейс-стади) баҳолаш тизимини амалиётга жорий этиш.	2026 йил октябрь 2027 йил март 2027/2028 ўқув йилидан бошлаб	–	Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги, Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги

T/p	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш механизми	Ижро муддати	Молиялаштириш манбалари	Ижро учун масъуллар
3.	Ўзбекистонда инклюзив таълимни ривожлантириш бўйича миллий стратегияни ишлаб чиқиш.	1. ЮНИСЕФ ва ЮНЕСКО билан ҳамкорликда Ўзбекистонда инклюзив таълимни ривожлантириш бўйича миллий стратегияни ишлаб чиқиш. 2. Миллий стратегияни белгиланган тартибда Вазирлар Маҳкамасига киритиш.	2027 йил февраль 2027 йил апрель	–	Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги, Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги, Ўзбекистон ногиронлар ассоциацияси, Ўзбекистон Карлар жамияти, Ўзбекистон кўзи ожизлар жамияти
4.	Инклюзив таълим ташкилотлари сонини ошириш .	1. Касбий таълим ташкилотларида ногиронлиги бўлган ўқувчиларнинг инклюзив шароитда таълим олишини ташкил этиш. 2. Касбий таълим ташкилотларида ногиронлиги бўлган ўқувчилар учун эҳтиёжга қараб инклюзив таълим гуруҳларини шакллантириш. 3. Инклюзив таълим шакллантирилган гуруҳларнинг таълим дастурларини ва бошқа ҳужжатларни инклюзив таълим тамойилларига мослаштириш.	2027/2028 ўқув йилидан бошлаб	“Инфратузилма ва ижтимоий барқарорлик” жамғармаси маблағлари	Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги, Касбий таълим агентлиги
5.	Махсус мактабларнинг ихтисослик йўналиши бўйича янги авлод дарсликларини , алоҳида таълимга эҳтиёжи бўлган ўқувчилар учун ҳаётий ва касбий кўникмаларни ривожлантиришга қаратилган соддалаштирилган замонавий методик қўлланмалар ва дидактик маҳсулотларни яратиш.	1. Халқаро тажрибани қўллаган ҳолда махсус мактабларнинг ихтисослик йўналиши бўйича янги авлод дарслик ва ўқув адабиётларини ишлаб чиқиш ва чоп этилишини ташкил этиш, махсус мактабларга етказиб бериш. 2. Ўқувчиларнинг ҳаётий ва касбий кўникмаларини ривожлантиришга қаратилган замонавий методик қўлланмалар (дарслиklar, машқ дафтарлари, ўқитувчи методика китоблари) ҳамда дидактик маҳсулотларни яратиш.	Ҳар йили	Ижтимоий ҳимоя миллий агентлигига ажратилган маблағлар	Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги, Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги, Ахборот ва педагогика технологиялари инновацион маркази

Т/р	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш механизми	Ижро муддати	Молиялаштириш манбалари	Ижро учун масъуллар
		3. Умумтаълим мактаблари учун яратилган дарслик ва ўқув-ўслубий қўлланмаларни Брайл алифбосида ишлаб чиқиш ва харид қилиш.			
6.	Махсус мактаб ўқувчиларини олий таълимга кириш имтиҳонларига тайёрлаш.	1. Махсус мактаб ўқувчилари ўртасида онлайн фан олимпиадаларини ўтказиш шarti, муддати, тартиби ва баҳолаш мезонини назарда тутувчи низомни ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш. 2. Олимпиадани юқори савияда ташкил этиш ва ғолибларни муносиб рағбатлантириш. 3. Махсус мактабларнинг 10-11 синф ўқувчиларини диагностик тест синовларидан ўтказиш.	2027 йил февраль Хар йили Ўқув йили давомида икки марта	Ижтимоий ҳимоя давлат жамғармаси маблағлари	Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги, Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги Билим ва малакаларни баҳолаш агентлиги
7.	Рухий ёки ақлий ривожланишида нуқсони бўлган ўқувчиларнинг билимлари сифатини баҳолашни такомиллаштириш.	Рухий ёки ақлий ривожланишида нуқсони бўлган ўқувчиларнинг билимлари сифатини баҳолашни бола учун ишлаб чиқилган индивидуал таълим дастурида белгиланган мақсад ва вазифалар асосида амалга ошириш тизимини жорий этиш.	2026/2027 ўқув йилидан бошлаб	—	Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги, Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги
8.	Ногиронлиги бўлган абитуриентлар ва педагоглар учун имтиҳон (синов)да зарур шароитлар яратиш.	Ногиронлиги бўлган абитуриентлар учун олий таълим ташкилотларига кириш имтиҳони ва ногиронлиги бўлган педагог кадрларни аттестациядан ўтказиш, умумтаълим фанларини билиш даражасини белгиловчи миллий сертификат олиш бўйича имтиҳон (синов)да белгиланган вақт меъёрининг 50 фоизигача қўшимча вақт бериш ҳамда Брайл алифбоси, аудио ва электрон форматдаги имтиҳон материалларидан фойдаланиш имкониятини яратиш бўйича амалдаги норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга тегишли ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш.	2026 йил октябрь	—	Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги, Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги

Т/р	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш механизми	Ижро мuddати	Молиялаштириш манбалари	Ижро учун масъуллар
9.	Тошкент шаҳридаги “International inclusive hub” халқаро таянч инклюзив профессионал таълим маркази (кейинги ўринларда – Марказ) фаолиятини такомиллаштириш.	1. Марказда инновацион дастур ва лойиҳалар, янги бизнес лойиҳаларини ишлаб чиқиш, электрон таълим тизимини ривожлантиришга қаратилган ишларни ташкил этиш учун зарур штат бирликларини ажратиш. 2. Марказнинг Самарқанд ва Хоразм вилояти филиалларини ташкил этиш.	2026 йил октябрь	Давлат бюджети маблағлари	Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги
II. Кадрлар тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш, қўллаб-қувватлаш тизимини такомиллаштириш					
10.	Ногиронлиги бўлган ўқувчи-талабалар учун ўқув жараёнини ташкил этишда рақамли ахборот технологиялари имкониятларидан фойдаланишни кенгайтириш.	1. Давлат касбий ва олий таълим ташкилотларида дарслик ва ўқув қўлланмаларни аудио форматга (кўзи ожизлар учун), экран ўқувчига мослаштирилган (screen reader friendly), субтитр ва ишора тилини қўллаб-қувватловчи видео форматга ўтказиш. 2. Давлат олий ва касбий таълим ташкилотларини экран ўқувчи дастурлари (NVDA, JAWS), нутқни матнга айлантириш (speech-to-text), Брайл дисплей ва принтерлар, клавиатура ва сичқончага альтернатив қурилмалар билан жиҳозлаш.	2027 йилдан бошлаб ҳар йили	Олий таълим ташкилотларининг бюджетдан ташқари маблағлари, Касбий таълимни ривожлантириш жамғармаси маблағлари	Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги, Касбий таълим агентлиги
11.	“Махсус педагог” касбий стандартини тасдиқлаш.	1. Халқаро тажриба асосида “Махсус педагог” касбий стандартининг лойиҳасини ишлаб чиқиш. 2. “Махсус педагог” касбий стандартини тасдиқлашни белгиланган тартибда тасдиқлаш.	2026 йил сентябрь 2027 йил апрель	Ижрочиларга ажратилган маблағлар	Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги, Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги, Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги, Миллий малака тизимини ривожлантириш институти

Т/р	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш механизми	Ижро мuddати	Молиялаштириш манбалари	Ижро учун масъуллар
12.	Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги тизимидаги таълим ташкилотлари айрим ходимларининг меҳнатига ҳақ тўлашни такомиллаштириш.	Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги тизимидаги таълим ташкилотларининг бошқарув, техник ва хизмат кўрсатувчи ходимларининг меҳнатига ҳақ тўлаш, тариф разрядларини, уларнинг иш стажи ва малака тоифасига боғлиқ устамалар миқдорини тасдиқлаш.	2026 йил сентябрь	Давлат бюджети маблағлари	Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги
13.	Алоҳида таълим эҳтиёжлари бўлган болалар учун давлат ихтисослаштирилган таълим муассасалари педагог ходимларининг фаолият самарадорлиги кўрсаткичлари (KPI) натижасига кўра моддий рағбатлантириш махсус жамғармаси маблағлари ҳисобидан ҳар ойлик устамалар белгилаш тизимини жорий қилиш.	Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги томонидан белгиланган мезонлар асосида алоҳида таълим эҳтиёжлари бўлган болалар учун давлат ихтисослаштирилган таълим муассасаларининг педагог ходимларига “Талим жараёнини бошқариш” электрон модули орқали ҳар бир ўқувчининг индивидуал ривожланиш харитасини юритиш билан боғлиқ фаолият самарадорлиги кўрсаткичлари (KPI) натижасига кўра моддий рағбатлантириш махсус жамғармаси маблағлари ҳисобидан лавозим маошига ҳар ойлик устамалар белгилаш тизимини жорий қилиш.	2026/2027 ўқув йили давомида	Давлат бюджети маблағлари	Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги
14.	Педагогларнинг ишора тили бўйича билим ва кўникмаларини ошириш.	1. Таълим ташкилотларида педагогик фаолият билан шуғулланувчи педагоглар учун малака ошириш курсларини ташкил этиш. 2. Педагогика йўналиши бўйича мутахассис тайёрлашга мўлжалланган олий таълим дастурларига имо-ишора тили бўйича қўшимча ўқув модулини киритиш. 3. Имо-ишора тилидан фойдаланиш имкониятини таъминлаш бўйича таълим ташкилотларига қўйиладиган минимал талабларни ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш.	2027/2028 ўқув йилидан бошлаб 2027 йил январь	Ижрочиларга ажратилган маблағлар	Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги, Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги, Ўзбекистон Карлар жамияти Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги, Ўзбекистон Карлар жамияти

T/p	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш механизми	Ижро муддати	Молиялаштириш манбалари	Ижро учун масъуллар
III. Ногиронлиги бўлган шахсларнинг ўзига бўлган ишончини ошириш, уларни жамиятга интеграция қилишни рағбатлантириш					
15.	“Махсус педагогика ассоциацияси” нодавлат нотижорат ташкилотини ташкил этиш.	1. “Махсус педагогика ассоциацияси” нодавлат нотижорат ташкилотининг мақсад ва вазифаларини ишлаб чиқиш. 2. Зарур ҳужжатларни тайёрлаш, “Махсус педагогика ассоциацияси” нодавлат нотижорат ташкилотини рўйхатдан ўтказишга қўмаклашиш.	2026 йил декабрь 2027 йил февраль	Хорижий грант ва ҳомийлик маблағлари, Давлат бюджети, Ижтимоий ҳимоя давлат жамғармаси маблағлари	Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги Адлия вазирлиги
16.	Педагогларнинг касбий ўсиши ва ташаббусини рағбатлантириш.	1. “Махсус педагогика етакчиси” танловини ўтказиш шартлари, муддатлари, тартиби ва баҳолаш мезонларини назарда тутувчи низомни ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш. 2. Танловни юқори савияда ташкил этиш ва ғолибларни муносиб рағбатлантириш.	2027 йил апрель 2027 йил октябрдан бошлаб, ҳар йили	Ижтимоий ҳимоя давлат жамғармаси маблағлари	Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги, Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги
17.	Имконияти чекланган шахслар учун ихтисослаштирилган махсус техникумларда таълим беришни такомиллаштириш.	1. Махсус техникумларда бошланғич касбий таълим дастурлари бўйича кадрлар тайёрлашни ақли заиф болалар учун ихтисослаштирилган мактаблар ҳамда инклюзив синфларнинг 9-синфини тамомлаган (енгил даражада ақлий заиф ташхиси қўйилган) ўқувчилар учун 1 йиллик ўқув дастури бўйича давлат гранти асосида амалга ошириш. 2. Ногиронлиги бўлган шахслар (ақли заиф шахслар бундан мустасно) учун бошланғич касбий таълим дастури бўйича кадрлар тайёрлашни инклюзив таълим жорий этилган касбий таълим ташкилотларида 9-синф негизида давлат гранти асосида амалга ошириш.	2026/2027 ўқув йилидан бошлаб	Давлат бюджети маблағлари	Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги, Касбий таълим агентлиги, Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги, Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги

Т/р	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш механизми	Ижро муддати	Молиялаштириш манбалари	Ижро учун масъуллар
IV. Ногиронлиги бўлган шахслар учун таълим ташкилотларида тўсиқсиз муҳит яратиш					
18.	Таълим ташкилотларини тўсиқсиз муҳит талабларига мослаштириш.	1. Инклюзив таълим синфи ташкил этиладиган умумий ўрта таълим ташкилотларини тўсиқсиз муҳит талаблари бўйича хатловдан ўтказиш. 2. Инклюзив таълим синфи ташкил этиладиган умумий ўрта таълим ташкилотларини тўсиқсиз муҳит талабларига мослаштириш. 3. Инклюзив таълим синфида таълим олаётган ногиронлиги бўлган ўқувчиларни зарур мебель, жиҳоз ва асбоб-ускуналар билан таъминлаш.	Ҳар йили май ойида Ҳар йили июнь-август ойларида	“Инфратузилма ва ижтимоий барқарорлик” жамғармаси маблағлари	Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари
19.	Давлат умумий таълим ташкилотларида таълим олаётган ногиронлиги бўлган болалар учун шарт-шароитлар яратиш.	“Инклюзив таълим муҳити” грантини ажратиш тартибини ишлаб чиқиш ва белгиланган тартибда Вазирлар Маҳкамасига киритиш. Бунда ушбу грант маблағларини ота-оналар, педагоглар ва маҳаллий аҳоли томонидан мактабдаги аниқ муаммоларни ҳал этиш бўйича илгари сурилган ташаббусларни, шу жумладан, пандус ўрнатиш, сенсор хона ташкил этиш, санитария хонасини мослаштириш, таълим жараёни учун кўргазмали ва ривожлантирувчи материалларни харид қилиш тадбирларини молиялаштиришга йўналтириш назарда тутилади.	2026 йил декабрь	Ижтимоий ҳимоя давлат жамғармаси маблағлари	Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги, Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги

**Кўп функционал инклюзив-ресурс мактаблари, кўп тармоқли мактаб
ёки кўп тармоқли мактаб-интернатларини ташкил этиш**

РЕЖАСИ

Т/р	Худудлар номи	Кўп функционал инклюзив-ресурс мактаби	Кўп тармоқли мактаб ёки кўп тармоқли мактаб-интернати
1.	Қорақалпоғистон Республикаси	1	4
2.	Андижон вилояти	1	9
3.	Бухоро вилояти	1	4
4.	Жиззах вилояти	1	3
5.	Қашқадарё вилояти	1	4
6.	Навоий вилояти	1	3
7.	Наманган вилояти	1	6
8.	Самарқанд вилояти	1	6
9.	Сурхондарё вилояти	1	4
10.	Сирдарё вилояти	1	2
11.	Тошкент вилояти	1	11
12.	Фарғона вилояти	1	11
13.	Хоразм вилояти	1	3
14.	Тошкент шаҳри	1	16
Жами		14	86

Изоҳ:

1. 2027–2028 йилларда 10 та Кўп функционал инклюзив-ресурс мактаби “Аҳолининг заиф қатламларини интеграция қилиш учун Ўзбекистоннинг инновацион ижтимоий ҳимоя тизими (INSON)” лойиҳаси доирасида жалб қилинган кредит маблағлари ҳамда Ижтимоий ҳимоя давлат жамғармаси маблағлари ҳисобидан қурилади.
2. Кўп тармоқли мактаб ёки кўп тармоқли мактаб-интернатлари ҳудудлардаги эҳтиёждан келиб чиқиб, босқичма-босқич ташкил этилади.
3. Мазкур иловага мувофиқ амалга ошириладиган қурилиш, реконструкция ва капитал таъмирлаш ишлари бўйича:

- а) буюртмачи этиб Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари ҳузуридаги “Ягона буюртмачи хизмати” инжиниринг компаниялари белгиланади;*
- б) истисно тариқасида, махсус ахборот порталида эълон жойлаштирмасдан, жамоатчилик муҳокамасидан ва харид қилиш тартиб-таомилларини электрон шаклда ўтказмасдан, энг яхши таклифларни танлаш орқали бош лойиҳа ва бош пудрат ташкилотларини аниқлашга рухсат берилади.*
- 4. Заруратга кўра, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги томонидан мазкур режага ўзгартиришлар киритилиши мумкин.*

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTINING QARORI

2026 yil « 5 » avgust

№ ПК–293

Чорвачилик тармоғи лойиҳаларини қўллаб-қувватлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида

Қорамолчилик, қўй-эчкичилик, йилқичилик, туячилик, паррандачилик, қўёнчилик, асаларичиликни (кейинги ўринларда – чорвачилик тармоғи) барқарор ривожлантириш, аҳолининг чорвачилик маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини маҳаллий ишлаб чиқариш ҳисобига қондириш, озуқа базасини янада мустаҳкамлаш, тармоқда маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмлари ва самарадорлигини ошириш мақсадида **қарор қиламан:**

I. Чорвачилик тармоғини молиявий қўллаб-қувватлаш

1. Белгилансинки, **2026 йил 1 сентябрдан 2030 йил 1 январга қадар** Аграр соҳада тўловлар агентлиги томонидан Давлат бюджети ҳисобидан наслчилик хўжаликларига ўстиришга қолдирилган идентификация қилинган урғочи наслдор қорамолларни сақлаш харажатларининг бир қисmini қоплашга **ҳар бир давр учун алоҳида** қуйидаги миқдорларда субсидия ажратилади:

(а) биринчи наслдор урғочи бузоқ олинганда – 1,5 миллион сўм;

(б) иккинчи наслдор урғочи бузоқ олинганда – 2 миллион сўм;

(в) олинган бузоқ 12 ойликкача сақланганда – 1 миллион сўм;

(г) олинган бузоқ 12 ойдан 18 ойликкача сақланганда – 1 миллион сўм.

2. Солиқ кодексининг 414-моддасига мувофиқ юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқни ҳисоблаб чиқаришда солиқ базаси қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштириш ва сақлаш учун, шунингдек, ипак қурти етиштириш учун фойдаланиладиган қишлоқ хўжалиги корхоналари балансида бўлган мол-мулкнинг ўртача йиллик қолдиқ қиймати (ўртача йиллик қиймати) миқдорига камайтирилиши маълумот учун қабул қилинсин.

II. Чорвачилик тармоғи лойиҳаларини амалга ошириш

3. Чорвачилик ва яйлов хўжалигини ривожлантириш агентлиги (кейинги ўринларда – Агентлик) муассислигида қуйидаги вазифаларни амалга оширадиган масъулияти чекланган жамият шаклида **сервис корхонаси** (кейинги ўринларда – сервис корхонаси) ташкил этилсин:

(а) **хорижий давлатларда** чорвачилик тармоғи лойиҳаларини амалга ошириш;

(б) хорижий давлатлардан **йирик ва майда шохли қорамолларни** чорвачилик хўжаликлари ва аҳоли хонадонларига **етказиб бериш** ҳамда ушбу мақсадлар учун мамлакат ҳудудида **импорт карантини пунктлари** (зоналари)ни ташкил этиш;

(в) чорва моллари етказиб берилгандан кейин камида **ўн икки ой** озиқлантириш, ветеринария, сунъий уруғлантириш, наслчилик ва зоотехник хизматлар кўрсатишдан иборат **сервис пакетини тақдим этиш**.

4. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга мувофиқ:

(а) Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоятлар ҳокимликлари билан биргаликда **ҳар йилнинг 1 феввали ва 1 июлига қадар** (2026 йилда 1 сентябрга қадар) чорвачиликка ихтисослашган маҳаллаларда чорва молларини боқиш истагини билдирган **ташаббускорлар таклифларини** шакллантириб, Агентликка тақдим этади;

(б) Агентлик тақдим этилган таклифлар асосида йирик ва майда шохли қорамолларни ташаббускорларга **етказиб беришни ташкил қилади**.

5. Агентлик АТ “Халқ банки”, “Навоий-Агро Стар” МЧЖ билан биргаликда тадбиркорлар томонидан **2027 йил якунига қадар** чорвачиликка ихтисослаштирилган туманларда камида шартли **200 бош наслдор қорамол етиштириш** лойиҳалари амалга оширилишига кўмаклашсин.

6. Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, АТ “Халқ банки” ҳамда чорвачилик хўжаликларининг **“Чорвадорлар” уюшмасини ташкил этиш** ва унинг **2026–2028 йилларда** моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, ходимларнинг ойлик иш ҳақи, уларни моддий рағбатлантириш ҳамда уюшмани сақлаш харажатларини АТ “Халқ банки” томонидан ҳар йили **5 миллиард сўмгача** миқдорда смета асосида қоплаш тўғрисидаги таклифи қўллаб-қувватлансин.

7. Давлат иштирокидаги банклар **бир ой муддатда** қарздорликларни сўндириш эвазига **банк балансига олинган чорвачилик йўналишидаги объектларни** чорвачилик хўжаликларини ташкил этиш истагини билдирган ташаббускорларга бозор қийматида **10 йил** муддатга бўлиб-бўлиб тўлаш ёки лизинг шартномалари асосида сотиш чораларини кўрсин. Бунда ташаббускорларга Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 12 майдаги ПҚ–179-сон қарорининг 9-бандида кўрсатилган кредитлар ажратилиши кўзда тутилади.
8. АТ “Халқ банки” ва “Микрокредитбанк” АТБ Агентлик билан биргаликда қарз олувчиларнинг тўлов қобилияти ва лойиҳалар ижроси ҳолатидан келиб чиқиб, шунингдек, биологик хавфсизликни таъминлаш, касалликлар тарқалишининг олдини олиш ҳамда маҳсулот таннархига **салбий таъсир кўрсатувчи омилларни минималлаштириш** мақсадида чорвачилик тармоғи хўжаликларига ажратилган **кредитларни қайтариш муддатларини узайтиришни белгиланган тартибда кўриб чиқсин.**

III. Молиявий ва бошқа ресурслар

9. Мазкур қарорнинг 3 ва 4-бандларида назарда тутилган тадбирларни амалга ошириш учун Агентлик талабномасига асосан **сервис корхонасига:**

(а) 2030 йил август–декабрь ойларида тенг улушларда қайтариш шarti билан:

(i) Озиқ-овқат маҳсулотлари хавфсизлиги қўмитаси Озиқ-овқат маҳсулотлари хавфсизлиги соҳасини ривожлантириш жамғармаси ҳисобидан **10 миллиард сўмгача;**

(ii) Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги Камбағалликни қисқартириш давлат мақсадли жамғармаси ҳисобидан **60 миллиард сўмгача** фоизсиз ссуда ажратсин;

(б) айланма маблағларни тўлдириш учун АТ “Халқ банки” Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 12 майдаги ПҚ–179-сон қарорининг 9-банди “б” кичик бандидаги ресурслар ҳисобидан 10 фоиз ставкада (шундан 4 фоиз банк маржаси) 4 йиллик имтиёзли давр билан 10 йилгача муддатга кредитлар ажратсин.

10. Қўйидагилар:

- (а) Агентлик “Ўздаверлойиҳа” ДИЛИ ва Кадастр агентлиги билан биргаликда **бир ой муддатда** чорвачилик тармоғи лойиҳаларини амалга ошириш учун лойиҳа қуввати ва чорва моллари бош сонидан келиб чиқиб, озуқабоп экинлар экиш мақсадида бўш турган қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ер участкаларини электрон онлайн аукцион савдоларига чиқариш бўйича таклифларни туман (шаҳар) ҳокимликларига киритсин;
- (б) туман (шаҳар) ҳокимликлари **икки ой муддатда** Агентлик таклифлари асосида **ер участкалари** ўрнатилган тартибда электрон онлайн аукцион савдоларига чиқарилишини таъминласин;
- (в) Бош прокуратура ҳузуридаги Иқтисодий жиноятларга қарши курашиш департаменти (Ж.Хатамов) ер участкалари белгиланган муддатда электрон онлайн аукцион савдоларига чиқарилиши устидан назорат ўрнатсин.

IV. Қарор ижросини ташкил этиш, таъминлаш ва назорат

11. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ҳокимликлари ҳамда Агентликнинг **2026 йил якунига қадар** ҳудудларда чорвачилик ва унинг тармоқларини ривожлантириш бўйича белгиланган чора-тадбирларни амалга ошириш “йўл хариталари”ни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш тўғрисидаги таклифи маъқуллансин. Бунда:

- (а) Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раиси, вилоятлар ҳокимлари ҳамда Агентлик билан биргаликда **ҳар ойда** “йўл хариталари”да белгиланган вазифалар ижросини ташкил этсин;
- (б) Бош прокуратура ҳузуридаги Иқтисодий жиноятларга қарши курашиш департаменти (Ж.Хатамов) “йўл хариталари” ижросини доимий назоратга олсин ҳамда ҳар чоракда амалга оширилган ишлар юзасидан Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясига ахборот киритиб борсин.

12. АТ “Халқ банки” Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 12 майдаги ПҚ–179-сон қарорининг 23-банди “б” кичик бандида назарда тутилган рақамли платформа ишга туширилишида техник ва молиявий кўмак бериб борсин. Бунда ушбу рақамли платформа учун тегишли маълумотлар базасини шакллантиришда “Рақамли қишлоқ хўжалиги” ягона интеграцион платформасига интеграция қилинган вазирлик ва идораларнинг ахборот тизимларидаги маълумотлардан фойдаланишга рухсат берилади.

- 13.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 7 апрелдаги “Аҳолини асосий турдаги озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашни қўллаб-қувватлашнинг қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–130-сон қарори 1-банди “а” кичик бандидаги “1 августга” сўзлари “31 декабрга” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 14.** Қишлоқ хўжалиги вазирлиги Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда қонунчилик ҳужжатларига мазкур қарордан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.
- 15.** Мазкур қарор ижросини самарали ташкил қилишга масъул ва шахсан жавобгар этиб Бош вазир ўринбосарлари Ж.А. Ходжаев ва Ж.А. Қўчқоров, Чорвачилик ва яйлов хўжалигини ривожлантириш агентлиги директори О.А. Бўтаев белгилансин.
- 16.** Қарор ижросини муҳокама қилиб бориш, ижро учун масъул идоралар фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А.Н. Арипов ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг аграр ривожланиш масалалари бўйича маслаҳатчиси Ш.М. Ғаниев зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикаси
Президенти**

Ш. Мирзиёев

Тошкент шаҳри

УЧИНЧИ БЎЛИМ

ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ

ҚАРОРЛАРИ

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASINING QARORI

20 26 yil « 4 » avgust

№ 430

Toshkent sh.

Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 24 августдаги 500-сон қарори билан тасдиқланган Ваколатли иқтисодий операторлар тўғрисидаги низомга ўзгартиришлар киритиш ҳақида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Божхона маъмуриятчилиги ва ташқи савдо тартиботларини янада соддалаштириш ва самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2025 йил 17 декабрдаги ПФ–250-сон Фармони ижросини таъминлаш, шунингдек, божхона тартиб-таомилларини халқаро стандартлар талабларига мувофиқлаштириш ҳамда ваколатли иқтисодий операторларга тақдим этиладиган махсус соддалаштиришлар рўйхатини янада кенгайтириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 24 августдаги 500-сон қарори билан тасдиқланган Ваколатли иқтисодий операторлар тўғрисидаги низомга **илловага** мувофиқ қуйидагиларни назарда тутувчи ўзгартиришлар киритилсин:

ваколатли иқтисодий операторлар учун янги соддалаштирилган тартиботларни жорий этиш ҳамда халқаро тажрибаларни инобатга олиб ушбу соҳани янада такомиллаштириш;

ваколатли иқтисодий операторлар институти логотипини тасдиқлаш.

2. Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Божхона қўмитаси: манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда ўзлари қабул қилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни **бир ой** муддатда ушбу қарорга мувофиқлаштирсин;

илғор хорижий тажрибани ўрганган ҳолда ваколатли иқтисодий операторлар институтини такомиллаштириш юзасидан Вазирлар Маҳкамасига доимий равишда таклифлар киритиб борсин.

3. Амалда фаолият кўрсатаётган ваколатли иқтисодий операторларга мазкур қарор билан белгиланаётган янги талаблар ушбу қарор расмий эълон қилинган кундан бошлаб **олти ой ўтгач** кучга киради.

4. Ушбу қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Ж.А. Ходжаев зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири**

А. Арипов

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил “4” августдаги 430 – сон қарорига
илова

**Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 24 августдаги 500-сон қарори
билан тасдиқланган Ваколатли иқтисодий операторлар тўғрисидаги
низомга киритилаётган ўзгартиришлар**

Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 24 августдаги 500-сон қарори билан
тасдиқланган Ваколатли иқтисодий операторлар тўғрисидаги низом қуйидаги
таҳрирда баён этилсин:

“Вазирлар Маҳкамасининг
2020 йил 24 августдаги 500-сон қарорига
илова

**Ваколатли иқтисодий операторлар тўғрисида
НИЗОМ**

1-боб. Умумий қоидалар

1. Мазкур Низом ваколатли иқтисодий операторлар фаолиятини ташкил
этиш тартибини белгилайди.

2. Ушбу Низомда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

ваколатли иқтисодий оператор (кейинги ўринларда – оператор) – ташқи
иқтисодий фаолиятни (кейинги ўринларда – ТИФ) амалга оширишда иштирок
этувчи, ушбу Низом талабларига жавоб берувчи, белгиланган тартибда
ваколатли иқтисодий операторлар реестрига киритилган юридик шахс;

**ваколатли иқтисодий оператор дастурининг махсус фарқлаш
белгиси (логотипи)** – ваколатли иқтисодий оператор дастурини фарқлаш
учун қўлланиладиган белги;

ваколатли иқтисодий операторлар реестри (кейинги ўринларда – Реестр)
– махсус соддалаштиришлардан фойдаланиш ҳуқуқи берилган ва гувоҳномага
эга бўлган юридик шахсларнинг Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия
вазирлиги ҳузуридаги Божхона қўмитаси (кейинги ўринларда – Қўмита) томонидан
юритиладиган рўйхати;

ваколатли органлар – суд, прокуратура органлари, шу жумладан,
Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги Иқтисодий
жиноятларга қарши курашиш департаменти, Мажбурий ижро бюроси,
шунингдек, Давлат хавфсизлик хизмати, ички ишлар ва солиқ органлари;

махсус соддалаштиришлар – гувоҳноманинг турига қараб қўлланиладиган
алоҳида тартиботлар, қулайликлар, божхона ва бошқа процедураларни амалга
оширишнинг алоҳида хусусиятлари;

юридик шахснинг ваколатли иқтисодий операторлар реестрига киритилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (кейинги ўринларда – гувоҳнома) – мазкур Низомга 1-иловадаги шаклга мувофиқ электрон тарзда тузиладиган, оператор мақомини тасдиқловчи ва ТИФ билан боғлиқ операцияларини амалга оширишда махсус соддалаштирилган тартиб-таомилларидан фойдаланиш ҳуқуқини берувчи, QR-код (матрик штрихли код) қўйилган электрон ҳужжат;

юридик шахснинг (операторнинг) ваколатли шахси – ишончнома ёки тегишли шартнома асосида ушбу юридик шахс манфаатларидан келиб чиқиб, унинг номидан ва/ёки топшириғи бўйича ҳаракат қилувчи шахслар.

3. Оператор мақоми қуйидаги йўналишларда фаолият кўрсатаётган юридик шахсларга берилади:

товарлар импорт ва/ёки экспортини амалга ошириш соҳасида фаолият юритувчи шахслар (кейинги ўринларда – импортёр-экспортёр);

божхона брокери сифатида божхона соҳасида фаолият юритувчи шахслар (кейинги ўринларда – божхона брокери);

божхона омбори эгаси сифатида божхона соҳасида фаолият юритувчи шахслар (кейинги ўринларда – божхона омбори эгаси);

ташувчи сифатида божхона соҳасида фаолият юритувчи шахслар (кейинги ўринларда – ташувчи).

Божхона брокери фақатгина божхона масалалари бўйича оператор мақомини олиши мумкин.

4. Оператор реестрга киритилган вақтдан бошлаб, хавф даражаси паст бўлган тоифага киради.

5. Оператор реестрга киритилган вақтдан бошлаб, ўзининг мақомини ифодалаш учун ўзининг расмий бланкаси, тижорат ва юк кузатув ҳужжатларида 2-иловага мувофиқ оператор логотипидан фойдаланиши мумкин.

6. Давлат бошқаруви органлари ва маҳаллий давлат ҳокимияти органлари операторлар бўла олмайди.

2-боб. Гувоҳнома ва унинг турлари

7. Гувоҳноманинг қуйидаги уч тури мавжуд:

божхона масалалари бўйича ваколатли иқтисодий оператор (кейинги ўринларда – божхона масалалари бўйича оператор) гувоҳномаси;

хавфсизлик масалалари бўйича ваколатли иқтисодий оператор (кейинги ўринларда – хавфсизлик масалалари бўйича оператор) гувоҳномаси;

божхона ва хавфсизлик масалалари бўйича ваколатли иқтисодий оператор (кейинги ўринларда – божхона ва хавфсизлик масалалари бўйича оператор) гувоҳномаси.

8. Гувоҳнома юридик шахс реестрга киритилган кундан бошлаб кучга киради ва 5 йил муддат амал қилади.

Юридик шахс операторлик фаолиятини давом эттириш мақсадида гувоҳноманинг амал қилиш муддати тугашидан камида 2 ой аввал божхона органларига мазкур Низомнинг 5-бобида белгиланган тартибда ариза билан мурожаат қилиши лозим.

Белгиланган муддат ичида мурожаат қилмаслик, шу муддат тугагач гувоҳноманинг амалда тугатилишига сабаб бўлади.

Гувоҳномани бошқа шахсларга бериш тақиқланади.

9. Гувоҳнома ушбу Низомга 5-иловадаги схемага мувофиқ электрон тарзда берилади.

3-боб. Реестрни шакллантириш

10. Реестр Қўмитанинг юридик шахсни реестрга киритиш ҳақидаги қарорига асосан шакллантирилади ва Қўмитанинг расмий веб-сайтида жойлаштирилади.

Реестрга киритилган ваколатли иқтисодий операторнинг тегишли гувоҳномани олиш учун ариза берилган пайтда Низомда келтирилган умумий ва хусусий мезонларга мувофиқлигини тасдиқловчи маълумотлари кўрсатилади.

11. Қўмита юридик шахсни реестрга киритиш, шунингдек, унинг мақомини тўхтатиб туриш, қайта тиклаш ёки операторни реестрдан чиқариш тўғрисидаги қарор қабул қилингандан сўнг реестрга ушбу қарордан келиб чиқадиган ўзгартиришларни киритади.

4-боб. Реестрга киритиш учун танлаш мезонлари

12. Божхона ва/ёки хавфсизлик масалалари бўйича оператор гувоҳномаси асосида реестрга киритиш ҳақида ариза берилган пайтда юридик шахс куйидаги умумий мезонларга мос келиши лозим:

божхона органларига мурожаат қилинган кунга қадар ўтган бир йил мобайнида Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг 171, 171¹, 174, 175, 176, 177 ва 227–227⁹-моддалари, 227¹⁰-моддасининг биринчи қисми, 227¹¹–227²¹-моддалари, 227²²-моддасининг биринчи қисми, 227²³–227²⁷-моддаларида назарда тутилган айнан бир турдаги ҳуқуқбузарлик учун юридик шахснинг раҳбари, бош бухгалтери ва ваколатли шахсининг, шунингдек, ушбу лавозимларни охириги бир йил давомида эгаллаган шахсларнинг маъмурий жавобгарликка тортилганлик ҳолатлари умумий сони биттадан ортиқ бўлмаслиги, бундан ушбу Низомнинг 13-бандида назарда тутилган ҳолатлар мустасно;

божхона органларига мурожаат қилинган кунга қадар сўнгги беш йил мобайнида юридик шахснинг раҳбари, бош бухгалтери ва ваколатли шахси, шунингдек, ушбу лавозимларни охириги бир йил давомида эгаллаган шахсларнинг Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 175, 182, 184, 188, 189, 209, 228 ва 246-моддаларида назарда тутилган жиноят учун жиноий жавобгарликка тортилган ҳолатлари мавжуд бўлмаслиги;

юридик шахснинг масъул ходими божхона органлари ёки у тан олган ташкилотларда ваколатли иқтисодий операторлар вакиллари учун Қўмита

томонидан тасдиқланган ўқув дастурини тугатиши ёки масъул ходимини ушбу ўқув дастурида 120 кун ичида ўқитиш мажбуриятини ўз зиммасига олиш тўғрисида юридик шахснинг кафолат хати тақдим қилиниши;

божхона тўловлари, солиқлар ва йиғимларни, шу жумладан, улар бўйича жарима ва пенялар тўлаш юзасидан базавий ҳисоблаш миқдорининг 50 баробаридан ортиқ миқдорда қарздорлик мавжуд бўлмаслиги;

божхона масалалари бўйича оператор гувоҳномаси асосида реестрга киритиш ҳақида ариза берилганда “В” ёки ундан юқори, хавфсизлик масалалари бўйича оператор гувоҳномаси асосида реестрга киритиш ҳақида ариза берилганда “ВВ” ёки ундан юқори тоифадаги тадбиркорлик субъектларининг барқарорлик рейтингига эга бўлиши;

божхона масалалари бўйича оператор гувоҳномаси асосида реестрга киритиш ҳақида ариза берилганда аризани қайд этиш кунига қадар камида 2 йил, хавфсизлик масалалари бўйича оператор гувоҳномаси асосида реестрга киритиш ҳақида ариза берилганда камида 3 йил ТИФни амалга оширган бўлиши.

ТИФни амалга оширишнинг бошланиш санаси деб:

божхона омбори эгалари учун – божхона омбори фаолиятини амалга ошириш учун лицензия берилган сана;

божхона брокери ва импортёр-экспортёрлар учун – божхона органларига эркин муомалага чиқариш (импорт)/экспорт божхона режимларига мувофиқ биринчи марта тақдим этилган божхона юк декларациясининг (кейинги ўринларда – БЮД) расмийлаштирув санаси;

ташувчилар учун – юкларни халқаро йўналишлар бўйича ташиш фаолияти учун лицензия берилган сана ҳисобланади.

13. Божхона органларига мурожаат қилинган кунга қадар ўтган бир йил мобайнида Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг 227–227⁹-моддалари, 227¹⁰-моддасининг биринчи қисми, 227¹¹–227²¹-моддалари, 227²²-моддасининг биринчи қисми, 227²³–227²⁷-моддаларида назарда тутилган айнан бир турдаги ҳуқуқбузарлик учун юридик шахснинг раҳбари, бош бухгалтери ва ваколатли шахсининг, шунингдек, ушбу лавозимларни охириги бир йил давомида эгаллаган шахсларнинг маъмурий жавобгарликка тортилганлик ҳолатлари умумий сони биттадан ортиқ бўлса, қуйидаги шартларнинг барчаси бажарилганда юридик шахс ушбу Низомнинг 12-банди иккинчи хатбошида белгиланган мезонга мувофиқ деб топилади:

мазкур моддалар бўйича мусодара қилиш билан боғлиқ жазолар тайинланган бўлмаса;

мазкур моддалар бўйича барча маъмурий жавобгарликка тортиш тўғрисидаги қарорлар сони ва ушбу қарорлар бўйича қўлланилган жарималарнинг умумий миқдори қуйидаги миқдорлардан ошмаса:

а) импортёр-экспортёрлар учун – қарорлар сони ушбу даврда юридик шахс томонидан импорт ва/ёки экспорт божхона режимига расмийлаштирилган БЮДлар сонининг юздан бир қисмидан, жарималарнинг

умумий миқдори ушбу БЮДлар юзасидан тўланган божхона божи ва солиқлар миқдорининг 0,1 фоизидан;

б) божхона брокерлари учун – қарорлар сони ушбу даврда улар томонидан импорт ва/ёки экспорт божхона режимида расмийлаштирилган БЮДлари сонининг юздан бир қисмидан, жарималарнинг умумий миқдори ушбу даврда улар томонидан импорт ва/ёки экспорт божхона режимида расмийлаштирилган товарлар қийматининг 0,01 фоизидан;

в) божхона омбори эгалари учун – жарималарнинг умумий миқдори ушбу даврда улар томонидан сақлови амалга оширилган товарларнинг умумий қийматининг 0,01 фоизидан;

г) ташувчилар учун – қарорлар сони ушбу даврда улар томонидан амалга оширилган халқаро ташувлар сонининг юздан бир қисмидан, жарималарнинг умумий миқдори ушбу даврда улар томонидан ташилган юкларнинг умумий қийматининг 0,01 фоизидан.

14. Божхона масалалари бўйича оператор гувоҳномаси асосида реестрга киритиш ҳақида ариза берилган пайтда юридик шахс мазкур Низомнинг 12 ва 13-бандларида келтирилган умумий мезонларга ҳамда қуйидаги хусусий мезонларга мос келиши лозим:

а) импортёр-экспортёрлар сўнгги ўн икки ой мобайнида:

импорт ва/ёки экспорт қилинган товарларнинг умумий қиймати камида 1 млн АҚШ доллари эквивалентини ташкил қилиши ва камида 50 та импорт ва/ёки экспорт БЮД расмийлаштирган бўлиши ёки тўланган божхона тўловларининг суммаси базавий ҳисоблаш миқдорининг камида 10 000 баробарини ташкил қилиши ва камида 25 та импорт ва/ёки экспорт БЮД расмийлаштирувини амалга оширган бўлиши;

ҳар бир ташқи савдо шартномаси доирасида амалга оширилган ташқи савдо операцияларига нисбатан муддати ўтган дебитор қарздорлиги 10 фоиздан ошмаслиги;

б) божхона брокерлари:

юридик шахснинг барча божхона расмийлаштируви бўйича мутахассислари божхона расмийлаштируви бўйича мутахассислар учун белгиланган ўқув курсини тугатган ва малака аттестатига эга бўлиши;

охирги икки йил давомида божхона брокери сифатида ҳар йили товарларни умумий қиймати камида 5 млн АҚШ доллари эквивалентини ташкил қилган ҳолда, 300 тадан кам бўлмаган импорт ва/ёки экспорт божхона юк декларациялари тақдим этилиши;

божхона органларига мурожаат қилинган кунга қадар охирги ўн икки ой давомида хатолик сабабли БЮДни ўзгартириш, унга қўшимча киритиш, уни қайта расмийлаштириш ҳолатлари сони унинг умумий расмийлаштирилган божхона юк декларациялари сонининг 5 фоизидан ошмаслиги;

в) божхона омбори эгалари:

божхона омбори фаолиятини амалга ошириш учун лицензияси мавжуд бўлиши;

божхона органларида мурожаат қайд этилган кунда амал қилувчи валюта курси бўйича охирги икки йил давомида йиллик қиймати 10 млн АҚШ доллари эквивалентини ташкил қиладиган 10 минг тонна миқдордаги товарлар сақловини амалга оширган бўлиши;

г) ташувчилар:

юкларни халқаро йўналишлар бўйича ташиш фаолияти учун лицензияга эга бўлиши;

божхона пломбалари ва муҳрлари остида товарларни ташиш талабларига жавоб берадиган камида 5 та транспорт воситасига эга бўлиши;

охирги икки йил давомида ҳар йили 200 тадан кам бўлмаган импорт ва/ёки экспорт юкларининг (партия) халқаро ташувларини амалга оширган бўлиши.

15. Хавфсизлик масалалари бўйича оператор гувоҳномаси асосида реестрга киритиш ҳақида ариза берилган пайтда юридик шахс мазкур Низомнинг 12 ва 13-бандларида келтирилган умумий мезонларга ҳамда қуйидаги хусусий мезонларга мос келиши лозим:

а) импортёр-экспортёрлар:

ушбу Низомга 3-иловага мувофиқ белгиланган талабларга мос келадиган товарларни сақлаш учун омбор сифатида фойдаланишга мўлжалланган (фойдаланиш ёки эгалик қилиш ҳуқуқида) иншоотлар, бинолар (биноларнинг бир қисми) ва/ёки очик майдончаларга (очик майдончаларнинг бир қисми) эга бўлиши;

импорт ва/ёки экспорт қилинган товарларнинг умумий қиймати сўнгги ўн икки ой мобайнида камида 2 млн АҚШ доллари эквивалентини ташкил қилиши ва камида 100 та импорт ва/ёки экспорт БЮД расмийлаштирган бўлиши ёки тўланган божхона тўловларининг суммаси базавий ҳисоблаш миқдорининг камида 20 000 баробарини ташкил қилиши ва камида 50 та импорт ва (ёки) экспорт БЮД расмийлаштирувини амалга оширган бўлиши;

охирги ўн икки ой давомида ҳар бир ташқи савдо шартномаси доирасида амалга оширилган ташқи савдо операцияларига нисбатан муддати ўтган дебитор қарздорлиги 10 фоиздан ошмаслиги;

б) божхона омбори эгалари:

божхона омбори фаолиятини амалга ошириш учун лицензияси мавжуд бўлиши;

божхона органларида мурожаат қайд этилган кунда амал қилувчи валюта курси бўйича охирги икки йил давомида йиллик қиймати 10 млн АҚШ доллари эквивалентини ташкил қиладиган 10 минг тонна миқдордаги товарлар сақловини амалга оширган бўлиши;

в) ташувчилар:

юкларни халқаро йўналишлар бўйича ташиш фаолияти учун лицензияга эга бўлиши;

божхона пломбалари ва муҳрлари остида товарларни ташиш талабларига жавоб берадиган камида 10 та транспорт воситасига эга бўлиши;

божхона органларининг ахборот тизимларига интеграция қилиш имконияти мавжуд бўлган ташувчининг транспорт воситалари жойлашуви, тезлиги, ҳаракатини кузатиш имкониятини берувчи навигация тизимига эга бўлиши;

охирги икки йил давомида ҳар йили 300 тадан кам бўлмаган импорт ва/ёки экспорт юкларининг (партия) халқаро ташувларини амалга оширган бўлиши.

16. Божхона ва хавфсизлик масалалари бўйича оператор гувоҳномаси асосида реестрга киритиш ҳақида ариза берилган пайтда юридик шахс:

ариза берган кунига қадар камида 2 йил давомида божхона, шунингдек, хавфсизлик масалалари бўйича оператор сифатида ТИФни амалга ошириши;

мазкур Низомнинг 12–15-бандларида белгиланган мезонларга мос келиши лозим.

17. Оператор ушбу Низомнинг 12–15-бандларида келтирилган мезонларга мослиги бўйича маълумотларни ҳар йили бир марта, операторлик гувоҳномаси берилган йилдан бошлаб кейинги йилнинг 20 январига қадар электрон шаклда божхона органларига тақдим этади.

5-боб. Реестрга киритиш тўғрисида ариза бериш ва уни кўриб чиқиш тартиби

18. Юридик шахс реестрга киритиш учун божхона органига ушбу Низомга 4-иловада келтирилган шаклга мувофиқ Ягона интерактив давлат хизматлари портали ҳамда Қўмитанинг расмий веб-сайтида мавжуд интерактив хизмат ҳаволаси ва/ёки Давлат хизматлари марказлари орқали электрон ариза тақдим этади.

Юридик шахс ваколатли иқтисодий операторлар реестрига киритиш тўғрисида ариза берилган санада ва ушбу аризани кўриб чиқиш даврида қайта ташкил этиш, тугатиш ёки банкротлик босқичида бўлмаслиги керак (ўзгартириш шаклидаги қайта ташкил этиш бундан мустасно).

Аризага қуйидаги ҳужжатлар илова қилинади:

раҳбар, бош бухгалтер ва ваколатли шахснинг иш жойини тасдиқловчи ҳужжатлар;

юридик шахснинг масъул ходими белгиланган ўқув дастурини тугатганлигини тасдиқловчи ҳужжат ёки 120 кун ичида масъул ходимини ушбу ўқув дастурида ўқитиш мажбуриятини ўз зиммасига олиш тўғрисида юридик шахснинг кафолат хати;

товарларни сақлаш учун омбор сифатида фойдаланишга мўлжалланган иншоотлар, бинолар ва/ёки очик майдончаларнинг кадастр ҳужжатлари, эгалик ёки фойдаланиш ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжатлар;

Оператор мақомини олиш учун божхона органларига мурожаат қилинган кунда ёки аризани кўриб чиқиш давомида ташкилотга нисбатан ҳуқуқбузарлик баённомаси тузилган, суриштирув ва тергов органлари томонидан маъмурий ёки жиноий иш юритилган ҳолатларда аризани кўриб

чиқиш суд ёки тергов органининг якуний қарори қабул қилингунига қадар вақтинча тўхтатилади.

19. Аризага алоҳида ҳужжатлар илова қилинмайди, агарда Қўмита бундай ҳужжатлар ҳақидаги маълумотларни ва/ёки улардаги маълумотларни давлат божхона органлари фойдаланадиган ахборот тизимлари, шунингдек, идоралараро ахборот ҳамкорлиги доирасида давлат органлари ва бошқа ташкилотларнинг ахборот тизимлари орқали олиши мумкин бўлса, мазкур Низомнинг 18-бандида кўрсатилган ҳужжатлар бундан мустасно.

20. Қўмита аризани рўйхатга олинган кундан бошлаб 30 иш куни ичида кўриб чиқади.

Аризани кўриб чиқиш учун йиғим ундирилмайди.

21. Қўмита қуйидаги ҳолларда аризани кўриб чиқишни рад этади:
аризада нотўғри ёки тўлиқ бўлмаган маълумотлар кўрсатилганда;
аризага ушбу Низомнинг 18-бандида назарда тутилган ҳужжатлар тўлиқ илова қилинмаганда;

ариза ушбу Низомнинг 35-банди учинчи, бешинчи, саккизинчи ва тўққизинчи хатбошиларида назарда тутилган асослар бўйича юридик шахснинг оператор мақоми тугатилган кундан эътиборан 3 йил ўтгунга қадар берилган бўлса;

ариза ушбу Низомнинг 35-банди тўртинчи хатбошисида назарда тутилган асослар бўйича юридик шахснинг оператор мақоми тугатилган кундан эътиборан 5 йил ўтгунга қадар берилган бўлса.

22. Қўмита ушбу Низомнинг 20-бандида белгиланган муддатдан кечиктирмай, юридик шахсни реестрга киритиш ёки киритишни рад этиш тўғрисидаги хабарномани ёзма ёки электрон тарзда юборади.

Юридик шахсни реестрга киритиш тўғрисида қарор қабул қилинганда Қўмита бир иш кунида мазкур Низомга 1-иловага мувофиқ QR-код (матрик штрихли код) қўйилган гувоҳнома шакллантиради ҳамда Ягона интерактив давлат хизматлари портали ва/ёки Қўмитанинг расмий веб-сайти орқали ариза берувчига юборади.

Юридик шахснинг ушбу Низомнинг 12–16-бандларида кўрсатилган мезонларга мувофиқ эмаслиги уни реестрга киритишни рад этишга сабаб бўлади.

23. Оператор реестрга киритилган кундан эътиборан махсус соддалаштиришлардан фойдаланиш ҳуқуқига эга, оператор мақомини тўхтатиб туриш ҳолати бундан мустасно.

6-боб. Ваколатли иқтисодий операторларга қўлланиладиган махсус соддалаштиришлар турлари

24. Барча турдаги оператор гувоҳномаси эгаларига гувоҳноманинг амал қилиш муддати мобайнида қуйидаги махсус соддалаштиришлардан фойдаланиш ҳуқуқи берилади:

фаолият йўналишидан келиб чиқиб, божхона органлари томонидан божхона операцияларини амалга ошириш вақтини қисқартириш ва тартибини

такомиллаштириш бўйича амалга ошириладиган тажриба лойиҳалари синовларида устувор иштирок этиш;

божхона масалаларини мувофиқлаштириш ва ҳал қилишда операторга кўмаклашиш учун божхона хизмати органларининг масъул ходими (координатор) кўмагидан фойдаланиш;

ваколатли иқтисодий оператор дастурининг махсус фарқлаш белгисидан (логотипи) қуйидаги мақсадларда фойдаланиш:

божхона ва бошқа операцияларни амалга оширишда мавжуд соддалаштиришлар қўлланилиши учун товарнинг тижорат ва йўл-юк ҳужжатларида;

операторга тегишли бино ва объектларда, шунингдек, товарлар юкланган транспорт воситаларида;

расмий иш ҳужжатлари, веб сайт, реклама ва ахборот материалларида.

25. Божхона масалалари бўйича оператор гувоҳномаси юридик шахсга қуйидаги махсус соддалаштиришлардан фойдаланиш ҳуқуқини беради:

а) импортёр-экспортёрларга:

товарларни декларациялаш ва чиқариш билан боғлиқ божхона операцияларини биринчи навбатда амалга ошириш. Бунда БЮД хавф даражаси паст бўлганда авторасмийлаштирувдан, хавф даражаси ўрта кўрсаткичга эга бўлганда ҳамда БЮДга ўзгартириш ва/ёки қўшимча киритиш зарурати юзага келмаганда бир соат давомида божхона расмийлаштирувидан ўтказилади;

операторнинг товарлари ташилаётганда божхона тўловлари тўланиши таъминланмаган ҳолда ҳамда божхона ҳамроҳлигида кузатиб боришни қўлламасдан товарларини жўнатувчи божхона органидан товар келиб тушадиган жойгача етказиб бериш;

божхона тўловлари тўланиши таъминланмаган ҳамда фоизлар ҳисобланмаган ҳолда божхона тўловларини ўттиз календарь кунгача бўлиб-бўлиб ва/ёки кечиктириб тўлаш орқали товарларни эркин муомалага чиқариш;

б) божхона брокерларига:

божхона брокери томонидан тақдим этилган БЮДлари расмийлаштирувини биринчи навбатда амалга ошириш. Бунда БЮД хавф даражаси паст бўлганда авторасмийлаштирувдан, хавф даражаси ўрта кўрсаткичга эга бўлганда ҳамда БЮДга ўзгартириш ва/ёки қўшимча киритиш зарурати юзага келмаганда бир соат давомида божхона расмийлаштирувидан ўтказилади;

божхона брокери томонидан тақдим этилган БЮДлари юзасидан божхона кўригини биринчи навбатда амалга ошириш.

в) божхона омбори эгаларига:

Ўзбекистон Республикаси Божхона кодексининг 338-моддасида белгиланган таъминот суммасининг 50 фоизини амалга ошириш;

операторнинг омборида белгиланган божхона кўриги ва божхона кўздан кечирувини биринчи навбатда амалга ошириш;

г) ташувчиларга:

божхона тўловлари тўланиши таъминланмаган ҳолда ҳамда божхона ҳамроҳлигида кузатиб боришни қўлламасдан товарларини жўнатувчи божхона органидан товар келиб тушадиган жойгача етказиб бериш;

чегара божхона постларида расмийлаштирув ва барча турдаги назорат тартиботларидан устувор тартибда ўтказиш;

автомобилда юк ва йўловчиларни халқаро ташишга хорижий/кўп томонлама рухсатномаларни олиш учун тақдим этилган аризаларини устувор тартибда кўриб чиқилиши.

26. Хавфсизлик масалалари бўйича оператор гувоҳномаси юридик шахсга куйидаги махсус соддалаштиришлардан фойдаланиш ҳуқуқини беради:

а) барча фаолият йўналишларидаги хавфсизлик масалалари бўйича оператор гувоҳномасига эга юридик шахсларга хорижий давлатларнинг ваколатли давлат муассасалари билан ваколатли иқтисодий операторларни ўзаро тан олиш ва махсус соддалаштиришларни биргаликда қўллашни назарда тутувчи ҳамкорлик лойиҳаларида иштирок этиш ҳуқуқи берилади;

б) импортёр-экспортёрларга:

товарларни декларациялаш ва чиқариш билан боғлиқ божхона операцияларини биринчи навбатда амалга ошириш. Бунда БЮД хавф даражаси паст бўлганда авторасмийлаштирувдан, хавф даражаси ўрта кўрсаткичга эга бўлганда ҳамда БЮДга ўзгартириш ва (ёки) қўшимча киритиш зарурати юзага келмаганда бир соат давомида божхона расмийлаштирувидан ўтказилади;

рухсат этиш хусусиятига эга ҳужжатлар ва сертификатлар олиш юзасидан давлат идораларига мурожаат қилинганда ушбу идоралар томонидан биринчи навбатда кўриб чиқиш;

товар ва транспорт воситаларини чиқариб юбориш тўғрисида қарор қабул қилишда божхона назорати шакллари қўлланилмаслиги, хавфни бошқариш тизимида белгиланган чоралар бундан мустасно;

божхона тўловлари тўланиши таъминланмаган ҳолда, товарларни оператор томонидан гувоҳнома олиш учун тақдим қилинган аризада кўрсатилган манзил бўйича операторнинг бинолари, очиқ майдончалари ва божхона омбори ҳисобланмайдиган жойларда божхона назорати остида (сарик ва яшил йўлакда – видеокузатув тизими остида, қизил йўлакда божхона ходими иштирокида) жойлаштириш;

божхона органлари билан келишилган ҳолда, операторнинг бинолари, очиқ майдонлари ва божхона омбори ҳисобланмайдиган жойларда товарларни чиқариш билан боғлиқ божхона операцияларини амалга ошириш;

божхона кўриги ва кўздан кечирувини биринчи навбатда ўтказиш;

божхона тўловлари тўланиши таъминланмаган ҳамда фоизлар ҳисобланмаган ҳолда, божхона тўловларини олтмиш календарь кунгача бўлиб-бўлиб ва/ёки кечиктириб тўлаш орқали товарларни эркин муомалага чиқариш;

божхона тўловлари тўланиши таъминланмаган ҳолда, товарларни чиқаришда уларнинг божхона қийматини шартли равишда аниқлаш;

божхона ҳудудида қайта ишлаш божхона режимини қўллашнинг мақсади товарларни кадоқлаш, ўраш (шу жумладан, қайта ўраш), саралаш, тозалаш бўлса, товарни божхона ҳудудида қайта ишлашга рухсатнома талаб этилмайди. Бунда рухсатнома олиш учун тақдим этилиши керак бўлган маълумотлар ва ҳужжатлар БЮДга илова қилинади;

алоҳида ҳужжатлар (мувофиқлик сертификати) мавжуд бўлмаганда, товарларни (озик-овқат товарлари ва фармацевтика маҳсулотлари бундан мустасно) шартли равишда чиқариш ва ҳужжатларни кейинчалик олтмиш календарь кун давомида тақдим этиш;

божхона тўловлари тўланиши таъминланмаган ҳолда, Ўзбекистон Республикаси Божхона кодексининг 272-моддасига мувофиқ БЮД тақдим этилгунга қадар товарларни чиқариб юбориш;

товарларнинг ТИФ ТН бўйича кодини аниқлаш юзасидан божхона органи томонидан тайинланган экспертиза якунлангунга қадар товарларни божхона тўловлари тўланишини таъминлаш орқали шартли чиқариб юбориш;

солиқлар бўйича (қўшилган қиймат солиғи бундан мустасно) мавжуд ортиқча тўлов суммасини қайтаришни уч кун муддатда амалга ошириш;

товарларни импорт қилишда ва товарларни (хизматларни) реализация қилишда тўланадиган қўшилган қиймат солиғи суммаларини ўзаро ҳисобга олиш тартибини татбиқ этиш;

қўшилган қиймат солиғининг жами суммасини ўрнини тезлаштирилган тарзда қоплаш тартибини қўллаш;

импорт қилинадиган ва/ёки экспорт қилинадиган товарлар ваколатли идораларнинг хавфни бошқариш тизими орқали таҳлил қилиниб, хавф даражаси паст бўлган товарларга рухсат этиш хусусиятига эга ҳужжатлар ва сертификатлар қўшимча текширувларсиз, ариза тақдим қилинган куннинг ўзида расмийлаштириб берилиши;

экспортга жўнатиладиган операторнинг товарлари юкланган транспорт воситаларининг юкхоналари (отсек) ёки уларнинг бир қисмига оператор томонидан қўйилган пломбаларни давлат божхона хизмати органлари томонидан идентификация воситалари сифатида тан олиниши;

в) божхона омбори эгаларига:

юк эгасининг топшириғига кўра божхона декларацияси ва божхона мақсадлари учун зарур бошқа ҳужжатлар берилгунига қадар товарларни божхона назорати остида кўздан кечириш ҳамда ўлчаш, уларнинг намуналари ва нусхаларини олиш жараёнларини видеокузатув остида божхона ходими иштирокисиз амалга ошириш;

операторнинг омборида белгиланган божхона кўриги ва божхона кўздан кечирувини биринчи навбатда амалга ошириш;

божхона омборини омбор эгаси томонидан инвентаризация қилиш натижаларини божхона органи томонидан тан олиниши;

г) ташувчиларга:

божхона тўловлари тўланиши таъминланмаган ҳолда ҳамда божхона ҳамроҳлигида кузатиб боришни қўлламасдан товарларини жўнатувчи божхона органидан товар келиб тушадиган жойгача етказиб бериш;

божхона тўловлари тўланиши таъминланмаган ҳолда божхона транзитини амалга ошириш (акциз маркалари билан маркаланиши лозим бўлган товарлар бундан мустасно);

чегара божхона постларида расмийлаштирув ва барча турдаги назорат тартиботларидан устувор тартибда ўтказиш;

автомобилда юк ва йўловчиларни халқаро ташишга хорижий/кўп томонлама рухсатномаларни олиш учун тақдим этилган аризаларини устувор тартибда кўриб чиқиш.

27. Божхона ва хавфсизлик масалалари бўйича оператор гувоҳномаси асосида фаолият юритувчи операторга мазкур Низомнинг 24, 25 ва 26-бандларида назарда тутилган махсус соддалаштиришлар қўлланилади.

7-боб. Операторларни ўзаро тан олиш

28. Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаларига мувофиқ операторларга хорижий давлатлар ҳудудида қўлланиладиган имтиёзлар ва махсус соддалаштиришлар тақдим этилиши мумкин.

29. Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаларига мувофиқ ушбу Низомда назарда тутилган имтиёзлар ва махсус соддалаштиришлар хорижий давлатларнинг ваколатли хўжалик юритувчи субъектларига ҳам ўзаро асосда берилиши мумкин.

8-боб. Оператор мақомини тўхтатиб туриш ва қайта тиклаш

30. Оператор мақоми қуйидаги ҳолатларда тўхтатиб турилади:

операторнинг ёзма мурожаатига асосан;

операторга нисбатан банкротлик тўғрисидаги иш юритиш кўзғатилганда;

оператор ушбу Низомнинг 38-бандида белгиланган мажбуриятларни бажармаганда;

оператор томонидан ушбу Низомнинг 3-иловасига мувофиқ товарларни сақлаш учун омбор сифатида фойдаланишга мўлжалланган (фойдаланиш ёки эгалик қилиш ҳуқуқида) иншоотлар, бинолар (биноларнинг бир қисми) ва/ёки очик майдончаларга (очик майдончаларнинг бир қисми) қўйилган талабларга риоя қилинмаса;

Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг 171, 171¹, 174, 175, 176, 177 ва 227–227⁹-моддалари, 227¹⁰-моддасининг биринчи қисми, 227¹¹–227²¹-моддалари, 227²²-моддасининг биринчи қисми, 227²³–227²⁷-моддаларида назарда тутилган айнан бир турдаги ҳуқуқбузарлик учун

операторнинг раҳбари, бош бухгалтери ва ваколатли шахсининг маъмурий жавобгарликка тортилганлик ҳолатлари умумий сони бир йил ичида биттадан ортганда ва мазкур низомнинг 13-бандида белгиланган талаблар бажарилмаганда;

Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 175, 182, 184, 188, 189, 209, 228 ва 246-моддаларида назарда тутилган жиноятларни содир этганлиги учун операторнинг раҳбари ёки бош бухгалтери ёхуд ваколатли шахсига нисбатан жиноят иши қўзғатилганда;

хабарномада белгиланган муддатда солиқлар, божхона тўловлари ва йиғимларни тўлаш бўйича мажбуриятлар бажарилмаганда, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Божхона кодексининг 350-моддасига асосан қарздорликни олти ой давомида тенг улушларда тўлаш имконияти берилган бўлса, ушбу муддатнинг охирига қадар қарздорлик тўланмаганда;

ушбу Низомнинг 12-банди олтинчи хатбошиси, 14-банд “а” кичик банди иккинчи хатбоши, “б, в” кичик бандлари учинчи хатбошилари, “г” кичик банди учинчи ва тўртинчи хатбошилари, 15-банд “а, б” кичик бандлари учинчи хатбошилари, “в” кичик банди учинчи ва бешинчи хатбошилари мувофиқ белгиланган фаолият кўрсаткичлари камайганда;

ушбу Низомнинг 18-бандига мувофиқ тақдим этилган ҳужжатлар ўзгарганда ва/ёки амал қилиш муддати тугаган ҳолда божхона органларини 15 кун ичида хабардор қилинмаганлиги маълум бўлганда.

31. Ушбу Низомнинг 30-бандида назарда тутилган асослар мавжуд бўлса, Қўмита операторнинг мақомини тўхтатади ва тегишли қарор қабул қилинганидан сўнг бир иш кунидан кечиктирмаган ҳолда, уни бу ҳақда ёзма равишда хабардор қилади.

32. Қўйидаги ҳолатлар юзага келганда, мазкур Низомнинг:

30-банди иккинчи хатбошисида назарда тутилган ҳолатда – тўхтатиб туриш муддати юридик шахс томонидан оператор мақомини қайта тиклаш юзасидан мурожаат этгунга қадар бўлган, лекин бир йилдан ортиқ бўлмаган даврни;

30-банди учинчи хатбошида назарда тутилган ҳолатда – тўхтатиб туриш муддати банкротлик тўғрисидаги иш юритуви якунига етгунга қадар бўлган даврни;

30-банди тўртинчи ва бешинчи хатбошларида назарда тутилган ҳолатда – тўхтатиб туриш муддати бузилган талаблар қайтадан тиклангунга қадар бўлган, лекин бир йилдан ортиқ бўлмаган даврни;

30-банди олтинчи хатбошисида назарда тутилган ҳолатда – тўхтатиб туриш муддати бир йилни;

30-банди еттинчи хатбошисида назарда тутилган ҳолатда – тўхтатиб туриш муддати суднинг оқлов ҳукми чиққунига қадар бўлган даврни;

30-банди саккизинчи хатбошисида назарда тутилган ҳолатда – тўхтатиб туриш муддати 30 иш кунини;

30-банди тўққизинчи хатбошисида назарда тутилган ҳолатда – тўхтатиб туриш муддати тўхтатиб туриш учун асос бўлган кўрсаткичлар белгиланган

микдорларга мувофиқ ҳолга келтирилгунга қадар бўлган, лекин бир йилдан ортиқ бўлмаган даврни;

30-банди ўнинчи хатбошисида назарда тутилган ҳолатда – тўхтатиб туриш муддати белгиланган хабарнома олингунга қадар бўлган, лекин 30 иш кундан ортиқ бўлмаган даврни ташкил қилади.

33. Мақомни тўхтатиб туриш билан боғлиқ ҳолатлар бартараф этилганда ёки суднинг оқлов ҳукми чиқарилганда, оператор 5 иш куни ичида Қўмига тегишли хабарнома юборади.

34. Қўмига хабарномани олган кундан эътиборан 5 иш куни ичида операторнинг мақомини қайта тиклаш ёки қайта тиклашни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилади ва қабул қилинган қарор тўғрисида уни хабардор қилади.

Ушбу Низомнинг 30-бандида келтирилган ҳолатларнинг бартараф этилмаслиги мақомни қайта тиклашни рад этишга сабаб бўлади.

9-боб. Оператор мақомини муддатидан олдин тугатиш асослари

35. Қуйидагилар оператор мақомини муддатидан олдин тугатишга асос бўлади:

операторнинг ўз хоҳиши билан реестрдан чиқариш тўғрисидаги ёзма мурожаати бўйича;

оператор мақомига эга бўлган юридик шахс қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда тугатилган тақдирда;

Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 175, 182, 184, 188, 189, 209, 228 ва 246-моддаларида назарда тутилган жиноятларни содир этганлиги учун операторнинг раҳбари ёки бош бухгалтери ёхуд ваколатли шахсига нисбатан суд ҳукми кучга кирганда;

оператор мақомини тўхтатиб қўйишга олиб келган ва ушбу Низомнинг 30-банди саккизинчи хатбошисида назарда тутилган ҳолатлар 30 иш куни ичида бартараф этилмаганда;

оператор мақомини тўхтатиб қўйишга сабаб бўлган ва ушбу Низомнинг 30-банди тўққизинчи хатбошисида назарда тутилган ҳолатлар бир йил ичида бартараф этилмаганда;

оператор мақомини тўхтатиб қўйишга сабаб бўлган ва ушбу Низомнинг 30-банди ўнинчи хатбошисида назарда тутилган ҳолатлар 30 иш куни ичида бартараф этилмаганда;

оператор томонидан ушбу Низомнинг 32-бандида кўрсатилган муддатда тўхтатиб туриш асослари бартараф этилганлиги ҳақида Қўмига хабарнома юбормаса;

оператор қайта ташкил этилганда, ўзгартириш орқали қайта ташкил этиш бундан мустасно;

оператор мақоми ваколатли орган томонидан тақдим этилган ва бундай мақомни бериш учун асос бўлиб хизмат қилган ишончсиз маълумотлар асосида берилгани аниқланганда;

оператор томонидан ушбу Низомнинг 38-бандида назарда тутилган мажбуриятлар бир йил мобайнида икки мартадан ортиқ бажарилмаганда.

36. Қўмита ушбу Низомнинг 35-бандида назарда тутилган асослар юзага келиши тўғрисида хабар олинган кундан бошлаб 5 иш кунидан кечиктирмасдан, операторни реестрдан чиқариш тўғрисида қарор қабул қилади.

Қўмита операторни реестрдан чиқариш тўғрисида қарор қабул қилинган кундан эътиборан 1 иш куни ичида чиқариш учун асосларни кўрсатган ҳолда операторни бу ҳақда ёзма равишда хабардор қилади.

37. Оператор реестрдан чиқарилган тақдирда, ушбу Низомнинг 35-банди иккинчи ва тўртинчи хатбошиларида келтирилган ҳолатлардан ташқари – уч йилдан сўнг, ушбу Низомнинг 35-банди тўртинчи хатбошида келтирилган ҳолатда – беш йилдан сўнг юридик шахс реестрга киритиш тўғрисида такроран ариза бериш ҳуқуқига эга.

Оператор реестрдан чиқарилган кундан бошлаб, унга берилган гувоҳнома ўз кучини йўқотган ҳисобланади ва шу муддатдан бошлаб оператор мақоми учун назарда тутилган соддалаштирилган тартиб-таомиллардан фойдаланиш ҳуқуқи бекор қилинади.

10-боб. Операторнинг мажбуриятлари

38. Оператор қуйидагиларга мажбур:

реестрга киритилганидан сўнг ушбу Низомнинг 12–15-бандларида белгиланган мезонларга мувофиқ бўлишини таъминлаш ва мажбуриятларни бажариш;

божхона органларига реестрга киритишда тақдим этилган маълумотлар ўзгариши ҳақида хабар бериш ва бундай ўзгаришларни тасдиқловчи ҳужжатларни ушбу маълумотлар ўзгарган кундан эътиборан 5 иш куни ичида тақдим этиш;

корхона раҳбари, бош бухгалтери ва ваколатли шахсларига нисбатан ушбу низомнинг 12-банди иккинчи ва учинчи хатбошиларида назарда тутилган маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисида баённома тузилганлиги ёки жиноят иши очилганлиги тўғрисида бу ҳақида корхона ёки ҳуқуқбузар хабардор бўлган пайтдан эътиборан 5 иш куни ичида Қўмитага хабар бериш;

оператор товарларни сақлаш учун мўлжалланган иншоотлар, бинолар (биноларнинг қисмлари) ва/ёки очик майдонларга (очик майдонлар қисмларига) шартнома асосида фойдаланиш ҳуқуқига эга бўлганда ушбу шартноманинг муддати тугашидан олдин кейинги муддатга узайтирилишини ёки янги шартнома тузилишини узлуксиз таъминлаб бориш, ҳар бир узайтириш ва янги шартнома тузилганлиги тўғрисида Қўмитага шартнома нусхаларини илова қилган ҳолда хабар бериб бориш;

товарларни сақлаш учун мўлжалланган иншоотлар, бинолар (биноларнинг қисмлари) ва/ёки очик майдонлар (очик майдонлар қисмлари) юзасидан эгалик ҳуқуқи бошқа шахсга ўтганда, шартнома асосида фойдаланилган ҳолларда шартнома муддатини кейинги даврга

узайтирилмаганда, давлат органлари томонидан хатлов ҳаракатлари бошланганда, низоли вазиятлар юзага келганда божхона органларини дарҳол хабардор қилиш ва ушбу ҳудудларга божхона назорати остидаги товарларни жойлаштирилишини тўхтатиш;

операторнинг божхона назорати остида турган товарлар сақланаётган иншоотлари, бинолари (биноларнинг қисмлари) ва/ёки очик майдонларига (очик майдонлар қисмларига) бегона шахсларнинг рухсатсиз кириши ёки киришга уруниши, ушбу ҳудудда содир бўлган ёнғин, ўғирлик, авария ва бошқа фавқулодда ҳолатлар тўғрисида, божхона назорати остида турган товарларга зарар етган ёки етмаганлигидан қатъий назар, зудлик билан божхона органларини хабардор қилиш;

божхона назорати остидаги товарлар сақланаётган иншоотлар, бинолар биноларнинг қисмлари) ва/ёки очик майдонларга (очик майдонлар қисмларига) божхона органлари мансабдор шахсларининг тўсиқсиз кириш талабини бажариш;

бўлиб тўлашга рухсат берилган ёки муддати кечиктирилган божхона тўловларининг божхона органлари томонидан қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ юборилган хабарномада кўрсатилган муддатнинг охириги кунидан кечиктирмасдан тўланишини таъминлаш;

божхона органлари талабларига мувофиқ божхона назоратини амалга ошириш учун зарур бўлган маълумотларни тақдим этиш;

божхона органи божхона назорати шакллари ва божхона назоратининг амалга оширилишини таъминлаш чораларини қўллаш зарурлиги тўғрисида хабар бермаган тақдирда, товарлар чиқарилгунига қадар қонунбузарликларни мустақил равишда аниқлаш ва бартараф этиш;

Оператор қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ бошқа мажбуриятларга ҳам эга бўлиши мумкин.

11-боб. Оператор фаолиятини назорат қилиш

39. Қўмита операторнинг Ўзбекистон Республикаси божхона қонунчилиги ва ушбу Низом талабларига риоя этиши юзасидан назоратни таъминлайди.

40. Агар назорат чораси хавфни бошқариш тизимида мавжуд бўлса:

божхона хизмати органлари томонидан қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда операторларнинг товарларига нисбатан божхона назорати шакллари қўлланиши мумкин;

ваколатли иқтисодий операторлар фаолияти бир йилда бир марта божхона аудитидан ўтказилади.

Бунда ваколатли иқтисодий операторлар фаолиятини бир йилда бир мартадан ортиқ божхона аудитидан ўтказилишига йўл қўйилмайди.

41. Божхона назоратида бўлган операторнинг товарларига ҳукуқий таъсир чораларини қўллаш (чеклаш) бўйича ваколатли органлар томонидан тақдим этилган асослар мавжуд бўлса, давлат божхона хизмати органи ушбу

товарларга нисбатан божхона тартиб-таомилларини ваколатли органнинг алоҳида қарори қабул қилингунига қадар тўхтатиб туради.

Ваколатли органлар аниқланган ва фош этилган жиноятлар ёки бошқа тергов натижалари, жиноятларни содир этган шахслар, шунингдек, операторларнинг солиқлар бўйича қарздорлиги (жарималар, пенялар ва бошқа ҳуқуқбузарликлар) тўғрисида уч иш кунидан кечиктирмасдан, давлат божхона хизмати органларини ахборот тизимлари орқали (мавжуд ахборотдан ноқонуний фойдаланиш имконини бермайдиган ҳимояланган алоқа каналлари орқали) хабардор қилиши шарт.

12-боб. Яқуний қоидалар

42. Давлат божхона хизмати органлари мансабдор шахсларининг қарорлари, шунингдек, ҳаракатлари (ҳаракатсизликлари) юзасидан Ўзбекистон Республикаси қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ шикоят қилиниши мумкин.

43. Ушбу Низом талабларини бузганликда айбдор бўлган шахслар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда жавобгар бўладилар.

Ваколатли иқтисодий операторлар
тўғрисидаги низомга
1-илова

**ВАКОЛАТЛИ ИҚТИСОДИЙ ОПЕРАТОРЛАР РЕЕСТРИГА КИРИТИШ ТЎҒРИСИДАГИ
ГУВОҲНОМА ШАКЛИ**

Ваколатли иқтисодий операторлар
реестрига киритиш тўғрисидаги
ГУВОҲНОМА

(гувоҳнома тури кўрсатилади)

Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Божхона қўмитаси ушбу орқали тасдиқлайдики,

(ташкилий-ҳуқуқий шакли,

юридик шахс номи)

ваколатли иқтисодий операторлар реестрига киритилди.

Юридик шахснинг манзили:

Мазкур гувоҳнома _____ дан кучга киради.
(сана)

Алоҳида белгилар:

(БҚ раҳбарининг лавозими)

(имзо, раҳбар Ф.И.О)

20 ____ й “ ____ ” ____

Ваколатли иқтисодий операторлар
тўғрисидаги низомга
2-илова

**Ваколатли иқтисодий оператор дастурининг
махсус фарқлаш белгиси (логотипи)**

Ваколатли иқтисодий операторлар
тўғрисидаги низомга
3-илова

**Товарларни сақлаш учун омбор сифатида фойдаланишга мўлжалланган
иншоотлар, бинолар (биноларнинг бир қисми) ва/ёки очик майдончаларга
(очик майдончаларнинг бир қисми)
ТАЛАБЛАР**

1. Хавфсизлик масалалари бўйича ёки божхона ва хавфсизлик масалалари бўйича ваколатли иқтисодий операторлар реестрига киритилганлиги тўғрисидаги гувоҳномага талабгор бўлган юридик шахслар қуйидагиларни таъминланиш шарти билан, товарларни сақлаш учун омбор сифатида фойдаланишга мўлжалланган (фойдаланиш ёки эгалик қилиш ҳукукида) иншоотлар, бинолар (биноларнинг бир қисми) ва/ёки очик майдончаларга (очик майдончаларнинг бир қисми) эга бўлиши лозим:

а) божхона назорати остидаги товарлар ва транспорт воситаларининг сақланиши;

б) божхона органлари рухсатсиз божхона назорати остида товарлар ва транспорт воситалари билан юк тушириш, қайта ортиш ва бошқа юк операцияларини амалга оширишга йўл қўймаслиги;

в) товарлар ва транспорт воситаларига нисбатан божхона назоратини амалга ошириш имкониятига эга бўлиши.

2. Юридик шахс ваколатли иқтисодий оператор ҳудудида қуйидагиларни таъминлаб бериши керак:

а) каттиқ (бетон, асфальт ёки бошқа) қоплама, шу жумладан, ушбу ҳудудга туташ бўлган тушириш-ортиш жойлари;

б) транспорт воситаларининг тўхтаб туриш жойи;

в) очик майдончаларнинг (очик майдончаларнинг қисмлари) атрофи бутун периметр бўйлаб яхлит тўсиқлар билан айлантириб тўсилган бўлиши;

г) қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда божхона назорати зоналарини белгилаши;

д) товарлар ва транспорт воситаларини божхона кўздан кечируви ҳамда божхона кўригини ўтказиш учун ажратилган жойлар;

е) мазкур ҳудудга техник жиҳатдан соз бўлган олиб борувчи йўллар;

ж) ушбу ҳудудда жойлашган объектларга, шу жумладан, товарлар ва транспорт воситаларини юклаш (тушириш) ва сақлаш жойларига рухсатсиз киришни истисно этадиган қуйидагиларни таъминловчи назорат-ўтказиш ва қўриқлаш режими:

юридик шахс ишчиларининг идентификация қилган ҳолда, уларнинг мазкур объектларга киришини;

юридик шахснинг ишчилари бўлмаган шахсларни идентификация ҳамда қайд қилган ҳолда, уларнинг мазкур объектларга киришини;

ишдан бўшатишган юридик шахс ишчиларининг ушбу объектлар ва ахборот тизимларига кириш имконини оператив равишда бекор қилиш.

з) олиб кириладиган товарларни божхона кўригидан ўтказилиши лозим бўлган ҳолатлар учун уч ой давомида божхона кўриги процедураси видеоёзуви сақланишини ва Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Божхона қўмитаси марказий аппарати ва унинг Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар бўйича бошқармалари ва “Тошкент-АЭРО” ихтисослаштирилган божхона комплекси уланишини таъминловчи видеокузатув тизими билан жиҳозланган, туну кун ишлайдиган, шунингдек, транспорт воситалари ҳамда шахсларнинг киришини (чиқишини) назорат қилиш тизимлари;

и) қўриқлаш ва ёнғинга қарши сигнализация, очик майдончалар (очик майдончаларнинг қисмлари) бундан мустасно;

к) видеокузатувни амалга ошириш имконини берадиган ёритиш тизими;

л) ушбу ҳудудда жойлаштириш учун мўлжалланган товарларни тортиш имкониятини таъминловчи, қонуний талабларга жавоб берадиган тортиш мосламалари (ўлчов воситалари);

м) товарларни божхона назоратидан ўтказиш учун зарур бўлган ортиш-тушириш техникаси ва механизмлари.

Ваколатли иқтисодий операторлар
тўғрисидаги низомга
4-илова

20 ____ й. “ ____ ” ____ -сон
(ариза санаси ва рақами)

Ўзбекистон Республикаси
Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги
Божхона кўмитаси
Ваколатли иқтисодий операторлар реестрига киритиш ҳақида
АРИЗА

(юримдик шахсининг тўлиқ номи ва манзили)

(СТИР)

куйидаги:

товарларни экспорт-импорт қилувчи	божхона брокери	божхона омбори эгаси	ташувчи
---	-----------------	-------------------------	---------

тоифа бўйича ва куйидаги турдаги гувоҳномани берган ҳолда, ваколатли иқтисодий операторлар реестрига киритишни сўрайди:

божхона масалалари бўйича оператор	хавфсизлик масалалари бўйича оператор	божхона масалалари бўйича оператор ва хавфсизлик масалалари бўйича оператор	божхона ва хавфсизлик масалаларида оператор
---	---	---	--

Вазирлар Маҳкамасининг ____ йил “ ____ ” ____ даги ____ -сон қарори билан тасдиқланган Ваколатли иқтисодий операторлар тўғрисидаги низомнинг 4-бобида белгиланган мезонларга мувофиқлигини маълум қилади:

Т/р	Ваколатли иқтисодий операторлар реестрига киритиш тўғрисидаги гувоҳнома олиш учун мезонлар	Мезонларга мувофиқлиги бўйича маълумотлар
1.	Юримдик шахс ташкил этилганлиги тўғрисида маълумот.	юримдик шахсни рўйхатдан ўтганлигини тасдиқловчи ҳужжат санаси ва рақами кўрсатилади.
2.	Юримдик шахс раҳбари	Ф.И.О., паспорт (ID карта) маълумотлари ва ЖШШИР кўрсатилади.
3.	Юримдик шахс бош бухгалтери	Ф.И.О., паспорт (ID карта) маълумотлари ва ЖШШИР кўрсатилади.
4.	Юримдик шахсининг ваколатли шахслари (ишончнома ёки тегишли шартнома, шунингдек, божхона расмийлаштируви бўйича хизмат кўрсатиш шартномаси асосида ушбу юримдик шахс манфаатларидан келиб чиқиб, унинг номидан ва/ёки топшириги бўйича ҳаракат қилувчи барча шахслар, шу жумладан охириги ўн икки ой давомида шундай мақомга эга бўлган барча шахслар кўрсатилади).	1) Ф.И.О., паспорт (ID карта) маълумотлари ва ЖШШИР кўрсатилади. 2) Ф.И.О., паспорт (ID карта) маълумотлари ва ЖШШИР кўрсатилади. 3) Ф.И.О., паспорт (ID карта) маълумотлари ва ЖШШИР кўрсатилади.

5.	Мурожаат санасига қадар ўтган бир йил мобайнида Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекси 171, 171 ¹ , 174, 175, 176, 177 ва 227 – 227 ⁹ -моддалари, 227 ¹⁰ -моддасининг биринчи қисми, 227 ¹¹ – 227 ²¹ -моддалари, 227 ²² -моддасининг биринчи қисми, 227 ²³ – 227 ²⁷ -моддаларида назарда тутилган ҳуқуқбузарлик учун юридик шахснинг раҳбари, бош бухгалтери ва ваколатли шахсининг, шунингдек, ушбу лавозимларни охириги бир йил давомида эгаллаган шахсларнинг маъмурий жавобгарликка тортилганлик ҳолатлари.	жавобгарликка тортилган ҳолатлар мавжуд эмаслиги тўғрисида маълумот ёки ҳолатлар мавжуд бўлса, ҳуқуқбузарлик моддаси ва санаси кўрсатилади.
6.	Мурожаат санасига қадар сўнгги беш йил мобайнида юридик шахснинг раҳбари, бош бухгалтери ва ваколатли шахси, шунингдек, ушбу лавозимларни охириги бир йил давомида эгаллаган шахсларнинг Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 175, 182, 184, 188, 189, 209, 228 ва 246-моддаларида назарда тутилган жиноят учун жиноий жавобгарликка тортилганлик ҳолатлари.	жавобгарликка тортилган ҳолатлар мавжуд эмаслиги тўғрисида маълумот ёки ҳолатлар мавжуд бўлса, жиноят моддаси ва санаси кўрсатилади.
7.	Божхона тўловлари, солиқлар ва йиғимларни, шу жумладан, улар бўйича жарима ва пенялар тўлаш юзасидан қарздорлик.	ариза берилган санада қарздорлик мавжуд эмаслиги тўғрисида маълумот ёки қарздорлик бўлган ҳолатларда, унинг суммаси ва тури кўрсатилади.
8.	Ташқи иқтисодий фаолият амалга оширилиши, бунда:	божхона омбори эгалари учун – божхона омбори фаолиятини амалга ошириш учун лицензия рақами ва берилган санаси; божхона брокери ва экспортёр-импортёрлар учун – божхона органларига эркин муомалага чиқариш импорт/экспорт божхона режимларига мувофиқ, биринчи марта тақдим этилган БЮДнинг расмийлаштирув санаси; ташувчилар учун – юкларни халқаро йўналишлар бўйича ташини фаолияти учун лицензия рақами ва берилган санаси кўрсатилади.
	божхона брокери;	божхона органларига мурожаат қилинган кунга қадар ўтган икки йил мобайнида (йиллар кесимида): импорт ва/ёки экспорт қилинаётган товарлар бўйича тақдим этилган БЮДнинг қиймати млн АҚШ доллари эквивалентида; импорт ва/ёки экспорт қилинаётган товарлар бўйича тақдим этилган божхона юк декларациялари сони донада.
	божхона омбори эгаси;	божхона органларига мурожаат қилинган кунга қадар ўтган уч йил мобайнида (йиллар кесимида): сақлови амалга оширилган товарларнинг божхона органларида мурожаат қайд этилган кунда амал қилувчи валюта курси бўйича млн АҚШ долларида йиллик қиймати; сақлови амалга оширилган товарлар миқдори минг тоннада.

	ташувчи;	эғалигидаги божхона пломбалари ва муҳрлари остида товарларни ташили талабларига жавоб берадиган транспорт воситалари сони; божхона органларига мурожаат қилинган кунга қадар ўтган икки йил мобайнида (йиллар кесимида) амалга оширилган импорт ва/ёки экспорт юklarининг (партия) халқаро ташувлари сони.
	импортёр-экспортёр;	божхона органларига мурожаат қилинган кунга қадар ўтган бир йил мобайнида: импорт ва/ёки экспорт қилинган товарларнинг қиймати млн АҚШ долларида; импорт ва/ёки экспорт БЮДлари сони донада; тўланган божхона тўловларининг суммаси млрд сўмда кўрсатилади.
9.	Товарларни сақлаш учун омбор сифатида фойдаланишга мўлжалланган (фойдаланиш ёки эғалик қилиш ҳуқуқида) иншоотлар, бинолар (биноларнинг бир қисми) ва/ёки очиқ майдончаларнинг (очиқ майдончаларнинг бир қисми) мавжудлиги.	ушбу Низомга 3-иловага мувофиқ белгиланган талабларга мос келадиган товарларни сақлаш учун омбор сифатида фойдаланишга мўлжалланган (фойдаланиш ёки эғалик қилиш ҳуқуқида) иншоотлар, бинолар (биноларнинг бир қисми) ва/ёки очиқ майдончаларнинг (очиқ майдончаларнинг бир қисми) манзили, кадастр рақами, шартнома асосида фойдаланилганда мулкдор ҳақида маълумотлар, шартнома рақами, санаси ва муддати.
10.	Мурожаат санасига қадар охириги ўн икки ой давомида ҳар бир ташқи савдо шартномаси доирасида амалга оширилган ташқи савдо операцияларига нисбатан муддати ўтган дебитор қарздорлиги 10 фоиздан ошмаслиги.	ариза берилган санада муддати ўтказиб юборилган дебитор қарздорлик мавжуд эмаслиги тўғрисида маълумот ёки қарздорлик бўлган ҳолатларда, унинг суммаси кўрсатилади.
11.	Юридик шахснинг масъул ходими ваколатли иқтисодий операторлар вакиллари учун тасдиқланган ўқув дастурини тугатиши ёки масъул ходимини ушбу ўқув дастурида 120 кун ичида ўқитиш мажбуриятини ўз зиммасига олиш тўғрисида юридик шахснинг кафолати.	тасдиқланган ўқув дастурини тугатган ходимнинг Ф.И.О., паспорт (ID карта) маълумотлари, ЖШШПР, ўқув курсини тугатганлигини тасдиқловчи ҳужжат рақами ва санаси кўрсатилади. ўқув курсини тугатган ходим бўлмаганда 120 кун ичида масъул ходимини ушбу ўқув дастурида ўқитишни кафолатлаш тўғрисида кафолатнома ёзилади.

Илова: мазкур аризада кўрсатилган маълумотларни тасдиқловчи ҳужжатлар.

(юридик шахс раҳбарининг Ф.И.О.)

(имзо)

Масъул шахс тўғрисида маълумот
(Ф.И.О., хизмат ва мобил телефон рақамлари).

Ваколатли иқтисодий операторлар
тўғрисидаги низомга
5-илова

Юридик шахсни ваколатли иқтисодий операторлар реестрига киритиш
СХЕМАСИ

Босқичлар	Субъектлар	Тадбирлар	Муддат
1-босқич	Юридик шахс	Ваколатли иқтисодий операторлар реестрига киритиш тўғрисидаги электрон шаклдаги аризани Божхона қўмитасига Ягона интерактив давлат хизматлари портали (ЯИДХП) орқали ёки Қўмитанинг расмий веб-сайтида мавжуд интерактив хизмат орқали ёхуд Давлат хизматлари марказлари орқали тақдим этади.	Юридик шахснинг хоҳишига кўра
2-босқич	Иқтисодиёт ва молия вазирлиги хузуридаги Божхона қўмитаси	1. Аризани кўриб чиқади. 2. Аризани кўриб чиқиш якунлари бўйича хулоса асосида юридик шахсни ваколатли иқтисодий операторлар реестрига киритиш ёки киритишни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилади. 3. Юридик шахсга куйидагилар ҳақида хабарнома юборади: а) ваколатли иқтисодий операторлар реестрига киритиш тўғрисида; б) ваколатли иқтисодий операторлар реестрига киритишни рад этиш тўғрисида.	30 иш кунидан ошмаган муддатда
3-босқич	Иқтисодиёт ва молия вазирлиги хузуридаги Божхона қўмитаси	1. Юридик шахснинг ваколатли иқтисодий операторлар реестрига киритилганлиги тўғрисидаги гувоҳномани расмийлаштиради. 2. Юридик шахснинг ваколатли иқтисодий операторлар реестрига киритилганлиги тўғрисидаги гувоҳномани ЯИДХП орқали ёки Божхона қўмитасининг расмий веб-сайти орқали ариза берувчига юборади.	Қарор қабул қилинган кунда

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASINING QARORI

20 26 yil « 5 » avgust

№ 433

Toshkent sh.

Темир йўл орқали ички қатновларда юк ташиш буюртманомаларини расмийлаштириш бўйича давлат хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламентини тасдиқлаш тўғрисида

Темир йўл транспорти соҳасини рақамлаштириш ишларини жадаллаштириш ҳамда соҳада давлат хизматларини кўрсатиш тизимини янада такомиллаштириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Транспорт вазирлиги, “Ўзбекистон темир йўллари” АЖнинг **2026 йил 1 октябрдан бошлаб** темир йўл орқали ички қатновларда юк ташиш буюртманомаларини Давлат хизматлари марказлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Ягона интерактив давлат хизматлари портали (кейинги ўринларда – ЯИДХП) орқали расмийлаштириш тўғрисидаги таклифи маъқуллансин.

2. Қуйидагиларни назарда тутувчи Темир йўл орқали ички қатновларда юк ташиш буюртманомаларини расмийлаштириш бўйича давлат хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламенти **иловага** мувофиқ тасдиқлансин:

темир йўл орқали ички қатновларда юк ташиш буюртманомасини расмийлаштириш учун мурожаат қилиш тартиби;

юк ташиш буюртманомаларини қабул қилиш, кўриб чиқиш ва натижаларини тақдим этиш тартиби.

3. Транспорт вазирлиги:

а) Рақамли технологиялар вазирлиги ҳамда Адлия вазирлиги билан биргаликда **икки ой муддатда:**

ушбу қарор билан тасдиқланган Маъмурий регламентга мувофиқ давлат хизматининг Давлат хизматлари марказлари ва ЯИДХП орқали кўрсатилишини таъминласин;

ЯИДХПда давлат хизмати кўрсатилишининг ҳар бир босқичида мурожаатларнинг кўриб чиқилишини кузатиб бориш тартибини жорий этсин;

“Ўзбекистон темир йўллари” АЖнинг электрон маълумотлар базасини ЯИДХПга интеграция қилинишини таъминласин;

б) манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда ўзлари қабул қилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ушбу қарор кучга кирган кундан бошлаб **икки ой муддатда** мазкур қарорга мувофиқлаштирсин.

4. Ушбу қарор **2026 йил 1 октябрдан** бошлаб кучга киради.

5. Ушбу қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари А.Ж. Раматов ҳамда транспорт вазири И.Р. Махкамов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири

А. Арипов

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил “ 5 ” августдаги 433-сон қарорига
илова

**Темир йўл орқали ички қатновларда юк ташиш буюртманомаларини
расмийлаштириш бўйича давлат хизматини кўрсатишнинг
МАЪМУРИЙ РЕГЛАМЕНТИ**

1-боб. Умумий қоидалар

1. Ушбу Маъмурий регламент (кейинги ўринларда – Регламент) юридик ва жисмоний шахсларнинг мурожаатига асосан Давлат хизматлари марказлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Ягона интерактив давлат хизматлари портали (кейинги ўринларда – ЯИДХП) орқали “Ўзбекистон темир йўллари” АЖ томонидан темир йўл орқали ички қатновларида юк ташиш буюртманомаларини расмийлаштириш бўйича давлат хизматини кўрсатиш тартибини белгилайди.

2. Ушбу Регламентда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

ариза берувчи – темир йўл орқали ички қатновларда юк ташиш буюртманомасини расмийлаштириш учун мурожаат қилган жисмоний ёки юридик шахс;

буюртманома – темир йўл орқали ички қатновларда юк ташишни амалга ошириш учун расмийлаштириладиган ҳужжат;

ваколатли орган – темир йўл орқали ички қатновларда юк ташиш буюртманомаларини расмийлаштирувчи орган (“Ўзбекистон темир йўллари” АЖ);

3. Давлат хизмати ушбу Регламентга 1-иловадаги схемага мувофиқ кўрсатилади.

2-боб. Давлат хизматларини кўрсатиш тартиби

4. Ариза берувчи давлат хизматидан фойдаланиш учун Давлат хизматлари марказига ўзи келиб мурожаат қилади ёки давлат хизматларидан электрон шаклда фойдаланиш учун ЯИДХПда рўйхатдан ўтади.

Аризалар ЯИДХП орқали дам олиш ва ишланмайдиган байрам кунларидан қатъи назар, ҳар куни 24 соат давомида юборилиши мумкин.

Бунда аризалар иш вақтидан кейин ёки дам олиш ва ишланмайдиган байрам кунлари тушганда, навбатдаги иш куни аризаларнинг ваколатли органга тушган ва ваколатли орган томонидан қабул қилинган кун ҳисобланади.

5. Ариза берувчи ўзи келиб мурожаат қилганда – Давлат хизматлари маркази ходими ариза берувчи номидан, ЯИДХП орқали мурожаат қилганда эса – мустақил равишда ушбу Регламентга 2-иловага мувофиқ шаклдаги сўровномани электрон тарзда тўлдиради.

Сўровнома тўлдирилганидан сўнг ариза берувчи маълумотлар тўғрилигини текширади ва уни электрон рақамли имзо, Мобил-ID ёки идентификация қилиш воситалари орқали тасдиқлайди.

Ариза берувчи ЯИДХП орқали мурожаат этганда, сўровномани ЭРИ билан тасдиқлаш талаб этилмайди.

Учинчи шахслар манфаати учун ҳаракат қилаётганда, сўровномага вакилнинг ваколатини тасдиқловчи ишончнома илова қилинади.

Ариза берувчи вагон оператори билан тузилган амалдаги шартнома нусхасини электрон шаклда илова қилади.

6. Мазкур давлат хизмати доирасида буюртманомани расмийлаштириш бепул амалга оширилади.

Темир йўл транспорти хизматлари учун тўловлар амалдаги тарифларга мувофиқ ундирилади.

7. Давлат хизматини кўрсатишни рад этиш учун қуйидагилар асос бўлади:

Ўзбекистон Республикаси темир йўл Уставига мувофиқ муайян йўналишларда юк ортишга тақиқ жорий этилган бўлса;

вагоннинг мансублиги нотўғри кўрсатилган бўлса (хусусий ёки ижарага олинган ёки темир йўл инвентарь вагони);

вагон оператори (“Темирйўлкарго” АЖ, “Ўзтемирйўлконтейнер” АЖ, “Йўлрефтранс” АЖ ва бошқалар) билан шартнома тузилмаган бўлса;

юкни ташиш қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ тақиқланган бўлса;

ностандарт, катта ўлчамли ёки оғир вазнли юкларни жойлаштириш ва маҳкамлаш схемаси ваколатли орган билан келишилмаган бўлса;

юк ташиш буюртманомасида кўзда тутилган юк ҳажми ёки бошқа кўрсаткичлар темир йўл участкасининг ўтказувчанлик қобилияти ёки темир йўл станцияларининг юкларга ишлов бериш қувватидан ортиқ бўлса;

ташишни амалга ошириш учун зарур бўлган ҳаракатдаги темир йўл таркиби ёки контейнерлар мавжуд бўлмаса;

темир йўл транспорти хизматлари учун ариза берувчининг қарздорлиги мавжуд бўлса;

техник имкониятлар мавжуд бўлмаса (юк қабул қилувчи шохобча йўллариининг бандлиги).

Давлат хизматини кўрсатишни бошқа асосларга, шу жумладан, мақсадга мувофиқ эмаслиги сабабларига кўра рад этишга йўл қўйилмайди.

8. Темир йўл орқали ички қатновларда юк ташиш буюртманомаси унда кўрсатилган юк жўнатишнинг прогноз санасига мувофиқ жорий календарь ой ёки ундан кейинги календарь ой давомида амал қилади.

Белгиланган муддат давомида юк ташиш амалга оширилмаганда, буюртманома ўз кучини йўқотади ва юк ташишни амалга ошириш учун ариза берувчи томонидан янги буюртманома расмийлаштирилади.

9. Сўровномада ёки унга илова қилинган ҳужжатларда камчиликлар аниқланганда, ваколатли орган ариза берувчига уларни беш иш куни ичида бартараф этиш зарурлиги тўғрисида хабар беради. Камчиликлар белгиланган муддатда бартараф этилмаганда, давлат хизматини кўрсатиш рад этилади.

10. Ваколатли орган сўровнома келиб тушган кундан бошлаб етти иш куни ичида, камчиликларни бартараф этиш учун берилган муддатни ҳисобга олмаган ҳолда, уни кўриб чиқади ҳамда ушбу Регламентга 3-иловадаги буюртманомани QR-код (матрик штрихли код) билан расмийлаштиради ва уни ўз ЭРИси билан тасдиқлаб, Давлат хизматлари марказига (ўзи келиб мурожаат этганда) ёки ариза берувчига (электрон тарзда мурожаат этганда) ЯИДХП орқали юборади.

11. Давлат хизматлари маркази сўров натижасини ариза берувчининг электрон манзилига юборади ҳамда ариза берувчини бу ҳақда ахборот-коммуникация тизими орқали хабардор қилади. Ариза берувчининг сўровига кўра Давлат хизматлари маркази хизмат натижасини электрон ёки қоғоз шаклда тақдим этиши мумкин.

3-боб. Якунловчи қоидалар

12. Ариза берувчи давлат хизматини кўрсатишни рад этиш тўғрисидаги қарор устидан, шунингдек, ваколатли орган ходимларининг хатти-ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) юзасидан қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда шикоят қилиши мумкин.

13. Ушбу Регламент талаблари бузилишида айбдор бўлган шахслар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб беради.

Темир йўл орқали ички қатновларда
юк ташиш буюртманомаларини
расмийлаштириш бўйича давлат хизматини
кўрсатишнинг маъмурий регламентига
1-илова

Темир йўл орқали ички қатновларда юк ташиш
буюртманомаларини расмийлаштириш
СХЕМАСИ

Босқичлар	Субъектлар	Тадбирлар	Бажариш муддатлари
1-босқич	Ариза берувчи	Давлат хизматидан фойдаланиш учун Давлат хизматлари марказига шахсан келиб ёки Ўзбекистон Республикаси Ягона интерактив давлат хизматлари портали (кейинги ўринларда – ЯИДХП) орқали мурожаат қилади.	Хоҳишига кўра
2-босқич	1. Давлат хизматлари марказлари. 2. ЯИДХП.	1. Марказ ходими сўровномани тўлдириб, ваколатли органга юборади. 2. Тўлдирилган сўровнома автоматик тарзда ваколатли органга юборилади.	1. Сўровнома тўлдирилгандан кейин 10 дақиқада. 2. Реал вақт режимида.
3-босқич	Ваколатли орган	Сўровномани кўриб чиқиб, натижасини тақдим этади.	7 иш кунида
4-босқич	1. Давлат хизматлари марказлари. 2. ЯИДХП.	1. Сўров натижасини ариза берувчининг электрон манзилига юборади ва ариза берувчини бу ҳақида ахборот-коммуникация тизими орқали хабардор қилади. Ариза берувчининг ўзи келиб мурожаат қилганда, сўров натижасини электрон ёки қоғоз шаклида унга тақдим этади. 2. Сўров натижаси ариза берувчига электрон тарзда тақдим этилади.	1. 10 дақиқа ичида. 2. Реал вақт режимида.

Темир йўл орқали ички қатновларда
юк ташиш буюртманомаларини
расмийлаштириш бўйича давлат хизматини
кўрсатишнинг маъмурий регламентига
2-илова

**Темир йўл орқали ички қатновларда юк ташиш буюртманомаларини
расмийлаштириш бўйича
СЎРОВНОМА**

I. Ариза берувчи – жисмоний шахс тўғрисида маълумот:	
1. Фамилияси:	
2. Исми:	
3. Отасининг исми:	
4. Жисмоний шахснинг шахсий идентификация рақами (ЖШШИР):	
II. Ариза берувчи – юридик шахс тўғрисида маълумот:	
1. Расмий номи (тўлик):	
2. Жойлашган жойи:	
3. СТИР:	
III. Ариза берувчи вакили:	
1. Фамилияси:	
2. Исми:	
3. Отасининг исми:	
4. Жисмоний шахснинг шахсий идентификация рақами (ЖШШИР):	
5. Юридик шахснинг СТИР	
IV. Юк тўғрисида маълумот:	
1. Вагоннинг тегишлилиги:	
2. Юкнинг аниқ номи:	
3. Юк коди: 3.1. Юкларнинг ягона тариф-статистик номенклатураси (ЮЯТСН) 3.2. Юкларнинг уйғунлаштирилган номенклатураси (ЮУН)	
4. Етказиш станцияси темир йўл станцияси номи	
5. Етказиш темир йўли ва станциясининг, чегара станцияси, қайта ортиш ва етказиш пунктининг коди:	

6. Етказиш давлати коди:	
7. Юк олувчининг номи ва коди:	
8. Юк миқдори (тонна):	
9. Вагон тури (коди):	
10. Вагон сони:	
11. Экспедитор номи:	
12. Жўнатиш станцияси номи:	
13. Юк номенклатураси гуруҳининг номи:	
14. Минтақавий темир йўл узеллари рақами:	
15. Жўнатма белгиси:	
16. Жўнатувчи коди:	
Изоҳ. Ариза берувчи вагон оператори билан тузилган амалдаги шартнома нусхасини электрон шаклда илова қилади.	

813-модда
Темир йўл орқали ички қатновларда
юк ташиш буюртманомаларини
расмийлаштириш бўйича давлат хизматини
кўрсатишнинг маъмурий регламенти
3-илова

“Ўзбекистон темир йўллари” АЖ

Хужжат яратилган сана: _____
Ариза рақами: _____

Хужжат берилган сана: _____

ТЕМИР ЙЎЛ ОРҚАЛИ ИЧКИ ҚАТНОВЛАРДА ЮК ТАШИШ БУЮРТМАНОМАСИ

ТЙМ	Экспедитор номи

		(жўнатиш станцияси номи)				(юк номенклатураси гуруҳининг номи)									
Ариза тури	Топшириш пункти	Жўнатма белгиси	Ариза рақами	МТУ рақами	Коди	Коди			Жўнатувчи коди	Вагон турлари кодлари					Жами
Вагон тегишлилиги (жумладан тури)	Юкнинг аниқ номи	юк коди			Етказиш станцияси ва темир йўли номи (қисқартирилган)	Етказиш темир йўли ва станциясининг, чегара станцияси, қайта ортиш ва етказиш пунктининг кодлари	Етказиш давлати коди	Юкни олувчининг номи	Юк миқдори (тонна)	Вагон турлари номи					
		Юкнинг ягона тариф-статистик номенклатураси (ЮЯТСН)	Юкнинг уйғунлаштирилган номенклатураси (ЮУН)												
				Вагонлар сони											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
	ЖАМИ														

Изоҳ. Ушбу буюртманомада кўрсатилган маълумотларнинг тўғрилиги учун буюртманомани расмийлаштирган жисмоний ва юридик шахслар қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ жавобгар ҳисобланади.

Мазкур ҳужжат Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 15 сентябрдаги 728-сон қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси Ягона интерактив давлат хизматлари портали тўғрисидаги низомга мувофиқ шакллантирилган электрон ҳужжатнинг нусхаси ҳисобланади. Электрон ҳужжатнинг нусхасида кўрсатилган маълумотлар тўғрилигини текишириш учун go.gov.uz веб-сайтига ўтинг ва электрон ҳужжатнинг ноёб рақамини киритинг ёки мобил телефон ёрдамида QR-кодни сканер қилинг.

QR-код

Диққат! Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 15 сентябрдаги 728-сон қарорига мувофиқ электрон ҳужжатлардаги маълумотлар қонуний ҳисобланади. Давлат органларига Ягона порталда шакллантирилган электрон ҳужжатларнинг нусхаларини қабул қилишни рад этиши қатъиян тақиқланган.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASINING QARORI

20 26 yil « 6 » avgust

№ 435

Toshkent sh.

Чорвачилик ҳамда балиқчилик тармоқларини давлат томонидан қўллаб-қувватлашнинг қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Балиқчилик тармоғини ривожлантиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” 2026 йил 2 июлдаги ПФ–122-сон Фармони ҳамда “Чорвачилик тармоғи ва яйлов хўжалиғини замонавий бошқарув тизими ва янгича ёндашувлар асосида ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2026 йил 12 майдаги ПКҚ–179-сон қарори ижросини таъминлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Чорвачилик комплексларини ташкил қилиш, насли молларни харид қилиш ҳамда балиқчилик лойиҳаларини молиялаштириш учун кредит ажратиш тартиби тўғрисидаги низом 1-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг 2-иловага мувофиқ айрим қарорларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсин.

3. Ушбу қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Ж.А. Ходжаев ва қишлоқ хўжалиғи вазири И.Ю. Абдурахмонов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири**

А. Арипов

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил “ 6 ” августдаги 435-сон қарорига
1-илова

**Чорвачилик комплексларини ташкил қилиш, насли молларни
харид қилиш ҳамда балиқчилик лойиҳаларини молиялаштириш
учун кредит ажратиш тартиби тўғрисида
НИЗОМ**

1-боб. Умумий қоидалар

1. Ушбу Низом Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Қишлоқ хўжалигини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш жамғармаси (кейинги ўринларда – Жамғарма)нинг кредит ресурслари ҳисобидан тижорат банклари томонидан чорвачилик ва балиқчилик соҳаларида фаолият юритувчи тадбиркорлик субъектларига (кейинги ўринларда – қарз оловчи) чорвачилик ва балиқчилик мажмуаларини ташкил этиш, насли йирик ва майда шохли молларни харид қилиш, шунингдек, чорвачиликда насли буқалар уруғини етиштирадиган корхонани ташкил қиладиган тадбиркорлик субъектларига қурилиш, асбоб-ускуналар ва насли буқаларни сотиб олиш ҳамда балиқчилик лойиҳалари, шу жумладан, насли балиқларни етиштириш харажатлари (кейинги ўринларда – чорвачилик ва балиқчилик лойиҳалари харажатлари)ни молиялаштириш учун кредит ажратиш тартибини белгилайди.

2. Жамғарма ва тижорат банки ўртасида чорвачилик ва балиқчилик лойиҳалари харажатларини молиялаштириш учун кредит ажратиш мақсадида ресурс жойлаштириш тўғрисида ҳар молия йили учун битим тузилади.

3. Тижорат банклари чорвачилик ва балиқчилик лойиҳалари харажатларини молиялаштириш учун кредит ажратиш юзасидан ижобий қарор қабул қилинган лойиҳалар бўйича Жамғармага кредит буюртманомаларини тақдим этади.

**2-боб. Жамғарма кредит ресурсларини тижорат
банкига жойлаштириш**

4. Жамғарма тижорат банки билан тузган битимга мувофиқ қарз оловчининг чорвачилик ва балиқчилик лойиҳалари харажатларини молиялаштиришга кредит ажратиш учун 10 йил муддатга, 4 йиллик имтиёзли давр билан, қолган даврда ойма-ой тенг улушларда қайтариш шарти билан, йиллик 6 фоиз ставкада кредит ресурсларини жойлаштиради.

Бунда кредит ресурслари тижорат банки билан қарз оловчининг келишувига асосан ажратиладиган кредитнинг муддати ва имтиёзли даврига мутаносиб равишда жойлаштирилади.

Ҳар бир лойиҳа учун Жамғарма томонидан ажратилган кредит ресурсларини қайтариш муддатининг бошланиши сифатида ушбу ресурсларнинг дастлабки ажратилган санаси (ой) ҳисобланади.

5. Тижорат банки томонидан кредит ресурслари битимда белгиланган муддатда қайтарилмаса, ресурсларнинг қайтарилмаган қисмига фоизлар Ўзбекистон Республикаси Марказий банки асосий ставкасининг 1,5 баробаридан 4 фоиз пунктига камайтирилган миқдорида ҳисобланади ва тижорат банки томонидан тўланади.

Назорат тадбирларида ажратилган кредитдан мақсадсиз фойдаланиш ҳолатлари аниқланган тақдирда, кредитнинг мақсадсиз ишлатилган қисми учун Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг асосий ставкаси миқдорида Жамғарма фойдасига жарима қўланади.

Тижорат банкига жойлаштирилган кредит ресурсларининг ўттиз календарь куни давомида ишлатилмаган қисми тижорат банки томонидан бир банк иш кунидан кечиктирилмасдан Жамғармага қайтарилади ҳамда ушбу маблағлар учун қайта буюртма тақдим этилмайди.

Жамғарма томонидан ажратилган кредит ресурсларининг мақсадли ишлатилиши ва белгиланган муддатда Жамғармага қайтарилиши ҳамда тақдим этилаётган буюртманомаларнинг ҳаққонийлигига тижорат банки масъул ва жавобгар ҳисобланади.

3-боб. Тижорат банки томонидан қарз олувчининг аризасини кўриб чиқиш

6. Кредитлар тижорат банкининг кредит сиёсати ҳамда Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари талабларига мувофиқ ажратилади.

7. Қарз олувчи кредит олиш учун унинг асосий талаб қилиб олингунча сақланадиган депозит ҳисобварағига хизмат кўрсатаётган тижорат банкига Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлигининг “Рақамли қишлоқ хўжалиги” ягона интеграцион платформаси таркибига кирувчи “Агроплатформа” ахборот тизими орқали ариза билан бирга тегишли ҳужжатларни тақдим этади.

8. Қарз олувчининг тўлов интизоми, молиявий ҳолати ҳамда кредит тарихидан келиб чиққан ҳолда кредит таъминоти сифатида қуйидаги таъминот турларидан бири қабул қилинади:

мол-мулк гарови (қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ ундирув қаратилиши мумкин бўлмаган мол-мулклар бундан мустасно);

қарз олувчига расмийлаштирилган кредитни қайтармаслик хатарининг тижорат банки фойдасига суғурта қилингани тўғрисидаги суғурта полиси;

мажбуриятларни бажаришга молиявий жиҳатдан тўловга лаёқатли бўлган учинчи шахсларнинг кафиллиги;

қонунчилик ҳужжатларида назарда тутилган бошқа таъминот турлари.

9. Ушбу Низомнинг 8-бандида назарда тутилган ва унга илова қилинган ҳужжатлар тўлиқ тақдим этилган кундан бошлаб тижорат банки қарз олувчининг аризасини банк кредит сиёсатида белгиланган муддатларда кўриб чиқади.

Қарз олувчининг аризаси бўйича ижобий қарор қабул қилинган тақдирда, тижорат банки ва қарз олувчи ўртасида кредит шартномаси тузилади.

Кредит ажратиш рад этилган тақдирда, тижорат банки рад этиш сабабларини асослантирган ҳолда бир банк иш куни ичида қарз олувчини ёзма шаклда хабардор қилади.

4-боб. Қарз олувчига кредит ажратиш

10. Кредит шартномаси кучга киргандан сўнг кейинги банк иш кунидан кечиктирилмасдан қарз олувчига кредит ҳисобварағи очилади.

11. Тижорат банки қарз олувчи билан тузилган кредит шартномасига мувофиқ Жамғарманинг кредит ресурслари ҳисобидан йиллик 10 фоиз ставкада (шундан банк маржаси – 4 фоиз), 4 йиллик имтиёзли давр билан, қолган даврда ойма-ой тенг улушларда қайтариш шарти асосида, 10 йилгача муддатга, кредит муддатини узайтириш ҳуқуқисиз қуйидаги йўналишларда кредит ажратади:

а) чорвачилик ва балиқчилик мажмуаларини ташкил қилиш (қуриш, реконструкция қилиш, мукамал таъмирлаш), наслдор йирик ва майда шохли моллар ҳамда насли балиқларни харид қилиш лойиҳаларини молиялаштириш учун 5 миллиард сўмгача;

б) чорвачиликда насли буқалар уруғини етиштирадиган корхонани ташкил қиладиган тадбиркорлик субъектларига қурилиш, асбоб-ускуналар ва насли қорамоллар сотиб олиш ҳамда балиқчилик лойиҳалари, шу жумладан, насли балиқларни етиштириш лойиҳаларини молиялаштириш учун 20 миллиард сўмгача.

12. Қарз олувчи кредитни кредит шартномасида белгиланган муддатларда қайтармаган тақдирда, кредитнинг белгиланган муддатда қайтарилмаган қисми тижорат банкининг ўз маблағлари ҳисобидан тижорат кредити сифатида қайта расмийлаштирилади ва ушбу ресурс Жамғармага қайтарилади.

5-боб. Кредит мониторинги ва уларни сўндириш

13. Кредит ҳисобварағидан тўловлар қарз олувчининг тўлов топшириқномалари ҳамда электрон тўлов воситаси асосида амалга оширилади.

14. Жамғарма маблағлари айланадиган ҳисобварақларга қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ инкассо топшириқномалари қўйилишига, шунингдек, уларни ундириб олиш ва тақиқ қўйишга йўл қўйилмайди.

15. Тижорат банки қарз олувчига ажратилган кредитнинг мақсадли сарфланиши ҳамда белгиланган муддатда қайтарилиши юзасидан доимий мониторинг ўтказди.

16. Тижорат банки томонидан қарз олувчи номига кредит ва унга ҳисобланган фоиз тўловларини сўндириш учун 23210 ҳисобварағи очилади.

Қарз олувчи томонидан 23210 ҳисобварағига тушган маблағлар ҳисобидан, биринчи навбатда, чорвачилик ва балиқчилик харажатлари учун олинган кредит ва унга ҳисобланган фоиз тўловлари сўндирилади.

17. Чорвачилик ва балиқчилик лойиҳалари харажатларини молиялаштириш учун ажратилган кредит ва унга ҳисобланган фоиз тўловлари тўлиқ сўндирилгандан сўнг тижорат банки 23210 ҳисобварағида қолган маблағлар қарз олувчининг асосий талаб қилиб олингунча сақланадиган депозит ҳисобварағига ўтказилади, қарз олувчи ушбу маблағлардан эркин фойдаланади.

18. Қарз олувчи кредит ва унга ҳисобланган фоизларни муддатидан олдин тўлиқ ёки қисман сўндириш ҳуқуқига эга.

6-боб. Якунловчи қоидалар

19. Тижорат банклари кредитларнинг мақсадли сарфланиши бўйича мониторинг юритиш ҳамда Жамғарманинг кредит ресурсларини белгиланган муддатда қайтарилиши юзасидан масъул ва жавобгар ҳисобланади.

20. Тижорат банкларига жойлаштирилган кредит ресурсларидан мақсадли фойдаланилиши устидан назорат Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги Иқтисодий жиноятчиликка қарши курашиш департаментининг Давлат молиявий назорати инспекцияси томонидан амалга оширилади.

21. Ушбу Низом талаблари бузилишида айбдор бўлган шахслар қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ жавоб беради.

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил 6 августдаги 435-сон қарорига
2-илова

Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларига киритилаётган ўзгартириш ва қўшимчалар

1. Вазирлар Маҳкамасининг 2025 йил 24 июлдаги 466-сон қарори билан тасдиқланган Пахта хомашёси етиштириш ва йиғим-теримини молиялаштириш учун ажратилган кредитлар бўйича фоиз тўловларининг бир қисмини қоплаб бериш тартиби тўғрисидаги вақтинчалик низомнинг 1-банди иккинчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“Фоиз тўловлари ушбу Низом кучга кирган санадан бошлаб 2026 йилнинг тўртинчи чораги охиригача бўлган давр учун тақдим этиладиган буюртмаларга асосан 2027 йилнинг январь ойи якунига қадар қоплаб берилади”.

2. Вазирлар Маҳкамасининг “Аграр ва озиқ-овқат соҳаларини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2026 йил 28 апрелдаги 206-сон қарорида:

а) 1-бандда:

ўн тўққизинчи хатбоши қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“Бугдой етиштириш учун ажратилган имтиёзли кредитларни ҳосил йилининг 1 августига қадар қайтарган қишлоқ хўжалиги субъектларига ушбу кредит бўйича тўланган фоиз тўловларининг бир қисмини субсидия сифатида қайтариш тартиби тўғрисидаги низом 17¹-иловага мувофиқ”;

қуйидаги мазмундаги йигирманчи хатбоши билан тўлдирилсин:

“Сунъий уруғлантирувчи техник-осеменаторлар ўқув курсларига сарфланган харажатларнинг бир қисмини қоплаш ҳамда аҳоли хонадонларида насли қорамолларни кўпайтиришни рағбатлантириш учун субсидия ажратиш тартиби тўғрисидаги низом 17²-иловага мувофиқ тасдиқлансин”;

б) 8-илованинг 9-банди “а” кичик банди қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“а) лизинг ёки кредит шартномаси бўйича:

қишлоқ хўжалиги техникаси харидида Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Чирчиқ шаҳрида қишлоқ хўжалиги машинасозлик кластерини ташкил қилиш чора-тадбирлари тўғрисида” 2021 йил 11 ноябрдаги ПҚ-7-сон қарорининг 8-банди учинчи хатбошисида белгиланган миқдорларда;

автопилот ускунасини харид қилишда фоиз харажатларининг 14 фоизлик пунктидан юқори, бироқ 8 фоизлик пунктидан ошмаган қисмини”;

в) қуйидаги мазмундаги 17²-илова билан тўлдирилсин:

“Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил 28 апрелдаги 206-сон қарорига
17²-илова

**Сунъий уруғлантирувчи техник-осеменаторлар ўқув курсларига
сарфланган харажатларнинг бир қисмини қоплаш ҳамда аҳоли
хонадонларида насли қорамолларни кўпайтиришни рағбатлантириш
учун субсидия ажратиш тартиби тўғрисида**

НИЗОМ

1-боб. Умумий қоидалар

1. Ушбу Низом сунъий уруғлантирувчи техник-осеменаторлар ўқув курсларига сарфланган харажатларнинг бир қисмини қоплаш ҳамда аҳоли хонадонларида идентификация қилинган сигирлардан насли бузоқ олган ҳолда насли қорамолларни кўпайтиришни рағбатлантириш учун субсидия ажратиш тартибини белгилайди.

2. Ушбу Низомда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

Агропортал – Қишлоқ хўжалиги вазирлигининг “Рақамли қишлоқ хўжалиги” ягона интеграцион платформаси;

идентификация қилинган сигир – ягона ахборот тизимида рўйхатдан ўтказилган ва бирка (ID)га эга ҳайвон;

насли бузоқ – идентификация қилинган сигирдан олинган ва белгиланган тартибда рўйхатдан ўтказилган бузоқ;

олий таълим ташкилотлари – Тошкент давлат аграр университети, Қишлоқ хўжалиги соҳаси кадрларининг малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш институти, Самарқанд давлат ветеринария медицинаси, чорвачилик ва биотехнологиялар университети, унинг Қорақалпоғистон Республикаси ва Тошкент шаҳридаги филиаллари ҳамда Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институти;

субсидия – сунъий уруғлантирувчи техник-осеменаторлар ўқув курсларига сарфланган харажатларнинг бир қисмини қоплаш ҳамда аҳоли хонадонларида идентификация қилинган сигирлардан насли бузоқ олган ҳолда насли қорамолларни кўпайтиришни рағбатлантириш учун Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетидан ажратиладиган маблағ;

сунъий уруғлантириш – махсус ҳужжатга эга (махсус сертификатга эга бўлган) мутахассис томонидан амалга оширилган сунъий уруғлантириш хизмати;

эмбрион трансплантацияси – махсус ҳужжатга эга (махсус сертификатга эга бўлган) мутахассис томонидан илғор биотехнология асосида амалга оширилган эмбрион кўчириш жараёни;

“VIS Chinor” – Идентификация қилинган ҳайвонлар ягона электрон маълумотлар базаси ахборот тизими.

3. Субсидия ҳисоби Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳузуридаги Аграр соҳада тўловлар агентлигининг (кейинги ўринларда – Агентлик) Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Ғазначилик хизмати кўмитасида очилган махсус шахсий ғазна ҳисобварағида юритилади.

4. Озиқ-овқат маҳсулотлари хавфсизлиги кўмитаси ҳамда Чорвачилик ва яйлов хўжалигини ривожлантириш агентлиги Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, Тошкент шаҳри ва вилоятлар ҳокимликлари билан биргаликда ҳар йили 1 июлга қадар келгуси йилда субсидия ажратиш мақсадида ҳудудлар кесимида талаб этиладиган субсидиянинг прогноз кўрсаткичларини Қишлоқ хўжалиги вазирлигига тақдим этади.

5. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги Агентлик билан биргаликда ҳар календарь йилнинг 20 июлига қадар Озиқ-овқат маҳсулотлари хавфсизлиги кўмитаси, Чорвачилик ва яйлов хўжалигини ривожлантириш агентлиги томонидан тақдим этилган прогноз кўрсаткичларини ўрганиб чиқади ҳамда бюджет параметрларини шакллантиришда инобатга олиш учун ҳисоб-китобларни Иқтисодиёт ва молия вазирлигига тақдим қилади.

Иқтисодиёт ва молия вазирлиги келгуси йил учун Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети параметрларини шакллантиришда субсидия учун зарур маблағларни назарда тутати.

6. Субсидия қуйидаги йўналишларда ажратилади:

2026 йил 1 июлдан 2028 йил 31 декабрига қадар сунъий уруғлантирувчи техник-осеменаторлар ўқув курсларига сарфланган харажатларнинг бир қисmini қоплаш учун – 2 миллион сўм;

2026 йил 1 июлдан 2030 йил 1 январга қадар сунъий уруғлантириш орқали олинган насли бузоқ учун – 500 минг сўм, эмбрион трансплантацияси орқали олинган насли бузоқ учун – 700 минг сўм.

2-боб. Сунъий уруғлантирувчи техник-осеменаторлар ўқув курсларига сарфланган харажатларнинг бир қисmini қоплаш

7. Сунъий уруғлантирувчи техник-осеменаторлар ўқув курсларига сарфланган харажатларнинг бир қисmini қоплаш ушбу Низомга 1-иловада келтирилган схемага мувофиқ Агропортал орқали амалга оширилади.

8. Сунъий уруғлантирувчи техник-осеменаторлар (кейинги ўринларда – осеменатор) ўқув курсларини муваффақиятли тамомлаб, сертификат олгандан сўнг техник-осеменатор ўқув курсларига сарфланган харажатларининг бир қисmini қоплаб бериш учун Агентликка Агропортал орқали ариза билан қуйидаги ҳужжатларни илова қилган ҳолда мурожаат қилади:

паспорт ёки идентификацияловчи ID-картаси нусхаси;

банк реквизитлари (банк бўлими номи, МФО ва талаб қилиб олингунча сақланадиган депозит ҳисобварағи);

ўқув курсларини муваффақиятли тугатганлик тўғрисида олий таълим ташкилотлари томонидан берилган маълумотнома ва сертификат нусхаси.

Осеменатордан ушбу бандда кўрсатилган ҳужжатлардан бошқа ҳужжатларни талаб қилишга йўл қўйилмайди.

Аризадаги маълумотлар ва такдим қилинган ҳужжатларнинг тўғрилиги ҳамда ҳаққонийлиги бўйича осеменатор жавобгар ҳисобланади.

9. Агентлик бир иш кунида осеменатор томонидан берилган ариза ва унга илова қилинган ҳужжатларни Чорвачилик ва яйлов хўжалигини ривожлантириш агентлигига юборади.

10. Чорвачилик ва яйлов хўжалигини ривожлантириш агентлиги Агентлик томонидан юборилган аризага илова қилинган ҳужжатларни беш иш кунида кўриб чиқади ва осеменаторга субсидия ажратиш мақсадга мувофиқлиги ёки уни рад этиш тўғрисидаги хулосани электрон рақамли имзо билан тасдиқлайди.

Чорвачилик ва яйлов хўжалигини ривожлантириш агентлиги хулосанинг тўғри расмийлаштирилгани ва ҳаққонийлиги учун масъул ҳисобланади.

11. Субсидия ажратиш қуйидаги асосларга кўра рад этилади:

ушбу Низомнинг 8-банди талаблари бажарилмаганда;

Чорвачилик ва яйлов хўжалигини ривожлантириш агентлиги томонидан ўтказиладиган ўрганишлар натижасида субсидия олувчи томонидан сохта ҳужжатлар, нотўғри ёки ёлғон маълумотлар такдим этиш ҳолатлари аниқланганда.

Субсидия ажратиш рад этилган тақдирда, осеменатор бир ой муддатда Чорвачилик ва яйлов хўжалигини ривожлантириш агентлиги хулосасида кўрсатилган камчиликларни тўлиқ бартараф қилган ҳолда, Агропортал орқали субсидия ажратиш тўғрисида қайта мурожаат қилиши мумкин.

Осеменатор Чорвачилик ва яйлов хўжалигини ривожлантириш агентлигининг субсидия ажратишни рад этиш тўғрисидаги хулосасидан норози бўлган тақдирда, юқори турувчи органга ёки судга шикоят қилиши мумкин.

12. Чорвачилик ва яйлов хўжалигини ривожлантириш агентлиги субсидия ажратиш мақсадга мувофиқлиги тўғрисидаги хулосани расмийлаштиргандан сўнг бир иш куни ичида тасдиқланган хулосани Агропортал орқали Агентликка юборади.

Агентлик Чорвачилик ва яйлов хўжалигини ривожлантириш агентлигининг субсидия ажратиш тўғрисидаги хулосасига асосан субсидияни осеменаторнинг аризасида кўрсатилган тижорат банкидаги талаб қилиб олингунча сақланадиган депозит ҳисобварағига ўтказиб беради.

3-боб. Сунъий уруғлантириладиган сигирларни рўйхатга олиш ва сунъий уруғлантириш

13. Осеменатор аҳоли хонадонларидаги сигирларни идентификация қилингани ҳамда “VIS Chinor” ахборот тизими (кейинги ўринларда – ахборот тизими) киритилганини текшириб, ушбу сигир идентификация қилинмаган ҳамда ахборот тизимига киритилмаган бўлса, хонадон эгасини ушбу сигирни идентификация қилиш ҳамда ахборот тизимига киритиш бўйича огоҳлантиради.

14. Уруғлантириладиган сигир идентификация қилинган ҳамда ахборот тизимига киритилган бўлса, осеменатор томонидан эмбрион трансплантацияси амалга оширилади ёки сунъий уруғлантирилади.

Осеменатор сигир уруғлантирилгани бўйича маълумотларни (уруғлантирилган сана, уруғ ёки эмбрионнинг келиб чиқиши тўғрисидаги маълумотларни) ахборот тизимига киритади.

Осеменатор уч ойдан сўнг сунъий уруғлантирилган ёки эмбрион трансплантацияси амалга оширилган сигир ҳақиқатда бўғозлиги ёки бўғоз эмаслиги бўйича ахборот тизимига хулоса киритади.

15. Хонадон эгаси эмбрион трансплантацияси амалга оширилган ёки сунъий уруғлантирилган сигири бузоқлаган куни бу ҳақда Ҳайвонларни идентификация қилиш, рўйхатга олиш ва кузатиш марказининг туманлардаги масъул ходимларини хабардор қилади.

Ҳайвонларни идентификация қилиш, рўйхатга олиш ва кузатиш марказининг туманлардаги масъул ходимлари ва осеменатор ўз навбатида хонадон эгасига туғилган насли бузоқ учун субсидия олиш имконияти ва тартиби тўғрисида тавсиявий маълумот беради.

Ҳайвонларни идентификация қилиш, рўйхатга олиш ва кузатиш марказининг туманлардаги масъул ходими ушбу туғилган насли бузоқнинг идентификация қилингани ҳамда туғилган насли бузоқ ҳақиқатан ҳам (бўғозлик муддати ва зотдорлигининг мослигига кўра) айнан эмбрион трансплантацияси ёки сунъий уруғлантириш орқали туғилгани ҳақидаги тасдиқловчи якуний хулосани ахборот тизимига киритади.

4-боб. Эмбрион трансплантацияси ёки сунъий уруғлантириш орқали туғилган наслдор бузоқ учун субсидия ажратиш

16. Эмбрион трансплантацияси ёки сунъий уруғлантириш орқали туғилган насли бузоқ учун субсидия ушбу Низомга 2-иловада келтирилган схемага мувофиқ Агропортал орқали ажратилади.

17. Хонадон эгаси эмбрион трансплантацияси ёки сунъий уруғлантириш орқали туғилган насли бузоқ учун субсидия олиш мақсадида бузоқ идентификация қилинган кундан бошлаб ўттиз кун ичида Агропортал орқали Агентликка аризага қуйидаги маълумотларни киритган ҳолда мурожаат қилади:

паспорт ёки идентификацияловчи ID-картаси нусхаси;

банк реквизитлари (банк бўлими номи, МФО ва талаб қилиб олингунча сақланадиган депозит ҳисобварағи);

туғилган насли бузоқнинг идентификация қилингани бўйича фотолавҳаси.

Хонадон эгасидан ушбу бандда кўрсатилган ҳужжатлардан бошқа ҳужжатларни талаб қилишга йўл қўйилмайди.

Аризадаги маълумотлар ва тақдим қилинган ҳужжатларнинг тўғрилиги ҳамда ҳаққонийлиги бўйича хонадон эгаси жавобгар ҳисобланади.

18. Агентлик эмбрион трансплантацияси ёки сунъий уруғлантириш орқали туғилган насли бузоқ тўғрисидаги маълумотларни (сигир ва бузоқнинг идентификация рақамлари, қачон ва қайси осеменатор томонидан эмбрион трансплантацияси ёки сунъий уруғлантириш амалга оширилгани, уруғнинг келиб чиқиши тўғрисидаги маълумотларни) ахборот тизимидан ўзаро интеграция орқали олади.

19. Агентлик хонадон эгаси томонидан тақдим этилган ҳужжатлар ушбу Низом талабларига мос бўлганда, субсидияни бир иш кунида хонадон эгасининг аризада кўрсатилган тижорат банкдаги талаб қилиб олингунча сақланадиган депозит ҳисобварағига ўтказиб берилади.

Субсидия миқдори ахборот тизимидан интеграция орқали олинган маълумотлар асосида Агропорталда автомат равишда аниқланади.

5-боб. Субсидия маблағларини мониторинг қилиш

20. Хонадон эгаси эмбрион трансплантацияси ёки сунъий уруғлантириш орқали туғилган насли бузоқларни камида 2 ой давомида сақлаши шарт.

Агентлик Агропортал орқали эмбрион трансплантацияси ёки сунъий уруғлантириш орқали туғилган насли бузоқлар учун субсидия олган хонадон эгалари тўғрисидаги маълумотларни Озиқ-овқат маҳсулотлари хавфсизлиги қўмитасига юборади.

Бунда Озиқ-овқат маҳсулотлари хавфсизлиги қўмитаси эмбрион трансплантацияси ёки сунъий уруғлантириш орқали туғилган насли бузоқларнинг 2 ой давомида сақланишини ҳар ойда мониторинг қилиб боради.

Озиқ-овқат маҳсулотлари хавфсизлиги қўмитаси томонидан мониторинг жараёнида ушбу шарт бажарилмагани бўйича ҳолатлар аниқланганда, Агентликни Агропортал орқали бу ҳақда хабардор қилади. Агентлик мазкур ҳолатда субсидияни қайтариш чораларини кўради ёки ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга мурожаат қилади.

Бундан эмбрион трансплантацияси ёки сунъий уруғлантириш орқали туғилган насли бузоқлар ҳақиқатда nobud бўлгани тўғрисида Озиқ-овқат маҳсулотлари хавфсизлиги қўмитаси томонидан тузилган далолатномалар мавжуд бўлган ҳолатлар мустасно.

6-боб. Яқунловчи қоидалар

21. Субсидия ажратиш бўйича юзага келадиган келишмовчиликлар томонлар ўртасида музокаралар ўтказиш орқали ҳал қилинади.

Бунда тарафлар ўртасида келишмовчиликлар музокаралар ўтказиш орқали ҳал этилмаган тақдирда, низолар суд тартибида ҳал қилинади.

22. Бош прокуратура ҳузуридаги Иқтисодий жиноятларга қарши курашиш департаментининг Давлат молиявий назорати инспекцияси субсидияларнинг ушбу Низом талабларига мувофиқ ажратилишини назорат қилади.

23. Ушбу Низом талаблари бузилишида айбдор бўлган шахслар қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ жавоб беради.

Сунъий уруғлантирувчи техник-осеменаторлар ўқув курсларига сарфланган харажатларнинг бир қисмини қоплаш ҳамда аҳоли хонадонларида насли қорамолларни кўпайтиришни рағбатлантириш учун субсидия ажратиш тартиби тўғрисидаги низомга
1-илова

Сунъий уруғлантирувчи техник-осеменаторлар ўқув курсларига сарфланган харажатларнинг бир қисмини қоплаш учун субсидия ажратиш СХЕМАСИ

Босқичлар	Субъектлар	Амалга ошириладиган тадбирлар	Бажариш муддати
1-босқич	Осеменатор	Субсидия олиш учун Агропортал орқали аризага Низомнинг 8-бандида келтирилган ҳужжатларни илова қилган ҳолда мурожаат қилади.	Техник-осеменаторлар ўқув курсларини муваффақиятли тамомлаб, сертификат олгандан сўнг
2-босқич	Аграр соҳада тўловлар агентлиги	Осеменатор томонидан берилган ариза ва унга илова қилинган маълумотларни Чорвачилик ва яйлов хўжалигини ривожлантириш агентлигига юборади.	1 иш куни ичида
3-босқич	Чорвачилик ва яйлов хўжалигини ривожлантириш агентлиги	Агентлик томонидан юборилган аризага илова қилинган ҳужжатларни кўриб чиқади, субсидия ажратишнинг мақсадга мувофиқлиги ёки уни рад этиш тўғрисидаги хулосани электрон рақамли имзо билан тасдиқлайди.	5 иш куни ичида
4-босқич	Агентлик	Чорвачилик ва яйлов хўжалигини ривожлантириш агентлигининг ижобий хулосасига асосан осеменаторнинг аризада кўрсатилган тижорат банкидаги талаб қилиб олинганча сақланадиган депозит ҳисобварағига субсидия ажратади.	1 иш куни ичида

Сунъий уруғлантирувчи техник-осеменаторлар ўқув
курсларига сарфланган харажатларнинг бир қисмини
қоплаш ҳамда аҳоли хонадонларида насли
қорамолларни кўпайтиришни рағбатлантириш учун
субсидия ажратиш тартиби тўғрисидаги низомга
2-илова

**Эмбрион трансплантацияси ёки сунъий уруғлантириш орқали
туғилган насли бузоқ учун субсидия ажратиш
СХЕМАСИ**

Босқичлар	Субъектлар	Амалга ошириладиган тадбирлар	Бажариш муддати
1-босқич	Хонадон эгаси	Эмбрион трансплантацияси ёки сунъий уруғлантириш орқали туғилган насли бузоқ идентификация қилингандан сўнг субсидия олиш учун Агропортал орқали аризага Низомнинг 17-бандида келтирилган маълумотларни илова қилган ҳолда мурожаат қилади.	30 кун ичида
2-босқич	Аграр соҳада тўловлар агентлиги	Эмбрион трансплантацияси ёки сунъий уруғлантириш орқали туғилган насли бузоқ тўғрисидаги маълумотларни ахборот тизимидан интеграция орқали шакллантиради ва талабгор хонадон эгаси томонидан тақдим этилган ҳужжатлар ушбу Низом талабларига мувофиқ бўлганда хонадон эгасининг аризасида кўрсатилган тижорат банкидаги талаб қилиб олингунча сақланадиган депозит ҳисобварағига субсидияни ўтказиб беради.	1 иш куни ичида

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASINING QARORI

2026 yil « 7 » avgust

№ 437

Toshkent sh.

Respublikada davlat tilida ish yuritishni samarali tashkil etishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Davlat tilini yanada rivojlantirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" 2025-yil 20-oktabrdagi PQ-308-son qarorida belgilangan vazifalarni bajarish, shuningdek, o'zbek tili va til siyosatini rivojlantirishning strategik maqsadlari va ustuvor yo'nalishlarini hayotga tatbiq etish, jamiyatda davlat tilida ish yuritishni samarali tashkil qilish hamda davlat tili to'g'risidagi qonunchilik hujjatlariga so'zsiz rioya etilishini ta'minlash maqsadida Vazirlar Mahkamasi **qaror qiladi:**

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 20-oktabrdagi PQ-308-son qaroriga muvofiq respublika darajasidagi davlat organlari va xo'jalik birlashmalarining markaziy apparatlarida hamda Qoraqalpog'iston Respublikasi Vazirlar Kengashi, viloyatlar va Toshkent shahri, tuman (shahar) hokimliklarida (keyingi o'rinlarda – davlat organlari va tashkilotlari) rahbarning ma'naviyat va davlat tili masalalari bo'yicha maslahatchisi (keyingi o'rinlarda – maslahatchi) lavozimi joriy etilgani **ma'lumot uchun qabul qilinsin.**

2. Belgilansinki:

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining **Davlat tilini rivojlantirish departamenti** (keyingi o'rinlarda – Departament) maslahatchilarning faoliyatini **muvofiglashtiradi** va ularga **uslubiy rahbarlik qiladi;**

maslahatchi **Departament bilan kelishilgan holda** tegishli davlat organlari va tashkilotlari, xo'jalik birlashmalari rahbari tomonidan lavozimga tayinlanadi va lavozimdan ozod etiladi;

maslahatchilar faoliyati bo'yicha o'z rahbariga va **Departamentga hisobdordir.**

3. Quyidagilar **maslahatchining asosiy vazifalari** etib belgilansin:

davlat tili, geografik obyektlar, ma'naviy-ma'rifiy sohaga oid qonunchilik hujjatlariga rioya etilishi, shuningdek, bu jarayonda davlat tili qoida va me'yorlariga amal qilinishini ta'minlash hamda normativ-huquqiy hujjatlar loyihalarini lingvistik ekspertizadan o'tkazish choralari ko'rish;

davlat organlari va tashkilotlari hamda ularning tizimlarida davlat tili va geografik obyektlarga oid qonunchilik hujjatlari ijrosini doimiy ravishda tanqidiy-tahliliy o'rganib borish, bu borada aniqlangan kamchilik va muammolarni bartaraf etish yuzasidan zarur chora-tadbirlarni amalga oshirish;

davlat organlari va tashkilotlarida davlat tili hamda geografik obyektlarning nomlariga oid normativ-huquqiy hujjatlar, dasturlar va “yo‘l xaritalari”ning ishlab chiqilishida faol qatnashish hamda ularning ijrosini ta‘minlash;

zamonaviy atamalarning o‘zbek tilidagi muqobillarini yaratish va ularning bir xilda qo‘llanilishini ta‘minlash, sohalar bo‘yicha atamalar lug‘atlarini ishlab chiqish bilan bog‘liq zarur chora-tadbirlarni amalga oshirish hamda Atamalar bo‘yicha ishchi guruh faoliyatini yuritish;

hududlardagi, davlat organlari va tashkilotlaridagi tashqi yozuvlar, shu jumladan, lavhalar, e‘lonlar, reklama va ko‘rgazmali axborot matnlari, tashqi reklama materiallarining davlat tili haqidagi va reklama to‘g‘risidagi qonunchilikka muvofiq bo‘lishini ta‘minlashda ishtirok etish;

davlat tili to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlari talablariga so‘zsiz rioya etilishini ta‘minlash bo‘yicha jamoatchilik nazorati subyektlari bilan hamkorlikda ish olib borish;

davlat tili va geografik obyektlarni nomlash hamda ma‘naviy-ma‘rifiy ishlar samaradorligini oshirishga oid qonunchilik hujjatlariga rioya etilishi bo‘yicha davlat organlari va tashkilotlari, nodavlat notijorat tashkilotlari bilan hamkorlikda ish olib borish.

Maslahatchilar mazkur bandedagi vazifalar ijrosini ta‘minlash bo‘yicha davlat organlari va tashkilotlari markaziy apparatlari tarkibiy bo‘linmalari hamda tizim tashkilotlarining faoliyatini muvofiqlashtirib boradi.

4. Respublika darajasidagi davlat organlari va xo‘jalik birlashmalarining markaziy apparatlarida hamda Qoraqalpog‘iston Respublikasi Vazirlar Kengashi, viloyatlar va Toshkent shahri, tuman (shahar) hokimliklarida ma‘naviyat va davlat tili masalalari bo‘yicha maslahatchi faoliyatini tashkil etish tartibi to‘g‘risidagi nizom **1-ilovaga muvofiq tasdiqlansin.**

5. Belgilab qo‘yilsinki:

maslahatchi maqomi, tibbiy va transport xizmatini ko‘rsatish shartlariga ko‘ra davlat organlari va tashkilotlari rahbarining o‘rinbosariga, Qoraqalpog‘iston Respublikasi Vazirlar Kengashi Raisining, viloyatlar va Toshkent shahri, tuman (shahar) hokimlarining maslahatchilari tegishli Qoraqalpog‘iston Respublikasi Vazirlar Kengashi Raisining o‘rinbosariga, viloyatlar va Toshkent shahri, tuman (shahar) hokimlarining o‘rinbosariga tenglashtiriladi;

maslahatchi lavozimiga nomzodlarni tanlab olishda filolog (o‘zbek tili) va jurnalistika mutaxassisligi bo‘yicha oliy ma‘lumotli hamda Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universiteti huzuridagi Davlat tilida ish yuritish asoslarini o‘qitish va malaka oshirish markazi va uning hududiy bo‘linmalarida tashkil etilgan o‘quv kursini muvaffaqiyatli tamomlab, tegishli sertifikat olgan, yetarli bilim va tajribaga ega nomzodlarga ustuvorlik beriladi;

maslahatchining vazifa va funksiyalarini davlat organlari va tashkilotlarining boshqa bo‘linmalariga topshirishga yoki yuklashga, shuningdek, ushbu lavozimni qisqartirishga yo‘l qo‘yilmaydi.

6. Respublika va mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari, xo‘jalik birlashmalari va boshqa tashkilotlar rahbarlari:

o‘n kun muddatda mazkur qaror talablaridan kelib chiqib, davlat organlari va xo‘jalik birlashmalarining shtatlar jadvali belgilangan tartibda qayta ko‘rib chiqilishini ta‘minlasin;

ikki hafta muddatda ushbu qaror bilan tasdiqlangan Nizom asosida maslahatchining funksional vazifalarini ishlab chiqsin va tasdiqlasin;

maslahatchining har tomonlama samarali faoliyat ko‘rsatishi uchun zarur shart-sharoit yaratsin.

7. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 20-oktabrdagi PQ–308-son qarori bilan tasdiqlangan 2020 – 2030-yillarda o‘zbek tilini rivojlantirish va til siyosatini takomillashtirish konsepsiyasini 2025 – 2026-yillarda amalga oshirish dasturining 11-bandida Raqamli texnologiyalar vazirligi, Oliy ta‘lim, fan va innovatsiyalar vazirligi, Fanlar akademiyasi va boshqa manfaatdor vazirlik va idoralarga sun‘iy intellekt yordamida o‘zbek tilidagi matnlarni ovoqli nutqqa, nutqlarni matnga aylantiradigan, o‘zbek tilidan xorijiy tillarga, xorijiy tillardan o‘zbek tiliga tarjima qiladigan, video va fotosuratlardagi matnlarni o‘qib-o‘g‘irishga xizmat qiladigan sun‘iy intellekt platformasini (keyingi o‘rinlarda – platforma) yaratish vazifasi belgilangani ko‘rsatib o‘tilsin.

Oliy ta‘lim, fan va innovatsiyalar vazirligi **uch oy muddatda** ilmiy faoliyatga oid davlat maqsadli dasturlari doirasida platformani yaratish bo‘yicha **tanlov e‘lon qilsin**. Bunda tanlov natijalariga ko‘ra g‘olib deb topilgan tashkilot tomonidan platformani **2027-yil 1-dekabrga qadar** ishga tushirish nazarda tutilsin.

Raqamli texnologiyalar vazirligi Oliy ta‘lim, fan va innovatsiyalar vazirligi bilan birgalikda tanlovni samarali tashkil etishni, jumladan, vazirlik tizimidagi tashkilotlar va tajribali soha mutaxassislarining faol ishtirokini ta‘minlasin.

8. Davlat tili to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlari talablariga rioya qilinishi va davlat tilida ish yuritilishiga, jumladan, ushbu qarorda belgilangan vazifalarning bajarilishiga respublika va mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari, xo‘jalik birlashmalari va boshqa tashkilotlarning rahbarlari **mas‘ul va shaxsiy javobgar etib belgilansin**.

9. Vazirlar Mahkamasining “Normativ-huquqiy hujjatlar loyihalarini lingvistik ekspertizadan o‘tkazish tartibi to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash haqida” 2021-yil 28-oktabrdagi 662-son qaroriga **2-ilovaga muvofiq o‘zgartirishlar kiritilsin**.

10. O‘zbekiston Respublikasi Hukumatining ayrim qarorlari **3-ilovaga muvofiq o‘z kuchini yo‘qotgan deb hisoblansin**.

11. Respublika va mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari o‘zlari qabul qilgan normativ-huquqiy hujjatlarni **bir oy muddatda** ushbu qarorga muvofiqlashtirsin.

12. Mazkur qarorning bajarilishini nazorat qilish Vazirlar Mahkamasining Davlat tilini rivojlantirish departamentiga yuklansin.

**O'zbekiston Respublikasining
Bosh vaziri**

A. Aripov

Vazirlar Mahkamasining
2026-yil “ 7 ” avgustdagi 437-son qaroriga
1-ilova

**Respublika darajasidagi davlat organlari va xo‘jalik birlashmalarining
markaziy apparatlarida hamda Qoraqalpog‘iston Respublikasi Vazirlar
Kengashi, viloyatlar va Toshkent shahri, tuman (shahar) hokimliklarida
ma‘naviyat va davlat tili masalalari bo‘yicha maslahatchi faoliyatini
tashkil etish tartibi to‘g‘risida
NIZOM**

1-bob. Umumiy qoidalar

1. Mazkur Nizom respublika darajasidagi davlat organlari va ustav fondida davlat ulushi 50 foiz va undan yuqori bo‘lgan xo‘jalik birlashmalarining markaziy apparatlarida hamda Qoraqalpog‘iston Respublikasi Vazirlar Kengashi, viloyatlar va Toshkent shahri, tuman (shahar) hokimliklarida (keyingi o‘rinlarda – davlat organlari va tashkilotlari) ma‘naviyat va davlat tili masalalari bo‘yicha maslahatchi (keyingi o‘rinlarda – maslahatchi) faoliyatini tashkil etish tartibini belgilaydi.

2. Maslahatchi o‘z faoliyatida O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi va qonunlariga, O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalarining qarorlariga, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining farmonlari, qarorlari va farmoyishlariga, Vazirlar Mahkamasining qarorlari va farmoyishlariga, ushbu Nizomga, shuningdek, boshqa qonunchilik hujjatlariga amal qiladi.

3. Vazirlar Mahkamasining Davlat tilini rivojlantirish departamenti (keyingi o‘rinlarda – Departament) maslahatchilarning faoliyatini muvofiqlashtiradi va ularga uslubiy rahbarlik qiladi.

Maslahatchilar faoliyati bo‘yicha o‘z rahbariga va Departamentga hisobdordir.

2-bob. Maslahatchining asosiy vazifalari va funksiyalari

4. Quyidagilar maslahatchining asosiy vazifalari hisoblanadi:

davlat tili, geografik obyektlar, ma‘naviy-ma‘rifiy sohaga oid qonunchilik hujjatlariga rioya etilishi, shuningdek, bu jarayonda davlat tili qoida va me‘yorlariga amal qilinishini ta‘minlash hamda normativ-huquqiy hujjatlar loyihalarini lingvistik ekspertizadan o‘tkazish choralarini ko‘rish;

davlat organlari va tashkilotlari hamda ularning tizimlarida davlat tili va geografik obyektlarga oid qonunchilik hujjatlari ijrosini doimiy ravishda tanqidiy-tahliliy o‘rganib borish, bu borada aniqlangan kamchilik va muammolarni bartaraf etish yuzasidan zarur chora-tadbirlarni amalga oshirish;

davlat organlari va tashkilotlarida davlat tili hamda geografik obyektlarning nomlariga oid normativ-huquqiy hujjatlar, dasturlar va “yo‘l xaritalari”ning ishlab chiqilishida faol qatnashish hamda ularning ijrosini ta‘minlash;

zamonaviy atamalarining o‘zbek tilidagi muqobillarini yaratish va ularning bir xilda qo‘llanilishini ta‘minlash, sohalar bo‘yicha atamalar lug‘atlarini ishlab chiqish bilan bog‘liq zarur chora-tadbirlarni amalga oshirish hamda Atamalar bo‘yicha ishchi guruh faoliyatini yuritish;

hududlardagi, davlat organlari va tashkilotlaridagi tashqi yozuvlar, shu jumladan, lavhalar, e'lonlar, reklama va ko'rgazmali axborot matnlari, tashqi reklama materiallarining davlat tili haqidagi va reklama to'g'risidagi qonunchilikka muvofiq bo'lishini ta'minlashda ishtirok etish;

davlat tili to'g'risidagi qonunchilik hujjatlari talablariga so'zsiz rioya etilishini ta'minlash bo'yicha jamoatchilik nazorati subyektlari bilan hamkorlikda ish olib borish;

davlat tili va geografik obyektlarni nomlash hamda ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligini oshirishga oid qonunchilik hujjatlariga rioya etilishi bo'yicha davlat organlari va tashkilotlari, nodavlat notijorat tashkilotlari bilan hamkorlikda ish olib borish.

5. Maslahatchi o'ziga yuklangan asosiy vazifalardan kelib chiqib, quyidagi funksiyalarni bajaradi:

a) davlat tili to'g'risidagi qonunchilik hujjatlariga rioya etilishini ta'minlash, normativ-huquqiy hujjatlar loyihalarini lingvistik ekspertizadan o'tkazish, shuningdek, Atamalar bo'yicha ishchi guruh faoliyatini tashkil etish sohasida:

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Mamlakatimizda o'zbek tilini yanada rivojlantirish va til siyosatini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" 2020-yil 20-oktabrdagi PF-6084-son Farmoniga muvofiq o'zbek tili va til siyosatini rivojlantirishning ustuvor maqsadlari, yo'nalishlari va vazifalarini amalga oshirishni ta'minlaydi;

davlat organlari va tashkilotlari hamda ularning tizimlarida ish yuritishning to'liq davlat tilida bo'lishini ta'minlaydi va bu jarayonda davlat tili qoida va me'yorlariga amal qilinishini monitoring qiladi hamda natijalari bo'yicha o'z rahbari va Departamentga takliflar kiritadi;

davlat tilini har tomonlama rivojlantirish hamda yangi so'z va atamalarning o'zbekona muqobillarini yaratish bo'yicha takliflar ishlab chiqadi va Departamentga kiritib boradi;

Atamalar bo'yicha ishchi guruh majlislari kun tartibi va hujjatlarining o'z vaqtida tayyorlanishini ta'minlaydi hamda ishchi guruh majlislari o'tkazilishini tashkil etadi, majlislar bayonlarini rasmiylashtiradi va tasdiqlangan bayonlarni Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Atamalar komissiyasiga taqdim etadi;

sohalar bo'yicha atamalar lug'atlarini ishlab chiqish choralari ko'radi;

davlat organlari va tashkilotlarida davlat tilini rivojlantirishga oid ilmiy-tadqiqot ishlari va amaliy chora-tadbirlarni qo'llab-quvvatlash bo'yicha o'z rahbari va Departamentga takliflar kiritadi;

davlat organlari va tashkilotlari hamda ularning tizimlarida o'zbek tilining imlo qoidalariga rioya etilishini, sohaviy ish yuritish hujjatlari yagona elektron namunalarining davlat tilida, lotin yozuviga asoslangan o'zbek alifbosida bo'lishini ta'minlaydi;

tegishli tizim faoliyatiga sun'iy intellekt asosida matnlarni tahrir va tarjima qiladigan dasturlar hamda elektron lug'atlarni joriy etish choralari ko'radi;

davlat organlari va tashkilotlari hamda ularning tizimlari, rasmiy veb-saytlari, ijtimoiy tarmoqlardagi sahifalari, portallari va boshqa elektron axborot tizimlarining nomlari (qisqartma nomlari) va ulardagi manbalarning davlat tili qoida va me'yorlariga muvofiq bo'lishini ta'minlash choralari ko'radi;

davlat tili to'g'risidagi qonunchilik hujjatlariga rioya etilishi borasidagi ishlarni tanqidiy o'rganadi, aniqlangan kamchilik va muammolarni bartaraf etish yuzasidan chora-tadbirlarni amalga oshiradi;

davlat tili to'g'risidagi qonunchilik hujjatlari talablariga so'zsiz rioya etilishini ta'minlash bo'yicha jamoatchilik nazorati subyektlari hamda o'zbek tili bo'yicha malakali mutaxassislar bilan hamkorlikda ish olib boradi;

o'zi faoliyat ko'rsatadigan tegishli davlat organlari va tashkilotlari ishlab chiqqan normativ-huquqiy hujjatlar loyihalarining matnlarini lingvistik ekspertizadan o'tkazadi;

xodimlarning davlat tilini o'rganishlari hamda davlat tilida ish yuritish bo'yicha malakasini oshirish yuzasidan tegishli choralarni ko'radi hamda ularga uslubiy yordam ko'rsatadi;

"O'zbek tili bayrami kuni" va boshqa muhim sanalarga oid tadbirlarni tashkil etishda faol ishtirok etadi;

hududlardagi tashqi yozuvlar, shu jumladan, lavhalar, e'lonlar, reklama va ko'rgazmali axborot matnlari, tashqi reklama materiallarining qonunchilik hujjatlariga muvofiqligini ta'minlash choralari ko'radi;

tegishli davlat organlari va tashkilotlari hamda ularning tizimlaridagi lavhalar, e'lonlar va boshqa ko'rgazmali vositalar, shuningdek, axborot matnlarining davlat tili qoida va me'yorlariga muvofiq bo'lishini ta'minlaydi;

b) geografik obyektlarga qonunchilik hujjatlariga muvofiq nom berilishi va ularning belgilangan tartibda ro'yxatdan o'tkazilishini tashkil etish sohasida:

geografik obyektlarning nomlari to'g'risidagi qonunchilik hujjatlari ijrosi ta'minlanishini tashkil etadi;

geografik obyektlarga qonunchilik hujjatlariga muvofiq nom berilishini va ularning o'z vaqtida davlat ro'yxatidan o'tkazilishini tashkil qiladi;

geografik obyektlarga nom berish masalalari to'g'risida ma'lumotnoma, tahliliy material hamda takliflar tayyorlaydi hamda o'z rahbari va Departamentga kiritadi;

mavjud geografik obyektlarning nomlari bo'yicha ma'lumotlar bazasining shakllantirilishi, yuritilishi hamda muntazam yangilab borilishini ta'minlaydi;

Geografik obyektlarga nom berish va ularning nomlarini o'zgartirish masalalari bo'yicha Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahri hamda tuman (shahar)lar komissiyalari ishini yuritadi;

davlat organlari va tashkilotlari tasarrufidagi geografik obyektlarga qonunchilik hujjatlariga muvofiq nom berish va ularni belgilangan tartibda ro'yxatdan o'tkazish ishlarini tashkil qiladi;

geografik obyektlarga nom berish hamda ularning nomlarini o'zgartirish to'g'risidagi normativ-huquqiy hujjatlar loyihalarini puxta va sifatli tayyorlaydi;

d) davlat organlari va tashkilotlarida ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligini oshirish sohasida:

ma'naviy-ma'rifiy tarbiya va targ'ibot-tashviqot ishlarini tashkil etishda ishtirok etadi;

ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligini oshirishga qaratilgan normativ-huquqiy hujjatlar loyihalarini ishlab chiqishda qatnashadi;

o'zbek tilining boy imkoniyatlaridan foydalangan holda milliy qadriyatlarimiz va an'alarimizni targ'ib qilish choralari ko'radi;

o'zbek tili rivojida muhim ahamiyatga ega bo'lgan mumtoz va zamonaviy adabiyotimizni, boy ijodiy merosimizni qo'llab-quvvatlash va targ'ib qilish bo'yicha ishlarni tashkil etadi;

ma'naviy-ma'rifiy ishlarning asosiy yo'nalishlari bo'yicha davlat organlari va tashkilotlari hamda nodavlat notijorat tashkilotlar bilan hamkorlik qiladi.

3-bob. Maslahatchining huquqlari va majburiyatlari

6. Maslahatchi o'z zimmasiga yuklangan asosiy vazifalarga muvofiq quyidagi huquqlarga ega:

davlat tili va geografik obyektlarni nomlash sohasidagi qonunchilik hujjatlari ijrosini ta'minlash bo'yicha davlat organlari va tashkilotlari markaziy apparatlari tarkibiy bo'linmalari hamda tizim tashkilotlarining faoliyatini muvofiqlashtirib borish;

davlat organlari va tashkilotlari rahbarlari huzurida davlat tilini rivojlantirish va geografik obyektlarni nomlash borasidagi masalalarni ko'rib chiqish hamda qarorlar qabul qilishda ishtirok etish;

davlat organlari va tashkilotlari rahbarlarining davlat tilini va ma'naviy-ma'rifiy ishlarni yanada rivojlantirishga oid buyruq, qaror va ko'rsatmalari ijrosini nazorat qilish;

davlat organlari va tashkilotlarida davlat tilini rivojlantirish, geografik obyektlarni nomlash borasidagi ishlarni samarali tashkil qilish maqsadida vaqtincha ekspert guruhlarini tuzish;

davlat tili va geografik obyektlarni nomlash sohasiga oid qonunchilik hujjatlari ijrosini ta'minlash bo'yicha vujudga kelgan muammolar va yechimini kutayotgan masalalar yuzasidan Departamentga takliflar kiritish;

davlat tili va geografik obyektlarni nomlash sohasidagi qonunchilik hujjatlarini takomillashtirish jarayonida ishtirok etish;

davlat organlari va tashkilotlari muassisligida ta'sis etilgan ommaviy axborot vositalari, ularning Internet jahon axborot tarmog'idagi veb-saytlari hamda ijtimoiy tarmoqlardagi sahifalarini muntazam kuzatib borish, davlat tili qoida va me'yorlarining buzilish holatlari aniqlanganda, ularni bartaraf etish choralari ko'rish;

turli sohalarga oid xalqaro so'z va atamalarining o'zbek tilidagi muqobili bo'yicha Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Atamalar komissiyasiga takliflar kiritish;

ta'limning barcha bosqichlarida davlat tilini zamonaviy texnologiyalar asosida mukammal o'rgatish jarayonini tashkil etish yuzasidan Departamentga, manfaatdor vazirlik va idoralarga takliflar kiritish;

o'zbek tilini rivojlantirish hamda til siyosatini takomillashtirish bo'yicha konsepsiya va davlat dasturlari loyihalarini tayyorlashda, ularni amalga oshirishda ishtirok etish;

o'ziga yuklangan vazifa va funksiyalardan kelib chiqib, vazirliklar va idoralarning tegishli tarkibiy bo'linmalariga topshiriqlar berish hamda ularning ijrosini nazorat qilish.

Maslahatchi qonunchilik hujjatlariga muvofiq boshqa huquqlarga ham ega bo'lishi mumkin.

7. Maslahatchi O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi va qonunlari, ushbu Nizom va boshqa qonunchilik hujjatlari talablariga rioya etishga majburdir.

4-bob. Maslahatchi faoliyatini tashkil etish

8. Maslahatchi Departament bilan kelishilgan holda tegishli davlat organlari va tashkilotlari, xo'jalik birlashmalari rahbari tomonidan lavozimga tayinlanadi va lavozimdan ozod etiladi.

Maslahatchi har uch yilda bir marta ish o'rni va o'rtacha oylik ish haqi saqlangan holda Davlat tilida ish yuritish asoslarini o'qitish va malaka oshirish markazi va uning hududiy bo'linmalarida malaka oshiradi.

Maslahatchining Davlat tilida ish yuritish asoslarini o'qitish va malaka oshirish markazi va uning hududiy bo'linmalarida malaka oshirishi uchun to'lov tegishli davlat organi va tashkilotlari tomonidan qoplanadi.

Maslahatchi faoliyati tegishli davlat organlari va tashkilotlari rahbarlari hamda Departament tomonidan muvofiqlashtirib boriladi.

Maslahatchining vazifa hamda funksiyalarini davlat organlari va tashkilotlarining boshqa bo'linmalariga topshirishga yoki yuklashga, shuningdek, ushbu lavozimni qisqartirishga yo'l qo'yilmaydi.

9. Maslahatchining faoliyati davlat tili va geografik obyektlarning nomlari to'g'risidagi qonunchilik hujjatlari, ushbu Nizom, shuningdek, Departamentning nizomi, ish rejalari, topshiriq va tavsiyalari, davlat organlari va tashkilotlarining ish rejalari asosida tashkil etiladi.

Davlat organlari va tashkilotlarining ish rejasini ishlab chiqishda maslahatchining takliflari inobatga olinadi.

Maslahatchining ish rejasi Departamentning ish rejasi asosida, shuningdek, davlat organlari va tashkilotlarining o'ziga xos xususiyatlaridan kelib chiqqan holda shakllantiriladi hamda tegishli davlat organlari va tashkilotlari rahbarlari tomonidan tasdiqlanadi.

10. Maslahatchining funksional vazifalari tegishli davlat organlari va tashkilotlari rahbari tomonidan tasdiqlanadi.

11. Maslahatchi amalga oshirilgan ishlari yuzasidan har chorakda o'zi faoliyat yuritayotgan tashkilotning rahbariga hamda har yarim yilda Departamentga hisobot taqdim etib boradi. Bunda tuman (shahar) hokimlari maslahatchilarining hisobotlari Qoraqalpog'iston Respublikasi Vazirlar Kengashi Raisining, viloyatlar va Toshkent shahri hokimlarining maslahatchilari tomonidan umumlashtirilgan holda, Departamentga taqdim etiladi.

Hisobot davlat organlari va tashkilotlarining birinchi rahbari (birinchi rahbar bo'lmaganda, uning vazifasini bajarish yuklangan shaxs) imzosi bilan tasdiqlangan holda, Departamentga kiritiladi.

12. Maslahatchining hisobotlari Departament tomonidan bir yilda kamida bir marta, tegishli davlat organlari va tashkilotlarining yig'ilishlarida esa har chorakda muntazam eshitib boriladi va natijasi bo'yicha tegishli choralar ko'riladi.

Shuningdek, davlat organlari va tashkilotlari rahbarlarining hamda Qoraqalpog'iston Respublikasi Vazirlar Kengashi Raisining, viloyatlar va Toshkent shahri hokimlarining maslahatchilari har yarim yilda kamida bir marta o'z tizimidagi tashkilotlar rahbarlari va tuman (shahar) hokimlarining maslahatchilari hisobotlarini eshitib boradi hamda natijasi bo'yicha Departamentga axborot kiritadi.

13. Departament davlat organlari va tashkilotlari rahbarlarining davlat tili bo'yicha maslahatchilari faoliyatini o'rganib boradi.

O'rganish natijalari bo'yicha Departament tomonidan tegishli davlat organlari va tashkilotlari rahbari nomiga maslahatchini rag'batlantirish yoki egallab turgan lavozimidan ozod etishgacha bo'lgan javobgarlik choralarini ko'rish to'g'risida taqdimnoma kiritiladi.

5-bob. Yakunlovchi qoidalar

14. Mazkur Nizom talablari bajarilishi ustidan nazorat Departament hamda davlat organlari va tashkilotlarining rahbarlari tomonidan amalga oshiriladi.

15. Ushbu Nizom talablari buzilishida aybdor bo'lgan shaxslar qonunchilik hujjatlarida belgilangan tartibda javobgar bo'ladi.

Vazirlar Mahkamasining
2026-yil “ 7 ” avgustdagi 437-son qaroriga
2-ilova

**Vazirlar Mahkamasining “Normativ-huquqiy hujjatlar loyihalarini lingvistik ekspertizadan o‘tkazish tartibi to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash haqida”
2021-yil 28-oktabrdagi 662-son qaroriga kiritilayotgan o‘zgartirishlar**

1. 3-bandning ikkinchi xatboshisi quyidagi tahrirda bayon etilsin:

“normativ-huquqiy hujjat loyihalari O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligiga huquqiy ekspertizadan o‘tkazish uchun kiritilishidan oldin loyiha matni davlat tili qoida va me‘yorlariga muvofiqligini tekshirish maqsadida lingvistik ekspertizadan o‘tkaziladi”.

2. 1-ilovaning 11-bandi quyidagi tahrirda bayon etilsin:

“11. Lingvistik ekspertiza ishlab chiquvchi tomonidan loyiha O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligiga huquqiy ekspertizadan o‘tkazish uchun kiritilishidan oldin o‘tkaziladi”.

Vazirlar Mahkamasining
2026-yil “ 7 ” avgustdagi 437-son qaroriga
3-ilova

**O‘zbekiston Respublikasi Hukumatining o‘z kuchini yo‘qotgan
deb hisoblanayotgan ayrim qarorlari
RO‘YXATI**

1. Vazirlar Mahkamasining “Davlat tilida ish yuritishni samarali tashkil qilish chora-tadbirlari to‘g‘risida” 2020-yil 20-yanvardagi 34-son qarori.

2. Vazirlar Mahkamasining “Yangi O‘zbekiston ma‘muriy islohotlarini amalga oshirish doirasida O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining yangilangan ijro etuvchi tuzilmasi tasdiqlanganligi munosabati bilan O‘zbekiston Respublikasi Hukumatining ayrim qarorlariga o‘zgartirish va qo‘shimchalar kiritish, shuningdek, ba’zilarini o‘z kuchini yo‘qotgan deb hisoblash to‘g‘risida” 2023-yil 8-apreldagi 147-son qaroriga 1-ilovaning 8-bandi.

БЕШИНЧИ БЎЛИМ

**ВАЗИРЛИКЛАР, ДАВЛАТ ҚЎМИТАЛАРИ
ВА ИДОРАЛАРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИДА
ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТКАЗИЛГАН
НОРМАТИВ-ҲУҚУҚИЙ ҲУЖЖАТЛАРИ**

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
ADLIYA VAZIRLIGIDA
DAVLAT RO'YXATIDAN O'TKAZILDI
RO'YXAT RAQAMI: 3916
2026 - yil 04 - Avgust

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI ADLIYA VAZIRINING BUYRUG'I

Vazirlik va idoralar tomonidan qabul qilingan ayrim idoraviy normativ-huquqiy hujjatlarga o'zgartirishlar kiritish to'g'risida

O'zbekiston Respublikasining 2025-yil 30-dekabrdagi O'RQ-1109-son "Mahalliy davlat hokimiyati organlari faoliyati takomillashtirilishi munosabati bilan O'zbekiston Respublikasining ayrim qonun hujjatlariga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish to'g'risida"gi [Qonuni](#)ga muvofiq buyuraman:

1. Vazirlik va idoralar tomonidan qabul qilingan ayrim idoraviy normativ-huquqiy hujjatlarga ilovaga muvofiq o'zgartirishlar kiritilsin.
2. Mazkur buyruq rasmiy e'lon qilingan kundan e'tiboran kuchga kiradi.

Vazir
2026-yil 4-avgust
25-mh-son

TASHKULOV AKBAR
DJURABAYEVICH

O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining
2026-yil 4-avgustdagi 25-mh-son buyrug'iga
ILOVA

**Vazirliklar va idoralar tomonidan qabul qilingan ayrim idoraviy
normativ-huquqiy hujjatlarga kiritilayotgan o'zgartirishlar**

1. O'zbekiston Respublikasi mehnat va aholini ijtimoiy muhofaza qilish vazirining 2007-yil 5-noyabrdagi M-44-son buyrug'i (ro'yxat raqami 1754, 2007-yil 27-dekabr) (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2007-y., 52-son, 545-modda) bilan tasdiqlangan Vino ishlab chiqarish xodimlari uchun mehnatni muhofaza qilish [qoidalarida](#):

1) 265-banddagi "mahalliy davlat hokimiyat organlari" degan so'zlar "mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari" degan so'zlar bilan almashtirilsin;

2) 266-banddagi "mahalliy hokimiyat organlari" degan so'zlar "mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari" degan so'zlar bilan almashtirilsin.

2. O'zbekiston Respublikasi mehnat va aholini ijtimoiy muhofaza qilish vazirining 2007-yil 5-noyabrdagi M-45-son buyrug'i (ro'yxat raqami 1755, 2007-yil 27-dekabr) (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2007-y., 52-son, 546-modda) bilan tasdiqlangan Spirt va likyor-aroq ishlab chiqarish xodimlari uchun mehnatni muhofaza qilish [qoidalarining](#) 259-bandidagi "mahalliy davlat hokimiyat organlari" degan so'zlar "mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari" degan so'zlar bilan almashtirilsin.

3. O'zbekiston Respublikasi ichki ishlar vazirining 2010-yil 12-iyundagi 66-son buyrug'i (ro'yxat raqami 2119, 2010-yil 14-iyul) (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2010-y., 28-29-son, 236-modda) bilan tasdiqlangan Yong'indan saqlash xizmati bo'linmalari tomonidan yong'inlarning o'chirilishini tashkil etish tartibi to'g'risidagi [nizomning](#) 4-bandi beshinchi xatboshisidagi "mahalliy davlat hokimiyati organlarining" degan so'zlar "mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlarining" degan so'zlar bilan almashtirilsin.

4. O'zbekiston Respublikasi moliya vazirining 2010-yil 20-avgustdagi 65-son buyrug'i (ro'yxat raqami 2146, 2010-yil 11-oktabr) (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2010-y., 40-41-son, 356-modda) bilan tasdiqlangan Budget tasnifini qo'llash bo'yicha [y o'riqnomaga](#) 2-ilovaning 3 422 256, 3 422 324 va 3 610 233 qatorlaridagi "mahalliy davlat hokimiyati organlari", "mahalliy davlat xokimiyati organlari" degan so'zlar "mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari" degan so'zlar bilan almashtirilsin.

5. O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi, Oliy sudi, Milliy xavfsizlik xizmati, Ichki ishlar vazirligi, Adliya vazirligi, Mudofaa vazirligi, Davlat bojxona qo'mitasi va Davlat soliq qo'mitasining 2010-yil 22-oktabrdagi 14-q/q, Q-87, 100, 17, 16, 7, 01-02/22-22, 2010-41-son qarori (ro'yxat raqami 2174, 2010-yil 29-dekabr) (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2010-y., 52-son, 529-modda) bilan tasdiqlangan Tergovga qadar tekshiruv, surishtiruv, dastlabki tergov va sud muhokamasi davomida

ashyoviy dalillar, moddiy qimmatliklar va boshqa mol-mulkni olib qo'yish (qabul qilish), hisobga olish, saqlash, berish, sotish, qaytarish, yo'q qilib tashlash tartibi to'g'risidagi [yo'riqnoma](#)da:

1) 8-bandning birinchi va uchinchi xatboshilari, 37-band va 39-bandning birinchi xatboshisidagi "mahalliy davlat hokimiyati organi" degan so'zlar "mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organi" degan so'zlar bilan almashtirilsin;

2) 62-bandning ikkinchi xatboshisidagi "mahalliy davlat hokimiyati organiga" degan so'zlar "mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organiga" degan so'zlar bilan almashtirilsin.

6. O'zbekiston Respublikasi Monopoliyadan chiqarish va raqobatni rivojlantirish davlat qo'mitasining 2011-yil 10-fevraldagi 1-son qarori (ro'yxat raqami 2196, 2011-yil 18-fevral) (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2011-y., 7-8-son, 73-modda) bilan tasdiqlangan Iste'molchilarning huquqlarini himoya qilish va reklama to'g'risidagi qonunchilik hujjatlari talablariga rioya etilishi yuzasidan tahlil (o'rganish, ko'rik) o'tkazish tartibi to'g'risidagi [yo'riqnoma](#)da:

1) 1-bandning uchinchi – beshinchi xatboshilaridagi "mahalliy davlat hokimiyat organlari" degan so'zlar "mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari" degan so'zlar bilan almashtirilsin;

2) 4-bandda:

ikkinchi xatboshidagi "mahalliy davlat hokimiyati organlaridan" degan so'zlar "mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlaridan" degan so'zlar bilan almashtirilsin;

uchinchi xatboshidagi "mahalliy davlat hokimiyati organlari" degan so'zlar "mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari" degan so'zlar bilan almashtirilsin;

3) 6-bandning ikkinchi xatboshisidagi "mahalliy davlat hokimiyati organlarining" degan so'zlar "mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlarining" degan so'zlar bilan almashtirilsin.

7. O'zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligi, Ichki ishlar vazirligi, Sog'liqni saqlash vazirligi, Adliya vazirligi, Milliy xavfsizlik xizmati va Davlat bojxona qo'mitasining 2011-yil 27-sentabrdagi 3, 9, 20, 24, 15914, 01-02/12-18-son qarori (ro'yxat raqami 2269, 2011-yil 27-sentabr) (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2011-y., 39-son, 407-modda) bilan tasdiqlangan Xorijiy davlat hududida vafot etgan shaxsni O'zbekiston Respublikasi hududida dafn etishda ko'maklashish tartibi haqidagi [nizomning](#) 3 va 43-bandlaridagi "mahalliy davlat hokimiyati organlari" degan so'zlar "mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari" degan so'zlar bilan almashtirilsin.

8. O'zbekiston Respublikasi Tabiatni muhofaza qilish davlat qo'mitasining 2012-yil 5-yanvardagi 3-son qarori (ro'yxat raqami 2325, 2012-yil 6-fevral) (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2012-y., 6-son, 67-modda) bilan tasdiqlangan Muhofaza etiladigan tabiiy hududlarni boshqarish rejalarini ishlab chiqish tartibi to'g'risidagi [nizomda](#):

1) 2-banddagi “mahalliy davlat hokimiyati organlarida” degan soʻzlar “mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlarida” degan soʻzlar bilan almashtirilsin;

2) 6-banddagi “mahalliy davlat hokimiyati organlari” degan soʻzlar “mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari” degan soʻzlar bilan almashtirilsin.

9. Oʻzbekiston Respublikasi Mehnat va aholini ijtimoiy muhofaza qilish vazirligi va Moliya vazirligining 2012-yil 25-yanvardagi 2-Q, 5-son qarori (roʻyxat raqami 2337, 2012-yil 12-mart) (Oʻzbekiston Respublikasi qonun hujjatlari toʻplami, 2012-y., 11-son, 120-modda) bilan tasdiqlangan Imtiyozli shartlarda pensiya olish huquqini beradigan ishlab chiqarishlar, muassasalar, ishlar, kasblar, lavozimlar va koʻrsatkichlar roʻyxatlarini qoʻllash tartibi toʻgʻrisidagi [yoʻriqnomaning](#) 30-bandning birinchi xatboshisidagi “mahalliy davlat hokimiyati organlari” degan soʻzlar “mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari” degan soʻzlar bilan almashtirilsin.

10. Oʻzbekiston Respublikasi adliya vazirining 2012-yil 9-apreldagi 83-mh-son “Davlat va xoʻjalik boshqaruvi organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlari tomonidan Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasiga kiritiladigan normativ-huquqiy hujjatlar loyihalarini tayyorlash, yuridik-texnik jihatdan rasmiylashtirish va huquqiy ekspertizadan oʻtkazish tartibi toʻgʻrisida uslubiy koʻrsatmalarni tasdiqlash haqida”gi [buyrugʻida](#) (roʻyxat raqami 2352, 2012-yil 9-aprel) (Oʻzbekiston Respublikasi qonun hujjatlari toʻplami, 2012-y., 15-son, 173-modda):

1) nomi va 1-banddagi “Davlat va xoʻjalik boshqaruvi organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlari” degan soʻzlar “Respublika ijro etuvchi hokimiyat organlari va xoʻjalik boshqaruvi organlari, mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari” degan soʻzlar bilan almashtirilsin;

2) muqaddimadagi “davlat va xoʻjalik boshqaruvi organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlari” degan soʻzlar “respublika ijro etuvchi hokimiyat organlari va xoʻjalik boshqaruvi organlari, mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari” degan soʻzlar bilan almashtirilsin;

3) ilovada:

nomidagi “Davlat va xoʻjalik boshqaruvi organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlari” degan soʻzlar “Respublika ijro etuvchi hokimiyat organlari va xoʻjalik boshqaruvi organlari, mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari” degan soʻzlar bilan almashtirilsin;

1-banddagi “davlat va xoʻjalik boshqaruvi organlari hamda mahalliy davlat hokimiyati organlari” degan soʻzlar “Respublika ijro etuvchi hokimiyat organlari va xoʻjalik boshqaruvi organlari hamda mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari” degan soʻzlar bilan almashtirilsin;

10-banddagi “davlat va xoʻjalik boshqaruvi organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlari” degan soʻzlar “respublika ijro etuvchi hokimiyat organlari va xoʻjalik boshqaruvi

organlari, mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari” degan soʻzlar bilan almashtirilsin;

15-bandning toʻrtinchi xatboshisidagi “davlat va xoʻjalik boshqaruvi organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlarining” degan soʻzlar “respublika ijro etuvchi hokimiyat organlari va xoʻjalik boshqaruvi organlari, mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlarining” degan soʻzlar bilan almashtirilsin;

4) 1, 1a, 2, 3, 4 va 5-ilova belgilaridagi “Davlat va xoʻjalik boshqaruvi organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlari” degan soʻzlar “Respublika ijro etuvchi hokimiyat organlari va xoʻjalik boshqaruvi organlari, mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari” degan soʻzlar bilan almashtirilsin.

11. Oʻzbekiston Respublikasi Tabiatni muhofaza qilish davlat qoʻmitasi va Ichki ishlar vazirligining 2012-yil 29-martdagi 3, 9-son qarori (roʻyxat raqami 2368, 2012-yil 22-may) (Oʻzbekiston Respublikasi qonun hujjatlari toʻplami, 2012-y., 21-son, 240-modda) bilan tasdiqlangan Qarovsiz qolgan hayvonlarni otib tashlash tartibi toʻgʻrisidagi [yoʻriqnomaning](#) 12-band, 20-band birinchi va ikkinchi xatboshilari hamda 28-band uchinchilari xatboshisidagi “mahalliy davlat hokimiyati organlari” degan soʻzlar “mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari” degan soʻzlar bilan almashtirilsin.

12. Oʻzbekiston Respublikasi Yer resurslari, geodeziya, kartografiya va davlat kadastri davlat qoʻmitasining 2013-yil 30-oktabrdagi 21-son qarori (roʻyxat raqami 2521, 2013-yil 7-noyabr) (Oʻzbekiston Respublikasi qonun hujjatlari toʻplami, 2013-y., 45-son, 596-modda) bilan tasdiqlangan Tuproq bonitirovkasi ishlarini oʻtkazish va hujjatlarini tasdiqlash tartibi toʻgʻrisidagi [nizomning](#) 29-bandidagi “mahalliy davlat hokimiyati organlariga” degan soʻzlar “mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlariga” degan soʻzlar bilan almashtirilsin.

13. Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Yer qaʼrini geologik oʻrganish, sanoatda, konchilikda va kommunal-maishiy sektorda ishlarning bexatar olib borilishini nazorat qilish davlat inspeksiyasi boshligʻining 2014-yil 9-yanvardagi 5-son buyrugʻi (roʻyxat raqami 2558, 2014-yil 3-fevral) (Oʻzbekiston Respublikasi qonun hujjatlari toʻplami, 2014-y., 6-son, 69-modda) bilan tasdiqlangan Xavfli ishlab chiqarish obyektlaridagi avariyalarni texnik jihatdan tekshirish tartibi toʻgʻrisidagi [nizomda](#):

1) 3-bandning beshinchi xatboshisidagi “mahalliy davlat hokimiyati organlarini” degan soʻzlar “mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlarini” degan soʻzlar bilan almashtirilsin;

2) 7-bandning ikkinchi xatboshisidagi “mahalliy davlat hokimiyati organi” degan soʻzlar “mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organi” degan soʻzlar bilan almashtirilsin.

14. Oʻzbekiston Respublikasi Adliya vazirligi va Davlat statistika qoʻmitasining 2014-yil 9-dekabrda 6 va 5-mb-son qarori (roʻyxat raqami 2633, 2014-yil 10-dekabr) (Oʻzbekiston Respublikasi qonun hujjatlari toʻplami, 2014-y., 50-son, 601-modda) bilan tasdiqlangan Yuridik shaxslarning nomiga davlatning rasmiy nomini, shuningdek undan hosila soʻzlarni qoʻshish tartibi toʻgʻrisidagi [yoʻriqnomada](#):

1) 3-bandning yettinchi xatboshisi, 3-bobning nomidagi “davlat va xo‘jalik boshqaruvi organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlarining” degan so‘zlar “respublika ijro etuvchi hokimiyat organlari va xo‘jalik boshqaruvi organlari, mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlarining” degan so‘zlar bilan almashtirilsin;

2) 15 va 16-bandlardagi “Davlat va xo‘jalik boshqaruvi organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlari” degan so‘zlar “Respublika ijro etuvchi hokimiyat organlari va xo‘jalik boshqaruvi organlari, mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari” degan so‘zlar bilan almashtirilsin;

3) 17-banddagi “mahalliy davlat hokimiyati organlari” degan so‘zlar “mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari” degan so‘zlar bilan almashtirilsin;

4) 18-bandning birinchi xatboshisi va 23-banddagi “Davlat va xo‘jalik boshqaruvi organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlarining” degan so‘zlar “Respublika ijro etuvchi hokimiyat organlari va xo‘jalik boshqaruvi organlari, mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlarining” degan so‘zlar bilan almashtirilsin.

15. O‘zbekiston Respublikasi xalq ta’limi vazirining 2015-yil 31-martdagi 7-mh-son buyrug‘i (ro‘yxat raqami 2663, 2015-yil 9-aprel) (O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to‘plami, 2015-y., 14-son, 175-modda) bilan tasdiqlangan Qo‘shimcha ta’limga qo‘yiladigan davlat talablarining 11-bandida to‘rtinchi xatboshisidagi “mahalliy davlat hokimiyati organlari” degan so‘zlar “mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari” degan so‘zlar bilan almashtirilsin.

16. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Yer qa’rini geologik o‘rganish, sanoatda, konchilikda va kommunal-maishiy sektorda ishlarning bexatar olib borilishini nazorat qilish davlat inspeksiyasi boshlig‘ining 2015-yil 10-iyundagi 59-son buyrug‘i (ro‘yxat raqami 2690, 2015-yil 26-iyun) (O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to‘plami, 2015-y., 25-son, 336-modda) bilan tasdiqlangan Ionlashtiruvchi nurlanish manbalarini inventarizatsiyadan o‘tkazish tartibi to‘g‘risidagi [yo‘riqnomaning](#) 2-bandida beshinchi xatboshisidagi “davlat va xo‘jalik boshqaruvi organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlari” degan so‘zlar “respublika ijro etuvchi hokimiyat organlari va xo‘jalik boshqaruvi organlari, mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari” degan so‘zlar bilan almashtirilsin.

17. O‘zbekiston Respublikasi moliya vazirining 2015-yil 25-sentabrdagi 83-son buyrug‘i (ro‘yxat raqami 2724, 2015-yil 28-oktabr) (O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to‘plami, 2015-y., 43-son, 556-modda) bilan tasdiqlangan Tirajli lotereya o‘yinlarini o‘tkazish tartibi to‘g‘risidagi [y o‘riqnomaning](#) 8-bandida birinchi xatboshisidagi “mahalliy davlat hokimiyati organlari” degan so‘zlar “mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari” degan so‘zlar bilan almashtirilsin.

18. O‘zbekiston Respublikasi Davlat soliq qo‘mitasi, Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalarini rivojlantirish vazirligi va Markaziy banki Boshqaruvining 2015-yil 9-noyabrdagi 2015-33, 136-mh, 337-V-son “Davlat va xo‘jalik boshqaruvi organlari,

mahalliy davlat hokimiyati organlari hamda tijorat banklari tomonidan ko'rsatiladigan barcha turdagi xizmatlarda elektron raqamli imzodan foydalanish qoidalarini tasdiqlash haqida"gi [qarorida](#) (ro'yxat raqami 2727, 2015-yil 13-noyabr) (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2015-y., 45-son, 582-modda):

1) nomi va 1-banddagi "Davlat va xo'jalik boshqaruvi organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlari" degan so'zlar "Respublika ijro etuvchi hokimiyat organlari va xo'jalik boshqaruvi organlari, mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari" degan so'zlar bilan almashtirilsin;

2) ilovada:

nomidagi "Davlat va xo'jalik boshqaruvi organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlari" degan so'zlar "Respublika ijro etuvchi hokimiyat organlari va xo'jalik boshqaruvi organlari, mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari" degan so'zlar bilan almashtirilsin;

muqaddima, 1-band va 2-bandning uchinchi xatboshisidagi "davlat va xo'jalik boshqaruvi organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlari" degan so'zlar "respublika ijro etuvchi hokimiyat organlari va xo'jalik boshqaruvi organlari, mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari" degan so'zlar bilan almashtirilsin.

19. O'zbekiston Respublikasi Davlat soliq qo'mitasining 2016-yil 10-iyundagi 2016-21-son qarori (ro'yxat raqami 2808, 2016-yil 12-iyul) (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2016-y., 28-son, 340-modda) bilan tasdiqlangan Moliyaviy va soliq hisobotlarini aloqaning telekommunikatsiya kanallari vositasida davlat soliq xizmati organlariga taqdim etishning tartibi to'g'risidagi [nizomning](#) 17-bandidagi "Davlat va xo'jalik boshqaruvi organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlari" degan so'zlar "Respublika ijro etuvchi hokimiyat organlari va xo'jalik boshqaruvi organlari, mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari" degan so'zlar bilan almashtirilsin.

20. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki Boshqaruvining 2018-yil 24-fevraldagi 7/14-son qarori (ro'yxat raqami 3003, 2018-yil 1-may) (Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 02.05.2018-y., 10/18/3003/1140-son) bilan tasdiqlangan O'zbekiston Respublikasida banklar tomonidan naqd pul muomalasiga doir ishlarni tashkil etish to'g'risidagi [yo'riqnomaning](#) 7-bandidagi "mahalliy davlat hokimiyati organlariga" degan so'zlar "mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlariga" degan so'zlar bilan almashtirilsin.

21. O'zbekiston Respublikasi favqulodda vaziyatlar vazirining 2018-yil 7-iyundagi 342-son buyrug'i (ro'yxat raqami 3039, 2018-yil 16-iyul) (Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 17.07.2018-y., 10/18/3039/1523-son) bilan tasdiqlangan Gidrotexnika inshootlarining xavfsizligi [qoidalarining](#) 37-bandi ikkinchi xatboshisidagi "mahalliy davlat hokimiyati" degan so'zlar "mahalliy davlat hokimiyati vakillik organi" degan so'zlar bilan almashtirilsin.

22. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi O‘simliklar karantini davlat inspeksiyasi boshlig‘ining 2019-yil 30-avgustdagi 5-son buyrug‘i (ro‘yxat raqami 3185, 2019-yil 23-sentabr) (Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi, 23.09.2019-y., 10/19/3185/3786-son) bilan tasdiqlangan Karantin ostidagi mahsulotlar uchun ruxsat etish xususiyatiga ega hujjatlarni berishda ushbu mahsulotlar fitosanitariya holatini o‘rganish maqsadida mutaxassislarni xorijiy mamlakatlarga yuborish zaruratini aniqlash mezonlari va yuborish tartibi to‘g‘risidagi [nizomning](#) 22-bandi ikkinchi xatboshisidagi “mahalliy davlat hokimiyati organlarini” degan so‘zlar “mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlarini” degan so‘zlar bilan almashtirilsin.

23. O‘zbekiston Respublikasi Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi, Xalq ta’limi vazirligi, Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi, Moliya vazirligi, Sog‘liqni saqlash vazirligi, Maktabgacha ta’lim vazirligining 2020-yil 15-maydagi 14-2020 q/q, 6-mh, 33-q/q, 16, 71, 8-son qarori (ro‘yxat raqami 3240, 2020-yil 10-iyun) (Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi, 10.06.2020-y., 10/20/3240/0761-son) bilan tasdiqlangan Ijtimoiy xodimlarning maqomi, vazifalari, funksiyalari va malakaviy talablari to‘g‘risidagi [yo‘riqnomaning](#) 6-bandi “a” kichik bandining ikkinchi xatboshisi va 9-bandi ikkinchi xatboshisidagi “mahalliy davlat hokimiyati organlari” degan so‘zlar “mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari” degan so‘zlar bilan almashtirilsin.

24. O‘zbekiston Respublikasi mudofaa vazirining 2020-yil 6-iyundagi 390-son buyrug‘i (ro‘yxat raqami 3272, 2020-yil 30-iyun) (Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi, 30.06.2020-y., 10/20/3272/1144-son) bilan tasdiqlangan O‘zbekiston Respublikasi fuqarolarini harbiy ro‘yxatga olishni tashkil etish va yuritish tartibi to‘g‘risidagi [yo‘riqnomaning](#) 2-bandi ikkinchi xatboshisidagi “mahalliy davlat hokimiyati organlari” degan so‘zlar “mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari” degan so‘zlar bilan almashtirilsin.

25. O‘zbekiston Respublikasi moliya vazirining 2021-yil 27-apreldagi 26-son buyrug‘i (ro‘yxat raqami 3299, 2021-yil 7-may) (Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi, 07.05.2021-y., 10/21/3299/0438-son) bilan tasdiqlangan Budget jarayonining ochiqqligini ta’minlash maqsadida rasmiy veb-saytlarda ma’lumotlarni joylashtirish tartibi to‘g‘risidagi [nizomning](#) 15-ilovasida:

matnidagi “mahalliy davlat organining” degan so‘zlar “mahalliy davlat hokimiyati vakillik organining” degan so‘zlar bilan almashtirilsin;

izoh qismidagi “Mahalliy davlat organining” degan so‘zlar “Mahalliy davlat hokimiyati vakillik organining” degan so‘zlar bilan almashtirilsin.

26. O‘zbekiston Respublikasi Iqtisodiy taraqqiyot va kambag‘allikni qisqartirish vazirligining 2021-yil 18-oktabrdagi 38-son, Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligining 2021-yil 13-oktabrdagi 33-2021-son, Moliya vazirligining 2021-yil 16-oktabrdagi 65-son qarori (ro‘yxat raqami 3326, 2021-yil 19-oktabr) (Qonunchilik ma’lumotlari milliy bazasi, 19.10.2021-y., 10/21/3326/0974-son) bilan tasdiqlangan O‘zbekiston Respublikasida

faoliyat yuritayotgan xorijiy oliy ta'lim tashkilotlari va ularning filiallari hamda nodavlat oliy ta'lim tashkilotlariga davlat buyurtmasi parametrlarini shakllantirish tartibi to'g'risidagi [nizomning](#) 1-bandida:

1) ikkinchi xatboshidagi “mahalliy davlat hokimiyati organlarining” degan so'zlar “mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlarining” degan so'zlar bilan almashtirilsin;

2) beshinchi xatboshidagi “mahalliy davlat hokimiyati organlari” degan so'zlar “mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari” degan so'zlar bilan almashtirilsin.

27. O'zbekiston Respublikasi moliya vazirining 2021-yil 2-noyabrdagi 68-son buyrug'i (ro'yxat raqami 3341, 2021-yil 6-dekabr) (Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 06.12.2021-y., 10/21/3341/1138-son) bilan tasdiqlangan Davlat maqsadli jamg'armalarining xarajatlar smetasi hamda moliyaviy hisobotlarini tuzish, tasdiqlash va taqdim etish tartibi to'g'risidagi nizomga 3-ilovaning 10-ilovasi matnidagi “mahalliy davlat hokimiyati organlarining” degan so'zlar “mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlarining” degan so'zlar bilan almashtirilsin.

28. O'zbekiston Respublikasi transport vazirining 2022-yil 10-martdagi 4-son buyrug'i (ro'yxat raqami 3363, 2022-yil 19-aprel) (Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 19.04.2022-y., 10/22/3363/0322-son) bilan tasdiqlangan Temir yo'l kesishmalaridan foydalanish [qoidalarining](#) 4-bandidagi “mahalliy davlat hokimiyati organi” degan so'zlar “mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organi” degan so'zlar bilan almashtirilsin.

29. O'zbekiston Respublikasi Korrupsiyaga qarshi kurashish agentligi direktorining 2022-yil 13-maydagi 41-son buyrug'i (ro'yxat raqami 3368, 2022-yil 13-may) (Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 13.05.2022-y., 10/22/3368/0417-son) bilan tasdiqlangan Korrupsiyaga qarshi kurashish ishlarining samaradorligini reyting baholashni mustaqil amalga oshiruvchi ekspertlar guruhi tarkibini shakllantirish va uning faoliyatini tashkil etish [tartibining](#) 5-bandidagi “mahalliy davlat hokimiyati organlarining” degan so'zlar “mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlarining” degan so'zlar bilan almashtirilsin.

30. O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyot va moliya vazirining 2023-yil 26-iyundagi 44-son buyrug'i (ro'yxat raqami 3445, 2023-yil 10-iyul) (Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 10.07.2023-y., 10/23/3445/0465-son) bilan tasdiqlangan Geodeziya punktlarini ro'yxatdan o'tkazish va hisobga olishni tashkil qilish tartibi to'g'risidagi [nizomning](#) 2-bandi oltinchi xatboshisidagi “mahalliy davlat hokimiyati organlari” degan so'zlar “mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari” degan so'zlar bilan almashtirilsin.

31. O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2023-yil 30-oktabrdagi 17-mh-son buyrug'i (ro'yxat raqami 3470, 2023-yil 31-oktabr) (Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 01.11.2023-y., 10/23/3470/0816-son) bilan tasdiqlangan Normativ-huquqiy hujjatlar va ular loyihalarida korrupsiyani keltirib chiqaruvchi omillarni aniqlash [uslubiyatining](#) “Ma'muriy tartib-taomillar bilan bog'liq bo'lgan korrupsiyani keltirib chiqaruvchi omillar” yo'nalishidagi “Soliqlar va yig'imlarni hisoblash hamda undirish tartib-

taomillarining murakkabligi yoki noaniqligi”ning “Misoli” ustunidagi “mahalliy davlat hokimiyati organi” degan soʻzlar “mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organi” degan soʻzlar bilan almashtirilsin.

32. Oʻzbekiston Respublikasi iqtisodiyot va moliya vazirining 2024-yil 14-iyundagi 133-son buyrugʻi (roʻyxat raqami 3546, 2024-yil 9-avgust) (Qonunchilik maʼlumotlari milliy bazasi, 12.08.2024-y., 10/24/3546/0602-son) bilan tasdiqlangan Oʻzbekiston Respublikasi buxgalteriya hisobining milliy standarti ([5-sonli BHMS](#)) “Asosiy vositalar”ning 38-bandida “j” kichik bandidagi “mahalliy davlat hokimiyati organlari” degan soʻzlar “mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari” degan soʻzlar bilan almashtirilsin.

33. Oʻzbekiston Respublikasi Markaziy banki boshqaruvining 2025-yil 2-oktabrdagi 21/6-son qarori (roʻyxat raqami 3697, 2025-yil 28-oktabr) (Qonunchilik maʼlumotlari milliy bazasi, 28.10.2025 y., № 10/25/3697/0992) bilan tasdiqlangan Banklar kapitalining monandligiga qoʻyiladigan talablar toʻgʻrisidagi [nizomning](#) 1-bandida oʻn uchinchi xatboshisidagi “mahalliy davlat hokimiyati organlari” degan soʻzlar “mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari” degan soʻzlar bilan almashtirilsin.

34. Oʻzbekiston Respublikasi oliy taʼlim, fan va innovatsiyalar vazirining 2026-yil 10-martdagi 99-son buyrugʻi (roʻyxat raqami 3807, 2026-yil 3-aprel) (Qonunchilik maʼlumotlari milliy bazasi, 06.04.2026-y., 10/26/3807/0315-son) bilan tasdiqlangan Oliy taʼlim toʻgʻrisidagi [nizomning](#) 65-bandidagi “mahalliy davlat hokimiyati organlari” degan soʻzlar “mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari” degan soʻzlar bilan almashtirilsin.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
ADLIYA VAZIRLIGIDA
DAVLAT RO'YXATIDAN O'TKAZILDI
RO'YXAT RAQAMI: 3917
2026 - yil 04 - Avgust

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI IQTISODIYOT VA MOLIYA VAZIRINING BUYRUG'I

O'zbekiston Respublikasi moliyaviy hisobotning milliy standarti (77-sonli MHMS) “Nodavlat notijorat tashkilotlari uchun soddalashtirilgan buxgalteriya hisobi va moliyaviy hisobot”ni tasdiqlash haqida

O'zbekiston Respublikasining “Buxgalteriya hisobi to'g'risida”gi [Qonuni](#) va O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 15-sentabrdagi PQ–282-son “Moliyaviy hisob tizimini xalqaro talab va standartlarga muvofiq takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida”gi [qaroriga](#) muvofiq buyuraman:

1. O'zbekiston Respublikasi moliyaviy hisobotning milliy standarti (77-sonli MHMS) “Nodavlat notijorat tashkilotlari uchun soddalashtirilgan buxgalteriya hisobi va moliyaviy hisobot” ilovaga muvofiq tasdiqlansin.
2. Mazkur buyruq 2028-yil 1-yanvardan e'tiboran kuchga kiradi.

Vazir
2026-yil 7-iyul
386-son

KUCHKAROV DJAMSHID
ANVAROVICH

O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyot va moliya vazirining
2026-yil 7-iyuldagi 386-son buyrug'iga
ILOVA

**O'zbekiston Respublikasi moliyaviy hisobotning milliy standarti
(77-sonli MHMS) "Nodavlat notijorat tashkilotlari uchun
soddalashtirilgan buxgalteriya hisobi va moliyaviy hisobot"**

Mazkur O'zbekiston Respublikasi moliyaviy hisobotning milliy standarti (77-sonli MHMS) "Nodavlat notijorat tashkilotlari uchun soddalashtirilgan buxgalteriya hisobi va moliyaviy hisoboti" (bundan buyon matnda Standart deb yuritiladi) O'zbekiston Respublikasida faoliyat yuritayotgan nodavlat notijorat tashkilotlari tomonidan buxgalteriya hisobini yuritish hamda moliyaviy hisobotni tayyorlashning soddalashtirilgan tartibini belgilaydi.

Ushbu Standart talablari nodavlat notijorat tashkilotlarning yuridik shaxs maqomiga ega bo'lgan vakolatxonalari va filiallari, shuningdek bosh tashkiloti O'zbekiston Respublikasidan tashqarida joylashgan xalqaro va xorijiy notijorat tashkilotlarining vakolatxonalari va filiallariga (bundan buyon matnda alohida bo'linmalar deb yuritiladi) nisbatan ham tatbiq etiladi.

Mazkur Standart boshqa moliyaviy hisobot milliy standartlari bilan birgalikda qo'llaniladi hamda ushbu Standartda bevosita tartibga solinmagan masalalar bo'yicha moliyaviy hisobot milliy standartlarining umumiy talablari amal qiladi.

1-bob. Umumiy qoidalar

1. Mazkur Standartda quyidagi tushunchalardan foydalaniladi:

nodavlat notijorat tashkiloti (bundan buyon matnda NNT deb yuritiladi) – jismoniy va (yoki) yuridik shaxslar tomonidan ixtiyoriylik asosida tashkil etilgan, daromad (foyda) olishni o'z faoliyatining asosiy maqsadi qilib olmagan hamda olingan daromatlarni (foydani) o'z qatnashchilari (a'zolari) o'rtasida taqsimlamaydigan o'zini o'zi boshqarish tashkilotidir;

davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash shakllari – NNTning faoliyatini davlat subsidiyalari, davlat grantlari va davlat ijtimoiy buyurtmalari shaklida qonunchilikda belgilangan tartibda davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash;

buxgalteriya operatsiyasi – buxgalteriya hisobida aks ettirilishi lozim bo'lgan hamda buxgalteriya hisobi obyektlarining tan olinishiga, baholanishiga yoki ularning holatida o'zgarishlarga olib keluvchi harakat;

maqsadli tushumlar – NNTga uning ustavida belgilangan maqsadlarni amalga oshirish uchun kelib tushgan a'zolik va kirish badallari, muassislar va qatnashchilar tushumlari, davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, xayriya va ehsonlar hamda qonunchilikda taqiqlanmagan boshqa mablag'lar.

2. Ushbu Standartning maqsadi O'zbekiston Respublikasida faoliyat yuritayotgan NNT va ularning alohida bo'linmalarida notijorat faoliyat bilan bog'liq buxgalteriya hisobining taqdim etilishini hamda moliyaviy hisobotda to'g'ri aks ettirilishini ta'minlashdan iborat.

2-bob. Soddalashtirilgan buxgalteriya hisobini tashkil etish

3. Buxgalteriya hisobi NNT rahbari tomonidan [qonunchilik hujjatlarida](#) belgilangan tartibda tashkil etiladi va quyidagi bosqichlarni o'z ichiga oladi:

barcha buxgalteriya operatsiyalarini hujjatlashtirish;

boshlang'ich hisob hujjatlarida aks ettirilgan ma'lumotlarni buxgalteriya hisobi registrilarida (jurnallar, qaydnomalar, kitoblar) tizimlashtirish va umumlashtirish;

moliyaviy hisobotni tayyorlash va taqdim etish;

ichki nazoratni ta'minlash.

4. Boshlang'ich hisob hujjatlari va buxgalteriya hisobi registrlari [qonunchilik hujjatlarida belgilangan](#) majburiy rekvizitlarni ko'rsatgan holda, NNT tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan shakllarda yoki qonunchilik hujjatlarida belgilangan shakllarda rasmiylashtiriladi.

5. Agar NNT qonunchilikka muvofiq ustavida belgilangan maqsadlarga mos keladigan doiralarda [tadbirkorlik faoliyati bilan shug'ullanganda](#), ushbu faoliyat bo'yicha xarajatlar va daromadlarning buxgalteriya hisobi alohida yuritiladi.

Bunda tadbirkorlik faoliyatidan olingan daromadlar (foyda) NNTning moliyalashtirish manbalari tarkibiga o'tkaziladi va faqat ustav maqsadlari uchun ishlatiladi.

6. NNT o'z faoliyatining ehtiyojlari va xususiyatlaridan kelib chiqib O'zbekiston Respublikasi moliyaviy hisobotning milliy standarti (2-sonli MHMS) "Moliyaviy hisobotlarni tayyorlash asoslari: hisob siyosati va hisob baholari" (ro'yxat raqami 3810, 2026-yil 11-aprel) asosida quyidagi muhim jihatlarni o'z ichiga olgan hisob siyosatini tasdiqlaydi:

buxgalteriya hisobining ishchi hisobvaraqlar rejasi;
boshlang'ich hisob hujjatlarining shakllari;
buxgalteriya hisobida hujjatlar aylanishi talablari;
notijorat faoliyat uchun foydalaniladigan aktivlarning hisobi;
maqsadli tushumlarning hisobi, ularni tan olish va ulardan foydalanish;
xarajatlarni taqsimlash;
inventarizatsiya o'tkazish;
moliyaviy hisobotni taqdim etish.

7. Hisob siyosati NNT yuridik shaxs sifatida davlat ro'yxatidan o'tgan kundan boshlab qo'llaniladi. NNT va uning yuridik shaxs maqomiga ega bo'lmagan alohida bo'linmalari uchun ham bir xil hisob siyosati qo'llaniladi.

8. NNT faoliyatini moliyalashtirish manbalaridan kelib chiqib buxgalteriya hisobining ishchi hisobvaraqlar rejasiga quyidagi maqsadli tushumlarni hisobga oluvchi hisobvaraqlar kiritilishi mumkin:

kirish va a'zolik badallari, agar ularning ustavida nazarda tutilgan bo'lsa;
muassislardan, qatnashchilardan (a'zolardan) bir marotaba va muntazam ravishda keladigan tushumlar;
davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash shakllari;
chet davlatlardan, xalqaro va chet el tashkilotlaridan, chet davlatlarning fuqarolaridan yoki ularning topshirig'iga binoan boshqa shaxslardan olinadigan pul mablag'lari va mol-mulk;
ixtiyoriy mulkiy badallar va ehsonlar;
tadbirkorlik faoliyatidan olingan, faqat ustav maqsadlari uchun ishlatiladigan daromadlar (foyda);
qonunchilik hujjatlarida taqiqlanmagan boshqa tushumlar.

9. Buxgalteriya hisobining ishchi hisobvaraqlar rejasi NNTning moliyalashtirish manbalari, notijorat faoliyati, tadbirkorlik faoliyati, aktivlari, majburiyatlari, daromadlari va xarajatlarini alohida hisobga olish uchun zarur bo'lgan hisobvaraqlarni o'z ichiga olishi lozim.

10. Chet el valyutasidagi operatsiyalar bo'yicha kurs farqlarini tan olish baholash qiymatlarining o'zgarishi va boshqa shunga o'xshash holatlar natijasida aktivlar va majburiyatlar qiymatining o'zgarishlari maqsadli mablag'larning kelib tushishidan (sarflanishidan) alohida hisobga olinadi.

11. Maqsadli mablag'lar hisobidan moliyalashtiriladigan notijorat faoliyat bilan bevosita bog'liq xarajatlar tegishli maqsadli tadbirlar kesimida buxgalteriya hisobida alohida aks ettiriladi. Agar xarajatlarni muayyan maqsadli tadbirlar o'rtasida to'g'ridan-to'g'ri taqsimlash imkoni bo'lmaganda, bunday xarajatlar NNTning hisob siyosatida belgilangan asosli va izchil qo'llaniladigan usul bo'yicha taqsimlanadi.

12. Muayyan davrning (oy, chorak, yil) oxirida xarajatlarni hisobga oluvchi hisobvaraqlar tegishli maqsadli tushumlarni hisobga oluvchi hisobvaraq bilan bog'langan holda yopiladi.

13. Buxgalteriya hisobida notijorat maqsadlarida foydalaniladigan asosiy vositalar va nomoddiy aktivlarning eskirish summasi ularga yo'naltirilgan maqsadli moliyalashtirish mablag'larining kamayishi sifatida hisobdan chiqariladi.

14. NNT tomonidan amalga oshiriladigan barcha buxgalteriya operatsiyalari tasdiqlovchi boshlang'ich hisob hujjatlari bilan rasmiylashtiriladi va ular asosida buxgalteriya hisobi yuritiladi.

15. Boshlang'ich hisob hujjatlaridagi ma'lumotlar buxgalteriya hisobi registrilarida tizimlashtiriladi va to'planadi.

16. Amalga oshirilgan buxgalteriya operatsiyalari xronologik tartibda "Buxgalteriya operatsiyalarini qayd etish jurnalida" ro'yxatga olib boriladi. Buxgalteriya operatsiyalarini qayd etish jurnali mazkur Standartning 1-ilovasiga muvofiq shaklda yuritiladi. Zarur hollarda, jurnal qo'shimcha ustunlar bilan to'ldirilishi mumkin.

17. Buxgalteriya hisobining hisobvaraqlar kesimida analitik va sintetik hisobini yuritish mazkur Standartning 2-ilovasiga muvofiq "Buxgalteriya operatsiyalarini hisobga olish kitobi" registriga asosan amalga oshiriladi.

18. Moliyalashtirish manbalarining analitik hisobi maqsadli mablag'larning tushumi, sarfi va qoldig'i summasini aks ettirishi hamda boshqa zarur axborotdan foydalanishi mumkin bo'lgan tarzda rasmiylashtirilishi lozim.

19. "Buxgalteriya operatsiyalarini hisobga olish kitobi"da:

hisobot davrining boshida tegishli hisobvarag'i bo'yicha mavjud bo'lgan qoldiq summasi yozuvi bilan ochiladi (aktiv hisobvarag'ining qoldig'i debetida, passiv hisobvarag'ining qoldig'i kreditida yoziladi);

har bir qatorda yozuvlar tizimli tartibda "Buxgalteriya operatsiyalarini qayd etish jurnalida" keltirilgan ma'lumotlar asosida aks ettiriladi;

hisobot davrining oxirida har bir hisobvaraq bo'yicha aylanma va yakuniy qoldiq summasi aniqlanadi.

20. Tegishli texnik vositalar mavjud bo'lganda, boshlang'ich hisob hujjatlari va buxgalteriya hisobi registrlari, shuningdek, tovar-moddiy zaxiralar, pul mablag'lari hamda boshqa buxgalteriya operatsiyalari bo'yicha ishtirokchilarni identifikatsiyalash imkonini beradigan hisob hujjatlari (shu jumladan, "Buxgalteriya operatsiyalarini qayd etish jurnali" va "Buxgalteriya operatsiyalarini hisobga olish kitobi") avtomatlashtirilgan axborot tizimida yuritilishi mumkin.

Agar buxgalteriya hisobini yuritish uchun avtomatlashtirilgan axborot tizimida ichki nazorat uchun zarur ma'lumotlar va buxgalteriya operatsiyalarining tafsilotlari bo'yicha jamg'arilgan ma'lumotlar mavjud bo'lsa, alohida buxgalteriya hisobi registrlari tuzilmasligi mumkin.

3-bob. Moliyaviy hisobotni taqdim etish

21. NNTning moliyaviy hisobotni tuzish va taqdim etishining asosiy tamoyillari Moliyaviy hisobotni tuzish va taqdim etishning konseptual asoslari (ro'yxat raqami 3854, 2026-yil 10-iyun) hamda mazkur Standart talablariga muvofiq belgilanadi.

22. NNT va alohida bo'linmalarning yillik moliyaviy hisoboti kamida moliyaviy holat to'g'risidagi hisobotdan (buxgalteriya balansi) iborat bo'lishi lozim.

Agar NNT qonunchilikka muvofiq tadbirkorlik faoliyatini amalga oshirsa, uning yillik moliyaviy hisoboti tarkibiga moliyaviy natijalar to'g'risidagi hisobot ham kiritiladi.

23. NNTning moliyaviy hisobotga izohlarda o'z mol-mulki va pul mablag'laridan foydalanishi, shu jumladan moliyalashtirish manbalari va maqsadlari, hamda NNT faoliyatiga ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan to'g'risidagi axborot yoritiladi.

24. Moliyaviy hisobot shakllari va ularni taqdim etish muddatlari Moliyaviy hisobotlarni taqdim etish muddatlari hamda ularning tarkibi va mazmuni to'g'risidagi nizomga (ro'yxat raqami 3567, 2024 yil 4-noyabr) asosan belgilanadi.

25. Jamoat fondlari har yilgi moliyaviy hisobotlarini qonunchilikda belgilangan tartibda auditorlik xulosasi bilan birga e'lon [qiladi](#).

O'zbekiston Respublikasi moliyaviy hisobotning milliy standarti
(77-sonli MHMS) "Nodavlat notijorat tashkilotlari uchun
soddalashtirilgan buxgalteriya hisobi va moliyaviy hisoboti"ga
1-ILOVA

**Buxgalteriya operatsiyalarini qayd etish
JURNALI**

20____-yil _____ uchun

NNT nomi _____

Faoliyat turi _____

T/r	Sana	Boshlangʻich hisob hujjatining nomi va raqami	Operatsiyaning mazmuni	Summa	Hisobvaraqlarning bogʻlanishi	
					Debet	Kredit
20____-yil ____ - _____ uchun						
20____-yil _____ uchun						

O'zbekiston Respublikasi moliyaviy hisobotning milliy standarti
(77-sonli MHMS) "Nodavlat notijorat tashkilotlari uchun
soddalashtirilgan buxgalteriya hisobi va moliyaviy hisoboti"ga
2-ILOVA

**Buxgalteriya operatsiyalarini hisobga olish
KITOBI**

20____-yil _____ uchun

NNT nomi _____

Faoliyat turi _____

Hisobvaraqlarning raqami va nomi _____

T/r	Sana	Boshlangʻich hisob hujjatining nomi va raqami	Hisobvaraqlarning bogʻlanishi		Qoldiq	
			Debet	Kredit	Debet	Kredit
20___-yil ___-_____dagi qoldiq						
20___-yil __-_____ uchun jami aylanma						
20___-yil ___-_____dagi qoldiq						

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
ADLIYA VAZIRLIGIDA
DAVLAT RO'YXATIDAN O'TKAZILDI
RO'YXAT RAQAMI: 3918
2026 - yil 04 - Avgust

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI
VAZIRLIGI
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI IQTISODIYOT VA MOLIYA VAZIRLIGINING
QARORI

**O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi
vazirligi hamda O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya
vazirligi tomonidan qabul qilingan ayrim idoraviy normativ-
huquqiy hujjatlarga o'zgartirishlar kiritish to'g'risida**

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 26-dekabrdagi PF–258-son “Ijtimoiy himoyaga muhtoj aholi qatlamlariga davlat ijtimoiy qo'llab-quvvatlash choralarini taqdim etish tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida”gi [Farmoni](#) va Vazirlar Mahkamasining 2026-yil 29-yanvardagi 35-son “Ijtimoiy reyestrda kiritilgan oilalarni qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida”gi [qaroriga](#) muvofiq O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi hamda Iqtisodiyot va moliya vazirligi qaror qiladi:

1. O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi hamda O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi tomonidan qabul qilingan ayrim idoraviy normativ-huquqiy hujjatlarga ilovaga muvofiq o'zgartirishlar kiritilsin.
2. Mazkur qaror O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Ijtimoiy himoya milliy agentligi bilan kelishilgan.
3. Ushbu qaror rasmiy e'lon qilingan kundan e'tiboran kuchga kiradi.

Vazir
2026-yil 21-iyul
1-son

KARIMOVA E'ZOZXON
GAPIRJONOVNA

Vazir
2026-yil 8-iyul
387-son

KUCHKAROV DJAMSHID
ANVAROVICH

Kelishildi:

Ўзбекистон Республикаси
Президенти Ҳузуридаги
ижтимоий Ҳимоя миллий
агентлиги директори
2026-yil 27-iyun

OLLOYOROV MANSURBEK
POLVONZODA

O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi
vazirligining 2026-yil 21-iyuldagi 1-son hamda Iqtisodiyot va moliya
vazirligining 2026-yil 8-iyuldagi 387-son qaroriga
ILOVA

**O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi
hamda O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi
tomonidan qabul qilingan ayrim idoraviy normativ-huquqiy
hujjatlarga kiritilayotgan
o'zgartirishlar**

1. O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi va Moliya vazirligining 2016-yil 12-iyuldagi 7-mh va 52-son qarori (ro'yxat raqami 2820, 2016-yil 3-avgust) (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2016-y., 31-son, 383-modda) bilan tasdiqlangan Umumiy o'rta ta'lim muassasalarining uzaytirilgan kun guruhlarida bolalar ta'minoti uchun ota-onalar to'lovini undirish va undan foydalanish tartibi to'g'risidagi [nizomda](#):

a) 17 va 18-bandlar quyidagi tahrirda bayon etilsin:

“17. Umumiy o'rta ta'lim muassasasining uzaytirilgan kun guruhlariga qatnaydigan bolalar umumiy sonining 15 foizi doirasida Ijtimoiy reyestrda oilalar farzandlari to'lovdan ozod qilinadi. Bunda birinchi navbatda davlat ta'minotidagi oila va kambag'al oila farzandlariga, shundan so'ng kambag'allik chegarasidagi oila farzandlariga imtiyoz beriladi.

18. To'lovdan ozod qilinadigan o'quvchilar ro'yxati ular Ijtimoiy reyestrda kiritilgan oilaning a'zosi ekani haqidagi ma'lumot asosida shakllantiriladi.

Bunda ma'lumot umumiy o'rta ta'lim muassasalari tomonidan “Elektron hukumat” tizimi idoralararo integratsiyalashuv platformasi orqali tekshiriladi.”;

b) 19 va 20-bandlardagi “kam ta'minlangan yoki kambag'al deb e'tirof etilgan” degan so'zlar “Ijtimoiy reyestrda” degan so'zlar bilan almashtirilsin.

2. O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi va Moliya vazirligining 2016-yil 25-iyuldagi 8-mh va 55-son qarori (ro'yxat raqami 2821, 2016-yil 23-avgust) (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2016-y., 34-son, 406-modda) bilan tasdiqlangan Maktabgacha ta'lim tashkilotlari va maktab-internatlardagi bolalar ta'minotiga haq to'lash tartibi to'g'risidagi [nizomda](#):

a) 1-banddan “, kam ta'minlangan oilalardagi bolalar uchun maktab-internatlar” degan so'zlar chiqarib tashlansin;

b) 19-bandning birinchi xatboshisi quyidagi tahrirda bayon etilsin:

“19. Maktabgacha ta’lim tashkilotlaridagi (maktab-internatlardagi) bolalar umumiy sonining 15 foizi doirasida Ijtimoiy reyestrda oilalar farzandlari to’lovdan ozod qilinadi. Bunda birinchi navbatda davlat ta’minotidagi oila va kambag’al oila farzandlariga, shundan so‘ng kambag’allik chegarasidagi oila farzandlariga imtiyoz beriladi.”;

d) 20-bandning “a” kichik bandi quyidagi tahrirda bayon etilsin:

“a) Ijtimoiy reyestrda kiritilgan oilalarning farzandlari uchun ular Ijtimoiy reyestrda kiritilgan oilaning a’zosi ekani haqida ma’lumotnoma;”;

e) 22-banddagi “kam ta’minlangan yoki kambag’al deb e’tirof etilgan” degan so‘zlar “Ijtimoiy reyestrda” degan so‘zlar bilan almashtirilsin;

f) 23-band quyidagi tahrirda bayon etilsin:

“23. To’lovdan ozod qilingan bolalarning maktabgacha ta’lim tashkilotiga (maktab-internatga) qatnashi (bo’lishi) to’xtatilishi natijasida bo’shab qolgan o‘rinlar zaxiradan to’ldirib boriladi.”.

3. O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta’limi vazirligining 2025-yil 3-oktabrdagi 10-mh-son hamda Iqtisodiyot va moliya vazirligining 2025-yil 2-oktabrdagi 293-son “Kambag’al oilalar reyestri”ga kiritilgan oilalarning farzandlarini qabul qilgan oilaviy nodavlat maktabgacha ta’lim tashkilotlariga ushbu bolalar ta’minoti uchun ota-onalar to’lovining bir qismini Davlat budjetidan qoplab berish tartibi to’g’risidagi nizomni tasdiqlash haqida”gi [qarorida](#) (ro‘yxat raqami 3693, 2025-yil 23-oktabr) (Qonunchilik ma’lumotlari milliy bazasi, 24.10.2025-y., 10/25/3693/0973-son):

a) nomi va 1-bandidagi “Kambag’al oilalar reyestri”ga” degan so‘zlar “Ijtimoiy reyestrda” degan so‘zlar bilan almashtirilsin;

b) Nizomda:

nomi va muqaddimasidagi “Kambag’al oilalar reyestri”ga” degan so‘zlar “Ijtimoiy reyestrda” degan so‘zlar bilan almashtirilsin;

2-bandda:

ikkinchi – beshinchi xatboshilar chiqarib tashlansin;

oltinchi xatboshi tegishli ravishda ikkinchi xatboshi deb hisoblansin;

ikkinchi xatboshidagi “bir xil toifadagi oilalarning” degan so‘zlar “ayrim toifadagi oilalarning” degan so‘zlar bilan almashtirilsin;

8-band quyidagi tahrirda bayon etilsin:

“8. Ayrim toifadagi oila Ijtimoiy reyestrda “davlat ta’minotidagi oila” yoki “kambag’al oila” toifasidan “kambag’allik chegarasidagi oila” toifasiga

o'tkazilganda, kompensatsiya keyingi o'n ikki oy mobaynida to'lab boriladi.".

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
ADLIYA VAZIRLIGIDA
DAVLAT RO'YXATIDAN O'TKAZILDI
RO'YXAT RAQAMI: 3260-2
2026 - yil 05 - Avgust

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MARKAZIY BANKI BOSHQARUVINING QARORI

“Mikromoliya tashkilotlari, lombardlar va ipotekani qayta moliyalashtirish tashkilotlarining axborot tizimlarida axborot xavfsizligiga doir minimal talablar to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida”gi qarorga o'zgartirishlar va qo'shimcha kiritish to'g'risida

O'zbekiston Respublikasining “O'zbekiston Respublikasining Markaziy banki [to'g'risida](#)”gi va “Shaxsga doir ma'lumotlar [to'g'risida](#)”gi qonunlariga muvofiq O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki boshqaruvi **qaror qiladi:**

1. 1. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki boshqaruvining 2020-yil 27-iyundagi 15/6-son “Mikromoliya tashkilotlari, lombardlar va ipotekani qayta moliyalashtirish tashkilotlarining axborot tizimlarida axborot xavfsizligiga doir minimal talablar to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida”gi qaroriga (ro'yxat raqami 3260, 2020-yil 30-iyun) (Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 30.06.2020-y., 10/20/3260/1079-son) ilovaga muvofiq o'zgartirishlar va qo'shimcha kiritilsin.

2. Mazkur qaror rasmiy e'lon qilingan kundan kuchga kiradi.

O'zbekiston Respublikasi
Markaziy banki Raisi
22-Iyul 2026-yil
21/3 son

ISHMETOV TIMUR
AMINDJANOVICH

O'zbekiston Respublikasi
Markaziy banki boshqaruvining
2026-yil 22-iyuldagi
21/3-son qaroriga
ILOVA

“Mikromoliya tashkilotlari, lombardlar va ipotekani qayta moliyalashtirish tashkilotlarining axborot tizimlarida axborot xavfsizligiga doir minimal talablar to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida”gi qarorga kiritilayotgan o'zgartirishlar va qo'shimcha

1. Qarorda:

1) nomi quyidagi tahrirda bayon etilsin:

“Mikromoliya tashkilotlari, lombardlar, ipotekani qayta moliyalashtirish tashkilotlari, kafolatlar berish tashkilotlari hamda faktoring tashkilotlarining axborot tizimlarida axborot xavfsizligiga doir minimal talablar to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida”;

2) 1-band quyidagi tahrirda bayon etilsin:

“1. Mikromoliya tashkilotlari, lombardlar, ipotekani qayta moliyalashtirish tashkilotlari, kafolatlar berish tashkilotlari hamda faktoring tashkilotlarining axborot tizimlarida axborot xavfsizligiga doir minimal talablar to'g'risidagi nizom ilovaga muvofiq tasdiqlansin.”.

2. Nizomda:

1) nomi quyidagi tahrirda bayon etilsin:

“Mikromoliya tashkilotlari, lombardlar, ipotekani qayta moliyalashtirish tashkilotlari, kafolatlar berish tashkilotlari hamda faktoring tashkilotlarining axborot tizimlarida axborot xavfsizligiga doir minimal talablar to'g'risidagi nizom”;

2) muqaddima quyidagi tahrirda bayon etilsin:

“Mazkur Nizom mikromoliya tashkilotlari, lombardlar, ipotekani qayta moliyalashtirish tashkilotlari, kafolatlar berish tashkilotlari hamda faktoring tashkilotlarining (bundan buyon matnda nobank kredit tashkilotlari deb yuritiladi) axborot tizimlarida axborot xavfsizligiga doir minimal talablarni belgilaydi.”;

3) 4-bandning to'rtinchi va o'ninchi xatboshilaridagi “maxfiy” degan so'z “konfidensial” degan so'z bilan almashtirilsin;

4) quyidagi mazmundagi 4¹-band bilan to'ldirilsin:

“4¹. Nobank kredit tashkilotlari tomonidan mijozlarni identifikatsiya qilish va autentifikatsiyadan o‘tkazish jarayonida foydalaniladigan jismoniy shaxslarning biometrik ma’lumotlari O‘zbekiston Respublikasi hududida saqlanishi shart.

Mijozga tegishli biometrik bo‘lmagan boshqa turdagi shaxsga doir ma’lumotlar O‘zbekiston Respublikasi “Shaxsga doir ma’lumotlar to‘g‘risida”gi Qonunining 27¹-moddasi uchinchi qismiga muvofiq O‘zbekiston Respublikasi hududidan tashqarida saqlanishi va ularga ishlov berilishi mumkin.”;

5) 6-bandda:

uchinchi xatboshi quyidagi tahrirda bayon etilsin:

“ish jarayonida xodimlarga ma’lum bo‘lgan konfidensial va shaxsga doir ma’lumotlarni sir saqlash majburiyati hamda javobgarliklari to‘g‘risida tushuntirish ishlarini olib borish;”;

o‘n oltinchi xatboshidagi “maxfiy” degan so‘z “konfidensial” degan so‘z bilan almashtirilsin;

6) 8-bandning yettinchi xatboshisidagi “maxfiyligini” degan so‘z “konfidensialligini” degan so‘z bilan almashtirilsin.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
ADLIYA VAZIRLIGIDA
DAVLAT RO'YXATIDAN O'TKAZILDI
RO'YXAT RAQAMI: 3757-1
2026 - yil 07 - Avgust

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI ADLIYA VAZIRINING
BUYRUG'I

**Notariuslar tomonidan ijro xatlarini yozish tartibi to'g'risidagi
nizomga o'zgartirishlar kiritish haqida**

O'zbekiston Respublikasining "Notariat to'g'risida"gi [Qonuni](#) hamda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 13-apreldagi [PQ-3666-son](#) "O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi faoliyatini yanada takomillashtirishga doir tashkiliy chora-tadbirlar to'g'risida"gi va 2025-yil 9-sentabrdagi [PQ-280-son](#) "Notariat institutini yanada rivojlantirish hamda sohaga zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini keng joriy etishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarorlariga muvofiq buyuraman:

1. O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2026-yil 13-yanvardagi 2-mh-son buyrug'i (ro'yxat raqami 3757, 2026-yil 19-yanvar) (Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 20.01.2026-y., 10/26/3757/0058-son) bilan tasdiqlangan Notariuslar tomonidan ijro xatlarini yozish tartibi to'g'risidagi [nizomga](#) ilovaga muvofiq o'zgartirishlar kiritilsin.

2. Mazkur buyruq O'zbekiston Respublikasi Notarial palatasi bilan kelishilgan.

3. Ushbu buyruq rasmiy e'lon qilingan kundan e'tiboran kuchga kiradi.

Vazir
2026-yil 7-avgust
26-mh-son

TASHKULOV AKBAR
DJURABAYEVICH

Kelishildi:

Rais
2026-yil 8-iyun

ASHUROV DILSHOD
RUSTAMOVICH

O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining
2026-yil 7-avgustdagi 26-mh-son buyrug'iga
ILOVA

**Notariuslar tomonidan ijro xatlarini yozish tartibi to'g'risidagi
nizomga kiritilayotgan o'zgartirishlar**

1. 1-bandda:

yettinchi xatboshi chiqarib tashlansin;

sakkizinchi xatboshi yettinchi xatboshi deb hisoblansin;

yettinchi xatboshidan “yoki elektron shaklda” degan so'zlar chiqarib tashlansin.

2. 8-banddagi “Tizim” degan so'z “Notarius” avtomatlashtirilgan axborot tizimi (bundan buyon matnda Tizim deb yuritiladi)” degan so'zlar bilan almashtirilsin.

3. 14-bandda:

uchinchi va to'rtinchi xatboshilar chiqarib tashlansin;

beshinchi – sakkizinchi xatboshilar tegishli ravishda uchinchi – oltinchi xatboshilar deb hisoblansin;

oltinchi xatboshidagi “(barmoq izi va Face-ID)” degan so'zlar “(barmoq izi yoki Face-ID)” degan so'zlar bilan almashtirilsin;

quyidagi mazmundagi xatboshi bilan to'ldirilsin:

“Bunda O'zbekiston Respublikasi fuqarosining jismoniy nuqsoni (barmoqlarning yo'qligi, barmoq izlarining yo'qolganligi va boshqalar) sababli maxsus moslamalar orqali barmoq izlarini skaner qilish imkoniyati mavjud bo'lmasa, uning shaxsi Face-ID orqali verifikatsiya qilinadi.”.

4. 27-bandning yettinchi xatboshisi quyidagi tahrirda bayon etilsin:

“qarzdor ijro xatiga qarshi e'tirozlarini bildirib, ijro xatini yozgan notariusga ijro xati nusxasini olgan yoki ijro xati yozilganligi unga ma'lum bo'lgan kundan e'tiboran o'n kunlik muddatda ijro xatini bekor qilishni so'rab murojaat qilish huquqi tushuntirilishi;”.

5. 41-band quyidagi tahrirda bayon etilsin:

“41. Qarzdor ijro xatiga qarshi e'tirozlarini bildirib, ijro xati nusxasini olgan yoki ijro xati yozilganligi unga ma'lum bo'lgan kundan e'tiboran o'n kunlik

muddatda tegishli notariusga ijro xatini bekor qilishni so'rab murojaat qilishga haqli.

Bunday holda notarius ijro xatini bekor qilib, bu haqda qaror chiqaradi. Ijro xatini bekor qilish to'g'risidagi qarorda notarius undiruvchi bildirgan talab da'vo ishini yuritish tartibida taqdim etilishi mumkinligi haqida tushuntiradi.

Ijro xatini bekor qilish to'g'risidagi qaror nusxasi undiruvchi va qarzdorga (uning oila a'zolaridan biriga) topshirilishi yoki ularga pochta yoxud boshqa aloqa vositalari orqali, shu jumladan qaror jo'natilganligi va qabul qilib olinganligi faktini qayd etish imkonini beruvchi vositalardan foydalangan holda elektron pochtaga yoki mobil telefonga (mavjud bo'lganda) yuboriladi.

Agar ijro xati notarius tomonidan O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi huzuridagi Majburiy ijro byurosining tegishli bo'linmasiga yuborilgan bo'lsa, ijro xati bekor qilinganligi haqidagi qaror ushbu qaror qabul qilingan kunning o'zida mazkur organga ham yuboriladi.

Qarzdor e'tiroz bildirish uchun belgilangan o'n kunlik muddatni uzrli sabablarsiz o'tkazib murojaat qilsa (bundan kasalligi, yaqin qarindoshlarining vafoti, O'zbekiston Respublikasidan tashqarida bo'lishi va boshqa uzrli sabablar bo'lgan holatlar mustasno), notarius ijro xatini bekor qilishni rad etadi va bu haqida qaror chiqaradi. Ushbu qaror ustidan belgilangan tartibda sudga murojaat qilinishi mumkin.

Ijro xati yozishga asos bo'lgan qarzdorlik elektron tizimlardagi texnik nosozliklar sababli yuzaga kelganligi (hisoblanganligi) aniqlangan taqdirda undiruvchi yoki qarzdorning shu haqidagi murojaatiga asosan ijro xati bekor qilinadi.”.

6. Ilovaning 3-bandi quyidagi mazmundagi “e” kichik band bilan to'ldirilsin:

“e) qonunchilikda shartnoma asosida xizmat ko'rsatish, shuningdek ko'p kvartirali uyni boshqarish nazarda tutilgan hollarda tegishli shartnoma nusxasi.”.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
ADLIYA VAZIRLIGIDA
DAVLAT RO'YXATIDAN O'TKAZILDI
RO'YXAT RAQAMI: 3919
2026 - yil 07 - Avgust

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRINING BUYRUG'I

O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi tomonidan qabul qilingan ayrim idoraviy normativ-huquqiy hujjatlarga o'zgartirishlar kiritish to'g'risida

O'zbekiston Respublikasining 2026-yil 11-iyundagi O'RQ-1151-son "O'zbekiston Respublikasining ayrim qonun hujjatlariga giyohvandlik vositalari, psixotrop moddalar yoki ularning analoglarining va kuchli ta'sir qiluvchi moddalarning qonunga xilof muomalasi uchun javobgarlikni takomillashtirishga qaratilgan qo'shimcha va o'zgartirishlar kiritish to'g'risida"gi [Qonuniga](#) muvofiq **buyuraman:**

1. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi tomonidan qabul qilingan ayrim idoraviy normativ-huquqiy hujjatlarga ilovaga muvofiq o'zgartirishlar kiritilsin.
2. Mazkur buyruq rasmiy e'lon qilingan kundan e'tiboran kuchga kiradi.

Vazir
2026-yil 31-iyul
25-son

ADILOV ELDAR
ERKINOVICH

O'zbekiston Respublikasi sog'liqni saqlash vazirining
2026-yil 31-iyuldagi 25-son buyrug'iga
ILOVA

**O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi tomonidan qabul
qilingan ayrim idoraviy normativ-huquqiy hujjatlarga kiritilayotgan
o'zgartirishlar**

1. O'zbekiston Respublikasi sog'liqni saqlash vazirining 2018-yil 30-oktabrdagi 51-son buyrug'i (ro'yxat raqami 3082, 2018-yil 31-oktabr) (Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 01.11.2018-y., 10/18/3082/2141-son) bilan tasdiqlangan Dorixona sharoitida "angro" mahsulotini qadoqlash, o'rash, markirovka va realizatsiya qilish tartibi to'g'risidagi [nizomning](#) 1-bandidagi "giyohvandlik vositalari va ularning analoglari, psixotrop moddalar" degan so'zlar "giyohvandlik vositalari, psixotrop moddalar yoki ularning analoglari" degan so'zlar bilan almashtirilsin.

2. O'zbekiston Respublikasi sog'liqni saqlash vazirining 2020-yil 1-iyuldagi 121-son buyrug'i (ro'yxat raqami 3277, 2020-yil 1-iyul) (Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 01.07.2020-y., 10/20/3277/1022-son) bilan tasdiqlangan Tibbiyot tashkilotlarida dori vositalarini tayinlash, xalqaro patentlanmagan nomlanishi bo'yicha retseptlarni rasmiylashtirish hamda bemorning dori vositalarini qabul qilish, saqlash va qo'llash tartibi to'g'risidagi [nizomning](#) 1-bandidagi "giyohvandlik vositalari, ularning analoglari, psixotrop moddalar" degan so'zlar "giyohvandlik vositalari, psixotrop moddalar yoki ularning analoglari" degan so'zlar bilan almashtirilsin.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
ADLIYA VAZIRLIGIDA
DAVLAT RO'YXATIDAN O'TKAZILDI
RO'YXAT RAQAMI: 3920
2026 - yil 07 - Avgust

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI ICHKI ISHLAR VAZIRINING BUYRUG'I

**O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi huzuridagi
Qo'riqlash departamentiga qo'riqlash uchun topshirilgan
obyektlarni qo'riqlashning muhandislik va texnik vositalari bilan
jihozlash talablari, tartibi hamda shartlari to'g'risidagi
yo'riqnomani tasdiqlash haqida**

O'zbekiston Respublikasi "Qo'riqlash faoliyati to'g'risida"gi
Qonunining 7¹-[moddasiga](#) muvofiq buyuraman:

1. O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi huzuridagi Qo'riqlash departamentiga qo'riqlash uchun topshirilgan obyektlarni qo'riqlashning muhandislik va texnik vositalari bilan jihozlash talablari, tartibi hamda shartlari to'g'risidagi yo'riqnoma ilovaga muvofiq tasdiqlansin.

2. Mazkur buyruq O'zbekiston Respublikasi Favqulodda vaziyatlar vazirligi, Qurilish va uy-joy kommunal xo'jaligi vazirligi hamda O'zbekiston Savdo-sanoat palatasi bilan kelishilgan.

3. Ushbu buyruq rasmiy e'lon qilingan kundan e'tiboran kuchga kiradi.

Vazir
25-Iyul 2026-yil
363 son

TASHPULATOV AZIZ
ANVAROVICH

Kelishildi:

Vazir
04-Iyul 2026-yil

IKRAMOV AZIZBEK
ISRAILOVICH

Rais
23-Iyun 2026-yil

VAXABOV DAVRON
ABDUJALALOVICH

Вазир
23-Iyun 2026-yil

XIDOYATOV SHERZOD
SAIDJANOVICH

O'zbekiston Respublikasi ichki ishlar vazirining
2026-yil 25-iyuldagi 363-son buyrug'iga
ILOVA

**O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi huzuridagi
Qo'riqlash departamentiga qo'riqlash uchun topshirilgan
obyektlarni qo'riqlashning muhandislik va texnik vositalari bilan
jihozlash talablari, tartibi hamda shartlari to'g'risidagi
YO'RIQNOMA**

Mazkur Yo'riqnoma O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi huzuridagi Qo'riqlash departamentiga (bundan buyon matnda Qo'riqlash departamenti deb yuritiladi) qo'riqlash uchun topshirilgan obyektlarni qo'riqlashning muhandislik va texnik vositalari bilan jihozlash talablari, tartibi hamda shartlarini belgilaydi.

Ushbu Yo'riqnoma talablari o'ta muhim, toifalangan hamda davlat ahamiyatiga molik boshqa obyektlar, banklar va ularning filiallari obyektlari, ta'lim tashkilotlari obyektlari, shuningdek O'zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi tomonidan qo'riqlanadigan obyektlarni qo'riqlashning muhandislik va texnik vositalari bilan jihozlashga nisbatan tatbiq etilmaydi.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 21-noyabrdagi 930-son qarori bilan tasdiqlangan O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi huzuridagi Qo'riqlash departamenti bo'linmalari tomonidan qo'riqlanadigan obyektlar ro'yxatida nazarda tutilmagan tadbirkorlik subyektlari hamda jismoniy shaxslarga tegishli obyektlarni qo'riqlashning muhandislik va texnik vositalari bilan jihozlashda mazkur Yo'riqnoma talablari tavsiyaviy xususiyatga ega bo'lib, ularni qo'llash shartlari taraflarning o'zaro kelishuviga ko'ra tuziladigan shartnomada belgilanadi.

1-bob. Umumiy qoidalar

1. Mazkur Yo'riqnomada quyidagi asosiy tushunchalar qo'llaniladi:

qo'riqlanadigan obyekt (bundan buyon matnda obyekt deb yuritiladi) – belgilangan tartibda qo'riqlashga olingan jismoniy va yuridik shaxslarning binolari, imoratlari, inshootlari, ularning hududlari, joyning uchastkalari, transport vositalari, transportda tashiladigan yuklari, pul mablag'lari, moddiy boyliklari va boshqa mol-mulki, shuningdek jismoniy shaxs;

qo'riqlashning muhandislik vositalari – obyektlarni tajovuzlardan mexanik jihatdan himoya qilish uchun qo'llaniladigan qurilmalar va inshootlar;

qo'riqlashning texnik vositalari – obyektlarni tajovuzlardan himoya qilish uchun foydalaniladigan, mustaqil vazifalarni bajaradigan, konstruktiv jihatdan yakunlangan qurilmalar;

to'siq – obyektga kirishga yoki kirishga urinishga to'sqinlik qiluvchi qo'riqlashning muhandislik vositasi (metall panjara yoki metall konstruksiya yoxud devor);

qo'riqlash signalizatsiyasi tizimi – obyektga qonunga xilof ravishda kirishni yoki kirishga urinishni magnit kontaktli, oyna sinishini qayd etuvchi va harakatni aniqlaydigan xabargohlar (bundan buyon matnda xabargohlar deb yuritiladi) orqali aniqlovchi qo'riqlashning texnik vositasi;

texnik qo'riqlash markazi (bundan buyon matnda Markaz deb yuritiladi) – tashvish xabari asosida obyektga tezkor harakatlanuvchi guruhning zudlik bilan jo'natilishini ta'minlaydigan Qo'riqlash departamentining tarkibiy bo'linmasi;

signalizatsiya himoya to'siqlari (bundan buyon matnda himoya to'sig'i deb yuritiladi) – obyektga qonunga xilof ravishda kirilganda tashvish xabarining qo'riqlash posti qabul qilish va boshqarish qurilmasiga yoki Markazga uzatilishini ta'minlovchi signalizatsiya shleyfi yoki shleyflarning majmuasi;

tashvish signalizatsiya tizimi – obyektga qonunga xilof ravishda qilingan tajovuzlar bo'yicha tashvish xabarining tugma yoki pedallar orqali Markazga uzatilishini ta'minlaydigan qo'riqlashning texnik vositasi.

2. Mazkur Yo'riqnomaning 2 va 3-boblarida nazarda tutilgan talablar obyektlarga ularning funksional vazifasi, konstruktiv xususiyatlari, joylashuvi va qo'riqlash turidan kelib chiqib qo'llaniladi.

2-bob. Obyektning qo'riqlashning muhandislik vositalari bilan jihozlash talablari va shartlari

3. Obyektlarni qo'riqlashning muhandislik vositalari bilan jihozlashda quyidagilar nazarda tutiladi:

to'siq;

darvoza;

nazorat-o'tkazish joyi;

suv va havo quvurlari, yer osti kollektorlari;

eshik va derazalar;

shamollatish (ventilyatsiya) shaxtalari, mo'ri va boshqa texnologik kanallar;

qulflash moslamalari.

4. Obyektning to'siqlarini jihozlashda quyidagi talab va shartlarga rioya qilinishi lozim:

shaxslar va transport vositalarining obyekt hududiga tasodifiy yoki ruxsatsiz kirishiga, shuningdek nazorat-o'tkazish joyini chetlab o'tgan holda obyektga qonunga

xilof ravishda kirishiga to'sqinlik qilishi;

obyekt hududini kuzatishga hamda qo'riqlashning texnik vositalari ishlashiga to'sqinlik qilmasligi;

obyekt hududidan tashqarida joylashgan bino va inshootlar bilan tutashmasligi;

tirqishlar, teshiklar va boshqa shikastlanishlarga, shuningdek qulflanmaydigan darvoza hamda eshiklarga ega bo'lmasligi;

balandligi kamida 2 metr bo'lishi.

5. Obyektning darvozalarini jihozlashda quyidagi talab va shartlarga rioya etilishi zarur:

obyektning darvozalari transport vositalari va temir yo'l kirish joylariga o'rnatilishi;

avtomatik boshqariladigan darvozalar texnik nosoz bo'lganda ularni qo'lda ochish va to'xtatish imkonini beruvchi moslamalar bilan jihozlangan bo'lishi;

balandligi kamida 2 metr va qalinligi kamida 2 mm bo'lgan metall qoplamadan yoki diametri kamida 16 mm bo'lgan hamda 150x150 mm dan katta bo'lmagan o'lchamdagi katakchalarni tashkil etuvchi, shuningdek katakchalarning kesishmalarida payvandlangan, gardishi 50x50x5 mm dan kam bo'lmagan o'lchamdagi metall burchak bilan mustahkamlangan metall panjaradan iborat bo'lishi.

6. Obyektning nazorat-o'tkazish joyini jihozlashda quyidagi talab va shartlarga rioya etilishi lozim:

obyektga tashrif buyuruvchi shaxslar va uning xodimlarini ko'zdan kechirish, shuningdek qo'riqlash naryadlarining xizmat o'tashi uchun alohida xona mavjud bo'lishi;

darvozalarni avtomatik boshqarish, tashqi perimetr yoritkichlarini hamda transport vositalarini doimiy (statsionar) ko'zdan kechirish vositalarini boshqarish qurilmalari nazorat-o'tkazish joyiga yoki obyekt hududining ichki tomoniga o'rnatilishi;

transport vositalari va temir yo'l transportini ko'zdan kechirish uchun maxsus maydonchalar bilan jihozlanishi;

nazorat-o'tkazish joyining derazalari metall panjaralar bilan jihozlanishi;

nazorat-o'tkazish joyining eshiklari qalinligi 2 mm dan kam bo'lmagan metall qoplamadan iborat bo'lishi, shuningdek transport vositalari va fuqarolarni kuzatish uchun tuynuk bilan jihozlangan bo'lishi;

turniketlar bilan jihozlanishi.

7. Obyektning suv va havo quvurlari, yer osti kollektorlari uning obyektidan chiqish joylarida diametri kamida 16 mm bo'lgan va 150x150 mm dan katta bo'lmagan o'lchamdagi katakchalarni tashkil etuvchi, shuningdek katakchalarning kesishmalarida payvandlangan metall panjaralar bilan jihozlangan bo'lishi zarur.

8. Obyektning eshiklarini jihozlashda quyidagi talab va shartlarga rioya qilinishi kerak:

asosiy va zaxira kirish eshiklarining ichki tomonida diametri kamida 16 mm bo'lgan va 150x150 mm dan katta bo'lmagan o'lchamdagi katakchalarni tashkil etuvchi, shuningdek katakchalarning kesishmalarida payvandlangan, gardishi 35x35x4 mm dan kam bo'lmagan o'lchamdagi metall burchak bilan mustahkamlangan metall panjarali qo'shimcha eshik o'rnatilishi;

asosiy kirish eshigi domofon bilan, zaxira kirish eshigi esa ko'rish tuynugi bilan jihozlanishi;

maxsus qism, server, arxiv va kassa xonalari, shuningdek yerto'la hamda chordoq eshiklari qalinligi 2 mm dan kam bo'lmagan metall qoplama bilan qoplangan bo'lishi.

9. Obyektning derazalarini jihozlashda quyidagi talab va shartlarga rioya qilinishi kerak:

obyektning birinchi qavatida joylashgan maxsus qism, server, arxiv va kassa xonalarining, shuningdek yerto'la hamda chordoqning derazalari metall panjaralar bilan jihozlanishi;

ikkinchi va undan yuqori qavatlardagi derazalar evakuatsiya zinalari yonida joylashgan taqdirda metall panjaralar bilan jihozlanishi.

10. Obyektning shamollatish (ventilyatsiya) shaxtalari, mo'ri va boshqa texnologik kanallari uning obyektga kirish joylarida diametri kamida 16 mm bo'lgan va 150x150 mm dan katta bo'lmagan o'lchamdagi katakchalarni tashkil etuvchi, shuningdek katakchalarning kesishmalarida payvandlangan metall panjaralar bilan jihozlangan bo'lishi kerak.

11. Obyekt darvoza va eshiklarining qulflash moslamalarini jihozlashda quyidagi talab va shartlarga rioya qilinishi zarur:

osma qulf o'rnatish uchun mo'ljallangan quloqchalar kesimi kamida 6x40 mm bo'lgan po'lat tasmadan tayyorlanishi;

yopishtirma qulflar darvoza va eshiklarning ichki tomoniga boltlar, shaybalar va gaykalar yordamida mahkamlanishi.

3-bob. Obyektни qo'riqlashning texnik vositalari bilan jihozlash talablari va shartlari

12. Obyektни qo'riqlashning texnik vositalari tarkibiga quyidagilar kiradi:

qo'riqlash signalizatsiyasi tizimi;

tashvish signalizatsiya tizimi.

13. Obyektni qo'riqlash signalizatsiyasi tizimi bilan jihozlashda quyidagi talab va shartlarga rioya qilinishi kerak:

ruxsatsiz kirish ehtimoli mavjud bo'lgan joylar (darvoza, eshik, deraza, yo'lak va xonalar) qo'riqlash signalizatsiyasi tizimi bilan jihozlanishi;

qo'riqlash signalizatsiyasi tizimining qabul qilish va boshqarish qurilmasi qo'riqlash postiga o'rnatilishi;

yerto'la va chordoq xonalariga, shuningdek ularning eshik va derazalariga o'rnatilgan xabargohlarning shleyflari tashqi perimetрни qo'riqlash signalizatsiyasi tizimiga ulanishi;

obyektning har bir qavatida o'rnatilgan xabargohlardan keluvchi shleyflar ichki perimetри qo'riqlash signalizatsiyasi tizimiga ulanishi;

obyektning asosiy kirish eshigi ishdan tashqari vaqtda ochilishini nazorat qilish uchun unga o'rnatilgan xabargoh qabul qilish-nazorat va boshqarish qurilmasi orqali Markazga ulanishi;

obyekt har bir xonasiga magnit kontaktli, oyna sinishini qayd etuvchi va harakatni aniqlaydigan xabargohlar birgalikda o'rnatilishi;

harakatni aniqlaydigan xabargohlar obyekt xonasining har 30 m² qismi uchun kamida bittadan o'rnatilishi.

14. Maxsus qism, server, arxiv va kassa xonalarini qo'riqlash signalizatsiya tizimining ikkita himoya to'sig'i bilan jihozlashda quyidagi talab va shartlarga rioya qilinishi kerak:

birinchi himoya to'sig'iga xona derazasiga oyna sinishini va uning ochilishini hamda xona eshigiga uning ochilishini qayd etuvchi magnit kontaktli xabargohlarni qo'llash;

ikkinchi himoya to'sig'iga xonaga harakatni aniqlaydigan xabargohlarni qo'llash.

Bunda ushbu himoya to'siqlari shleyflar orqali qabul qilish va boshqarish qurilmasiga va Markazga ulanishi zarur.

15. Obyektni tashvish signalizatsiya tizimi bilan jihozlashda quyidagi talab va shartlarga rioya qilinishi kerak:

tashvish xabarining tugma yoki pedallari begona shaxslar ko'rmaydigan joylarga o'rnatilishi;

tashvish xabarining tugma yoki pedallari obyekt rahbari va buxgalter xonalariga, shuningdek tovar-moddiy boyliklarni saqlash, tashish va ortish-tushirish joylariga va qo'riqlash postlariga o'rnatilishi;

tashvish signalizatsiya tizimining barcha shleyflari to'g'ridan to'g'ri Markazga ulanishi.

4-bob. Obyektlarni qo'riqlashning muhandislik va texnik vositalari bilan jihozlash

16. Obyektni qo'riqlash hamda uning muhandislik va texnik vositalari bilan jihozlanishini o'rganib berish uchun jismoniy yoki yuridik shaxs ushbu obyekt joylashgan joydagi Qo'riqlash departamentining Qoraqalpog'iston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi, viloyatlar ichki ishlar boshqarmalari, Toshkent shahar va Toshkent viloyati ichki ishlar bosh boshqarmalari huzuridagi Qo'riqlash xizmatlariga (bundan buyon matnda hududiy qo'riqlash xizmatlari) ariza bilan yozma yoki elektron shaklda murojaat qiladi.

17. Jismoniy yoki yuridik shaxsning arizasi kelib tushgan kundan e'tiboran o'n besh kun ichida hududiy qo'riqlash xizmatlari tomonidan mazkur Yo'riqnomaning 18-bandida ko'rsatilgan obyektning o'ziga xos xususiyatlari o'rganib chiqiladi.

18. Jismoniy yoki yuridik shaxsning arizasi kelib tushgan kundan e'tiboran o'n besh kun ichida hududiy qo'riqlash xizmatlari tomonidan obyektning qo'riqlash hamda uni muhandislik va texnik vositalar bilan jihozlashda quyidagilar o'rganib chiqiladi:

obyektlarni qo'riqlashning muhandislik va texnik vositalari bilan jihozlash mazkur Yo'riqnomaning 2 va 3-boblarida nazarda tutilgan talab va shartlarga muvofiqligi;

obyektning tuzilishi (obyekt joylashuvi, qavat va xonalarining soni, tovar-moddiy boyliklarni saqlash, tashish va ortish-tushirish joylari);

obyektga ruxsatsiz kirish mumkin bo'lgan barcha zaif joylar (to'siq, darvoza, eshik, deraza, yo'lak va xonalar) mavjudligi.

Bunda o'rganish natijalariga ko'ra jismoniy yoki yuridik shaxs va hududiy qo'riqlash xizmati mas'ul xodimi tomonidan ikki nusxada obyektning qo'riqlash hamda uni muhandislik va texnik vositalari bilan jihozlash bo'yicha dalolatnoma (bundan buyon matnda dalolatnoma deb yuritiladi) rasmiylashtiriladi. Dalolatnomaning birinchi nusxasi jismoniy yoki yuridik shaxsda, ikkinchi nusxasi esa hududiy qo'riqlash xizmati mas'ul xodimida saqlanadi.

19. Obyektning qo'riqlashning muhandislik va texnik vositalari bilan jihozlash jismoniy yoki yuridik shaxs tomonidan dalolatnomaga muvofiq amalga oshiriladi.

20. Obyektni qo'riqlashning muhandislik va texnik vositalari bilan jihozlash ishlari yakunlangandan so'ng shu kunning o'zida jismoniy yoki yuridik shaxs bu haqda hududiy qo'riqlash xizmatini xabardor etadi.

21. Hududiy qo'riqlash xizmati bu haqda xabardor qilingan kundan e'tiboran besh kun ichida obyektning mazkur Yo'riqnomaning 2 va 3-boblarida nazarda tutilgan talab va shartlarga muvofiq jihozlanganligini o'rganadi.

Bunda o'rganish natijasiga ko'ra hududiy qo'riqlash xizmati boshlig'i tomonidan quyidagi qarorlardan biri qabul qilinadi:

obyektni qo'riqlashning muhandislik va texnik vositalari bilan jihozlash mazkur Yo'riqnomaning 2 va 3-boblarida nazarda tutilgan talab va shartlarga muvofiqligi aniqlangan taqdirda, obyektni qo'riqqa olish to'g'risida;

obyektni qo'riqlashning muhandislik va texnik vositalari bilan jihozlash mazkur Yo'riqnomaning 2 va 3-boblarida nazarda tutilgan talab va shartlarga nomuvofiqligi aniqlangan taqdirda, obyektni qo'riqqa olishni rad etish to'g'risida.

22. Hududiy qo'riqlash xizmati obyektni qo'riqqa olish yoki uni qo'riqqa olishni rad etish to'g'risida qabul qilingan qaror haqida jismoniy yoki yuridik shaxsni ushbu qaror qabul qilingan kunning o'zida yozma yoki elektron shaklda xabardor qiladi.

Bunda obyektni qo'riqqa olishni rad etish to'g'risidagi xabarnomada mazkur Yo'riqnomaning 2 va 3-boblarida nazarda tutilgan talab va shartlarga nomuvofiqliklar, aniqlangan kamchiliklar hamda ularni bartaraf etish bo'yicha tegishli tavsiyalar ko'rsatilishi lozim.

23. Obyektni qo'riqqa olishni rad etish to'g'risidagi qaror qabul qilinganda jismoniy yoki yuridik shaxs mazkur Yo'riqnomaning 2 va 3-boblarida nazarda tutilgan talab va shartlarga muvofiq bo'lmagan aniqlangan kamchiliklarni bartaraf etib, qayta murojaat qilish huquqiga ega.

5-bob. Yakunlovchi qoida

24. Ushbu Yo'riqnomaning talablarining buzilishida aybdor bo'lgan shaxslar qonunchilik hujjatlarida belgilangan tartibda javobgar bo'ladilar.